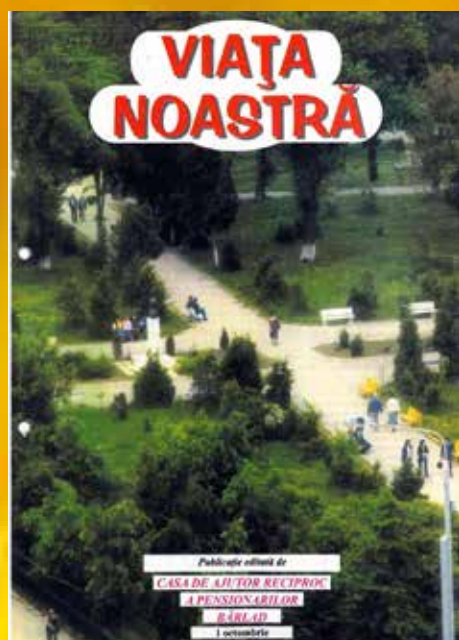

Viața noastră

50

Revistă cu apariție variabilă de cultură și viață a Asociației Casa de Ajutor Reciproc
a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad • Nr. 50 • Iunie 2021

50

Revista „Viața noastră”

Revistă de cultură și viață a Asociației Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad

CUPRINS

Alexandrina PASCAL 3 <i>Gânduri la semicentenar</i> (Editorial)	Serghei COLOȘENCO 22 <i>Mihai Eminescu</i>	Carolina BOROȘ 47 <i>Despre rușine</i>	Ben TODICĂ 75 <i>Căpăstrul... pentru cine?</i>
MESAJE ANIVERSARE 4 <i>Consiliul Director al Asociației C.A.R.P. „Elena Cuza”, Dumitru Boroș, Roxana Miron-Feraru, Gheorghe Chioaru, Lucian Ursu, Ecaterina Teletin, Lucia Munteanu, Andrei-Nicolae Mihai, Vasile Cărcotă, Frosica Anca Stratulat, Ghiță Cristian, Maria Marin, Ion Dobrin, Marinel Gilcă, Neculai Ghețău, Kolea Kureliuk, Zânica Tămășanu, Serghei Coloșenco, Jenică Rusu, Maximilian Opaț, Neculai Curelea</i>	Valeriu LUPU 24 <i>„România educată” din perspectivă eminesciană</i>	Valentina LUPU 48 <i>Părintele Ignatie - între lumina Adevărului divin și întunericul ideologiilor postmoderne</i>	Gheorghe VASILACHE 77 <i>Capcanele limbii române (1)</i>
	Ioan DĂNILĂ 28 <i>Vasile Alecsandri – 2021 sau bicentenarul care a fost</i>	Nicolae IONESCU 53 <i>TINDA RAIULUI – Mănăstiri și schituri din ținutul Vasluiului</i>	Eliza ARTENE 80 <i>Filonul absurdului în spațiul românesc: Urmuz, Caragiale, Vinea (2)</i>
	Constantin CHIPER 29 <i>Elena Cuza în memoria românilor</i>	Neculai ROTARU 58 <i>Ziua Imnului Național</i>	Ioan CIOBANU 82 <i>Eu și... „Cerbul de Aur”</i>
	Ioan IDRICEANU 33 <i>Despre sărbătoarea Sânzienelor</i>	POESIS 61 <i>Calistrat Robu, Corina Matei-Gherman</i>	Maximilian OPAȚ 83 <i>Epigrame</i>
	Livia ANDREI 35 <i>De Sânziene</i>	Dumitru ANDREI 62 <i>„Răzeșii” la 35 de ani</i>	Maria ȘERBAN 84 <i>Despre stres și cancer</i>
	Alexandrina PASCAL 36 <i>Din nou împreună...</i>	M-Cora PERJU 65 <i>48 de ani în căutarea valorii</i>	Neculai CURELEA 85 <i>Ghiveci de sarmale în foi de varză</i>
Dumitru DIMA 14 <i>Viața este un regat fermecat în care totul pare simplu, frumos și fără griji!</i>	Virgil LUPU 38 <i>26 iunie 2021 – Eroi sub drapel</i>	Adrian PĂUNESCU 66 <i>Poezii</i>	Florian PRICOP 86 <i>Bârlădeanul „zburător”</i>
Alexandrina PASCAL 15 <i>Funeraliile lui Eminescu</i>	Liliana OLARIU 39 <i>Pe al nostru steag</i>	Mihaela OPREA 67 <i>George ENESCU - 140 ani de la naștere</i>	Ion DOBRIN 88 <i>Umoristice</i>
Dorina STOICA 18 <i>Crezul pentru Mihai Eminescu</i>	Irina NECHIFOR 40 <i>Odă eroilor noștri</i>	Dorina STOICA 68 <i>Ion Șt. Pocovnicu, un învingător</i>	Gheorghe NICULESCU 89 <i>Să râdem cu...</i>
Petruș ANDREI 19 <i>Mihai Eminescu - Centralitatea canonului românesc</i>	Vasile CHELARU 42 <i>Privilegiul de a fi aniversat la centenar</i>	Mihaela OCHIANU 70 <i>Petru Râșcanu, universitarul de istorie antică</i>	Gheorghe ENĂCHESCU 90 <i>Acrostih epigramatic</i>
Constantin MITULESCU 20 <i>Fabule</i>	Simona CONSTANTINESCU 44 <i>Ștefan cel Mare - piatra de temelie a neamului nostru</i>	Vasile CĂRCOTĂ 73 <i>Soarele și Pământul</i>	Eugen DEUTSCH 91 <i>Fabule</i>
Mircea COLOȘENCO 21 <i>Un imn francez dedicat lui Mihai Eminescu</i>	Cosmin GUBERNAT 46 <i>Viața Sfintei Mari Mucenițe Chiriachi, ocrotitoarea Episcopiei Hușilor</i>	Lăcrămioara-Iolandina IVAN 74 <i>Surusul romancierului</i>	Mihai LIVESCU 92 <i>Probleme de logică</i>
			Serghei COLOȘENCO 93 <i>Rebus</i>

Colectivul de redacție

Coordonatori:

Serghei COLOȘENCO, Petruș ANDREI, Ion DOBRIN

Redactori:

Livia ANDREI, Vasile CHELARU, Nicolaie MIHAI, Emil Cosmin MIHAI

Foto: Sorin BOCAN

Tehnoredactare: Bogdan ARTENE

Adresa redacției:

ASOCIAȚIA C.A.R. A PENSIONARILOR „Elena Cuza”
Str. Nicolae Iorga nr. 7A, cod 731182, Bârlad, jud. Vaslui,
et. 2, cam. 13, Tel.: 0235 421 340, Fax: 0235-421.341,
0235-425.933, E-mail: revista@carpbard.ro,
Web: www.carpbard.ro

Tipărit la S.C. IRIMPEX S.R.L. Bârlad
ISSN 2247 – 3580; ISSN-L = 2247 – 3580

Responsabilitatea pentru conținutul textelor aparține autorilor.

Gânduri la semicentenar

Prof. Alexandrina PASCAL

Vârsta și experiența vieții aduc cu sine înțelepciune, o calitate căreia i se cuvine mult respect. Dar când o căutăm, unde o găsim? Răspunsul se află într-o maximă populară, care exprimă esența: „cine n-are un bătrân, să-și cumpere”.

Gândurile de față sunt un omagiu adus Asociației C.A.R. Pensionari „Elena Cuza” din Bârlad, unde, deși preponderența membrilor o dețin persoanele de vârstă a treia, s-a dovedit că energia este izvorul care dă impuls faptelor și năzuințelor. Dorința de a evolua a condus la ideea comunicării, astfel un gând a devenit realitate și în octombrie 2004 s-a semnat actul de naștere al organului publicitar al Asociației, prin apariția primului număr al revistei „Viața Noastră”. Și a crescut apoi asemenea unui fluviu care la izvor este o șuviță firavă de apă, pe parcurs adună afluenți și maturizându-se devine fluviu.

În timp, revista s-a dovedit a fi deopotrivă: mijloc de comunicare între membri, izvor de informații (istorice, sociale și culturale), de sfaturi practice, cinstește personalități și creează bună dispoziție prin paginile de umor.

Și fiindcă este un spațiu în care avem libertatea să exprimăm ceea ce simțim, numărul colaboratorilor este tot mai mare, din domenii și locații diferite și subiecte din cele mai diverse domenii.

Să nu uităm nici transparența cu care lucrează Consiliul Director, astfel, în fiecare număr al revistei se fac comunicări concrete privind bilanțul misiunii care și-au asumat-o în acțiunea de sprijin a persoanelor vârstnice.

Ne bucurăm de apariția fiecărui număr și asta face revista și mai valoroasă, fiindcă așa cum afirma pedagogul A.S. Makarenko „adevăratul stimulent al vieții îl constituie bucuria”.

Însă viața ne supune și unor încercări, așa cum a fost năvala acestui dușman perfid, care se numește pandemie, dar condiția de bază a vieții este lupta și fiindcă totul în viața noastră depinde de noi înșine, nu

ne-am lăsat doborâți. A fost o perioadă dominată de ordonanțe și restricții, bineînțeles și financiare, fapt care a avut repercusiuni în toate domeniile. Și apariția revistei ar fi avut de suferit dacă nu s-ar fi ridicat acei CAVALERI AI BINELUI, un grup de entuziaști, mobilizați de președintele asociației, magistrat pensionar Nicolaie Mihai, care au contribuit financiar și au susținut apariția revistei cu fonduri proprii, în așa fel încât nu și-a întrerupt apariția nici în perioada pandemiei.

Numele dumnealor se găsesc menționate pe ultima pagină a revistelor apărute în această perioadă. Citiți-le și să le adresăm un respectuos „mulțumim”, iar bunului Dumnezeu rugămintea de a le da sănătate și de a le răsplăti fapta bună care se numește „omenie”.

Și am ajuns din nou la înțelepciunea vârstnicilor, fiindcă viața a dovedit ceea ce a afirmat Pliniu cel Bătrân: „Nu există nici un rău în care să nu fie și ceva bun” iar situația prin care am trecut a făcut ca răul să poată face loc binelui.

Luăți aminte și la profunzimea filozofului indian Rabindranath Tagore care ne-a lăsat o maximă de referință despre puterea omului în lupta cu viața: „Lecția cea mai însemnată pe care omul o poate învăța de la viață nu este aceea că durerea nu există, ci că depinde de noi s-o folosim și să o putem transforma în bucurie”.

Noblețea faptelor de care au dat dovadă acești „oameni de bine” se găsește și pe frontispiciul Asociației: „Împreună suntem mai puternici!”.

Suntem într-un moment aniversar, revista „Viața noastră” este, ca număr de apariții, la semicentenar (nr. 50).

Mă simt onorată că mă aflu printre colaboratori, trăiesc emoția momentului și doresc revistei viață lungă, să crească „ca voinicul din poveste” și să aibă „Tinerete fără bătrânețe și viață fără de moarte”.

La mulți ani, „Viața noastră”!

REVISTA „VIAȚA NOASTRĂ” - 50 DE APARIȚII

Pentru cei mai mulți dintre membrii Asociației Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” din Bârlad, revista „Viața noastră” nu reprezintă o noutate, ci un fapt. Revista există. Luna aceasta este aniversată. Revista „Viața noastră” a văzut lumina tiparului pentru a 50-a oară. Departate de noi intenția de a ne infatua, dar trecând peste îndemnul la melancolie pe care îl provoacă momentul aniversar, este firesc să evidențiem dificultatea și efortul uriaș prin care ajunge la tipar. Răsplata este pe măsură, căci „Viața noastră” ajunge în mâinile cititorilor, din județul nostru, din numeroase localități din țară și chiar în locuri din afara patriei. „Viața noastră” este revista tuturor.

Se cuvine să amintim că apariția unei reviste în această perioadă, într-o lume parcă croită strâmb, reprezintă un act de mare curaj. Din nefericire, din varii motive, au dispărut de pe piață publicații renumite, iar altele au avut existența prea scurtă. Trăinicia unei publicații este dată de două elemente: finanțarea și calitatea materialelor.

Există oameni care demonstrează că există bucurii infinite mai mari decât cele care asigură plăceri efemere. În categoria acestora includem pe președintele Nicolaie Mihai și personalul Asociației Casa de Ajutor Reciproc „Elena Cuza”, care au făcut eforturi considerabile pentru apariția fiecărui număr al revistei. Li s-au alăturat intelectuali, antreprenori și oameni de bine din oraș, din împrejurimi și din țară, care nu au lăsat să piară revista.

O a doua categorie de „ostenitori” este reprezentată de colectivul de redacție și colaboratorii neobosiți, care la fiecare număr au contribuit cu articole și materiale de calitate, purtătoare a imaginației, efortului și priceperii fiecăruia. De-a lungul timpului am primit materiale de la peste 360 de persoane. Aceștia ne-au oferit posibilitatea să respirăm amplu, să surădem, să privim cu încredere spre înaltul cerului. Cu teama că am putea fi victima omisiunii, enumerăm pe cei mai harnici în ale scrisului: profesorii Gruia Novac, Serghei Coloșenco, Petruș Andrei, Alexandrina Pascal, Ion Dobrin, Livia Andrei, Carolina Boroș, Lucia Munteanu, Ghiță Cristian, Ecaterina Teletin, Neculai Curelea, Maria Marin, Vasile Cărcotă, Neculai Ghețau, Gheorghe Gherghe, Virgil Vesel, Mihaela Pleșu, Dumitu V. Apostolache, Roxana Miron-Feraru, Maria Budescu, Mihai Luca, educatoarea Teodora Costea Cazacu, învățătorii Dumitru Andrei, Victoria Rudi, Zâna Angheluță, av. Carmen Frățiman, col. (r.) Marinel Gîlcă, general (r.) Nicolae Rotaru, magistr. pens. Nicolaie Mihai, Andrei Nicolaie Mihai, Lucica Burghilea, Daniela Teodoru, Anca Stratulat, col. (r.) Ioan Staș, col. (r.) Vasile Chelaru, dr. Marina Prunea, Mircea Fitcal, Florentina Loredana Dalian, Aneta Matei, Teodora Elena Zaldea, Nelu Vasile, Florian Pricop, Valentin Roșca, Ștefan Constantinciu, Ana Alexandra Andrei, Dorina Stoica, col. (r.) Constantin Chiper, Iftene Cioriciu, Geo Coșeru, Dumitru Dima, Oana Rotaru, Vasile Filip, Emanoil Sterescu, Ioan Ștefan Pocovnicu, preoți din Episcopia Hușilor.

Cei enumerați, precum și alora cărora le cerem iertare dacă le-am omis contribuția, le suntem recunoscători pentru că au dat revistei un suport de calitate, generos, că au făcut-o să radieze și să ajungă la înălțime.

Tuturor, membri ai colectivului de redacție, colaboratori, sponsori și cititori, președintele Asociației „Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” din Bârlad, domnul Nicolaie Mihai și membrii Consiliului Director, le adresează mulțumiri și sinceră apreciere pentru că au crezut în perspectiva inovatoare a revistei „Viața noastră”. Revistei îi dorim cât mai multe numere, cât mai mulți colaboratori și cititori.

Consiliul Director al Asociației Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” din Bârlad

**Veronel
AIONIȚOAIIE
Consilier**

**Veruța
TĂNASE
Consilier**

**Nicolaie
MIHAI
Președinte**

**Tincuța
SIBERESCU
Consilier**

**Vasile
CHELARU
Consilier**

„Viața noastră”

- 50 -

**Domnule Președinte,
stimați membri ai Asociației C.A.R.P. „Elena Cuza” Bârlad**

Sunt onorat de faptul că pot adresa felicitările mele cu ocazia apariției numărului 50 al revistei „Viața noastră”.

Încă de la apariția ei, această revistă a reușit să publice în paginile ei articole foarte interesante, a promovat creații ale scriitorilor locali și nu numai, a adus o rază de lumină în viața cititorilor.

Revista a adus informații din toate sferele vieții bârlădene: evenimente culturale, sportive, istorie, religie și artă. Am citit articole extrem de interesante, lucruri inedite despre urbea noastră, despre istoria noastră și despre importanța orașului nostru în evenimentele trecutului.

Felicit colectivul de redacție al revistei, colaboratorii dumneavoastră și pe domnul președinte Mihai Nicolaie, fără de care această publicație nu ar fi putut ajunge la numărul 50!

Mult succes în continuare și vă asigur că rămân un cititor fidel al revistei!

Cu stimă,

Primarul Bârladului, av. **Dumitru BOROȘ**

Într-o societate adesea disonantă, denaturată de frivolități și egocentrisme, revista „Viața noastră” este, fără îndoială, un edificiu simbolic al spiritului autentic românesc care, vreme de 50 de numere ne-a amintit constant care ar trebui să fie prioritățile rațiunii și sufletului nostru... Au fost 50 de ediții pline de patriotism, solidaritate, încredere și optimism în decursul cărora colectivul de redacție și-a îndeplinit cu succes misiunea nobile de a transforma în pagini de revistă viața noastră, a celor ce trăim și simțim românește, ne iubim aproapele, ne cinstim înaintașii și ne prețuim credința. Fiecare număr e conceput cu mult suflet și sânguință, înfățișând o părticică din traiul și experiența unor oameni care întregesc aceeași familie – Asociația CARP „Elena Cuza” Bârlad; fie că este vorba de salariați, membri sau colaboratori, fiecare dintre cei care și-au pus amprenta asupra evoluției acestei publicații, a făcut-o cu pasiune și prețuire față de tot ceea ce Asociația CARP „Elena Cuza” Bârlad reprezintă în viața urbei noastre. Pe toți aceștia îi felicit și îi încurajez pentru ca revista ce acum marchează un număr de 50 de apariții să aibă multe alte sute de numere în față.

Astfel, la ceas aniversar, urez publicației să rămână, în continuare, o oglindă a unei vieți binecuvântate trăită în moralitate, un vestitor al speranței și un reper pentru cultura socială a comunității bârlădene. Tuturor celor care și-au adus contribuția în aceste realizări le doresc să aibă mult entuziasm, energie și forță creatoare pentru noi și valoroase dimensiuni ale proiectului „Viața noastră”!

La cât mai multe numere, în cât mai mulți ani, rodnici și buni!

Roxana MIRON-FERARU

Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad a devenit de-a lungul timpului un important centru cultural și dovedește cu prisosință acest lucru, mai ales, prin editarea revistei „Viața noastră”, care abordează o multitudine de teme în proză, versuri sau alte forme de exprimare, prezentând evenimente interne culturale și sociale, viața și creația unor personalități locale și naționale, istorie, religie, știință, medicină, aniversări, obiceiuri locale, divertisment și multe altele,

Revista „Viața Noastră” nu este doar o simplă revistă, ci este un real izvor de inspirație și cultură pentru comunitatea locală și nu numai, este o povestire minunată care se derulează în paginile ei și care se adresează atât celor din prezent, cât și celor care vor veni.

Deși, la început a avut o existență foarte scurtă, prin apariția unui singur număr în anul 2004, revista „Viața noastră” a reușit în câțiva ani, să treacă peste toate greutățile și a reapărut în anul 2010 cu ocazia Zilei Internaționale a Persoanelor Vârstnice.

În contextul actual în care multe reviste de cultură autentice și de bună calitate au dispărut, iar din păcate, nivelul cultural al mass-media românești este foarte scăzut, revista „Viața noastră” reușește să promoveze cu succes actul de cultură prin valorificarea exemplară a talentului și experienței de viață a vârstnicilor, dar și a celor mai tineri.

Acest lucru se datorează, în primul rând, susținerii domnului Mihai Nicolaie, președintele Asociației Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad, precum și profesionalismului colegiului de redacție și tuturor colaboratorilor acestuia, care la un înalt nivel științific și cultural, pun în paginile revistei subiecte de mare actualitate și tematici diversificate.

Acum, la ceas aniversar, când sărbătoriți lansarea celui de-al 50-lea număr al revistei, vă urez multă sănătate și putere de muncă și am convingerea că, de la un număr la altul și de la un an la altul, revista „Viața noastră” va deveni din ce în ce mai prezentă în viața seniorilor și a celor care cu drag îi înconjoară.

Felicitări domnului președinte Mihai Nicolaie și deosebitului colegiu de redacție al prestigioasei reviste „Viața noastră”!

LA MULȚI ANI!

Președintele
Federației Naționale „OMENIA”
a C.A.R.P.-urilor din România,

**Inginer
Gheorghe CHIOARU**

Sunt onorat să adresez câteva gânduri și aprecierile mele pentru apariția numărului 50 al revistei „Viața noastră” a Asociației C.A.R. a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad.

O revistă care ne încântă prin conținutul ei, iar la fiecare apariție, colectivul de redacție și colaboratorii ne surprind cu articole interesante și atractive.

Îmbinând proza și poezia, artele și științele, revista „Viața noastră” rezonază cu sufletul meu ca o poveste frumoasă despre... viața noastră.

Să aveți mereu aceeași dăruire și consecvență pentru a reuși ca acest număr al revistei să se multiplice în timp!

Cu deosebită considerație,

*Șeful Cercului Militar Bârlad
Lucian URSU*

La aniversarea revistei

Permiteți-mi să adresez înainte de toate felicitările mele, alături de cele mai sincere urări de sănătate, putere de muncă, colectivului de redacție, pentru modul în care colaborează cu membrii Asociației C.A.R. Pensionari „Elena Cuza” din Bârlad, oferindu-le un mijloc de promovare al valorilor culturale, spirituale, din aria de organizare a succursalelor.

E de salutat inițiativa de a edita o revistă în care se găsesc subiecte de reflecție și dezbateri interesante potrivit cu pregătirea cititorului, cu vârsta, evenimente curente, personalități locale, naționale și mondiale, rebus tematic, debut în poezie și proză, tematică diversă.

Sunt onorată să mă număr printre colaboratori. Urez la al cincizecilea număr al revistei „Viața noastră” să crească în număr și calitate!

Prof. Ecaterina TELETIN

Se știe că Asociația Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad desfășoară o bogată activitate spirituală în slujba beneficiarilor acestei asociații – pensionarii.

Unul din compartimentele bogatei activități culturale îl constituie apariția revistei „Viața noastră”, revistă ce a depășit de mult timp granițele județului, ba chiar și ale țării. Spun acest lucru, deoarece multe din numerele revistei noastre au ajuns în unele țări din Uniunea Europeană precum și S.U.A. și Canada, unde români stabiliți în alte țări sunt dornici să citească sau să audă cuvânt românesc.

În paginile revistei „Viața noastră” își găsesc loc informații, consemnări ale celor mai diverse domenii ale culturii, sub semnătura colaboratorilor statonici ai revistei, dar și a altor personalități ale urbei noastre sau din alte județe.

Este de remarcat faptul că, prin grija constantă a Consiliului Director al Asociației, sub îndrumarea neobosită a domnului președinte Nicolaie Mihai, revista apare, de la un număr la altul, într-un format mai frumos, mai atrăgător, și, bineînțeles, cu un conținut variat, fiecare eveniment desfășurat în cadrul Asociației C.A.R. Pensionari „Elena Cuza” Bârlad fiind consemnat în paginile revistei.

Revista „Viața noastră” primește în paginile sale articole documentate cu privire la viața unor mari artiști români, scriitori, muzicieni, pictori, sculptori. De asemenea, găsim aici și informații interesante despre tradițiile și obiceiurile românești prilejuate de diferite sărbători creștinești, informații practice cu privire la sănătate, astfel încât cine citește pentru prima dată un număr, dorește să le primească și pe cele care urmează.

Acum, când revista, în ciuda unor dificultăți, a ajuns la numărul 50, dorim să-i facem urarea de viață lungă, iar celor care se ocupă cu sârg de apariția ei, sănătate, putere de muncă, inspirație, asigurându-i de respectul meu deplin ca cititor consecvent.

Prof. Lucia MUNTEANU

Când eram copil, eram fascinat de cutiile pline de almanahuri ale bunicului de pe mamă, Toader. Și de toate revistele lui, mii de numere. M-am hrănit cu acestea încă de la 5-6 ani (anii '90) până târziu, la 21-22 de ani (anii 2005-2006). Dar cea mai profundă captivare a fost aceea dintru almanahuri. Printre alte lucruri care m-au format (educația primită de la părinți și bunici, contemplarea naturii, cugetarea la Dumnezeu, taberele, muzica și literatura și o frântură din experiența școlară), almanahurile bunicului ocupă un loc al lor, definitoriu. Ele mi-au alimentat setea de cunoaștere și etern.

Așa am văzut și revista „Viața noastră”: cu toate că de întinderi mult mai mici, dar precum un almanah. O revistă care m-a făcut să visez, să mă înalț, să sper... să gândesc. O perioadă m-am ocupat și eu de această revistă (veți recunoaște perioada după coperti): am încercat să imprim acest duh, poetic, de sensibilitate, curiozitate și visare. Chemări către Dumnezeu.

Ele au rămas, dăinuie, și mă bucur!

De mai multe ori, (din motive pecuniare) revista ar fi trebuit să piară. M-a durut în suflet. Dar și pe mulți alții. Și revista nu a pierit, cu toate că nu mai este deloc finanțată de instituția CARP „Elena Cuza” din Bârlad, dar apare în numele ei. Bineînțeles, acest lucru se întâmplă în primul rând datorită președintelui Asociației (tatăl meu – care mi-a cerut în mod expres să nu menționez acest lucru, dar eu nu mă pot abține), Mihai Nicolaie, dar și a celor mulți cititori sau necititori (sunt și unii care poate nu citesc revista, dar îl iubesc pe cel menționat anterior). Eu le mulțumesc tuturor! Nu de puține ori am afirmat – absolut nesubiectiv (cei ce mă cunosc bine știu că nu menajez) – că „Viața noastră” este cea mai bună revistă laică din România. Eu mă hrănesc din ea și împreună cu mine soția și copilașii noștri. Este o oază de firesc cultural și spiritualitate în oceanul de kitch și sub-cultură nihilistă care a inundat lumea. Numărul 50! Slavă Domnului!

Doamne, binecuvintează la cât mai multe numere și care să nu se depărteze de Adevărul Tău!

Andrei-Nicolae MIHAI

(Aceste rânduri le-am scris și întru memoria celei care m-a îngrijit, m-a mângâiat și apărut de orice rău cât am fost adolescent și chiar și mai departe de aceasta și care mi-a cultivat dragostea de Dumnezeu și mântuire, bunica mea, Maria Mihai, la care de multe ori m-am gândit când lucram la Revistă și care, anul acesta a pășit întru viața cea veșnică. Dumnezeu să o ierte.)

50 de numere ale revistei Viața noastră!

Această cifră în viața unei reviste indică deplina maturitate a colectivului redacțional, voința nestrămutată a Asociației C.A.R.P. BÂRLAD cea care a inițiat-o și susținut-o din toate punctele de vedere, ca și apetitul de a o citi numeroase persoane! În fiecare număr sunt informați cititorii de viața asociației, (probleme organizatorice, financiare, juridice, sanitare etc.) un variat conținut de analiză literară, date istorice acestea desfășurate în incintă, articole literare, geografice, din viața sportivă a urbei, de moralitate creștină, rebus etc.

Dacă la numărul 50 vorbim de o maturitate deplină a revistei, îi dorim ca în continuare să rămână un reper național de competitivitate!!!

Prof. Vasile CÂRCOTĂ

Primul număr al revistei „Viața noastră” a apărut la 1 octombrie 2004, cu ocazia împlinirii a 50 de ani de la reorganizarea C.A.R. Pensionari Bârlad, colectivul de redacție fiind condus de fostul președinte, domnul Tănase Gheorghe.

6 ani mai târziu, mai exact la data de 2 octombrie 2010, apare cel de-al doilea număr, după alegerile din anul 2010, când la conducere a venit domnul președinte Mihai Nicolaie.

Prin hotărârea nr. 209 din 21 septembrie 2010 în care s-a subliniat importanța revistei, s-a decis reeditarea acesteia și apariția trimestrială pentru a evidenția activitatea Casei sub toate aspectele, a agențiilor din subordine, a salariaților acesteia, precum și a membrilor ei.

La scurt timp, în decembrie 2010 a apărut și al treilea număr al revistei și de atunci aceasta a apărut cu regularitate la 2 sau 3 luni și a continuat în felul acesta până astăzi.

Din anul 2010, activitatea s-a îmbunătățit adaptându-se după timpurile actuale și după nevoile membrilor, au luat amploare serviciile pentru membri, activitățile medicale, culturale, artistice, de întraajutorare și s-a dat salariaților, colaboratorilor și membrilor, posibilitatea de a publica articole interesante în cuprinsul revistei. În acest fel, ni s-a oferit ocazia să ne descoperim talente pe care nu credeam că le putem avea.

De-a lungul timpului, conținutul revistei s-a îmbogățit prin apariția multor articole de calitate din mai multe domenii, mai exact articole despre sănătate, informări despre activitatea Asociației C.A.R.P. „Elena Cuza” Bârlad, aniversări ale unor personalități, evenimente social culturale, creații literare, poezii, anunțuri, rebusuri, integrale, epigrame, fabule, catrene, etc.

Datorită bogăției în conținut atât cantitativ cât și calitativ, revista este considerată o reușită, în prezent un număr ajungând la aproximativ 100 de pagini valoroase.

Privind cu speranță în viitor, ne dorim cu ardoare continuarea editării revistei și existența mijloacelor materiale necesare apariției ei. Mulțumim sponsorilor și oamenilor de bine care au făcut posibilă continuarea redactării revistei! La ceas aniversar, felicit colectivul de redacție al revistei „Viața noastră”, îi doresc mult succes în viitor și să ne bucure sufletul cu cât mai multe apariții interesante!

Frosica Anca STRATULAT

„Viața noastră” – 50

- vârsta maturității depline, a realizărilor în plan social, personal, familial;

- număr de revistă, festiv, a împlinirilor culturale, sociale, a activităților Asociației Casa de Ajutor Reciproc „Elena Cuza” Bârlad, președinte magistrat Nicolaie Mihai – prezență activă în viața comunității;

- tribună de promovare a producțiilor literare a unor tinere talente, dar și a tinerilor pensionari cu înclinații artistice, publicistice etc.

Personal m-am bucurat de aprecierile conducerii, de posibilitatea de a mă afirma în planul publicisticii, susținerea unor conferințe cu tematică culturală, organizarea unor expoziții personale, contribuind astfel la educația artistică (estetică) a conorașenilor mei și tuturor celor care citesc revista.

Doresc succes editorilor, colaboratorilor și cititorilor.

La mulți ani cu sănătate și producții de calitate.

**Prof. pensionar
Ghiță CRISTIAN**

Iată că revista „Viața noastră” a ajuns la numărul 50. E mult? E puțin? Fiecare va da un răspuns. În spatele acestuia e munca colectivului de redacție, a celor care au scris materialele și a celor ce le-au redactat. Sunt ore, zile de citit, corectat și redactat.

Laude și salariaților ca și domnului președinte Mihai Nicolaie, care au făcut eforturi considerabile pentru apariția revistei.

Revistele care au apărut au prezentat aspecte deosebite din viața Asociației Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad, din viața de zi cu zi a orașului și țării, din trecutul și prezentul nostru. Articolele au subiecte diverse, dar care interesează orice persoană. Interesante sunt și sfaturile despre sănătate, despre regimul de viață sau paginile profesorului Serghei Coloșenco.

La ceas aniversar, MULȚI ANI revistei „Viața noastră”, colaboratorilor și cititorilor!

Prof. Maria MARIN

Al cincizelea număr al revistei „Viața noastră”

Faptul că există o revistă în Bârlad este mai mult decât lăudabil în contextul perioadei grele pe care o traversăm, însă și mai lăudabil este că a rezistat și, iată că, prin sprijinul Asociației Casa de Ajutor Reciproc „Elena Cuza” Bârlad și al președintelui acesteia, magistrat pensionar Nicolaie Mihai, revista se află la a cincizecea apariție.

De la primul număr am observat că partea de conținut a revistei a fost cât mai diversă pentru a satisface nevoia culturală a cât mai multor oameni din varii domenii de activitate, și cred că a fost și a rămas un lucru foarte bun, fiindcă în acest fel avem ocazia să cunoaștem prin intermediul revistei lucruri interesante și oameni de valoare din orașul nostru și nu numai.

Ca argument care să susțină cele menționate mai sus este și acest număr în care se găsesc foarte multe impresii despre copilărie, despre tradițiile și portul neamului românesc, dar și o adevărată teorie despre anumite erori din matematică, și, chiar nu am crezut că se poate scrie atât de incitant despre radical din 2, acest număr care a înfierbântat mințile matematicienilor din toate timpurile.

Eu, ca profesor de limba și literatura română, sunt bucuros că am ocazia să citesc această revistă, dar și mai bucuros sunt că mi s-a oferit șansa să public articole și poezii. Bucuria vine și din faptul că, prin intermediul revistei, am cunoscut oameni minunați, despre care înainte nu știam mare lucru, dar citind ceea ce au scris, pot spune că sunt încântat că sunt contemporan cu dumnealor.

De asemenea, la rândul meu, am avut libertatea să promovez în cadrul revistei colegi și colege din corpul profesoral, care au talent și mai ales curaj, să publice texte cu tema cerută de numărul respectiv și am fost foarte încântat să constat că talent în arta scrisului, dar mai ales sensibilitate există „cu asupra de măsură”, vorba poetului Petruș Andrei.

Sper ca acest lucru frumos și plăcut care adună în juru-i oameni de toată isprava să rămână cât mai mult timp, fiindcă era tehnologiei moderne, care oferă oricui posibilitatea să găsească rapid orice informație va face ca răsfoitul unei reviste să fie de domeniul fantasticului. Noi zicem că nu va fi așa, dar cine știe?

Prof. Ion DOBRIN

La mulți ani, „Viața noastră”

Scriitorul german Johann Wolfgang von Goethe (1749-1832), aflat pe patul de moarte, rostea memorabilele cuvinte: *Licht, mehr licht!* (Lumină, mai multă lumină!)

Unii au considerat că, în ultimele clipe ale vieții sale, marele scriitor, simțind în fața ochilor o încețoșare a cerut să se facă mai multă lumină în cameră. Alții, în schimb au dat acestor cuvinte sensul figurat de „mai multă cultură”, „mai multă știință”, „mai mult adevăr”. Însă, dincolo de semnificația cuvintelor lui Goethe, trebuie să remarcăm aspirația fiecărui om de a trăi în lumină, de a fi mai bun, de a se îmbogăți spiritual. Apariția numărului 50 al revistei „Viața noastră” cred că vine să confirme dorința noastră, a fiecăruia de a avea și a ne bucura de cât mai multă lumină prin intermediul acestei publicații. Apărută în anul 2004 la inițiativa unor inimoși bârlădeni, oameni însetați de cultură, de frumos, iată că, încet, încet, dar sigur, revista și-a dobândit un bun renume în publicațiile de succes din oraș, județ, trecând cu ușurință arealul regional, fiind căutată și citită în țară și nu numai. Conținutul revistei este unul variat cu subiecte atrăgătoare (multe cu parfum local) din domeniul istoric, literar, social, aniversări, comemorări ale unor personalități de prim rang ale culturii naționale (genul eseistic), însă nu lipsesc și creațiile literare recente: poezie, proză, epigrame ale unor bârlădeni și nu numai.

De asemenea nu lipsesc nici sfaturile medicului, ale juristului, sfaturile unor specialiști în domeniul culinar etc. Să ne amintim mereu expresia lui Horațiu „Carpe diem!” (Trăiește clipa!) și să ne bucurăm de apariția acestei minunate realizări publicistice. Felicit colectivul redacțional, în mod distinct pe generosul și harnicul Președinte al Asociației C.A.R. Pensionari „Elena Cuza” Bârlad, domnul Nicolaie Mihai, cel care se zbate ca lună de lună revista să apară, salut cu deferență pe toți colaboratorii, cei care meditează, trudind efectiv la zămislirea articolelor, adunându-și în buchete florile gândurilor și redându-le colii albe cu prospețime și sensibilitate, așa de sugestiv... La mulți, mulți ani „Viața noastră”

Marinel GÎLCĂ

Ca membru al Asociației C.A.R. Pensionari „Elena Cuza” Bârlad, din data de 18.11.1991 (30 de ani), la aniversarea a 50 de numere de la apariția revistei „Viața Noastră”, cu posibilitățile mele vârstnice (86 de ani) și literare, îmi voi exprima și eu câteva gânduri și amintiri la această aniversare. Gândindu-mă că această revistă va constitui un adevărat act de cultură, am adunat toate numerele, încă de la apariția primului număr (1 octombrie 2004) și până în prezent (am toate revistele).

Apariția revistei s-a datorat atât conducerii Asociației, cât și unor deosebiți redactori: prof. Gruia Novac, prof. Serghei Coloșenco, prof. Petruș Andrei, a tehnoredactorului Bogdan Artene cât și unor deosebiți și înzestrați colaboratori în diferite domenii de activitate, printre care mă număr și eu. Revista „Viața Noastră” s-a constituit ca un mijloc de socializare, îndrumare și nu în ultimul rând ca un mijloc de culturalizare a membrilor Casei și nu numai. La îndrumarea și solicitarea distinsului președinte magistrat pensionar Nicolaie Mihai, începând cu numărul 7 al revistei (martie, 2012), am publicat în revistă articole care-mi erau la îndemână datorită profesiei muzicale.

Ca să nu plictisesc pe cei care vor citi puținele mele gânduri, voi aminti: *personalități ale muzicii românești și universale*: Gheorghe Cucu, Ioan Timuș, Eugen Bulbuc, George Enescu, Ciprian Porumbescu, Anton Pann, Piotr Ilici Ceaikovski, Ludwig van Beethoven etc.; *alte personalități legate de lumea muzicii*: Pianista Elena Bibescu, fiica omului de stat Manolache Costache Epureanu, pianista Clotilda Averescu, soția generalului Averescu.

Interpreți de seamă ai muzicii vocale: Barbu Lăutaru, Cristian Vasile și Gheorghe Sărac (românțe).

Articole privind istoria muzicii: „Folclorul muzical românesc”, „Folclorul obiceiurilor de primăvară-vară”, „Folclorul obiceiurilor de iarnă”.

Articole de cultură muzicală generală ca: „Familia Mureșenilor cu referire la Imnul Național „Deșteaptă-te române”, „Viorile lui Enescu” și multe altele.

Voi încheia scurta mea expunere amintind și faptul că, pe lângă activitatea de colaborator, am și o activitate de distribuitor al acestui mijloc de cultură în rândul pensionarilor din Grădina Publică a Bârladului – Mihail Sturza – acolo unde mă delectez zilnic, comentând revista distribuită, căreia la această aniversare îi doresc o viață cât mai lungă, cu un conținut cât mai bogat în propășirea culturii în rândurile celor ce, cu multă bucurie și răbdare o citesc. De asemenea, Consiliului Director și inimoșilor colaboratori, multă sănătate și cât mai bogate numere ale revistei „Viața Noastră”!

Prof. Neculai GHEȚĂU

Stimată Redacție,

De câțiva ani, prin amabilitatea domnului prof. Serghei Coloșenco, rebusist celebru, primesc revista „Viața noastră”. Îi mulțumesc din toată inima!

Voi continua astfel: „Dacă această revistă n-ar fi existat, ea trebuia inventată!”. O spun cu toată sinceritatea, din toată inima, cu tot sufletul meu de „înraît cititor”! Publicația este, probabil, unică în tagma celor patronate de C.A.R. a Pensionarilor. Asta e părerea mea. Asta a fost posibil prin activitatea unor oameni deosebiți. Eu știu doar de dl. prof. Gruia Novac.

Pot afirma că materialele apărute în „Viața noastră” sunt de foarte bună calitate, iar semnatarii materialelor sunt deosebiți. Cred că revista ar trebui să fie un exemplu pentru multe publicații din țară.

Să știți că aveți un cititor fidel (pe internet) tocmai în capitala Franței. Este vorba despre dl. Constantin Călinescu, din Sârghiești, jud. Suceava. Domna sa a făcut parte, acum aproape o jumătate de veac, din Cercul „Enigma” de la Școala Gimnazială Părhăuți, jud. Suceava, cercul fiind condus de subsemnatul. Vă transmite succes și sănătate!

Eu vă spun: țineți-o tot așa, și să ne întâlnim și la numnărul 500!

Kolea KURELIUK,
Sat Măriștea Mică,
Jud. Suceava

Dragă Revistă, tu ești „Viața Noastră”!

Iată! Revista „Viața Noastră” a ajuns la numărul 50. S-ar spune că la deplina maturitate! Și pe drept cuvânt! Acest copil al Asociației C.A.R. Pensionari „Elena Cuza” Bârlad a crescut la propriu, dar și la figurat, an de an, dar mai ales, asemenea unui adolescent, cu rapiditate în ultimii 10-12 ani, când un „părinte grijuliu” i-a urmărit ascensiunea.

Eu, ca membru al Asociației încă din ianuarie, 1993, am cunoscut revista mai târziu. La început citeam sporadic câte un număr când îmi cădea în mână, dar în ultimii 7-8 ani, am devenit un cititor consecvent, și grație domnului președinte magistrat pensionar Nicolaie Mihai, care mi-a dăruit întreaga colecție, de la înființare până în prezent (aceasta fiind în 2014) am reușit să trec și să citesc mai toate numerele formându-mi o părere și urmărindu-i, oarecum, evoluția.

După această dată mi-am completat colecția cu fiecare număr și nu numai atât, ci și eu și soțul meu, Constantin Tămășanu – păcat că el pentru scurt timp – am devenit *colaboratori* ai revistei scriind articole pe diverse teme. Profesorul Constantin Tămășanu chiar a propus o rubrică permanentă în revista „Viața Noastră” intitulată „Destinații de vacanță”, pe care după 2015, o mai continui, din când în când, alături de articolele pe care le scriu și pe alte domenii.

„Viața Noastră” este o revistă *de cultură*, atingând mai toate laturile a ceea ce se cheamă cultură, dar și *de viață*, și cred că această dublă calitate îi dă *notorietate*, o face atât de *interesantă*, de *plăcută*, cu articole ce trezesc interesul atât intelectualului, dar și omului simplu cu mai puține preocupări cărturărești, găsind în paginile ei ceea ce-și dorește.

Este o revistă îndrăgită de oricine o răsfoiește, o cercetează și o citește. Spun acest lucru în cunoștință de cauză, cu toată certitudinea căci am primit confirmarea *calității revistei* din partea unor oameni „cu greutate”, care știu ce înseamnă un articol sau o revistă bună, păcat că e numai verbală, căci oamenii se pornesc mai greu la scris, dar de fiecare dată îmi mulțumesc când le duc revistele și abia o așteaptă.

Dovadă că eu, personal, apreciez această revistă, este că am făcut-o cunoscută în mai multe localități din țară, la Baia-Mare, Oradea, Pojorâta – Suceava, București, Drăghiceni – Olt, Pitești, Târgoviște, la cunoștințe, colegi, prieteni, vecini, verișori, la colegii de liceu ai mei și ai soțului meu, la întâlnirile de promoție și toți s-au arătat încântați de seriozitatea articolelor, de documentația făcută pentru ceea ce au scris, de diversitatea lor și mai ales că în această revistă nu se vede influența politicului.

Sper, ca și pe viitor Revista să-și păstreze acest *statut de revistă de cultură și viață*, să aibă parte de colaboratori loiali, să fie făcută cu simț de răspundere. Știu că și revista, ca și noi, oamenii, a avut și clipe de cumpănă, că nu e ușor în vremuri de criză și economică și pandemică, să scoți o revistă. Dar când *Instituția* care scoate revista e condusă de un om priceput și cu dragoste de ceea ce face, rezultatele se văd, impedimentele fiind învinse.

Îi urez *dragii noastre Reviste*, multe numere bune și frumoase! Și o asigur că-i voi rămâne o *cititoare fidelă*. Crescat et floreat!

Prof. Zânica Tămășanu

Vă imaginați, stimați cititori ai revistei „Viața Noastră”, ce înseamnă pentru mine apariția numărului 50? Vă spun cu toată sinceritatea: o mare bucurie, o deplină satisfacție! Poate vă întrebați: de ce? Vă răspund printr-o întrebare: cum să nu mă bucur că am ajuns la JUBILEU, când EU am coordonat-o (împreună cu întreg colectivul de redacție) de la NUMĂRUL 1?

Și uite cum au trecut anii de am ajuns la numărul 50...

Nu am decât cuvinte de laudă și de mulțumire adresate Asociației C.A.R. Pensionari „Elena Cuza” și domnului președinte Nicolaie Mihai, colectivului redacțional, tuturor colaboratorilor. Aceleași gânduri bune se adresează domnilor Ionel Irimia, Bogdan Artene, Marcel Costea, întregului colectiv de la SC IRIMPEX Bârlad.

Să ne întâlnim și la numărul 100!

Serghei COLOȘENCO

La mulți ani, revista „Viața Noastră”!

Jenică RUSU

Una dintre cele mai citite reviste de cultură din județul Vaslui, și, evident, pe primul loc în municipiul Bârlad, dar fără discuție și din mediul rural, mai ales unde există filiale, este revista „Viața Noastră”, publicația Asociației Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad, ajunsă în anul 2021 la numărul 50, revistă care se bucură de recunoaștere și apreciere la nivel județean și național, adesea primindu-se mesaje frumoase și din partea românilor plecați peste hotare care citesc revista.

În societatea contemporană un număr „rotund” reprezintă întotdeauna un prilej pentru a analiza trecutul, a te bucura de prezent și a contempla viitorul, astfel că un articol scurt documentar reprezintă o datorie de onoare, o formă de manifestare a respectului față de cei care au avut această idee, care au scos primul număr, față de cei care apoi au continuat, față de cei care au scris, dar și față de cititorii care recunosc valoarea articolelor, dovada fiind mulțumirile primite, dar și solicitările adresate în număr mare de a intra în posesia mai ales a numerelor tipărite, având în vedere că în rândurile acestei reviste este promovată excelența în toate formele, iar adulții prețuiesc foarte mult pagina tipărită.

Făcând această retrospectivă am căutat să arăt că deși trăim într-o lume materială cu nevoi reale materiale, tot la fel de reale sunt și nevoile spirituale ale oamenilor de care pentru o dezvoltare morală frumoasă trebuie ținut cont.

Mai trebuie precizat că în ultima perioadă de timp s-a constatat că aprecierile și mulțumirile pentru materialele tipărite vin nu numai din partea seniorilor, ci și din partea adulților tineri care la un moment dat al timpului au avut ca profesori pe cei care scriu cu multă dragoste în prezent, astfel că prin paginile revistei „Viața Noastră” se reîntâlnesc cu învățătorii și profesorii lor dragi, și nu numai. Cei care publică în paginile revistei sunt învățători, profesori, ingineri, magistrați, militari de carieră, arhitecți, scriitori, psihologi, medici, istoriografi, muzeografi, muzicieni, pictori ș.a., chiar și oameni simpli, toți care au ceva de oferit necondiționat din bogăția și înțelepciunea acumulate de-a lungul anilor.

Dinamica revistei

Dacă primul număr al revistei „Viața Noastră”, cu un număr de 12 pagini, a fost tipărit în anul 2004, în perioada când președintele Asociației Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor Bârlad (n.a. acesta era numele de atunci al Asociației) era domnul Tănase Gheorghe, începând cu anul 2010, Asociația Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad (n.a. actualul nume complet) condusă în acel an de domnul președinte magistrat pensionar Nicolaie Mihai, cu susținerea membrilor Consiliului Director de la acea dată, format din Filip Stelian – vicepreședinte, Fitcal Mircea

– consilier, Tănase Veruța – consilier Râncu Liviu Adrian – consilier, reia tipărirea revistei la solicitarea insistentă a membrilor care și-au exprimat dorința unei reviste prin care să fie informați cu privire la activitatea Casei, dar să și citească materiale scrise de membrii reprezentativi care fac cinste și reprezintă cu onoare localitățile unde Asociația are deschise filiale, fiind tipărite două numere, 2 și 3.

În anul 2011 sunt tipărite trei numere 4, 5 și 6, plus un supliment al Revistei „Viața Noastră”. În anul 2012 apar patru numere 7, 8, 9, 10. În anul 2013 apar numerele 11,12,13,14. În anul 2014 apar numerele 15,16,17,18.

În anul 2015 cererea din partea membrilor crește, astfel că vor apare șapte numere tipărite ale revistei „Viața Noastră”, respectiv numerele 19,20,21,22,23,24,25, la care se adaugă un supliment al Revistei „Viața Noastră”, „CRYPTO”, foarte bine primit de membrii Casei.

Anul 2016 continuă trendul crescător, astfel că sunt tipărite 8 numere ale Revistei „Viața Noastră”, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, la care se adaugă patru numere suplimentare „CRYPTO”.

În anul 2017 sunt publicate patru numere ale Revistei „Viața Noastră”, 34, 35, 36 și 37, patru suplimente „CRYPTO”, la care se mai adaugă suplimente aniversare culturale dedicate poetului național Mihai Eminescu, pictorului Nicolae Tonitza, doamnei profesoare Livia Andrei și orașului Bârlad.

În anul 2018 membrii Asociației solicită un număr aniversar mai deosebit având în vedere CENTENARUL MARII UNIRI și suplimente individualizate pe personalități ale istoriei românilor, astfel că, deși se ia decizia publicării doar a unui singur număr al revistei „Viața Noastră”, 38, vor fi scoase de sub tipar patru suplimente „CRYPTO”, dar și 18 suplimente dedicate unor personalități ale istoriei și literaturii române, respectiv Bogdan Petriceicu Hasdeu, Grigore Vieru, Alexei Mateevici, Ion Buzdugan, Iulia Hasdeu, Vasile Alecsandri ș.a., plus suplimentul număr aniversar al CENTENARULUI MARII UNIRI, aceste suplimente fiind foarte apreciate pentru modul lor interactiv de studiu, dezvoltare și menținere vii a capacităților cognitive ale persoanelor în vârstă.

În anul 2019, apar numerele 39, 40 și 41, la care se mai adaugă 4 suplimente „CRYPTO”, un „LABIRINT” și două dedicate lui George Coșbuc și Alexandru Vlahuță.

În anul 2020, anul declanșării pandemiei noului coronavirus SARS COV 2, membrii Asociației, izolați mai mult la domiciliu, solicită din nou literatură de calitate, astfel că apar cinci numere ale revistei „Viața Noastră”, 42,43,44, 45, 46, la care se adaugă cinci suplimente „CRYPTO”, dar și patru suplimente „LABIRINT”, plus cele dedicate unor personalități, Mihai Eminescu, Mari Actrițe, Dan Scărlătescu, Carolina Ilica ș.a.

Până la publicarea prezentului articol, în anul 2021, apar numerele 47, 48, 49, 50 ale revistei „Viața Noastră”, suplimente „CRYPTO”, precum și îndrăgitele broșuri dedicate lui Adrian Voica, Mihai Eminescu, Tudor Vladimirescu, Eroilor sub Drapel ș.a.

După cum se observă, dacă în anul 2004 a fost scos un singur număr al revistei „Viața Noastră” cu un număr de 12 pagini, începând cu anul 2010, datorită colectivului de redacție și persoanelor care s-au implicat în scrierea unor articole care au captat constant interesul cititorilor, din toate domeniile profesionale, începând de la aspecte ce au ținut de prezentarea activităților Asociației Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad și până la articole din domeniul culturii în toate formele, cererea din partea membrilor de literatură tipărită a crescut constant, astfel că numerele tipărite au crescut în toate privințele, inclusiv în ceea ce privește numărul de file, depășind în diferite situații și o sută de pagini, prin conținutul lor bogat fiind considerate de cititori adevărate comori literare.

Având în vedere că în anul 2021 se tipărește numărul 50 al revistei „Viața Noastră”, consider acest an ca fiind unul de referință, fiindcă chiar dacă de-a lungul anilor au apărut dificultăți, de exemplu între anii 2004-2010 nu a mai fost scos nici un număr al revistei Viața Noastră, în afara primului număr, totuși, cu un Consiliu Director format din persoane integre, orientate către nevoile materiale, dar și cognitive/spirituale/ literare ale membrilor Asociației Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad, începând cu anul 2010, așa cum am mai amintit numele președintelui magistrat pensionar Nicolaie Mihai și ale celorlalți, Asociația a respectat dorințele membrilor săi oferindu-le și aceste reviste, pe lângă celelalte facilități de care se bucură membrii Asociației, revista fiind susținută din donații, în general ale personalului angajat, membrilor Consiliului Director și ale unor persoane cu suflet bun.

Mai trebuie amintit că de-a lungul timpului Asociația Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad a sprijinit publicarea revistei de cultură „Baaadul literar”, precum și tipărirea unor cărți cum ar fi „Omăgiu Eroilor Județului Vaslui”, având ca autori pe col. rtg. Constantin Chipper, magistrat pensionar Nicolaie Mihai și regretatul mr. Fitcal Mircea, decedat în anul pandemic 2020, fost membru al Consiliului Director, fiind cel care a luat la pas fiecare sat, fiecare comună, fiecare oraș, fiecare parte din acest județ pentru a identifica numele eroilor vasluieni, civili și militari, chemați la luptă și decedați pe câmpul de luptă în cele trei mari războaie din 1877-1878, 1914-1918 (1919), și 1939-1944, precum și alte cărți, la care se mai adaugă obiceiul frumos ca în ocazia lansării unui număr al Revistei „Viața Noastră” să fie prezentate sau lansate alte cărți, aspecte bine primite de membrii Asociației.

În opinia mea, numerele revistei „Viața Noastră”, suplimentele literare, cât și alte publicații adiacente revistei, reprezintă una dintre cele mai importante comori ale Asociației Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad, iar faptul că Asociația a cunoscut o dezvoltare multilaterală în ultimii ani, evident se datorează și oamenilor de calitate care s-au aflat la conducerea acesteia, oameni nu numai buni profesioniști în domeniile care au activat, dar iubitori și promotori de cultură, de adevăratele valori care definesc poporul român.

În încheiere, doresc mult succes tuturor celor cărora le va reveni misiunea de a scrie și tipări revista „Viața Noastră”, de a găsi cele mai bune soluții în ceea ce privește selectarea celor mai bune, interesante și provocatoare materiale scrise de persoane cu experiență, atragerii de donatori, identificarea unor noi persoane care să scrie, astfel că nivelul de recunoaștere publică al valorii revistei „Viața Noastră” să fie cel puțin menținut, dacă nu, chiar mai ridicat, dorindu-le sănătate, împlinire, fericire, precum și pronia Bunului Dumnezeu cu atât mai mult cu cât revista „Viața Noastră” contribuie la binele societății românești.

LA CEAS ANIVERSAR

În matematică sunt două axiome care, în lumea de dincolo de cifre, așează opțiunile fiecărui om într-o logică firească și dau sens verbului „A FACE”:

1. „ZERO” este număr natural”;

2. „Orice NUMĂR are un succesor”.

Așadar, OMUL poate opta între „A NU FACE” și „A FACE” și odată ce a făcut un lucru, poate opta să continue spre beneficiul său, sau al semenilor săi.

Așa s-a născut, cu ceva timp în urmă, REVISTA DE CULTURĂ ȘI VIAȚĂ a ASOCIAȚIEI CASA DE AJUTOR RECIPROC A PENSIONARILOR „ELENA CUZA” din Bârlad, purtând un nume inspirat de dezideratul firesc al oricărui om ajuns la vârsta pensionării - „VIAȚA NOASTRĂ”.

Revista cu apariție variabilă a apărut ca urmare a sprijinului nemijlocit acordat de inimosul magistrat, procurorul NICOLAIE MIHAI, președintele amintitei asociații, dar și cu contribuția și efortul colectivului de redacție.

După apariția primului număr, astăzi, portofoliul cultural al Asociației numără 50 de apariții pentru o revistă de înaltă ținută culturală, care a reușit să pună în paginile sale articole sub prestigioase semnături ale membrilor Asociației, dar și semnale editoriale pentru lucrări care acoperă întreaga paletă de genuri literare.

„Refugiați” în scris, autorii ale căror nume apar în revistă, oferă cititorului momente de autentică emoție, exprimând preocupări sau experiențe de suflet, amintiri și speranțe pentru binele colectiv.

Într-un Bârlad, CAPITALĂ a CULTURII pentru această parte de țară, revista „VIAȚA NOASTRĂ” ajunge la acest număr aniversar, la un nivel de calitate ce poate rivaliza cu cele mai prestigioase reviste de gen.

În ansamblu, revista nu creează doar momente de plăcută lectură pentru cititor, dar exprimă și un crez, o speranță de viață pentru toți cei ce cred în cultura valorii.

La ceas aniversar, numărul 50 al revistei „VIAȚA NOASTRĂ”, doresc, cu sentimentul că împărtășesc dorința fiecărui cititor, să urez REVISTEI ȘI COLECTIVULUI REDACȚIONAL ca „VIAȚA NOASTRĂ” să fie lungă, așa cum fiecare dorește pentru sine și fericit pe toți cei care au făcut posibilă „VIAȚA NOASTRĂ”!

LA MULȚI ANI!

Prof. (pensionar), Maximilian OPAIȚ

VIAȚA ESTE UN REGAT FERMECAT ÎN CARE TOTUL PARE SIMPLU, FRUMOS ȘI FĂRĂ GRIJI!

Dumitru DIMA

„Oamenii care trăiesc și fac totul cu suflet, nu își dau seama cât sunt de fericiți că pot **DĂRUI**. **FERICIREA** este atunci când cei apropiați sunt sănătoși”.

Opiniile membrilor noștri sunt la fel de importante după cum la fel de importante și necesare ne-au fost și opiniile exprimate în cele 50 de numere ale revistei „Viața noastră” de toți cei care ne citesc și sperăm că am reușit să le oferim argumente suficiente pentru un răspuns afirmativ.

Cu toate acestea, **destinul Asociației Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad e ca o pânză care în loc de fire se țese din POSIBILITĂȚI ȘI DECIZII. Impactul socio-economic** cu care ne confruntăm în acest moment va fi resimțit cel mai puternic de copii, fiind și cei mai vulnerabili, în timp ce milioane de părinți se luptă pentru a-și păstra sursele de trai și de venit, guvernele trebuie să amplifice măsurile de **PROTECȚIE SOCIALĂ** – să asigure plase de siguranță socială și prestații în bani, să protejeze locurile de muncă, să colaboreze cu angajatorii în sprijinul părinților care muncesc și să promoveze prioritar politici ce asigură familiilor serviciile care salvează vieți: sănătate, alimentație și educație.

În prezent, în timpul restricțiilor impuse de pandemie, ne interesează sănătatea noastră și a celor dragi, dar **nu trebuie să uităm de milioanele de copii** care riscă să devină victimele ascunse ale acestei pandemii. Noi, acum, suntem responsabili pentru viitorul acestor copii și pentru felul în care va arăta lumea lor.

Situația nu este cu nimic diferită în timpul acestei pandemii. Răspunderea noastră este să prevenim suferința, să salvăm vieți și să ocrotim sănătatea fiecărui copil sau vârstnic.

ASOCIAȚIA C.A.R. Pensionari „ELENA CUZA” BÂRLAD, având scop principal sprijinirea materială și social-culturală a membrilor săi, pe lângă acordarea ajutoarelor rambursabile sub formă de împrumut, mai are ca prioritate și alte acțiuni care se bucură de atenția membrilor, aceea de acordare a **AJUTOARELOR NERAMBURSABILE** stabilite în baza NORMELOR METODOLOGICE ce au fost analizate și aprobate de Președinte și Consiliul Director astfel:

În perioada **01-01-2021-30.04.2021** s-au putut acorda **AJUTOARE RAMBURSABILE ȘI NERAMBURSABILE după cum urmează:**

AJUTOARE RAMBURSABILE unui număr de **1780 MEMBRI**, în valoare de **9.349.170 lei;**

AJUTOARE NERAMBURSABILE:

- Ajutoare de deces ..... 396 membri ..... 347.302 lei;
 - Cota parte tratament..... 3 membri ..... 380 lei;
 - Ajutoare prin Ancheta socială..... 2 membri ..... 200 lei;
 - Ajutoare Sărbători Pascale 2021- ..... 4.001 membri ..... 240060 lei;
 - Ajutoare la împlinirea a 100 ani ..... 1 membru ..... 100 lei;
 - Ajutoare pentru procurat ochelari..... 32 membri ..... 1600 lei;
 - Ca urmare a voinței membrilor și colaboratorilor Asociației vizând principiului solidarității și întrajutorării, în perioada 01.01.2021 - 30.04.2021 s-a putut continua editarea și publicarea **REVISTEI VIAȚA NOASTRĂ** cu Nr. 47 și 48 unui număr de 1450 membri în valoare de 34000 lei;

- Au mai beneficiat de **FACILITĂȚI** prin prestarea unor servicii un număr de **2609 MEMBRI**, în valoare de **55030 lei**, după cum urmează:

- Stomatologie ..... 90 membri ..... 18230 lei;
 - Kinetoterapie..... 553 membri..... 5593 lei;
 - Ecografie ..... 38 membri..... 2600 lei;
 - Oftalmologie..... 62 membri..... 2735 lei;
 - Croitorie..... 85 membri..... 335 lei;
 - Frizerie..... 1781 membri..... 25538 lei;

„Când esti falit,
 cere-i mamei tale un împrumut.
 Ea te va ajuta să îți aduci aminte,
 Pe ce anume ai irosit banii”.

La ceas aniversar vă mulțumesc tuturor celor care ne-au fost alături la cele 50 de ediții ale revistei „Viața Noastră”, celor care ne-ați susținut sau ne-ați criticat și nu în ultimul rând celor care ne citiți.

Fiti deschiși către evenimente noi, către experiment și tinerețe.
LA MULȚI ANI ȘI VIAȚA LUNGĂ!

Cu ocazia apariției numărului aniversar 50 al revistei „Viața Noastră”, țin să apreciez conținutul enciclopedic extrem de valoros și interesant al acestei reviste prestigioase, prin publicarea de materiale din variate domenii de activitate, de către personalități locale și nu numai, cu precădere din rândul cadrelor didactice ieșite la pensie.

Mă bucur că am putut contribui și eu, atunci când am fost solicitat, cu articole din domeniul artei culinare.

Urez revistei „Viața Noastră” existență cât mai îndelungată, iar celor care o țin în viață, putere de muncă, minte ascuțită și sănătate cât cuprinde!

Prof. Neculai Curelea

Prof. Alexandrina PASCAL

Funeraliile lui Eminescu

(Nemuritor și rece)

I. Eminescu între adevăr și legendă

Nimeni n-ar fi putut exprima mai bine – și într-o formulare atât de concentrată, doar două cuvinte – esența genialității sale. A făcut-o poetul însuși în finalul poemului care-l definește:

„Trăind în cercul vostru strâmt
Norocul vă petrece,
Ci eu în lumea mea mă simt
NEMURITOR ȘI RECE”. (Luceafărul)

Este concluzia la care a ajuns în urma luptei pentru a înfrunta ipocrizia și lipsa de demnitate a contemporanilor săi, o luptă în care, după propria sa mărturisire din fila 56, a manuscrisului 2275, geniul „n-are moarte, dar n-are nici noroc.” A dat atât de mult, într-o viață atât de scurtă, încât ne revoltăm gândindu-ne cu ce valori ar fi putut fi îmbogățit tezaurul nostru literar, dacă contemporanii săi nu s-ar fi făcut vinovați de a-l împinge pe culmile umilinței, până la dispariție ...

S-ar putea crede că despre Eminescu s-a spus totul în lungul anilor cu ocazia simpozioanelor, a comunicărilor sau în cadrul altor manifestări omagiale. Dar, cercetând și alte surse mai recente, analizând și interpretând, ne întrebăm: oare s-a spus într-adevăr totul? Și ceea ce am fost îndemnați să credem este adevăr sau legendă? Datorăm atât de mult genialității sale încât noi, urmașii, beneficiarii moștenirii care ne-a propulsat în universalitate, avem obligația morală de a interpreta cu înțelepciune documente care ar putea dezvălui adevărul, adevăr care a însemnat de fapt tragedia unui destin.

Începuturile literare ale creației eminesciene sunt atât de promițătoare, încât chiar și cititorul mai puțin avizat în arta literară rămâne impresionat de armonia versului și de noblețea sentimentelor exprimate într-un vocabular fără egal până atunci. Mărturie stă una din primele sale poezii „La mormântul lui Aron Pumnul” – 1866, cea care vestește apariția unui astru care se va înălța deasupra tuturor, dar deocamdată este la început de drum, are doar 16 ani și ne uimește prin ceea ce promite că va deveni:

„Îmbracă-te în doliu, frumoasă Bucovină,
Cu cipru verde-ncinge antică fruntea ta;
C-acuma din pleiada-ți auroasă și senină
Se stinse un luceafăr, se stinse o lumină,
Se stinse-o dalbă stea”.

Oricine îi citea poeziile se entuziasma și reacționa în consecință. Primele încercări i-au fost publicate de Iosif Vulcan, redactorul revistei „Familia” și „nașul” literar al

poetului, fiindcă el i-a recomandat să semneze „Eminescu” în loc de Eminovici motivând că așa numele are rezonanță mai mare, iar el va fi un mare poet. Oare a fost intuiție, sau ochiul experimentat al redactorului a întrezărit strălucirea fațetelor unui diamant?

Apoi, când a trimis de la Viena pentru revista Junimii, „Convorbiri literare”, acele „bijuterii”: „Epigonii” (18 august 1870), „Venere și Madonă” (18 aprilie 1870) și „Mortua est” (1 martie 1871), redactorul revistei, Iacob Negruzzi, după ce le-a lecturat s-a entuziasmat așa de mult încât s-a manifestat zgomotos și alergând pe scări s-a dus la Titu Maiorescu, strigând: „s-a născut un mare poet”.

Aprecieri laudative îi face și Titu Maiorescu, vocea numărul unu a criticii literare din epocă, el este cel care într-un articol care i l-a dedicat, „Eminescu și poeziile lui”, îl numește „poet în adevăratul sens al cuvântului”. Era în perioada 1870-1880, când Titu Maiorescu orienta literatura română spre „direcția nouă”, când Vasile Alecsandri era „rege al poeziei” și când acest rege vede în tânărul începător o mare promisiune, o speranță pe care o primește cu entuziasm, declară bucuros:

„La răsăritu-i falcic se-nclin-al meu apus”.

Acesta a fost începutul nemuririi sale.

Trecerea timpului sporește numărul dar și valoarea creațiilor sale artistice, sentimentele poetului devin mai profunde când înțelege că patriotismul contemporanilor este doar de fațadă. Sarcasmul, ironia și batjocura la adresa celor care nu sunt demni de gloria trecutului au fost armele poetului împotriva celor care s-au dovedit a fi:

„Panglicari în alte țării, care joacă ca pe funii
Măști cu toate de renume din comedia minciunii?

.....

Toți pe buze-având virtute, iar în ei monedă calpă,
Quintesență de mizerii de la creștet până-n talpă”,
Iar concluzia lovește necruțător:

„Voi sunteți urmașii Romei? Niște răi și niște fameni
I-e rușine omenirii să vă zică vouă oamenii!”.

Pentru Eminescu trecutul înseamnă „zile de aur”, glorie, dăruire și jertfă când străbunii au apărat moșia cu „plugul și cu spada”, iar contemporanilor le reproșează corupția, imoralitatea și falsul patriotism:

„Prea v-ați arătat arama, sfâșiind această țară,
Prea făcurăți neamul nostru de rușine și ocară,
Prea v-ați bătut joc de țară, de străbuni, de obicei,
Ca să nu s-arate-odată ce sunteți – niște mișei!”

Este de la sine înțeles că patriotul sincer, în persoana poetului genial, începe să fie incomod pentru cei cărora le deranja interesele. Cei aleși, care poartă în suflet simțirea

neamului său, trăiesc cu intensitate zbuciumul vieții. Poetul Octavian Goga, alt spirit ales, afirma că el „mergea prin sat cu ochii deschiși”, dar Mihai Eminescu a mers prin viață „cu ochii deschiși” și nimic nu i-a fost străin, s-a implicat total.

NEMURITOR? Firește, nici nu poate fi numit în alt fel cel care simte durerea neamului său, este mândru de noblețea obârșiei și pentru care istoria nu este doar o legendă, ba dimpotrivă o ridică la rang de religie. Iar izvoarele de inspirație ale creației își au rădăcinile în înțelepciunea care doar în folclor o găsești, în istorie, dar și în filozofie, ca dovadă a erudiției sale. Se îngemănează poetul și patriotul, cel care a devenit GENIUL CARPAȚILOR dar într-o societate care a făcut din el „UN DUMNEZEU RĂNIT”. Afirmatia îi aparține lui Laurian Stăncescu în cartea – document care poartă acest titlu și ne ajută să delimităm adevărul de legendă, atunci când vorbim despre viața lui Mihai Eminescu, să înțelegem divinitatea umană a geniului și soarta tragică care de fapt i-a fost impusă.

Dar RECE? Dacă moștenirea literară l-a făcut nemuritor, viața care i-a fost dat s-o trăiască a făcut din romanticul înflăcărat un pesimist rece. Lirica din tinerețe este exuberantă, plină de viață, „sufletul meu arde-n iubire ca para!” exclamă în „Sara pe deal”, dar mai târziu în „Mai am un singur dor” descoperim un însingurat, lipsit de orice speranță:

„Și nime-n urma mea
Nu-mi plângă la creștet
Doar vântul glas să dea
Frunzișului veșted”.

Cel care ar fi trebuit să fie ocrotit ca un bun național, a fost umilit și disprețuit pentru onestitatea sa. Știm că apariția lui Eminescu în lumea literară a fost primită cu aprecieri, dar pe măsură ce versurile sale au căpătat accente de satiră pentru prezent, în antiteză cu gloria străbună, poetul a devenit „periculos” și Petre P. Carp, politicianul corupt, a dat ordin, transmis de la Viena: „Mai potoliți-l pe Eminescu”, comandă executată întocmai.

Ostilitatea față de valoarea pe care contemporanii nu au putut să o egaleze s-a manifestat prin tot felul de răutăți. A început cu revocarea numirii sale de la Biblioteca Universitară, în favoarea unui protejat al saloanelor, a urmat disponibilizarea de la „Curierul de Iași” pentru refuzul de a publica în ziar laude nemeritate la adresa primarului și a culminat cu ostilitatea permanentă, datorită ideilor sale patriotice etalate în ziarul „Timpul” (București) al cărui redactor era. Experiența vieții i-a sugerat una din cele mai profunde cugetări, exprimată în unica și inegalabila sa „Glossă”:

„Nu spera când vezi mișei
La izbândă făcând punte,
Te-or întrece nătăraii
De ai fi cu stea în frunte”.

Suntem în 1883, dată de tristă amintire pentru că acum, 28 iunie 1883, lui Eminescu i s-a înscenat o învinuire pentru a fi justificare la tot ce s-a făcut pentru a reduce „la tăcere”, definitiv, pe poetul devenit incomod. Față de josnicia lor atitudinea poetului era disprețuitoare, detașat de lumea căreia nu-i aparținea, atitudine care o face publică tot în Glossă:

„Nu spera și nu ai teamă,
Ce e val, ca valul trece;
De te-ndeamnă, de te cheamă,
Tu rămâi la toate RECE.”

Se pare că răspunsul la întrebările puse peste ani, tot în versurile eminesciene îl găsim.

Peste ani, noi, urmașii care am preluat moștenirea, avem datoria de a cerceta documentele, unele descoperiri de dată recentă, altele mai vechi, și să le interpretăm în spiritul adevărului. Bezna în care va fi scufundat Eminescu are punct de plecare, așa cum am mai arătat, înscenarea din 28 iunie 1883 care a avut urmări atât de grave încât am putea spune că atunci a început să moară Eminescu. Privat de libertate este supus unui regim de distrugere a ființei umane: detenție, abuzuri, aplicarea unui tratament „greșit”, brutalizare animalică în bolnița de la Mănăstirea Neamț și internarea, fără nici un document doveditor, în sanatoriul doctorului Șuțu pentru a fi declarat nebun, cu toate că Gala Galaction l-a spovedit, în calitate de duhovnic, și s-a arătat mirat fiindcă nu a văzut nici un semn de nebunie. Și atunci, de ce?

Autorul cărții menționate, Laurian Stăncescu, explică de ce este „Mihai Eminescu – un Dumnezeu rănit” și motivul pentru care s-a dezlănțuit împotriva lui o adevărată prigoană: „Articolele acide deranjau guvernării corupți, el visa România Mare, Dacia Mare, lucru ce a deranjat marile puteri din epocă, în special serviciile lor secrete. S-a urzit un complot trans-național al serviciilor secrete austro-ungare și rusești de ostracizare și izolare declarându-l nebun pe geniul Carpaților și unul din conducătorii societății „Carpați” ce lupta pentru România reîntregită cu Bucovina și Basarabia”.

Represaliile și umilința la care a fost supus l-au distrus fizic și moral. Dar în fața lumii s-au păstrat aparențele. Talentul său extraordinar, mândria de a fi român și dragostea pentru țara sa pe care nu o dorea aservită intereselor străine – iată cauzele care au determinat politicienii corupți să lupte pentru înlăturarea lui atât din viața publică, cât și din cea reală.

Este adevărat că la momentul debutului său, atât de promițător, Maiorescu l-a încurajat și l-a îndemnat să-și continue studiile, dar mai târziu au apărut cauze personale motiv pentru care felul în care a procedat pare a fi mai mult un rol de pseudoprotector. Știm că s-a opus la căsătoria lui Eminescu cu Veronica Micle, eveniment care l-ar fi făcut fericit și poate i-ar fi dat și stabilitate în viața personală, doar din motive de ranchiună personală, pentru a plăti Veronicăi o poliță mai veche, aceea de a fi fost martoră, împotriva lui Maiorescu, într-un proces de moralitate.

Apoi, când glasul lui Eminescu s-a ridicat împotriva străinilor care aserveau țara, din nou a apărut un conflict de interese, fiindcă Maiorescu era avocatul unei firme străine care era tot mai interesată în economia țării.

Adevărul capătă contur și legenda despre „grija” care i-au acordat-o guvernării, lui Eminescu, și face loc adevărului, dacă comparăm două documente ale epocii. Sunt două mărturii din genul epistolar, corespondența Eminescu-Maiorescu, datată 4/16 februarie 1884 (boala se declanșase) și scrisorile Harietei, sora lui Eminescu, către

doamna Cornelia Emilian care l-a susținut material în ultimii ani de viață când, bolnav și părăsit, era lipsit de orice mijloc de subzistență.

Primul document, scrisoarea lui Eminescu către Maiorescu, ne impresionează neplăcut fiindcă observăm clar căderea psihică a unei gândiri care a strălucit. Tonul nu mai este incisiv, este potolit, rugător chiar, pronumele personal este scris cu majusculă: „pentru a Vă adresa aceste rânduri”, fiindcă se afla la Viena într-o casă de sănătate și simțindu-se mai bine cere sprijin „pentru a se întoarce curând în țară.” Dar și mai uimitor este faptul că se considera vinovat pentru „neajunsurile și supărările pe care le-am putut cauza atât Dumneavoastră cât și altor amici binevoitori”.

Și comedia vieții continuă!...

Răspunsul lui Maiorescu este „cald”, se adresează cu „Iubite domnule Eminescu”, este plin de promisiuni și aproape ai crede că îl consolează fiindcă considera boala o meningită cauzată de căldurile din vara anului 1883. Și promisiuni... destule! Îl îndeamnă să nu-și facă nici un fel de griji pentru viitor. Îi promite o existență lipsită de nevoi și un trai care l-ar ajuta să se refacă. Să urmărim un citat din scrisoarea care îi explică venirea lui Chibici la Viena pentru a se ocupa de tot ce este necesar.

„El vine... să te scoată din Institut și să facă împreună cu Dumneata o excursie de vreo 6 săptămâni spre sudul Alpilor, poate până la Venezia, Padua sau Florența. Are mijloace bănești pentru aceasta precum și - se-nțelege - pentru împropătarea garderobei Dumitale, care va fi stat și ea ca-n vis în aceste 7 luni.

După aceasta, dacă nu va fi indicată vreo cură de băi, la Hall de exemplu, vă veți întoarce împreună în țara unde trebuie să te mai odihnești câteva luni pentru a te întrema, firește, deplin. Teodor Rosetti te invită să petreci aceste luni la Solești, unde îți va pregăti primirea în modul cum vei dora D-ta.

După aceea, așadar pe la august, în urma intervenirii Reginei (Carmen Sylva), care îți poartă cel mai sincer interes vei fi numit în vreo funcție care să-ți convină, de exemplu bibliotecar al Universității. De aici înțelegi că despre vreo îngrijire pentru existența D-tale materială, în viitor, nu poate fi vorba... a fost o adevărată exploziune de iubire cu care noi, toți prietenii D-tale și nu numai aceștia am contribuit pentru puținele trebuințe materiale ce le reclamă situația...”

Emoționant, mai mult decât frumos, dar nu avem nici o mărturie că promisiunile care i s-au făcut au fost respectate. În schimb știm că boala i s-a agravat și legenda face loc adevărului, un adevăr crud și dureros. Ultimii ani din viață i-a trăit la Botoșani îngrijit de sora sa iubitoare, Harieta, afectată și ea de un handicap, fără ca notabilitățile să simtă responsabilitatea obligațiilor față de geniul națiunii. I-a fost dat să trăiască rușinea (noroc că rațiunea nu-l mai ajuta să înțeleagă) de a supraviețui prin mila unor persoane generoase, stimulate de rugămintile disperate ale Harietei. Aflăm starea jalnică a celor doi, năpăstuiți de soartă și proscrisi de societate, din scrisorile Harietei către doamna Cornelia Emilian, în unele cerea, în altele îi mulțumea și în ansamblu ne facem o idee despre adevărul care oficial ne-a fost prezentat în mod măsluit. Simțim o durere aproape fizică când aflăm că Vlahuță încerca să facă o listă de subscripție publică în scopul adunării de fonduri pentru Eminescu,

Veronica Micle se lupta pentru a-i obține o pensie, care i-a fost refuzată, iar Harieta se umilea, aproape cerșind ajutor. Scrisorile ei de răspuns la ajutorul primit nu cer nici un comentariu, exprimă clar starea lor disperată, apar mereu expresii ca: „vă rog din inimă” (Scrisorile din 3 mai și 20 iunie 1887) sau cea din 8 iulie în care, disperată, cere bani pentru doctor, iar în 16 septembrie îi mulțumește binefăcătoarei, în numele fratelui său, și-i justifică fiecare banuț cheltuit cu bolnavul.

Unde sunt promisiunile maioresciene și intervenția Reginei despre care se spunea că „îi poartă cel mai sincer interes”?

S-a întâmplat așa fiindcă acestea sunt consecințele firești ale vieții unui om mare care a avut neșansa de a trăi într-o lume meschină.

II. Luceafărul - la apus...

Funeraliile lui Eminescu? – Jenant de modeste... când de fapt era un moment care ar fi trebuit să declanșeze doliu național. Despre trecerea în eternitate a Luceafărului ne vorbește George Munteanu în „Hyperion” vol. I, Editura Minerva, pag. 345: „Poetul... spre dimineața de joi, 15 iunie 1889, la ora când se îngână ziua cu noaptea, începu să se îngâne cu moartea. Veghetorul durerii universale s-a stins nevegheat de nimeni, afară de aștrii, biruiți ultimii de lumina impersonală a soarelui.”

Dar evenimentul nu prea a impresionat notabilitățile, Maiorescu a aflat abia la ora 6 seara, iar presa, a doua zi. S-au făcut comunicări sumare în reviste și ziare și în ziua de sâmbătă, 17 iunie, s-a ținut ceremonia funebră la biserica „Sfântul Gheorghe Nou”. Un catafalc modest împodobit cu ramuri de tei, câteva coroane și câteva personalități, de parcă s-ar fi adevărit propria profeție: „Și nime-n urma mea/ Să nu-mi plângă la creștet”, singura notă de distincție o dădea carul Mitropoliei dirijat de C. Bărcănescu. După prohod a vorbit Gr. Ventura, dar din însemnările jurnalului maiorescian aflăm că discursul nu a fost pe placul criticului, din cauza afirmației: „Acel care zece ani, înaintea noastră, n-a fost al nimănui, ci al tuturor românilor Nici noi, conservatorii, nici junimiștii, nici liberalii n-au dreptul de a-l revendica pe Eminescu ca fiind al lor”.

Nici fundițe negre în piept, însemn de doliu, n-au existat, dar Ana Maiorescu și-a prins la rever o crenguță de tei luată de la catafalc... și apoi toți au făcut la fel.

Atât a meritat oare Geniul Carpaților?

Nu-i de mirare că i-a fost dat să trăiască umilință, lipsuri și dezamăgiri, atâta timp cât era înconjurat de non valori în persoana cărora nu exista demnitate, umană. Invidia și răutatea lor l-au urmărit toată viața, până în momentul trecerii în neființă. Cum s-ar putea explica în alt mod agonia morală spre care a fost împins și faptul că starea în care era nu a deranjat pe nimeni?

Ca o ironie – sau poate ca o mărturie – este certificatul de deces al „Luceafărului” care în loc să poarte semnătura, în calitate de martori a unor persoane ilustre care i-au fost alături este autentificat prin amprenta digitală (au pus degetul) a doi analfabeți, lordache Munteanu și Ion Știrbu, servitorii ospiciului.

Dacă pentru asta s-ar găsi o scuză, oare ce scuză s-ar găsi pentru faptul că acest document de valoare națională a fost întocmit greșit? În vârstă de 39 de ani, pe certificat se consemnează 43 ani!

Acum 132 ani marele nostru Eminescu a trecut în lumea umbrelor și ceea ce nu s-a făcut atunci, din considerente personale sau politice, avem datoria, ba chiar obligația aș spune, s-o facem noi azi. Este și profeția lui Ioan Neagoe, un transilvănean, prieten al poetului din perioada vieneză, care în fața gropii poetului a prezis: „... odată, când poporul tău va fi ajuns la liniștea mult dorită, liniște în care se clădesc templele zeilor, atunci românii din toate unghiurile vor veni la sfântul tău mormânt ca să te încununeze și să se închine măreței tale umbre. Atunci îți vor face înmormântarea ce ți se cuvine ție, pentru că i-ai învățat a străbate prin atâta străinătate”.

Ca o dovadă care acuză distrugerea și fizică și morală a marelui poet, o adevărată crimă pentru care vinovați sunt pigmeii care nu s-au putut ridica la înălțimea titanului, sunt cele două fotografii ale poetului: prima este frumusețea divină din tinerețe, perfecțiunea, Marelui Creator, iar cea de a doua este dovada actului de acuzare pentru starea în care a fost adus.

Mihai Eminescu – poetul - este mândria noastră națională și așa cum a spus G. Călinescu, după el, încă nu a mai răsărit pe pământ românesc un crin de tăria parfumurilor sale. Noi să ne bucurăm că l-am avut, și să-i cinstim memoria amintindu-ne de aprecierea care i-a făcut-o în fața gropii Const. Calmuschi, un student remarcabil al lui T. Maiorescu: „Ai fost un vis care a trecut așa de iute, însă în scurta ta trecere ai lăsat atâta farmec și ai răspândit raze așa de multe și de strălucitoare încât ele au orbit mai pe toți care au trăit și s-au adăpat din izvoarele literaturii noastre.”

Cronos, zeul nemilos, veghează scurgerea timpului care alunecă încet în veșnicie. A trecut mai mult de un secol de la trecerea în neființă a celui care a fost „poetul nepereche”. Generațiile se succed și peste toate se așterne uitarea, fiindcă lumea este efemeră, suntem „muști de-o zi pe-o lume mică ce se măsoară cu cotul.” (Scrisoarea I)

Doar genialitatea străbate noaptea uitării. Să nu-l uităm pe „EL”, cel care a răsărit din esența neamului nostru și dacă în viață a fost un martir, în lumea umbrelor și-a găsit liniștea. Ultima sa dorință? Să ne-o reamintim:

„Nu-mi trebuie flamuri,
Nu voi sicriu bogat,

Ci-mi împlețiți un pat
Din tinere ramuri.

.....
Cum n-oi mai fi pribeag
De-atunci înainte,
M-or troieni cu drag
Aduceri aminte.

.....
Va geme de patemi
Al mării aspru cânt...
Ci eu voi fi pământ
În singurătate-mi”. (Mai am un singur dor)

„Nemuritor și rece!”

CREZUL PENTRU MIHAI EMINESCU

Dorina Stoica

(Grafica Mihai Cătrună)

„Cred într-unul”, poet național Mihai Eminescu
Domn al cuvântului, mai presus de cuvânt,

„Al tuturor celor văzute și nevăzute,”

Născătorul poeziei românești.

Carele s-a zămislit din oameni credincioși,

Din apa limpede a izvoarelor,

Din munții Carpați, din Harul divin,

Din oase domnești de Sfinți Părinți

Pe plaiuri mioritice.

Poet adevărat, cuvânt din cuvânt românesc,

Vers cu sunet de nai și culoare

Cerească de floare albastră.

Adânc precum lacul codrilor de-aramă,

De luceferi mai presus, mai presus!

„Cel de o ființă” cu poezia,

Din care ne adăpăm toți însetații de frumos,

„S-a pogorât din ceruri” „s-a întrupat și s-a

Făcut om” și poet cu nume de înger.

„Întru iertarea păcatelor” acestui popor.

Va sta pe tronul slavei „să judece viii și morții”,

„Închinat și slăvit”, „va învia” întru slavă

De cuvânt românesc, pentru a noastră înveșnicire.

Amin.

Petruș ANDREI

MIHAI EMINESCU - Centralitatea canonului românesc

Mihai Eminescu este arborele cosmic al poeziei și culturii române iar noi, poeții, suntem ramuri mai firave sau mai viguroase.

Academicianul Mihai Cimpoi afirma că poeții români încă nenăscuți vor fi tot eminescieni pentru că Mihai Eminescu este arheul spiritualității noastre iar opera sa este izvorul nesecat cu apă vie din care vor bea toți cei însetați.

Iubitori ai operei sale, de diferite profesii (pictori, sculptori, graficieni, poeți, istorici, medici, ziariști ș.a.) din țară și din străinătate omagiază prin creațiile lor geniul eminescian.

Statuia de aur a celui mai mare poet al românilor din toate timpurile trebuie așezată pe un pedestal de-argint unde să nu-l ajungă noroiul și nici să-l roadă vermina.

Înzestrat cu premoniție, Poetul a prevăzut că unii „vor căta vieții tale/ Să-i găsească pete multe, răutăți și mici scandale/ Astea toate te apropie de dâșșii... Nu lumina/ Ce în lume-ai revărsat-o,/ Ci păcatele și vina (...) Astfel încăput pe mâna oricărui, te va drege/ Rele-or zice că sunt toate câte nu vor înțelege...”

Greșeala că Eminescu ar fi avut „sifilis” ereditar precum și germenele „nebuniei”, preluată de o parte a istoricilor și criticilor literari, precum și de manualele școlare s-a perpetuat până acum.

Abia în zilele noastre, un grup de somități medicale, profesori doctori de talie europeană alcătuit din: Irinel Popescu, Octavian Buda, Vladimir Belîș, Călin Giurcăneanu, Bogdan Popescu, Dan Prelipceanu și acad. Victor Voicu din domeniile: istoria medicinei, medicină legală, dermato-venerice, neurologie, psihiatrie și farmaco-toxicologie, grație acad. Eugen Simion, a elucidat bolile de care a suferit Eminescu, a elaborat un diagnostic și a validat (in)oportunitatea terapiei care i-a fost aplicată. (vezi Nicolae M. Constantinescu - „Bolile lui Eminescu – adevăr și mistificare” în *Revista de politica științei și scientromotrie – Seria nouă*, vol. 3, nr. 3, septembrie 2014, p. 242-244). Boala de care a suferit Poetul a fost psihoză maniaco-depresivă, peste care s-a suprapus IATROGENIA, „patologia provocată” prin aplicarea unui diagnostic și a unui tratament greșit. Nu este alta concluzia renumitului eminescolog Theodor Codreanu. De ani buni, domnia sa ține piept valului de detractori, denigratori și dilematici ieșiți din cloaca pestilențială a puturosului Levant. Theodor Codreanu opune sintagmelor scornite de mințile bolnave: „Steaua lui Eminescu a apus” și „cadavrul din debara”,

expresii devenite celebre ca:

„Eminescu – Poet național” (George Călinescu),

„Eminescu – Expresia integrală a sufletului românesc” (Nicolae Iorga),

„Eminescu – Omul deplin al culturii românești” (Constantin Noica),

„Mihai Eminescu – Coloana infinită a spiritualității noastre naționale” (Dimitrie Vatamaniuc),

„Mihai Eminescu – Personalitatea eponimă a culturii românești” (Ilie Bădescu),

„Mihai Eminescu – Centru al canonului românesc”, „Arheu al Spiritualității românești” (Theodor Codreanu).

Cărțile lui Theodor Codreanu care nu ar trebui să lipsească din nici o bibliotecă, sunt de referință și conțin argumente de netăgăduit pentru ca elucubrațiile nihiliste și dilematice să nu mai fie repetate. Menționăm trei dintre ele de dată mai recentă:

„Polemici incorecte politic” (Editura „Rafet”, Râmnicu Sărat, 2010); „Eminescu în captivitatea nebuniei” (Editura „Universul”, Chișinău, 2011) și „Eminescu – incorect politic” (Editura „Scara Print”, București, 2014).

Eminescu a radiografiat strălucit societatea românească de atunci și de acum. După cum lesne se poate vedea „Posteritatea este încă și mai dreaptă!”, „Neputând să te ajungă, crezi c-ar vrea să te admire?/...Iar deasupra tuturor va vorbi vreun mititel,/ Nu slăvindu-te pe tine... lustruindu-se pe el/ Sub a numelui tău umbră”... În ceea ce ne privește, cităm primele două strofe din „Scrisoare Domnului Eminescu” (vol. „Mihai Eminescu – „Eterna fascinație”, Editura „Sfera”, 2013):

Doamne-al poeziei noastre
Și monarh al cugetării,
Sfânt aed al florii-albastre,
Idol și Orpheu al mării,

Te-or slăvi mereu vestale
Pe altarul Veșniciei
Pentru mierea limbii tale
Din prisaca poeziei.

Eminescu, întocmai ca Shakespeare în Anglia, Goethe în Germania și Dante în Italia, reprezintă la noi centrul canonului românesc, așa încât canonizarea lui Eminescu este pe deplin justificată. Viața Poetului, cu toate suferințele posibile dar mai ales opera sa l-au ridicat la nivelul sacralului,

multe dintre poeziile sale fiind adevărate rugăciuni. Toate creațiile sale sunt mântuitoare și au valoare mistică.

„Eminescu, te iubim!” cu toată puterea ființei și a talentului nostru, spun toți creatorii de frumos artistic și literar, făcându-se scut de apărare împotriva detractorilor.

Nici un apelativ nu ni se pare exagerat: *pedagog al neamului, preot deșteptării noastre, demascatorul, biciuitorul, viteazul*.

Poetul, ziaristul și gânditorul Mihai Eminescu a luptat pentru limba, poezia și cugetarea românească și a obținut victorii cu nimic mai prejos decât cele ale ostașilor români pe câmpurile de luptă pentru neatarnarea țării. A trăit într-o lume inumană, izbitor de asemănătoare cu cea de astăzi, între cei care visau „câștigul fără muncă, iată singura pornire: Virtutea? E-o nerozie; Geniul? O nefericire”.

Mihai Eminescu

„A fost odată ca-n povești”
Și astăzi încă este,
Cel ce-a plecat din Ipotești,
Întocmai ca-n poveste

Precum pornise Făt-Frumos
Să afle tinerețea,
Cu verbul său armonios
Alungă bătrânețea

Și cântă viața mai ales
De moarte să nu știe,
Și „înțeleș” și „ne-nțeleș”
Să pună –n poezie.

Având o aură de sfânt,
Cucernic și cuminte,
A dat simțirilor veșmânt
În mâna de cuvinte.

S-a adăpat de la izvor
Și s-a luptat cu greu
Iar geniul său nemuritor
E pentru noi arheul.

Pe Eminescu îl iubim
Cu-asupra de măsură
Și-n el mereu ne regăsim
Cu fiecă lectură.

În versuri inima și-a pus
Iar mintea-i ne uimește,
Precum Luceafărul de sus
El veșnic strălucește.

Petruș Andrei

Vulpoiul mincinos

(fabulă)

Un vulpoi școlit la întâmplare
Dar admirat în tagma lui
Primi o funcție mai mare
Ce nu putea fi dată orîșicui.
Luându-și postul în primire
Și stabilindu-și strategia
El constată fără uimire
Că toți îi susțineau prostia.

Îmbrățișând adesea minciuna
Și cultivând-o permanent
I se aprecia într-una
Această formă de...talent.
Timpul a trecut îndată
Și în ani a constatat
Sincer nefiind vreodată
Numai HAOS a creat.

Morala

*Dacă minți de azi pe mâine
Așa cum alții te învață
Reforma „n-o mai faci pe pâine”
Și distrugi orice speranță.*

„Directiva” privind criteriile de promovare în funcții decizionale

*„Poporul nu poate fi corupt, dar poate fi înșelat”
(Jean Jaques Rousseau)*

Mulți neaveniți, catapultați
În posturi mari, decizionale,
Sunt „aleși” fiind „dotăți”
Cu „supercalități...speciale”:
Să fie abili în a omite,

Să uite tot ce-au afirmat,
Să fie experți în a dezmințe
Ce alți colegi au explicat.
S-accepte „îndrumări” de-afară
Servind pe cei ce îi susțin,
Să pară iubitori de țară
Sub masca unui bun creștin.
Să fie „curajoși” din fire
În stabiliri de privilegii,
Să aibă lipsa de gândire
Când află de-ncălcarea legii,
Să știe a fura cu acte,
De a lua comisiune „grase”
În baza legilor votate,
Ce sunt neclare și stufoase.
Să știe a polei minciuna,
S-aplice tactica erorii.
De simt că va veni „furtuna”,
Să știe tehnica terorii.
Să pară drept, cinstit, fidel
Prin cumpărarea de imagini.
De-i compromis, în orice fel,
Să stea mai pe la margini.
Șantajul, corupția sunt probe
La „examen” de final,
„Impactul” unei imagini snobe
Contribuind chiar esențial.

Constantin MITULESCU

Viata noastra

Un imn francez dedicat lui Mihai Eminescu

(Lucien Bazin. *À Mihail Eminescu – poète national roumain*)

Mircea COLOȘENCO

Către sfârșitul anului 1905, în celebra revistă „Semănătorul”, condusă atunci de nu mai puțin ilustrul Nicolae Iorga, a apărut, în traducerea poetului Șt. O. Iosif (București, IV, 41, 1905, p. 744-746), creația poetului parizian Lucien Bazin, titrată *Un imn francez lui Eminescu*, după originalul ei din volumul acestuia, *L'Aube intérieure. Poésies* (Paris. Ed.A. Lemerre, 1905, 120 p.), traducere reluată în același an de publicațiile: „Epoca”. București, „Drapelul”. Lugoj, „Moldova”. Botoșani, „Tribuna poporului”. Arad, iar, mai târziu, în „Junimea literară”. Cernăuți, „Gazeta de Transilvania”. Brașov și „Minerva”. București, în 1909 ș.a.

Lucien Bazin își ia Doctoratul în Drept la Universitatea din Paris, cu teza *Le risque professionnel dans le service militaire*, susținută la 1-6 decembrie 1907, editată în același an.

Peste ani, după experiența tristă personală trăită în timpul Primului Război Mondial, va edita un al doilea volum de poezii: *Le sang des gloires: poèmes de guerre et de captivité. 1905-1918* (Ed. Tequi, Paris, 1919), ca locotenent în armata franceză.

O parte dintre poeziile sale s-au bucurat de atenția unor compozitori, care le-au însoțit cu melodii adecvate:

- Le Désir! Mélodie pour piano et chant de Francis Sauvage;

- Ballade. Choeur à 4 voix d'hommes de Raymond Pech;

- Parlez-lui de moi! Romance de Joë Durrinach;

- Quand je dormirai! Romance de Joë Durrinach.

Toate aceste cântece au fost realizate între anii 1906-1909.

Un imn francez dedicat lui Mihai Eminescu

Lucien Bazin
(Traducere Șt. O. Iosif)

Cunosc povestea tristă și scurt-a vieții tale,
Și scârba ta născută din vanele plăceri,
Și lumea ta de visuri, dorințe și dureri...
Năluca urmărită de tine-n veci pe cale.

Și am citit o parte din opera-ți măiastră,
Sub biciul suferinței umane te zăresc,
Trist implorând în graiul tău dulce românesc
Pe Amor, pe tiranul divin din lumea noastră.

Dar mai presus citit-am poemul tău romantic,
Bogat în idealuri și falnice avânturi
Ce-o să-ți rodească neamul, vrăjit de-acele cânturi,
În care se trezește al Romei geniu antic.

Și mi-am adus aminte atunci că-n voi renaște
Același sânge nobil al rasei vechi latine,
Și-n ciuda depărtării, m-apropie de tine...
Și m-a cuprins mândria că te-am putut cunoaște!

De-atunci și munca-ți sfântă cu dragoste-o aleg.
Ci, de n-am fi vlăstare aceleiași tulpine,
Te-aș fi-nțeles eu totuși, citindu-te pe tine:
Poeții mari sunt domnii pământului întreg!

Așa toți cei ce-odată simțit-au cu putere
Delirul deznădejdiei, cel plin de-amar și jale,
Vor plânge la accentul sublim al lirei tale,
Imens răsunătoare când geme de durere...

Durerea e obștească: ucide-al ei sărut...
Tu însuși, Eminescu, o cunoșteai din fașe:
Înlănțuindu-ți gâtul cu brațe-ucigașe,
Te-a strâns așa de tare, că lira ți-a tăcut...

S-a stins a ta gândire în noaptea blestemată,
Pân'ce să treci în raiul etern scăldat în rază...
Dar opera-ți rămâne, și duhul tău veghează
Asupra țării tale în doliu-nveșmântată.

În negrele amurguri, când se-nfioar-un vaer
Ca dintr-o altă lume, al pasărei nocturne,
Când strop cu strop, în taină, din nevăzute umbre
Necunoscute lacrimi alunecă prin aer,

În tristele amurguri ce-mbracă noastre frunți
Cu negură de visuri, când singur îți arăți
Al lunei disc de aur vrăjind singurătăți,
Când raza ei coboară peste câmpii și munți,

În ceasurile-acele de teamă ne-nțeleasă,
Când mărire respiră o dulce adiere,
Atunci plutești, poete, scăpat de-orice durere,
Și țara ta ți-o legeni cu drag, ca pe-o mireasă...

Poete, stai de strajă! Spre culmile mării
Insuflă-i, ca să lupte, a geniului scânteie,
Copil al României, o, bard menit să steie
Alături de stăpânii slăviți ai Nemuririi!

Mihai EMINESCU

Serghei COLOȘENCO

La 15 iunie 1889 „se stinse în al optulea lustru de viață” Mihai Eminescu. O serie de personalități ale vremii deplâng moartea marelui poet. I.L. Caragiale, B.P. Hasdeu și mulți alții au publicat necrologuri, dar și ziarele *Românul*, *Adevărul*, *Naționalul*, *Constituționalul* ș.a.

G. Călinescu a scris peste ani: „Ape vor seca în albie, și peste locul îngropării lui va răsări pădure sau cetate, și câte o stea va veșteji în depărtări, până când acest pământ să-și strângă toate sevele și să le ridice în țeava subțire a altui crin de tăria parfumurilor sale.”

Și de atunci până astăzi, an de an, Poetul este comemorat.

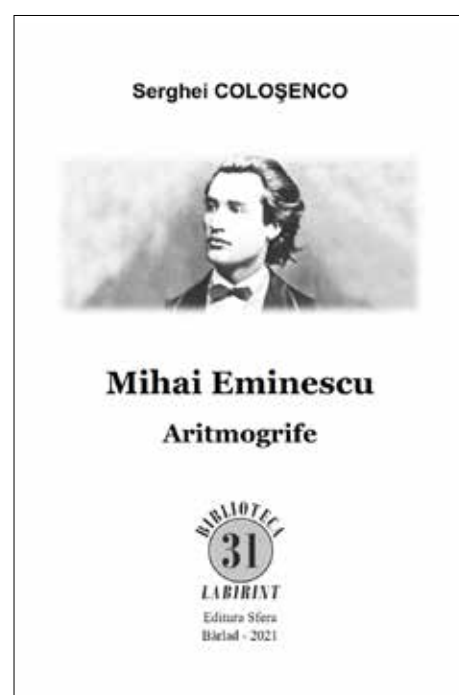
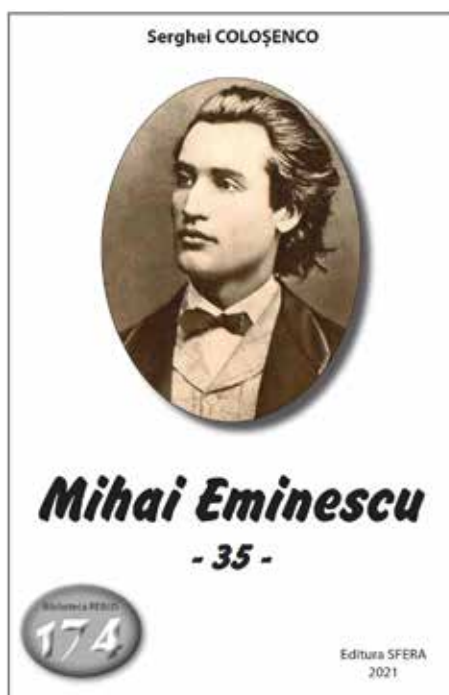
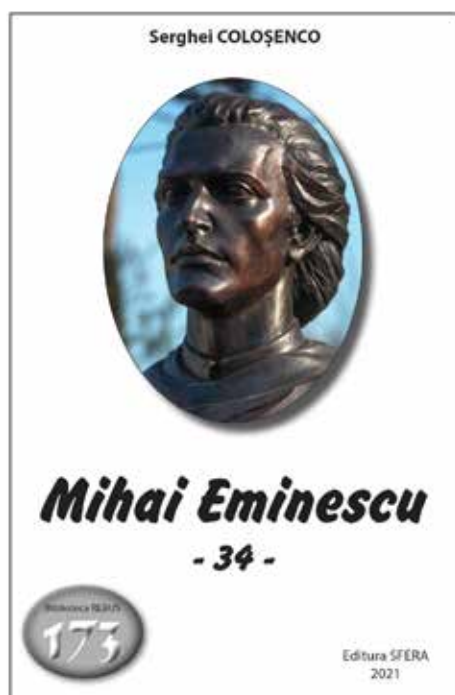
Pentru 15 iunie 2021 Editura Sfera, în parteneriat cu Asociația C.A.R. Pensionari „Elena Cuza” din Bârlad mi-au tipărit plachetele de rebus pe care le-am dedicat Poetului Nepereche. Astfel, continuând „seria” din 15 ianuarie 2021, am ajuns la

numerele 34 și 35 din „Biblioteca rebus”. Numărul 34 (173 al colecției) este transpunerea în careuri și în enigme a poemului „Epigonii”, scris în 1870 și apărut în revista ieșeană „Convorbiri literare”, în numărul 12, din 15 august. Placheta - 24 de pagini - conține 8 careuri și 24 enigme. Numărul 174 al „Bibliotecii rebus” este cel de-al 35-lea exemplar dedicat Poetului și în cele 24 de pagini sunt tratate rebusist 14 poezii însoțite cu una sau mai multe enigme, în total 39 de monoverbe, biverbe, triverbe și criptografii. Pe coperta a IV-a este reprodusă cartea „Enigmaticul Eminescu”, apărută în 2000.

A treia plachetă *Mihai Eminescu* (Biblioteca „Labirint”, nr. 31) cuprinde 16 poezii în 28 de pagini „tratate” în aritmogrife. Cititorul - dezlegător are plăcerea/ bucuria descifrării poeziilor prezentate în manieră rebusistă.

*

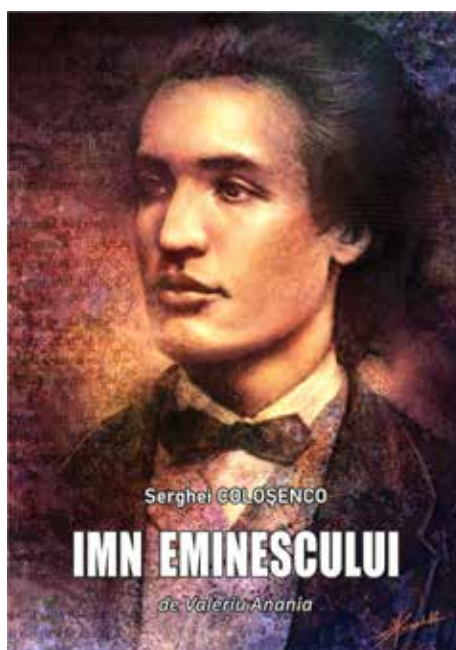
Am continuat „serialul” *Eminescu* 39 cu volumul V în care am îngrilat poezii dedicate Poetului, dar și mici fragmente din scriitura a 39 de autori români și străini. Cele 39 de nume

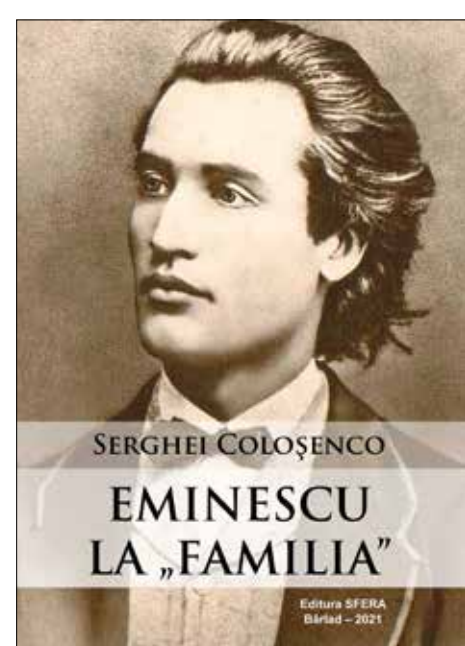
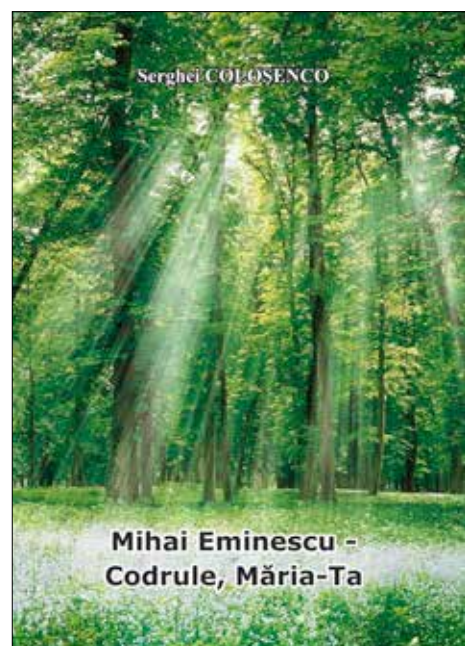
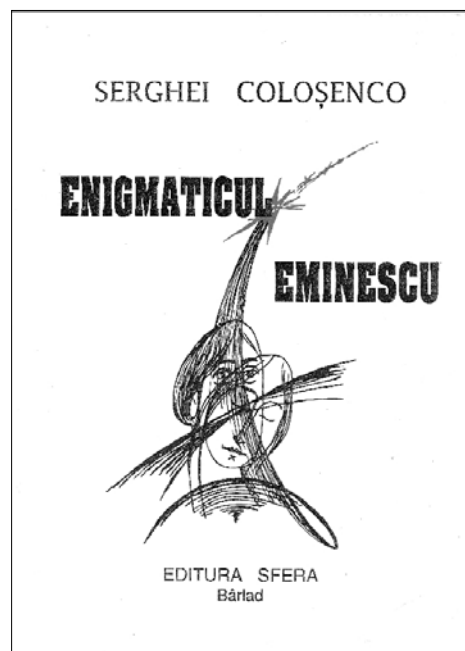
de referință la Bibliografie reprezintă vârsta lui Mihai Eminescu... Menționez că volumele anterioare au apărut la fiecare 15 ianuarie și 15 iunie; ultimul careu al cărții de peste 100 de pagini este intitulat „15 iunie 1889”! Volumul VI va apărea la 15 ianuarie 2022.

Ultima carte dedicată acestui eveniment este „Imn Eminescului”, de Valeriu Anania. Poemul este scris în nouăsprezece cânturi și a apărut la Cartea Românească, în 1992. Fiecare componentă a poemului - stare și treaptă - are un careu și enigme, iar cel ce se va apleca asupra lecturii - dezlegării va afla câteva date importante despre viața autorului al

cărui nume se identifică cu cel al Înalț Prea Sfințitul Bartolomeu Anania: locul nașterii, părinții, școlile, funcțiile bisericești și distincțiile primite.

Amintesc că aceste două cărți vin să completeze zestrea bibliografică eminesciană care a ajuns la 12 titluri (excluzând plachetele = 39!). Le enumerez: *Enigmaticul Eminescu*, *Sonete eminesciene în rebus*, „*Luceafărul*” în rebus, *Mihai Eminescu – Codrule, Măria-Ta, Scrisorile eminesciene în rebus*, „*Eminescu la „Familia”*”, cele 5 volume „*Eminescu 39*”.

„România educată” din perspectivă eminesciană

Valeriu LUPU,
doctor în științe medicale

Eu las lumea ce merge deja, ca să meargă cum îi place dumisale – misiunea oamenilor ce vor din adâncul lor binele țării e creșterea (educația n.n.) morală a generațiunii tinere și a generațiunii ce va veni. Nu caut adepți la ideea întâi, dar la cea de-a doua sufletul meu ține cum ține la el însuși. Mihai Eminescu

Problema educației naționale nu este una nouă și nici caracteristică poporului român. Ea a vizat și preocupat din totdeauna fiecare națiune și fiecare popor, pentru că din totdeauna a oferit cea mai sigură cale către progres și emancipare. Dincolo de alfabetizarea în masă, dezvoltarea și promovarea unor abilități utile comunităților, educația a cultivat atitudini morale și civice absolut necesare conviețuirii în societățile umane, dar și concepțiile spirituale ale epocii, tradițiile și credința caracteristice fiecărui tip de colectivitate națională. Scopul educației a fost din totdeauna de a forma caractere și personalități, în care sentimentul apartenenței să fie viu, simțul civic să fie prezent, iar moralitatea elementară să prevaleze în viața personală și colectivă. *„Noi susținem că poporul românesc nu se va putea dezvolta ca poporul românesc decât păstrând, drept baze pentru dezvoltarea sa, tradițiile sale istorice astfel cum ele s-au stabilit în curgerea vremilor, cel ce e de altă părere s-o spună țării”* (Discursul rostit cu ocazia sărbătoririi a 400 de ani de la Putna – 25 mai, 1871).

În calitate de bibliotecar, revizor școlar (1 iulie 1875 – 4 iunie 1876) și apoi ca analist politic, Mihai Eminescu, cunoștea bine sistemul de învățământ al timpului său (revizoratul său cuprindea 152 de școli din județele Iași și Vaslui), așa încât atitudinile sale publice erau extrem de vocale și la obiect. Însuși G. Călinescu (încă biograful său oficial) mărturisea că *„prin Eminescu și scrisul său, pedagogic avem cea mai înaltă viziune de ridicare a învățământului rural înainte de Spiru Haret”*. Nu i-au plăcut niciodată cosmopolitismul și spiritul de imitație în viața publică, iar în privința educației și a perspectivei societății era de-a dreptul categoric. *„Noi susținem că e mai bine să înaintăm încet, dar păstrând firea noastră românească, decât să mergem repede înainte, dezbrăcându-ne de dânsa prin străine legi și străine obiceiuri”* (idem)..

Pornind de la aceste aserțiuni eminesciene, suficient de categorice, ne-am putea întreba cum ar trebui să privim pretenția unor contemporani că acest popor trebuie educat și chiar reeducat (în cazul părinților) și nu oricum, ci printr-un program de perspectivă, la nivel național, ca și cum acest popor nu ar avea o istorie, o limbă, o tradiție, o spiritualitate, o cultură, o contribuție la știință și cultura universală prin tot ceea ce locuitorii acestui spațiu au realizat în zbuciumata lor istorie, în sfârșit, o experiență educațională care, nu rareori urgisită și pusă la stălpul infamiei, continuă totuși să producă valori.

„Cum arată școala astăzi așa va arăta mâine țara” spunea profetic ctitorul învățământului românesc, Spiru Haret în 1895, la începutul ctitoriei sale. Și s-a văzut asta mai ales prin generațiile primei jumătăți a secolului al XX-lea care, atât prin contribuțiile lor, cât și prin valorificarea deopotrivă a trecutului istoric, a specificului național și a valorilor naționale, au creat fundamentul culturii române. Chiar și bolșevizarea învățământului din perioada comunistă, începută cu o masivă

epurare a corpului didactic pe criterii de origine socială, care a lovit îndeosebi învățământul liceal și universitar, ca și reformarea drastică a învățământului după model sovietic, a continuat să producă totuși valori.

Realități românești

Este greu de acceptat astăzi că, după două legi a învățământului elaborate în 1995 și 2011 amendată de peste 200 de ori de cei peste 27 miniștri care s-au succedat la Ministerul Educației Naționale în perioada postdecembristă, starea învățământului nu este decât *„dezastruoasă”*, că se află într-o *„criză profundă”*, că nivelul de educație a poporului și îndeosebi *„analfabetismul funcțional”* este la limita de jos a acceptabilului. Și atunci firească întrebare; nu cumva legea este nepotrivită specificului românesc sau nu se pliază pe ceea ce este caracteristic poporului român? *„Legile unui popor, drepturile sale nu pot purcede decât de la el însuși”* filosofează poetul. Pentru că, în definitiv, nu poporul se croiește după legi ci legile se croiesc după popor, după specificul și caracteristicile poporului. Prin urmare, nevoia de adaptare la timpurile actuale, la nevoile sociale și economice ale prezentului cât și o proiecție de viitor, poate deveni o cerință chiar imperativă, pe care nu o contestă nimeni, cu condiția respectării tradiției și specificului românesc.

Se pare că așa și este de vreme ce însuși Academia Română a elaborat o strategie de perspectivă pentru următorii 20 de ani, vizând chiar dintru început (printre alte strategii) și educația, întâmplător intitulată tot *„România Educată”*. Această strategie a fost supusă atenției opiniei publice încă din 2015. Mai nou, în decembrie 2018, apare în sfârșit (după mai bine de doi ani de gestație) mult trâmbițatul proiect prezidențial *„România educată”* aflat încă în dezbatere publică, de la care se aștepta un reviriment în abordarea educației naționale cel puțin din perspective propagandei. Problema care se pune este, ce conține acest proiect? ce principii stau la baza lui? și întru cât ne reprezintă ca națiune și popor în prezent și în perspectivă?

Dincolo de faptul că este alcătuit dintr-o multitudine de banalități teoretice, viziuni intelectualiste paralele cu realitatea, scenarii care frizează infantilismul ideatic, conține și abordări alambicate și vagi în total dezacord cu specificul și tradiția noastră, care au și stârnit o reacție violentă din partea Asociației Părinților. Mai mult, proiectul în ansamblul său, apare ca o alcătuire bizară, menită să livreze indivizi confuzi, dezorientați, fără principii - dar autonomi, fără rădăcini - dar europeni sau universal, fără respect față de valorile naționale - dar profund atașați multiculturalismului și diversității, într-un cuvânt fără moralitate și bun simț.

Cele șapte grupuri de lucru (formate din *„experți”*?), s-au străduit și au reușit să adune tot felul de idei aparținând unor curente postmoderniste și transmoderniste, majoritatea străine

de lumea noastră reală, experimentate sau nu în alte state, dar aruncate de-a valma asupra unui sistem și așa zdruncinat de atâtea contestări și reformări. Așa încât, nici portretul Mariei - ca rezultat al primului ciclu de învățământ (cu etapele lui; antepreșcolar, preșcolar și primar), nici al Cristinei - ca absolventă a ciclului secundar (inferior și superior) și nici portretul lui Damian și Andrei - la sfârșitul învățământului terțiar, nu conving și nu reprezintă o perspectivă valabilă pentru anii treizeci ai secolului XXI, cum pretențios previzionează proiectul. Cel puțin sub aspectul moral și al bunului simț civic, ca să nu mai vorbim de omul viitorului care, în devenirea lui individualist și egoist materialist, pare să fie mai degrabă "mândru, pretențios și stupid" (după cum opina Paulescu încă la începutul secolului al XX-lea), proiectul pare departe de a atinge scopul propus.

Unde este Familia?

Nu ne propunem o analiză a proiectului și nici o comparație cu cel elaborat de Academia Română a cărei țintă este tot o „România educată”, dar câteva aspecte trebuie subliniate, pentru că sunt de-a dreptul împotriva naturii în ambele proiecte.

În primul rând, în întreaga abordare a sistemului educațional lipsesc două verigi importante, hotărâtoare am spune noi în formarea personalității umane; Familia și Biserica, verigi care în orice abordare realistă sunt indispensabile din perspectiva omului social și, înainte de toate, din perspectiva experienței istorice. Se uită, intenționat desigur, că familia nucleară (părinți și copii), despre care încă mai vorbim astăzi, asigură mediul dezvoltării deprinderilor elementare, comunicării prin limbaj, motricitatea și abilitățile necesare comportamentului social și, nu mai puțin important pentru ființa umană, cultivă moralitatea elementară, cu alte cuvinte cei șapte ani de acasă (vezi Familia din perspectiva educației, din volumul Istorie, Familie, Tradiție și Dăinuire).

Or, aceste aspecte sunt pur și simplu eludate. Când lecturezi aberațiile proiectului prezidențial, ca și cele din proiectul Academiei Române, ai impresia că ești în atmosfera "Republicii" lui Platon, în care copiii aparțin efectiv statului, sau și mai grav, în experimentul Makarenko din abordările timpurii ale educației comuniste, dar prezente și în lumea contemporană prin imaginile groazei reprezentate de cazul Bodnariu ai căror copii au încăput pe mâinile unui Barnevernet din Norvegia, cazul Corneliiei Smicală din Finlanda ai căror copii au fost abuzați de autoritățile de protecție socială locale și, mai aproape de noi, cazul Sorina din Baia de Aramă în care statul intervine cu o brutalitate primitivă călcând în picioare orice principiu de drept.

În cel mai bun caz, familia, până mai ieri considerată un partener în triada Școală-Familie-Societate materializată prin triada profesor-elev-părinte, apare ca o anexă care, ea însăși, trebuie supusă unui proces de instruire și educare în spiritul unor valori, de regulă, străine specificului național, tradiției și obiceiurilor locului și chiar a bunului simț. Ba mai mult, proiectul prezidențial prevede și o etapă educațională antepreșcolară cu procente și termene, în care o întreagă cohortă formată din educatori, psihologi, puericultori, logopezi, evaluatori, educatori parentali, consilieri, roiesc în jurul bietului copil care, instinctiv, își caută cu disperare mama. Și toată această faună, chipurile, pentru a-i asigura copilului o dezvoltare armonioasă în perspectiva unui viitor personalizat, eludând intenționat faptul demonstrat istoric că singura instituție care poate asigura efectiv dezvoltarea armonioasă a copilului este familia.

Pentru acești diletanți care nu au noțiuni elementare de

biologie și fiziologie umană (știința vieții), le atragem atenția că familia este mediul natural în care apare și se dezvoltă ființa umană cu tot ce are ea caracteristic; dezvoltare psihosomatică, fizionomie, atitudine, comportament, temperament, caracter și abilități bine structurate și adânc înrădăcinate în fondul genetic care, din fericire, încă nu a fost poluat cu viziunile raționaliste ale reformatorilor de profesie sau de ocazie. În acest context al dezvoltării în familie, școala nu face altceva decât preia, cizează și definitivează aceste aspecte, prin asigurarea cadrului adecvat dezvoltării acestora, educație și cultură. Le-aș aminti ceea ce Petru Span (1860-1911) spunea; *"educația, care se face în cele două - vetre de educație - familia și școala, trebuie să asigure cunoașterea valorilor naționale din literatură (populară și cultă), artă, cânt și obiceiuri. Pe temelia acestei educații se formează caracterul național și conștiința națională a tinerei generații, cultivându-se astfel năzuința spre eliberarea națională"* astăzi mai degrabă mândria și demnitatea națională, de care se face atâta caz, dar în fapt subminându-le pe orice cale.

Eminescu este și mai categoric când spune răspicat *"educațiunea e cultura caracterului, iar cultura e educațiunea minții. Educațiunea are a cultiva inima și moravurile, cultura are a educa mintea. De aceea un om bine educat, cu inimă, caracter și moravuri bune, poate să fie cu un cerc restrâns de cunoștințe, pe când din contra, cultura, cunoștințele cele mai vaste pot fi cuprinse de un om fără caracter, imoral, fără inimă"*. Nu cumva este exact ceea ce se preconizează sau chiar se întâmplă astăzi?

Ce te faci cu o generație formată din indivizi în care cultivarea unicității, autonomiei, individuației și a liberului arbitru în atitudine și comportament, în virtutea cărora "poți face orice" pentru că "ești unic" și "ai capacitatea să faci orice" deschide calea radicalizării individului, apariției infractorului sau anarhistului capabil să distrugă orice? Ce te faci dacă în locul lui Shakespeare, Michelangelo sau Beethoven (preconizați de strategia Academiei Române), apare un Nero, Hitler sau Stalin?. Mai mult ca atât, în ideea accesului neîngrădit și în spiritul egalității de șanse, se face abstracție de faptul că distribuția capacităților individuale într-o colectivitate variază de la vârfuri de inteligență (aproximativ 10-15%), la o medie comună pentru 50-70% și sub medie 10-25%. Pentru această ultimă categorie din care fac parte și acei la care este posibilă doar alfabetizarea și cultivarea unor abilități utile în plan personal și social, aplicăm cumva principiul communist al egalității prin celebra sintagmă "da, dar noi nu avem retardați"?

Oare analfabetismul funcțional validat prin testul Pisa (în creștere la noi) care a stârnit atâta îngrijorare, nu se datorește tocmai învățământului incluziv care oricât de sprijinit ar fi prin profesori de sprijin, psihologi, educatori și alte facilități, a dus la acest rezultat? Și atunci s-a constatat brusc că pentru corectarea acestui aspect este nevoie de a reforma profilul dascălului, acesta devenind din nou elemental central al sistemului de învățământ, ceea ce de altfel se știa din totdeauna. Să ne amintim că majoritatea dintre noi datorăm dezvoltarea noastră și rostul nostru social unor dascăli sau maeștri care au avut abilitatea de a ne insufla pasiunea și dorința de a fi ceea ce suntem astăzi. Pentru că dascălul este cel care împlinește rostul școlii și formează oameni prin calitatea sa de model pentru elev.

După modul cum grupurile de lucru abordează familia, ca de altfel și cei care integrează concluziile acestor grupuri, se sugerează ideea că transformarea familiei într-un subiect de educație este absolut necesară pentru ca tocmai această "vatră de educație" (după Petru Span), să devină ea însăși o structură de sprijin în formarea copilului. Nu cunoaștem structura grupurilor de lucru, dar din elaborările lor se crează impresia că nu numai

că nu au copii sau nu au experiența creșterii unui copil, dar chiar dacă au familie, nu-i înțeleg nici rostul și nici menirea, așa încât sub acest aspect sunt cel puțin rupți de realitate.

Mai mult, pretenția că pentru a fi părinte trebuie să te califici prin nu știu ce cursuri sau instruiri, este o aberație care jignește natura umană și nu numai. Pentru purtătorii acestor anomalii de gândire și percepție, le reamintim (dacă întâmplător știu) că pentru a fi părinte este suficient să fii în postura aceasta și atunci toate lucrurile decurg de la sine, ca un dat natural valabil pentru întreaga scară a lumii viețuitoare. Mai mult, nimeni nu înțelege mai bine nevoile unui copil decât cel care are copii sau crește copii, iar educația instituționalizată nu are o vechime mai mare de trei sute de ani și totuși societatea umană, multimilenară, a supraviețuit și s-a perpetuat fără școală parentală.

Dar Biserica, cu funcția ei moralizatoare?

Cât privește Biserica, altfel spus educația în spiritul moralei creștine, este scoasă complet din ecuație, în pofida faptului că este, prin preceptele creștine pe care le cultivă, singura instituție moralizatoare de-a lungul întregii vieți a individului. Ce altă instanță moralizatoare poate oferi societatea actuală sau viitoare care să aibă penetranța sau anvergura acestei instituții prin care fiecare individ trece cel puțin în momentele importante vieții sale? *"Biserica este asemenea un institut de creștere (educație n.n.) și influența ei asupra școlii primare este cea mai folosită (...). Știința începe acolo unde judecata e coaptă, disciplina caracterului deplină, înainte de această epocă nu există decât creștere (educație n.n.) prin deosebite mijloace din cari religia este cel mai puternic. Partea pur dogmatică a religiei se pierde cu vremea, dar sămburele ei moral rămâne și formează tăria caracterului"* atrage atenția Eminescu a cărui actualitate în domeniul educațional este remarcabilă, iată și sub aspectul locului spiritualității în educația și formarea personalității umane.

Și are dreptate, pentru că cultura individuală se poate desăvârși în oricare perioadă a vieții, mai ales astăzi prin multitudinea mijloacelor moderne de informare, pe când caracterul nu se formează decât în prima etapă de viață sub tutela familiei, a școlii și bisericii. Or, *"țara înainte de toate are nevoie de caractere și nu de programe lesne de întocmit"*.

Totodată Eminescu deplânge tendința de a îndepărta Biserica din procesul instructiv-educativ a cărei rol în formarea personalității este hotărâtor, atunci când constată că *"disprețuind Biserica noastră națională și înjosind-o, ei ne-au lipsit de arma cea mai puternică în lupta națională, disprețuind limba prin împetșări și prin frazeologie străină au lovit în al doilea element de unitate, disprețuind datinile drepte și vechi și introducând la noi moravurile statelor în decadentă, ei au modificat toată viața noastră publică și privată în așa grad încât românul ajunge a se simți străin în țara sa proprie"*. Oare nu trăim astăzi aceste realități nefaste cu tot felul de sărbători improvizate și străine spiritului nostru? care, dincolo de aspectul commercial, reprezintă o adevărată diversiune asupra spiritualității și tradițiilor noastre?

Este greu de imaginat cum inteligența europeană și structurile suprastatale, deja operante la nivel zonal, au ajuns să renege creștinismul când tocmai acesta a fost fundamentul, matricea și leagănul civilizației europene și chiar planetare. Este suficient să aruncăm o privire pe calendarul European pentru a ne da seama de ateismul neomarxist pe care-l manifestă deschis structurile suprastatale atunci când consacră: ziua somnului (16 martie), ziua zâmbetului (6 februarie), ziua văduvelor (23 martie), ziua vasectomiei (sterilizării bărbaților – 18 octombrie), ziua de luptă împotriva mutilării genitale a femeilor (31

martie), ziua vizibilității persoanelor transgen (31 martie), ziua comemorării victimelor transgender (20 noiembrie), ziua pisicii (8 august), ziua vântului (15 iunie) și alte asemenea enormități care poluiază efectiv și ostentativ orice tip firesc de calendar, fie el istoric, cultural sau religios. Și atunci, nu are dreptate P. S. Ignatie – episcopul Hușilor care în ale sale *"interogații retorice pro-occidentale (...)"* deplânge faptul că Europa își reneagă *vehement propriile rădăcini creștine?* și chiar mai mult, atunci când spune că politicienii noștri de la vârf practică o retorică goală cu privire la patriotism *"este un non-sens să îți afirmi țănoș dragostea de țară, atâta timp cât îi sabotezi credința și tradițiile"* ("Lohanul" nr. 50, decembrie, 2019, p. 64-66)

În sfârșit, nu putem ieși din gândirea eminesciană privind locul religiei în educație, fără a încheia prin remarca poetului *"într-o țară în care religia și curățenia moravurilor au fost înlăturate prin epicureism (căutarea plăcerii n.n.) și sibatirism (desfrâu n.n.), în care conștiința de drept și nedrept, de bine și rău sunt zilnic jignite prin ridicarea unei pături de oameni neonești, în care nepăsarea a ajuns a admira oameni de nimic, spiritul public caută în zadar un razim în contra corupțiunii"*. Se vede de la distanță că autorii proiectului nu au nici o legătură cu postura de părinte și au o înțelegere limitată și perversă asupra conceptului de familie (din oportunism sau din convingere) după modul cum își asumă concepte și viziuni străine care nu au de a face cu specificul național.

Lucrurile nu se opresc aici, pentru că întreaga filosofie a formării individului prin școală este străbătută de ideologia de gen, cu nuanțe legate de etapa de dezvoltare care să conducă chipurile la toleranță, acceptarea diversității, multiculturalismului, în spatele cărora orice sfidare a moralei publice să fie admisă (vezi scenariile proiectului prezidențial). De această racilă nu este scutit nici proiectul Academiei Române care și el răspunde unor presiuni ale momentului. Și aici familia este pusă la colț, iar Biserica este eludată complet și ostentativ, ceea ce pentru nivelul academic pe care-l presupune orice abordare din partea acestei instituții, este o scădere flagrantă atât la nivel de principii cât și de viziune.

Un exemplu în acest sens este și modul confuz cum este privit fundamentul procesului educativ, cu alte cuvinte pilonii de susținere al fiecărui din cele două proiecte. În proiectul prezidențial pilonii de susținere sunt; personalizarea (centrarea pe nevoile elevului), flexibilitatea și adaptabilitatea la tendințele vremii, iar în cel al Academiei Române se identifică cu pilonii învățării; a învăța să știi/cunoști, a învăța să faci (cu intermediarul a învăța să muncești), a învăța să fii, cu intermediarul a învăța să te transformi și să schimbi societatea, cu alte cuvinte să fii un revoluționar (în stil comunist probabil) sau anarchist, în stil terrorist, de asemenea probabil. În fapt niște idei care în accepțiunea concretului ar trebui să aibă o bază practică, palpabilă pe care să se sprijine efectiv, idei care au toate șansele să se risipească în van ca orice "formă fără fond". Or, pilonii de susținere pentru un domeniu atât de important cum este educația, nu pot fi decât instituțiile direct implicate: Familia, Școala, Biserica și Societatea (Statul), ca fundament și temelie "vetre de educație" după cum spunea Petru Span. Mai mult cu o alocație bugetară cu puțin peste 2% din PIB-ul României de abia dacă poate supraviețui în forma actuală.

În rest, cele 12 direcții de acțiune pentru reforma învățământului din proiectul Academiei devin cele 12 deziderate ale proiectului prezidențial, iar finalitatea este una apoteotică prin profilul absolventului din proiectul prezidențial și mai rezervată în proiectul academic, în care finalitatea este privită totuși prin prisma unor scenarii optimiste sau pesimiste și ele mai mult

cu valoare teoretică decât practică, legate totuși de evoluțiile economice.

România educată și percepția publică

Din nefericire, cele două proiecte în loc să se completeze, ele nici măcar nu se recunosc, fiecare pretinzând că printr-o înșiruire de enunțuri, obiective și deziderate pot influența benefic un sector atât de important cum este educația. În acest context protestul Asociației Părinților exprimat printr-un memoriu adresat Administrației Prezidențiale ni se pare absolut justificat. Primele trei din cele șase teme contestate; școlarizarea de la vârsta de cinci ani - când biologic copilul nu are maturitatea necesară; școala parentală - o ofensă adusă noțiunii de familie și părinte ca și istoriei umanității; ideologia de gen - o altă ofensă adusă bunului simț și moralității elementare, sunt absolut justificate, indiferent din care unghi ar fi privite.

Cât privește ultimele trei teme, ele pot fi contestate fără îndoială, însă cu câteva amendamente. De pildă pentru vaccinare, trebuie făcută diferența între bolile cu impact epidemic major, evoluție gravă și mortalitate crescută cum este tetanosul, difteria (care bate la ușă în nordul țării), poliomielita, hemophilus, hepatitis B, rujeola cuprinse în planul național și celelalte vaccinuri, opționale, sezoniere, recomandate într-un anumit context epidemiologic și care nu trebuie să fie impuse. Aceste din urmă pe drept cuvânt pot fi contestate datorită interesului commercial pe care unele companii producătoare de vaccinuri îl manifestă printr-o promovare agresivă.

Același amendament pentru utilizarea tehnologiei, care trebuie efectiv exclusă în învățământul primar când dezvoltarea abilităților elementare; scrisul, cititul și socotitul trebuie să urmeze canonul classic, mai ales că ele stau la baza unor reflexe câștigate prin exercițiu repetat (mai ales la vârsta mică), perfecționează sincronismul mână creier și deschid ușa cunoașterii. Invazia tehnologiei, tentația și interesul commercial trebuie temperate și jugulate pentru că impactul asupra dezvoltării creierului este devastator, cu repercursiuni în perspectivă greu de estimat. Digitalizarea învățământului poate fi o modalitate educativă începând cu învățământul secundar superior când copilul posedă deja abilitățile de bază.

Cât privește promovarea diversității în maniera propusă, ea pare mai degrabă o obligație încorsetată în prevederi legale, monitorizare, sancțiuni și interdicții impuse, ce dau senzația unei atitudini forțate care o trimite în altă zonă. mai puțin legată de educație și mai mult legată de instituțiile de forță. Și aici se uită faptul că în naivitatea lor copiii taxează extrem de rapid și necruțător ceea ce nu înțeleg, sau nu le este pe plac. A introduce în această zonă prevederi legale din spectrul infracționalității este cel puțin o exagerare pe care niște minți înferbântate le concep, fie din frustrare, fie din neputință.

În concluzie

Negând rolul familiei și bisericii în procesul instructiv-educativ, negând tradiția și experiența istorică a învățământului național românesc, introducând precepte și modele străine spiritului românesc, ambele proiecte nu depășesc nivelul unor teoretizări, a căror aplicare în practică nu poate conduce decât la rezultate îndoielnice, în nici un caz în favoarea viitorului "României educate", cel puțin sub aspectul bunului simț, al caracterului și al moralei civice.

Astăzi când problemele economice fac ca o cincime din populația țării să-și câștige existența aiurea, când indicatorii demografici sunt în cădere liberă anunțând o criză demografică de proporții, asemenea proiecte nu fac decât să adeverească

vechiul proverb românesc "*chelului tichia de mărgăritar îi lipsește*". Iar pentru cei care nu știu, sau se fac că nu știu, le reamintesc că întotdeauna criza demografică se asociază crizelor economice, războaielor sau catastrofelor naturale.

Cum războaie nu avem, catastrofe naturale - slavă Domnului nu avem, rămâne criza economică (adâncită catastrofal de criza pandemică prin care trecem de un an încoace) care se certifică prin două fenomene extrem de negative și periculoase; emigrația economică - la procente impresionante (ne mai întâlnite în istoria noastră) și criza demografică - prin scăderea dramatică a natalității și prăbușirea sporului natural care de mai bine de 20 de ani este negativ chiar și în mediul rural, considerat dintotdeauna ca bazinul demografic al României.

Încheiem prin a-l cita tot pe Eminescu, care spunea la vremea lui "*prin ignorarea laturii educative (moralitate și caracter n.n.) a școlii, a bisericii și a vieții de stat, am ajuns a face dintr-o țară înzestrată cu atât de multe condiții de dezvoltare sănătoasă, această Americă dunăreană, o țară în care totul e atins de morbiditate. Dacă starea materială a populațiunii noastre e rea, cea morală e aproape și mai rea*".

Soluția? Înapoi - la morală creștină (Grigore T Popa), înapoi - la tradiția și experiența istorică a învățământului românesc și, înainte - prin introducerea noului, trecut însă prin filiera tradiției și istoriei noastre în domeniul educației.

Bibliografie selectivă

1. Academia Română – *Strategia de dezvoltare a României în următorii 20 de ani*, Ed. Academiei Române, 2015, pg. 11-32;
2. Călinescu George – *Istoria literaturii române de la începuturi până în prezent*, Ed. Minerva, Buc. 1982;
3. Codreanu Theodor – *Eminescu incorrect politic*, Ed. Ed. Scara, Buc. 2014;
4. Eminescu Mihai – *Învățământul democratic*, în Opera Politică (1880-1883), Ed. Eminescu, Buc. 2000;
5. Eminescu Mihai – *Între Scilla și Caribda*, Ed. Litera Buc. 2011;
6. Eminescu Mihai – *Patologia societății noastre*, "Timpul" 1882;
7. Eminescu Mihai – *Opere* vol IX, XI, XII , Ed. Academiei Române, Buc. 1980, 1985, 1989;
8. Eminescu Mihai – *Educația e cultura caracterului*, "Timpul", 6 august, 1878;
9. Filip Cristian – *Protestul Asociației părinților din România*, www.Cuvântul-ortodox.ro, 10 mai 2019;
10. Gal Teodor – *Petru Span-Activitatea și gândirea sa pedagogic*, Ed. Did. și Ped. Buc. 1979;
11. Ignatie - Episcopul Hușilor – *Interogații retorice pro-occidentale despre "spiritul anti-occidental al BOR"* "Lohanul nr. 50, dec. 2019, 64-66);
12. Lupu Valeriu – *N.C.Paulescu între știința vieții și metafizica existenței*, Ed. TipoMoldova, Iași, 2017;
13. Lupu Valeriu – *Istorie, Familie, Tradiție și Dăinuire*, Ed. TipoMoldova, Iași, 2018;
14. Miclea Mircea – *Despre proiectul prezidențial „România Educată”*, Digi24.ro, 12 XII 2018;
15. Ofrim Dan – *Rezultatele testului PISA 2019*, Universal.net, 3 dec. 2019;
16. Pracsu Teodor – *Acolade critice*, Ed. Sfera, Bârlad, 2019;
17. „România educată” – *Proiect prezidențial, viziune și strategie 2018-2030*, Edupedu.ro, 10 dec. 2018.

Ioan DĂNILĂ

Vasile Alecsandri – 2021 sau bicentenarul care a fost

Printre argumentele vizibile privind data reală a nașterii celui mai important scriitor român de până la ivirea lui Mihai Eminescu, se află un portret al lui Vasile Alecsandri păstrat în Cabinetul de stampe al Bibliotecii Academiei Române. A fost tipărit de Editura Academiei R.S.R., împreună cu alte portrete ale scriitorilor români, și se află în multe locuri publice din țară, în primul rând în școli. Sub chipul bardului de la Mircești, se deschide (după nume, evident) o paranteză cu următorul înscris: „(14 iunie 1818, Bacău – 22 august 1890, Mircești)”. Societatea Cultural-Științifică „Vasile Alecsandri” Bacău a tipărit, prin Gruparea Alunni „Vasile Alecsandri”, în ultimii ani, un calendar cu acest portret și cu numirea evenimentului aferent anului. De exemplu, în cuprinsul calendarului recent e notat: „22 aug. 2020: Vasile Alecsandri – 130 de ani de nemurire”. Dintre instituțiile de cultură ieșene, se detașează Institutul de Filologie Română „A. Philippide”, din rețeaua celui mai înalt for științific, Academia Română. Încă din 1979, când a apărut prima ediție a „Dicționarului literaturii române de la origini până la 1900”, cercetătorii Institutului (aici, Florin Faifer) au utilizat descoperirea arhivistului ieșean Gheorghe Ungureanu, prezentată în continuare. La rândul lui, Victor Durnea, cercetător științific gr. I dr., coautor la „Dicționarul general al literaturii române”, a reluat informația în cele două ediții ale monumentalei lucrări (coord., acad. Eugen Simion), sprijinindu-se pe aceeași sursă indubitabilă: mărturia de mitrică. Mai apoi, în 2019, același Victor Durnea realizează *Tabelul cronologic* la ediția „Opere”, de Vasile Alecsandri (I, II, Academia Română, Fundația Națională pentru Știință și Artă, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti” București). Datele sunt acestea: „**1818 iunie 14** – Se naște, la Bacău, conform unei «mărturii mitricale», cel de-al doilea copil al medelnicerului Vasile Alecsandri și al soției sale, copil care primește la botez prenumele tatălui” (p. CXLII). Este făcută trimiterea la documentul eliberat de Mitropolia Moldovei la 12 iulie 1835, publicat de Gheorghe Ungureanu în revista „Cetatea Moldovei” din 1943:

„Mărturie de mitrică

Prin care se face știut duhovniceasca Decasterie a Mitropoliei Moldovii că după încredințarea ce s’au luat prin sprafcă, s’au aflat pentru dumnealui Vasile Alexandri că la anul 1818 luna Iunie 14 s’au născut în târgul Bacăului, din pravoslavnicii legiuîții săi părinți, dumnealui spatarul Vasile Alecsandri cu soția sa Elena născută Cozoni, căruia atunci prunc, lucrările sfântului

botez în drept slăvitoarea noastră credință, după așezământurile sfintei și marea biserică a răsăritului, i s’au săvârșit de preotul Ioan dela Biserica Precista din arătatul târg, la 22 a aceleiași luni Iunie, iar nași i-au fost moșul său, dumnealui Mihalachi Cozoni. Drept aceea, spre încredințarea nașterii și a botezului în pravoslavie a numitului Vasilie Alecsandri, fiind mai sus pomeniților săi părinți, i s’au dat această mitrică deasupra cu iscălitura Înalt Prea Sfințitului Mitropolit al Moldovii și cavaler I. I. Veniamin, iar gios adevărită cu punerea pecetii și cu iscăliturile cilenurilor acestii Dicasteriei. 1835. Iulie 12, No. 333”. Pe spatele acestei file, Vasile Alecsandri-tatăl notează: „Vasilică este născut la 14 Iunie

1818 în târgul Bacăului, botezat în lege pravoslavnică de preotul Ioan dela biserica numită Precista din Bacău; iar nănaș i-au fost moșul său Mihalache Cozoni. Părinți: Spatarul Vasile Alecsandri, mama spătăreasa Elenco Alecsandri, născută Cozoni”. Dr. Florin Cîntic, directorul Serviciului Județean al Arhivelor Naționale Iași, a adus în urbea natală a lui Vasile Alecsandri copiile celor două înscrisuri, iar prof. univ. dr. ing. Carol Schnakovszky, rectorul Universității „Vasile Alecsandri” din Bacău, le-a pus lângă bustul poetului, în dreapta Aulei „Vasile Alecsandri” din Corpul D al Universității. Cele două fapte s-au petrecut într-o singură zi: 14 iunie 2018, adică exact când s-au sărbătorit în Bacău 200 de ani de la nașterea scriitorului.

Faptul că a fost sărbătorit pe 21 iulie 2021 a favorizat imaginea și așa luminoasă a scriitorului, nu și istoria literară.

ELENA CUZA ÎN MEMORIA ROMÂNILOR

2 aprilie 2021 - 112 ani de la deces

17 iunie 2021 - 196 de ani de la naștere

col. (rtr.) **Constantin CHIPER**

Așezată la 15 km nord-est de municipiul Vaslui, localitatea Solești a dat României câteva personalități, între care cea mai importantă este Elena Cuza, prima doamnă a României moderne. S-a născut la data de 17 iunie 1825, în capitala Moldovei, Iași, avându-i ca părinți pe postelnicul lordache Rosetti și pe Ecaterina, fiica logofătului Dumitrache Sturza, de la Miclăușeni. Familia Rosetti a dat țării mari dregători, demnitari și oameni de cultură, aceasta înrudindu-se cu marile familii boierești: Catargi, Balș, Sturza și Cantacuzino.

Lordache Rosetti era fiul marelui vornic cu același nume din Ținutul Vasluiului, care întărea ramura bărbătească a familiei Rosetti-Solescu. Marele vornic fusese foarte bogat, el stăpânind 29 de moșii care se întindeau până la Nistru. Vornicul și-a pierdut averea prin diferite întâmplări dar și prin împărțirea acesteia la numeroșii săi copii. La bătrânețe a rămas numai cu moșia de la Solești, pe care a moștenit-o fiul cel mic, lordache, și s-a stabilit la Solești cu mama sa, vorniceasa Ecaterina Rosetti. Deși nu a deținut nici un post în administrația țării, lordache Rosetti a primit, conform obiceiului de atunci din Moldova, titlul de postelnic.

Elena Rosetti a fost primul copil al lui lordache și Ecaterina Rosetti, ea petrecându-și primii ani ai copilăriei la moșia de la Solești, împreună cu frații săi Costache, Zoe, Theodor și Dimitrie. Având o mamă autoritară, Elena a fost puternic influențată de ea în formarea personalității, stăpânindu-se și cântărind până la slăbiciune vorbele și faptele sale. Educația începută la familie în Solești, sub îndrumarea mamei sale, a continuat-o la Miclăușeni, la reședința bunicului Dumitrache Sturza, care avea o bogată colecție de manuscrise și documente istorice vechi.

La vârsta de 7 ani Elena a fost dusă la Colegiul particular de la Șcheia, al lui Constantin Sturza, fratele Ecaterinei Sturza, unde, împreună cu copiii lui și ai rudelor apropiate și-a însușit cunoștințe temeinice de aritmetică, limba română, limba franceză și limba germană.

Împlinind 14 ani, Elena a plecat la Iași, împreună cu verișoarele sale, pentru a-și desăvârși educația. Acolo a

intrat în anturajul rudelor de sânge și de alianță, participând la ședințe de instrucție și educație, la saloane literare și societăți muzicale, sub îndrumarea unor specialiști aduși din Paris, Berlin și Viena. Frecventând cercurile de educație și distracție din Iași, Elena l-a cunoscut, la vârsta de 19 ani, pe Alexandru-Ioan Cuza, cu care s-a căsătorit, la data de 30 aprilie 1844, la moșia părinților de la Solești-Vaslui.

După căsătorie, tânăra pereche s-a mutat la Galați, acolo locuind împreună și cu părinții lui Alexandru,

Ioan și Soltana Cuza (născută Cozadini), care își

petreceau majoritatea timpului la moșia de la Bărboși, județul Fălciu (nu Barboși de Galați). Alexandru îndeplinea funcția de judecător în cadrul judecătoriei Covurlui, cu reședința în Galați. Elena nu frecventa societatea gălățeană, dar purta o corespondență strânsă cu mama sa, căreia îi solicita amănunte despre viața de la casa părintească din Solești.

Sărbătorile prilejuite de Crăciun și Anul Nou 1845 le-a petrecut la Solești, împreună cu părinții și bunica sa. Abia înapoiată la Galați, a primit trista veste a decesului bunicii Ecaterina și a tatălui său. La intrarea în biserica construită de familie în anii 1859-1860, Elena Cuza a comandat la Constantinopol o placă de marmură pe care a scris emoționantele versuri:

„La acest semn de pomenire/ Cată

omule să vezi/ Cum a lumii fericire/ Azi o ai și mâine-o pierzi...”

Revenită la Galați, Elena și-a dus viața mai departe alături de Alexandru, care, deși nu mai păstra pentru ea cea dintâi înflăcărare, rămăsese legat sufletește și-i păstra un respect deosebit.

În anul 1848 pe continentul european s-a aprins flacăra revoluției burghezo-democratice. Românii nemulțumiți de protectoratul Rusiei țariste și de aspra asupra habsburgică s-au ridicat la luptă. Alexandru-Ioan Cuza a participat la aceste evenimente împreună cu tinerii din generația sa, fiind prins împreună cu alte 11 persoane care, au participat la declanșarea evenimentelor din Moldova. În seara de 29 martie 1848 au fost aruncați în beciurile casei Mavrocordat. De aici au fost trimiși cu

Elena Cuza, portret de I. Stănciulescu, litografie de A. Hirsch, Paris 1861

căruțele, sub escortă la Galați, pentru a fi predați la Măcin autorităților turcești.

Deși avea numai 23 de ani, Elena Cuza a fost înștiințată printr-o ștafetă la Solești. Imediat, Elena a plecat la Galați unde, cu ajutorul consulului englez Cumingham, a îndreptat spre Brăila ambarcațiunea care-i transporta pe revoluționari, aceștia fiind apoi eliberați. Nemaiputând să se întoarcă în Moldova, Alexandru-Ioan Cuza a fugit în Transilvania, acolo participând la adunarea revoluționarilor transilvăneni de la Blaj și apoi a ajuns în Bucovina, la Cernăuți, unde a găsit adăpost în casa lui Eudoxiu Hurmuzachi.

Elena Cuza a trecut în Basarabia și apoi în Cernăuți și cu ajutorul Anei Ghica, a transportat ajutoare pentru românii exilați. De aici a ajuns la Viena și apoi la Paris, împreună cu Alexandru-Ioan Cuza. Ei s-au înapoiat în țară împreună cu noul domn al Moldovei, Grigore Ghica, sub administrația căruia Alexandru-Ioan Cuza a ocupat mai multe funcții de răspundere.

Moartea timpurie a surorii sale Zoe, care fusese căsătorită cu moșierul lordache Lambrino de la Banca-Tutova și căreia îi rămăseseră trei copii orfani, a îndurerat-o profund. Elena a rămas o perioadă de timp la moșia cumnatului său de la Banca, (azi județul Vaslui), îngrijindu-i pe cei trei nepoți.

După numirea lui Alexandru-Ioan Cuza în funcția de locțiitor al hatmanului Miliției din Moldova, Elena s-a mutat la Iași, în toamna anului 1858.

Alegerile din 5 ianuarie 1859 i-a dat prilejul Elenei să-l încurajeze pe soțul său: „Ești bun, Măria ta! Ești înțelept și-ți iubești mult neamul. Cu aceste însușiri poți stăpâni fără

teamă și o împărăție. Fii vrednic de încrederea celor ce ți-au dat-o”. Fire timidă și retrasă, Elena Cuza s-a adaptat mai greu noii situații dar, cu sprijinul moral al mamei sale, a reușit să facă față îndatoririlor de principesă domnitoare. Elena a luat sub patronajul său școlile din Moldova, precum și instituțiile de binefacere și cultură pentru educația populației sărace. Organiza baluri la curtea domnească din Iași și văzând flirturile soțului cu alte femei se supăra, fără să o arate pe față, suportând chiar și purtarea obraznică a principesei Maria Obrenovici (născută Catargi, în Județul Vrancea) care, nu se sfiia să-l curteze pe domnitor chiar în fața soției sale.

Sprijinită de mama sa, principesa a participat, fără soțul său, care era plecat la București, la tedeumul slujit la Mitropolia Iașului, primind apoi vizitele oficiale și mulțumind și în numele lui Alexandru pentru felicitările adresate. Fiindcă cocheta ei rivală de care domnul se îndrăgostise și pe care o măgulea făcând în societate îi provoca multă durere, dar și pentru a nu-l împinge pe domn la un gest necugetat, Elena a plecat pentru un timp din țară, ea pribegind prin Paris, Roma, Neapole, Veneția, Torino și Milano, timp în care a avut unele contacte diplomatice cu persoane care, au devenit prieteni devotați ai României. Împăratul Napoleon al III-lea i-a făcut o primire deosebită la palatul Tuileries, acordându-i o audiență de peste o oră.

Revenind în țară în anul 1862 a participat la prima recepție dată în palatul din București. Prin comportarea sa simplă și prietenoasă știa să câștige sufletele participanților la petrecere, ceea ce l-a impresionat chiar și pe soțul său, văzând-o stăpână pe mișcări și vorbe.

Principesa a vizitat așezămintele publice și instituțiile de binefacere și cultură. În apartamentul ei a amenajat o cameră în care confecționa îmbrăcăminte pentru sărmani, pe care le dădea preoților să le împartă, fără a preciza de la cine vin. Împreună cu dr. Carol Davila a cercetat așezămintele de binefacere din București și, constatând numărul mare de orfani, a pus temelia unui nou așezământ, după planurile mitropolitului Filaret II, ea dăruind, din caseta particulară, suma de o mie de galbeni.

La data de 18 iulie 1862 a fost emis Decretul de înființare a Azilului „Elena Doamna”, la 29 iulie punându-se piatra de temelie a viitoarei construcții. Înainte de a pleca la Iași, principesa a scris președintelui Consiliului de Miniștri despre trebuința unor îmbunătățiri la Maternitatea Pantelimon, la Ospiciul infirmilor și al bolnavilor de nervi de la Mărcuța, precum și de la Spitalul Militar. A scris și despre intenția ridicării unui azil de bătrâni la Pantelimon, sugerând ca la fiecare așezământ să fie expuse portretele fondatorilor, ca o recunoștință pentru generozitatea lor. Elena Cuza a luat asupra sa prefacerea spiritului public prin cultură și educație, sprijinind tinerii pictori români.

În deplasarea spre Iași principesa a trecut pe la Galați pentru a-și vizita soacra, acolo fiind întâmpinată de țărani îmbrăcați în straie de sărbătoare. Principesa a zăbovit și la Solești, locul atât de drag inimii sale. Mama sa a organizat o slujbă în noua biserică și apoi în curtea conacului s-a încins o mare horă.

Ajunsă la Iași, la 20 august 1862, Elena s-a instalat în

fostul palat domnesc, unde a fost așteptată de autoritățile civile și militare, a primit binecuvântarea mitropolitului Moldovei și salutul militarilor, al funcționarilor publici și a delegaților școlilor din orașul Iași și seara a participat la masa de gală oferită în onoarea sa. În zilele următoare a vizitat Spitalul central al mănăstirii Sfântul Spiridon, Închisoarea criminală, Maternitatea, Spitalul copiilor părăsiți, Oficiul de bolnavi psihici de la Golia, Spitalul din Tătărași, Spitalul israelit, Muzeul de istorie naturală, Școala de arte, Institutul pentru școlirea fetelor, peste tot oferind daruri. Toate acestea au înfățișat-o ca o bună organizatoare pentru rezolvarea problemelor sănătății publice și ale culturii.

Ajungând la Ruginoasa, reședința particulară cumpărată de la vărul său, Mihail Sturza, principesa a angajat meșteri pentru repararea clădirii și grădinari germani pentru refacerea parcului din jurul castelului.

Înapoiindu-se la București, principesa a reînceput șirul faptelor caritabile, implicându-se în dezvoltarea industriei textile de pe lângă mănăstiri, ea comandând pânza de uniforme pentru școlile pe care le patrona. L-a însoțit pe domn la Spitalul Colțea și la Garnizoana militară, atunci venindu-i generoasele idei pentru pregătirea unui Corp de infirmieri în cadrul Serviciului sanitar de ambulanță și înființării Crucii Roșii. Împreună au vizitat Instituția „Sfânta Maria” a femeilor germane, au pus piatra de temelie a Bisericii evangheliste reformate și au strâns fonduri pentru Azilul „Elena Doamna”.

În această perioadă de rodnică activitate i-a stat mereu alături soțului care, prin importante reforme pe care le-a înfăptuit, a rămas în conștiința neamului românesc. De fiecare dată Elena Cuza le amintea oamenilor că datorau unirea și înfăptuirile lor domnului Alexandru-Ioan Cuza. La jumătatea lunii martie 1864 Alexandru și Elena Cuza au plecat la Ruginoasa, pentru inaugurarea palatului și sărbătorirea Paștelui.

Întrucât domnul și sfetnicul său, Mihail Kogălniceanu, au creionat lovitura de stat și plebiscitul pentru înfăptuirea reformei agrare, Alexandru-Ioan Cuza s-a înapoiat mai repede la București. Proclamația domnului dată în urma loviturii de stat din 2 mai 1864 hotăra în proprietărea țăranilor, ceea ce a stârnit ample manifestări de bucurie și recunoștință. Domnul Cuza a deschis urnele de vot pentru consultarea poporului de ziua onomastică a soției sale, 21 mai.

După succesul obținut în urma plebiscitului, domnul Alexandru-Ioan Cuza s-a deplasat la Constantinopol pentru a cere sultanului încuviințarea loviturii de stat și a reformelor ce le mai programase. Întors în țară, domnul

a participat la acțiunile de salvare a locuințelor afectate de ploile abundente și inundațiile provocate de râul Dâmbovița. Alexandru-Ioan Cuza a profitat de această situație și l-a adus la palatul domnesc pe primul său fiu, Alexandru, rezultat din relația extraconjugală cu Maria Obrenovici. Copilul a fost prezentat ca fiind un orfan salvat de la înec, pe care domnul dorea să-l înfieze. Această minciună a revoltat-o pe Elena Cuza, care a refuzat să-l înfieze.

Preferând despărțirea de Alexandru-Ioan Cuza, principesa s-a înapoiat la Ruginoasa, fiind hotărâtă să nu facă compromisuri. Totuși, când domnul a venit în vizită de împăcare, ea a fost impresionată de manifestările de simpatie făcute de o delegație de țărani sosiți în întâmpinare, la castel, Elena înțelegând că ceea ce înfăptuise Cuza pentru binele și libertatea poporului său îl înfășura într-un nimb de nemurire, și că dorința lui de a-și ține copilul lângă el era legitimă.

Răspunzând rugămintelor domnului, principesa a acceptat cu seninătate să-l înfieze pe Alexandru. Rămânând toată vara anului 1864 la Ruginoasa, principesa s-a dedicat îngrijirii micuțului Alexandru, supravegherii lucrărilor la palat și realizării schițelor pentru confecționarea mobilelor comandate la Paris, ea demonstrând un gust deosebit pentru decorarea încăperilor.

Domnul Cuza s-a înapoiat în București, acolo având de înfruntat opoziția foștilor stăpâni ai bisericilor înstrăinate, ale căror averi au fost secularizate, precum și agitațiile unor români nemulțumiți de instituirea cenzurii și suprimarea unor ziare.

În palatul de la Cotroceni începu să-și facă des apariția Maria Obrenovici, fapt care a îndepărtat multe doamne din înalta societate

de prințesa domnitoare, acuzată că ar fi prea tolerantă și îngăduitoare, fără demnitate și amor propriu. Principesa purta mai departe grija școlilor și a instituțiilor de binefacere, chiar dacă era profund deprimată de comportamentul imoral al domnului Cuza.

Rândurile celor nemulțumiți de comportamentul lui Alexandru-Ioan Cuza se strângeau atât în țară, cât și peste hotare. Reformele radicale și comportamentul imoral au condus la împușinarea prietenilor familiei domnitoare, contribuind la nașterea „monstruoasei coaliții” care urmărea să-l îndepărteze de la domnie. Starea sănătății domnului Cuza a început să se înrăutățească după moartea mamei sale, la data de 20 mai 1865, știut fiind că el moștenise boala acesteia. Convins de soție și prieteni a mers la cură la Ems, în Germania, dar a fost nevoit să se înapoieze repede în București întrucât la data de 3 august 1865 avusese loc o răscoală a celor nemulțumiți, în urma căreia s-au înregistrat victime.

Elena Cuza, la 84 de ani, fotografie, atelier I. Nicolescu.

Înfierea la 5 noiembrie 1865 a celui de al doilea copil al Mariei Obrenovici, Dimitrie, a adus principesei Elena Cuza noi umilințe și batjocoriri, pe care ea le-a sfidat și și-a intensificat activitatea caritabilă susținând Azilul „Elena Doamna”, Oficiul de la Eforia Spitalelor, Institutul Maternității din Strada Radu Vodă și Spitalul de copii Cișmeaua Rece.

În ciuda tuturor necazurilor la care a fost supusă, principesa a rămas alături de domnitor, sprijinindu-l moral pentru conducerea treburilor statului. Ea și-a intensificat vizitele la diferite așezăminte pe care le-a sprijinit activ, a desfășurat de două ori pe săptămână audiențe, dând sfaturi bune celor ce doreau să sprijine pe domnul Cuza. Nu și-a pierdut firea nici în noaptea de 10/11 februarie 1866, când monstruoasa coalțiție l-a obligat pe domnul Alexandru-Ioan Cuza să abdice. Ea a apărut copii până a sosit guvernanta și apoi s-a avântat hotărâtă, cu o voință de fier, să afle care este situația soțului arestat.

Pentru că Alexandru nu renunțase la Maria Obrenovici, deși familia Elenei a insistat să divorțeze de sotul necredincios, ea la urmat, împreună cu copiii, la Viena, Florența și Heidelberg. În luna aprilie 1869 Elena a revenit la Solești, întrucât mama era grav bolnavă. La scurt timp aceasta și-a dat sufletul în brațele fiicei iubite. Conacul de la Solești a fost moștenit de fratele ei, Theodor, care l-a vândut fratelui Costache, Soleștii pierzându-și farmecul pentru Elena Cuza. După înmormântare Elena s-a înapoiat la Dublin, în Austria, lângă soțul ei, revenit la vechea dragoste. În anul 1870 familia Cuza s-a mutat la Florența, în Italia.

Dorind să asigure o educație aleasă copiilor, familia Cuza s-a mutat în anul 1873 în Germania, la Heidelberg. Răcind în momentul trecerii munților Alpi, Alexandru-Ioan Cuza a decedat la data de 15 mai 1873, la ora 1:30, la trei zile după sosirea la Heidelberg. Elena Cuza a răspuns personal celor care au trimis telegrame de condoleanțe, laudând faptele domnului Alexandru-Ioan Cuza care l-au așezat în rândul personalităților marcante ale României moderne. După înmormântare Elena Cuza a rămas la Ruginoasa, județul Iași, ca să-și chibzuiască măsurile necesare pentru creșterea copiilor.

Împreună cu Baligot de Beyne, fostul secretar al domnului Cuza, Elena și cei doi copii s-au mutat la Paris, unde Alexandru a urmat facultatea de drept și cursuri de istorie. După moartea lui Baligot, în anul 1882, Elena s-a înapoiat la Ruginoasa. Dimitrie, care suferea de o boală de piept s-a sinucis prin împușcare, în anul 1888, la Paris. Elena Cuza l-a adus la Ruginoasa și l-a înmormântat la dreapta tatălui său, Alexandru-Ioan Cuza.

Alexandru a încercat să facă o carieră politică, dar numele ce-l purta reprezenta un pericol pentru dușmanii tatălui său. Atunci când a devenit unul dintre fondatorii ziarului „Adevărul”, aceștia au dezlănțuit împotriva lui o campanie furibundă, făcându-l să renunțe la mandatul de deputat de Mehedinți.

În anul 1889 Alexandru s-a căsătorit cu Maria Moruzi. A plecat în călătorie de nuntă la Madrid, unde s-a îmbolnăvit. Acolo a decedat la scurt timp după ce a făcut testamentul în

favoarea soției sale, Maria Moruzi moștenind cea mai mare parte a averii familiei Cuza, inclusiv moșia de la Ruginoasa. Maria a marginalizat-o pe Elena Cuza, determinând-o să părăsească pentru totdeauna palatul de la Ruginoasa.

Mutându-se în Iași, Elena s-a înscris ca membră fondatoare a Spitalului de copii „Caritatea”, dăruind la început suma de 5000 de lei. Încrîindu-se ca infirmieră a luat în îngrijirea ei cinci copii.

Elena Cuza a părăsit spitalul din Iași în 1892, dăruind acestui așezământ casele din strada Romană și cotizind anual cu suma de 25.000 de lei. Elena a trecut ultima dată prin Solești în anul 1895, ea vizitându-și nepotul, Gheorghe Rosetti, fost ambasador al României la Sankt Petersburg și pe soția sa, Olga, fiica fostului ministru de externe al Franței, De Gers.

Decepționată, Elena Cuza s-a stabilit în anul 1903 la Piatra Neamț, într-o casuță modestă, ea fiind însoțită de o cameristă. Până la sfârșitul vieții a trăit modest, dedicându-se operelor de binefacere. În zorii zilei de 2 aprilie 1909 a încetat din viață, la vârsta de 84 de ani. Așa cum a dorit, a fost dusă la Solești cu o trăsură și a fost înmormântată fără ceremonie oficială, cu un singur preot.

Întreaga viață a Elenei Cuza a fost un model de înțelegere, demnitate și devotament, numele ei înscriindu-se la loc de cinste alături de al domnului Alexandru Ioan Cuza. Principesa Elena Cuza a fost o martiră, demnă de respectul neamului românesc.

Note:

1. Lucia Borș, Doamna Elena Cuza, Craiova, Editura Pelendava, 1992.
2. Theodor Rășcanu, Ruginoasa - Povestea unui castel blestemat, Iași, Editura Porțile Orientului, 1995.
3. Constantin Chiper, Dan Burghilea, Marcela Isac, Vera Tărăță, Monografia Comunei Solești, Editura Thalia, Vaslui, 2002.

Sursa foto: Doamna Elena Cuza – Un destin pentru România, palatulculturii.ro.

Așa cum a dorit, Elena Cuza a fost înmormântată alături de mama sa la Solești

DESPRE SĂRBĂTOAREA SÂNZIENELOR

Ioan IDRICEANU

Creștinii din România sărbătoresc Sânzienele în fiecare an pe 24 iunie.

Numele de Sânziene provine de la zeița romană Santa Diana, patroana vânătorilor și a pădurilor. În Ardeal sărbătoarea se numește Sânziene în timp ce în Muntenia și Oltenia se numește Drăgaica, după numele slav. După unii specialiști, sărbătoarea își are originea într-un cult geto-dacic străvechi al soarelui dar în prezent este asociată sărbătorii creștine a nașterii Sfântului Ioan Botezătorul. În popor se credea că noaptea care precedă ziua de Sânziene este una magică, în care toate minunile sunt posibile. Tot în această noapte atât forțele binelui cât și cele ale răului ating apogeul.

În unele regiuni din țară încă se ține tradiția în care fetele mari culeg flori de Sânziene de pe câmp și le împletesc în cununi. Din flori și spice de grâu, fetele își făceau coronițe și dansau dansul Drăgaicei pentru belșug și pentru protecția gospodăriei și holdelor. Mai apoi, fetele aruncă coronițele peste case, iar dacă acestea se lovesc sau ajung să se agațe de horn, acest lucru înseamnă că urmează o cununie în cel mai scurt timp. Una dintre cele mai cunoscute datini ale locului se referă la roua din noaptea de Sânziene. Despre

aceasta se crede că ar avea proprietăți miraculoase. În multe regiuni, credincioșii cred că dacă te stropești cu roua pe trup, acesta va deveni frumos și suplu. Se spune că de Sânziene se deschid cerurile și lumea de dincolo vine în contact cu lumea pământească. Cu acest prilej se fac pomeniri pentru morți cu denumirea „moșii de Sânziene”.

Sub denumirea de „Sânziene”, se identifică trei elemente care au o strânsă legătură între ele. Primul dintre acestea se referă la zânele bune care sunt foarte harnice în noaptea de 23 spre 24 iunie. Al doilea este reprezentat de florile galbene ce înfloresc în preajma datei de 24 iunie, iar ultimul element vizează chiar sărbătoarea din această zi.

Sărbătoarea Sânzienelor mai este denumită și „Amușitul cucului”, deoarece această pasăre cântă doar trei luni pe an, oprindu-se de cele mai multe ori pe 24 iunie, de această sărbătoare. Dacă încetează cucul să cânte înaintea de Sânziene, se spune în popor că vara va fi una secetoasă. Florile de Sânziene sunt un reper calendaristic agrar. Dacă înfloresc înainte de sărbătoarea nașterii sfântului Ioan Botezătorul, înseamnă că vegetația plantelor este prea avansată. După ce înfloresc Sânzienele se începe cositul. Cu prilejul acestei sărbători, atât în ajunul, cât și în ziua de

Sânziene, au loc o serie de practici și obiceiuri populare, cele mai multe dintre ele referindu-se la fertilitate, sănătate și dragoste.

Celebrată încă din vechime, aceasta este una dintre cele mai cunoscute și îndrăgite serbări câmpenești prilejuită de solstițiul de vară, care marchează mijlocul verii agrare. Reprezentarea fitomorfă a Sânzienelor este floarea de sânziană, o floare galbenă cu parfum dulce care înfloreste în preajma solstițiului de vară și care, potrivit credinței populare, are proprietăți magice.

Această sărbătoare străveche coincide cu sărbătoarea creștină a nașterii Sfântului Ioan Botezătorul. Biserica Ortodoxă serbează în mod obișnuit ziua morții sfinților însă în cazul Maicii Domnului și a Sfântului Ioan Botezătorul se face excepție și se sărbătorește atât nașterea, cât și diverse evenimente din viața lor: Adormirea Maicii Domnului, tăierea capului Sf. Ioan Botezătorul, Bunavestire etc.

Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul a avut loc cu șase luni înainte de cea a lui Iisus Hristos. Sfântul Ioan Înaintemergătorul, a fost trimis de Dumnezeu ca să meargă înainte, ca un vestitor, propovăduind și zicând: „Eu unul vă botez cu apă, dar vine Cel ce este mai tare decât mine, în urma mea. Acela vă va boteza cu Duh Sfânt și cu foc; Deci, împlinindu-se vremea Sfintei Elisabeta ca să nască, a născut fiu la bătrânețile sale din pânțe sterpe, precum demult Sara a născut pe Isaac. Mai înainte de a naște Fecioara pe Hristos, a născut cea stearpă, în zilele sale pe Înaintemergătorul lui Hristos, ca acei ce vor vedea nașterea cea peste fire, din cea îmbătrânită, să creadă nașterii celei mai presus de fire, care avea să fie din Fecioara cea nenunțită și să zică în sine: „Puterea cea atotputernică a lui Dumnezeu, care a dezlegat nerodirea bătrânei, aceea este puternică ca și pe Fecioara cea neîntinată să o facă maică”.

Nașterea cea minunată a Sfântului Ioan a fost înaintemergătoare nașterii lui Hristos cea minunată. Minunea se aștepta după o altă minune; după maica cea stearpă, Maica cea pururea Fecioară; după nașterea cea minunată a Elisabetei, nașterea cea străină a Fecioarei, pentru că la amândouă maicile, rânduiala nașterii covârșea rânduilele firii, așa fiind voia lui Dumnezeu, căruia toată firea îi este slujitoare ca unui Ziditor. După ce Elisabeta a născut, vecinii care locuiau împrejur au auzit de aceasta iar rudeniile și cunoscuții se bucurau împreună cu ea; căci Domnul și-a făcut milă de dânsa, ridicând de la ea ocară nerodirii de copii. Astfel, s-au împlinit cuvintele Binevestitorului Gavriil, care a zis către Zaharia: Femeia ta va naște un fiu și mulți se vor bucura de nașterea lui! Și în ziua a opta au venit preoții și prietenii în casa lui Zaharia, ca să taie pruncul împrejur și toți voiau să-i pună numele tatălui său, Zaharia; dar maica lui nu se învoia, pentru că, fiind soție de prooroc și născătoare de prooroc, Sfânta Elisabeta era ea însăși plină de darul proorociei. Deci ea proorocind, a poruncit ca pruncul cel născut să se numească cu acel nume pe care nu îl auzise de la bărbatul ei, de vreme ce el s-a întors de la biserică la casa sa având legată limba cu amuțire și nu putea să spună soției sale cum a văzut pe îngerul care i-a vestit zămislirea fiului său și a zis: Îi vei pune numele Ioan. Deci maica sa fiind povățuită de Sfântul Duh, a numit pe prunc Ioan, ca o proorociță, căci

ea a cunoscut proorocește și venirea la dânsa a Maicii lui Dumnezeu și i-a zis: „De unde-mi este mie aceasta, ca să vină Maica Domnului meu la mine?”. Iar cei ce voiau să taie împrejur pruncul, făceau semne tatălui său, cum ar voi să-l numească. Iar el, cerând o tăbliță, a scris: Ioan să-i fie numele lui! Și îndată s-a deschis gura lui Zaharia și limba lui s-a dezlegat din amuțire și vorbea, binecuvântând pe Dumnezeu.

Despre minunata naștere a lui Ioan ajunsese vestea până la Irod, care se mira de aceasta și zicea: Ce va să fie pruncul acesta? Când s-a născut Domnul nostru Iisus Hristos în Betleemul Iudeei și au venit magii de la răsărit, întrebând de Împăratul cel de curând născut, Irod a trimis ostași în Betleem să ucidă pe toți pruncii de acolo și și-a adus aminte de Ioan, fiul lui Zaharia, de care auzise acele minuni, și a zis în sine: „Oare acela are să fie împăratul Iudeei?”. Și, gândindu-se să-l ucidă, a trimis într-adins ucigași la Hebron în casa lui Zaharia. Și îndată Sfânta Elisabeta a luat pe pruncul Ioan și a fugit în muntele cel mai înalt al pustiului; iar Sfântul Zaharia, precum se scrie în viața lui, era atunci în Ierusalim, slujind după obicei în biserică, în rânduiala săptămânii sale, care se întâmplase tocmai în acea vreme. Deci, ascunzându-se Sfânta Elisabeta în acel munte, se ruga lui Dumnezeu cu lacrimi, s-o apere împreună cu pruncul. Și când a văzut de sus pe ostași cercetând cu de-amănuntul și apropiindu-se, a strigat către un munte de piatră ce se afla acolo: „Munte al lui Dumnezeu, primește pe maica cu fiul său!”. Atunci îndată s-a desfăcut muntele acela și, primind-o pe maică înăuntrul său, s-a ascuns de ucigașii care o căutau. Iar ostașii, negăsind pe cel căutat, s-au întors înapoi la cel ce-i trimisese. Și soldații trimiși din nou de Irod la Zaharia să omoare pruncul, l-au omorât pe tatăl său unde slujea. L-au ucis între biserică și altar; iar sângele lui, care s-a vărsat pe marmură, s-a încheșat și s-a făcut tare ca piatra, spre mărturia lui Irod și spre veșnica lui osândă. Iar Elisabeta, acoperindu-se de Dumnezeu împreună cu pruncul Ioan, petrecea în muntele ce se desfăcuse; pentru că, prin porunca dumnezeiască, li se făcuse lor acolo o peșteră. Tot acolo curgea și un izvor de apă și crescuse înaintea peșterii un finic plin de roade, iar când era vremea mănăririi, acel pom se pleca și-și dădea roadele sale spre mâncare, apoi iar se ridica. Apoi, după patruzeci de zile de la uciderea lui Zaharia, Sfânta Elisabeta, maica Mergătorului înainte, a murit în peștera aceea. Iar Sfântul Ioan, rămânând singur, a fost hrănit de înger până la creșterea lui și păzit în pustietăți, până în ziua arătării sale către Israel. Astfel păzea și acoperea mâna Domnului pe Sfântul Ioan, ca el să meargă înaintea feței Lui cu duhul și cu puterea lui Ilie și să pregătească calea Celui ce venea să mântuiască neamul omenesc.

Sărbătoarea Nașterii Sfântului Ioan Botezătorul are un temei biblic, pentru că evenimentul amintit este consemnat de Sfântul Evanghelist Luca cu amănunte în Evanghelia Sa. Sărbătoarea apare atestată documentar în secolele IV-V, când se fixează definitiv și data Crăciunului.

De Sânziene

Prof. **Livia ANDREI**

24 iunie. În Calendarul Creștin Ortodox scrie: *Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul (Sânzienele)*.

Românii sărbătoresc ziua de Sânziene sau Drăgaica, cum i se mai spune în popor.

Sărbătoarea este plină de semnificații și de tradiții și obiceiuri moștenite de la străbuni.

Conform credinței populare în noaptea de Sânziene se deschid cerurile, iar Sânzienele ies și joacă dansul ielelor în locuri ferite de ochii lumii, ascunse sau retrase. Dansul acesta nu poate fi observat de nimeni fiindcă cel sau cea care va îndrăzni să-l privească se va îmbolnăvi și nu se va mai putea vindeca.

Drăgaica e o ființă sfântă care e mai mare peste o ceată de bărbați, numiți Circovi.

Sânzienele sunt zâne, iar zânele sunt niște fete frumoase care-și revarsă farmecul lor asupra altora, remarca Dimitrie Cantemir. Această remarcă a fost reluată argumentat de Mircea Eliade: *zâna* provine cultural și etimologic din Diana romană.

Sânzienele noastre sunt frumoase, sunt bune și îmbrăcate în cămășile cu alțiță, iar feciorii le privesc, le admiră, le iubesc fără a se îmbolnăvi decât de iubire.

Sânzienele sunt flori. Galbene, adică îți aduc în suflet lumina solară, iar parfumul lor puternic dar și discret te încântă de fiecare dată.

Suntem un popor care ține la tradiții (cât or mai ține și acestea), de aceea ziua de Sânziene este sfântă, în care nimeni nu lucrează cât soarele se afla pe cer.

Sărbătoarea Sânzienelor mai este denumită și „Amușitul cucului”, deoarece aceasta pasare cântă doar trei luni pe an, oprindu-se de cele mai multe ori pe 24 iunie.

De asemenea, se spune că în noaptea de Sânziene (23 spre 24 iunie), se deschid porțile cerului și lumea de dincolo vine în contact cu lumea pământească, motiv pentru care în multe zone din țară se pomenesc cei adormiți.

Obiceiurile și tradițiile de Sânziene sunt diverse și numeroase. Una din aceste tradiții este că, în zonele rurale, mai ales, fetele merg la cules sânziene pentru a împleti coronițe pe care le aruncă apoi peste casă. Dacă această coroniță rămâne agățată și nu cade e semn că acolo va avea loc o nuntă.

În alte zone ale țării, în ziua de Sânziene, se joacă Drăgaica, socotindu-se că acest joc atrage norocul și alungă ghinionul și vor avea recolte bogate și spor la muncile câmpului.

Un alt obicei specific zilei de Sânziene este scăldatul femeilor în apele curgătoare sau în roua dimineții. Astfel ele vor rămâne curate și sănătoase.

Tuturor Sânzienelor românce, de pe aceste meleaguri și de pretutindeni, le trimit un buchet de flori care să le lumineze viața cum soarele ne luminează în fiecare zi.

LA MULȚI ANI, SÂNZIENELOR!

Din nou împreună...

Prof. **Alexandrina PASCAL**

Se zice că „Speranța moare ultima”, eu aş zice că, de fapt, speranța nu moare niciodată. Susținerea acestei afirmații își găsește confirmarea în activitatea de suflet care s-a desfășurat sâmbătă, 26 iunie 2021 în sala de festivități a Asociației Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” din Bârlad, simpozionul intitulat „Eroi sub drapel”.

Evenimentul a cinstit Ziua Drapelului Național și a reunit, după o lungă perioadă de interdicții, datorită pandemiei, membri ai asociației de pensionari, reprezentanți ai Cercului Militar Bârlad, în parteneriat la acțiune, invitați ai altor instituții, directorul Cercului Militar m.m.p. Ursu Lucian Eduard și preotul paroh al Bisericii Domneasca, Teofil Ștefănică. Dar încărcătura emoțională cea mai puternică a oferit-o prezența unui grup de veterani, unii aproape centenari, alții deja trecuți de această vârstă, participanți la războiul de întregire al neamului, supraviețuitori care au scris istoria. Numele lor și portretele sunt inscripționate pe coperta plachetei editată cu această ocazie.

Prudența n-a fost ignorată, s-a păstrat distanțarea socială și s-au respectat regulile fundamentale de igienă.

Atmosfera vibra de emoție fiindcă fiecare participant a fost dotat cu stegulețul României, simbolul națiunii noastre. Deci, iată-ne din nou împreună, cu speranța că bunul Dumnezeu ne va ajuta să depășim total încercarea prin care ne-a fost dat să trecem și să putem beneficia în continuare de asemenea acțiuni. Bucuria reîntâlnirii cu ocazia acestui simpozion ne-a revigorat sufletește, ne-a reamintit că suntem români și că legătura dintre generații este tăria neamului, dar mai presus de toate am conștientizat adevărul înscris pe frontispiciul Asociației noastre: „Împreună suntem mai puternici”.

Ca orice activitate patriotică deschiderea a fost făcută cu solemnitate, în acordurile Imnului Național și cu emoții în suflet. Restul activității, gândit și organizat de Președintele Asociației, magistrat pensionar Nicolaie Mihai, a fost dedicat în totalitate valorilor naționale, drapelul și imnul, însemne de bază ale națiunii.

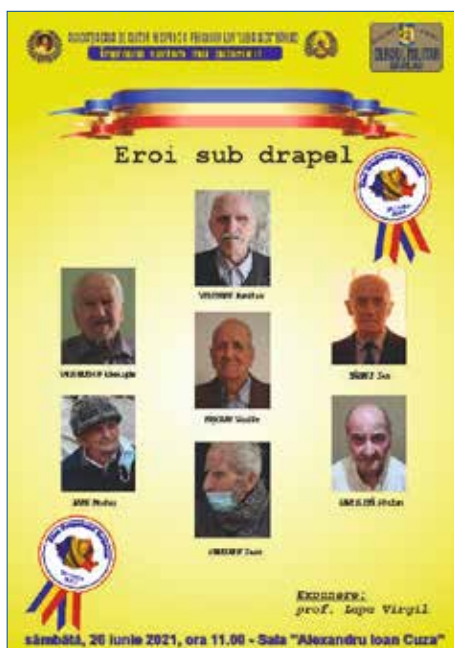
Conferința pe această temă, susținută de profesorul *Lupu Virgil*, a făcut, cu multă competență o incursiune în istoria țării, a evocat momente, personalități și fapte care nu trebuie uitate și cărora trebuie să le purtăm o amintire pioasă. Emoționantă a fost și expunerea părintelui paroh Teofil Ștefănică, care cu vocea caldă a îndrumătorului spiritual a vorbit despre rolul Bisericii în susținerea credinței, despre participarea preoților pe câmpul de luptă, alături de ostașii care purtau drapelul, dar și prapuri bisericești, obiecte de cult care fac să-l simți aproape pe Dumnezeu.

Restul activității a fost un colaj care a combinat artele frumoase – muzica și poezia – cu evocarea. S-au pomenit vremurile de tristă amintire când era restricționat dreptul la sfânta credință care, deși legal nu era permisă, noi o purtam în suflet și o practicam în intimitatea căminului nostru. Îndrăgitul poet Petruș Andrei a recitat poezii, creații proprii, dedicate drapelului și imnului național, iar fondul muzical ne-a revigorat cu melodii patriotice mobilizatoare cântate de Sava Negrean-Brudașcu și de Irina Loghin.

A răsunat și inegalabilul imn al lui Ciprian Porumbescu „Trei culori”. Bogăția conținutului care-l exprimă, alături de armonia muzicii, a dat naștere unei idei și anume aceea că acest cântec ar fi modelul cel mai potrivit pentru a fi Imn Național.

Vorbitorii au mai abordat o diversitate de probleme, opinii personale și amintiri. Doamna profesor Lucia Munteanu a comentat ce înseamnă să fii „român adevărat” chiar și dincolo de hotarele țării, exemplificând concret cu trăiri emoționante din propria familie. Un gând, un sentiment, dorul de a fi iar împreună și bucuria reîntâlnirii s-au regăsit în intervenția doamnei profesor Alexandrina Pascal care alături de propriile sentimente a menționat și câteva opere literare care aduc cinstire armatei și drapelului național.

Având ca aliat înțelepciunea vârstei și experiența vieții, doamna profesor Ecaterina Teletin a răsfoit albumul amintirilor de suflet, s-a emoționat, ni le-a împărtășit și

nouă și așa s-a recreat o pagină de istorie. Fiindcă istoria a fost în discuție la ordinea zilei, doamna Marin Maria, profesor de istorie, a abordat felul în care sunt concepute manualele școlare la această disciplină, cu lipsuri și inadvertențe care de multe ori mistifică adevărul și sunt în defavoarea educației și instrucției în școală. Aprecieri privind calitatea activității au fost făcute de domnul profesor Vasile Cărcotă, care a considerat-o interesantă și instructivă.

Din expuneri, pe lângă vibrația emoțională, participanții au avut ocazia de a afla, sau de a-și reaminti, elemente de referință despre însemnele noastre naționale – Imnul și Drapelul.

Imnul este un cântec solemn care exprimă sentimente înalte. Actualul Imn Național al României s-a născut în contextul Revoluției de la 1848, compus de Andrei Mureșanu. Schimbările politico-sociale au făcut ca de-a lungul vremii România să aibă mai multe Imnuri Naționale: „Trăiască Regele”, „Zdrobite cătușe”, „Te slăvim Românie” și „Trei culori” – între 1977 și 1989. Revenim la ideea menționată anterior și anume că acesta din urmă ar fi imnul care exprimă cel mai bine realitățile și starea de spirit.

Alături de Imn, **Drapelul** este un alt simbol al națiunii, care ne face cunoscuți în lume. Combinația de culori: roșu, galben și albastru simbolizează cromatic elemente sugestive poporului – jertfă, bogăție, libertate. Este arborat la sărbătorile naționale, la festivități și este purtat de ostași în război. Dorind să-și exprime sentimentele patriotice, românii îl flutură la porți și la balcoane.

La 1862, după stabilirea capitalei unice la București,

la ceremonia înmânării drapelului, domnitorul Alexandru Ioan Cuza a declarat: „Steagul reprezintă toate datoriile și toate virtuțile milenare care se cuprind în două cuvinte, ONOARE și PATRIE”.

Prin Legea Nr. 96 din 20 mai 1998, ziua de 26 iunie a fost proclamată Ziua Drapelului Național al României.

Tricolorul românesc are o tradiție populară, creștină și revoluționară. Strămoșul tricolorului – Dragonul dacic – era structurat cromatic în aceleași trei culori de azi. Și Tetraevangheliarul de la Mănăstirea Neamț, din anul 1429, are chenarele ornamentale în aceleași trei culori, la fel și diplomele de înnobilare acordate de Mihai Viteazul unor boieri munteni și nobili transilvăneni. Sfințit în biserici și apărat cu sfințenie pe câmpul de luptă, valoarea tricolorului nu poate fi estimată decât raportată la bogăția sufletească a românului.

Îmbogățiți sufletește după aceste comunicări, participanții la simpozion au asistat la momentul de cinstire al veteranilor. Le-au fost adresate mesaje din partea Asociației Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad, Cercului Militar Bârlad și din partea Primăriei Bârlad, li s-a înmănat fiecăruia o Diplomă de onoare, o medalie și un ajutor nerambursabil. Din partea veteranilor a vorbit domnul Gheorghe Voiculescu, veteran care a depășit centenarul, s-au făcut fotografii și momentul a fost trăit cu maximă intensitate sufletească.

Participanții la acest fericit eveniment au avut prilejul de a fi „din nou împreună” pentru a cinsti însemne și valori naționale și nutresc speranța că acesta este un nou început, motiv pentru care înălțăm ruga: „Doamne, ocrotește-i pe români!”

Prof. **Virgil LUPU**

26 iunie 2021 – Eroii sub drapel

Alături de stemă, sigiliu și imn, Drapelul României este un simbol național, așa cum prevede Constituția României din 1991. Aceasta stabilind, prin Articolul 12, că „drapelul României este tricolor; culorile sunt așezate vertical, în ordinea următoare, începând de la lance: albastru, galben, roșu”.

Anul acesta se împlinesc 173 de ani de la declararea oficială a tricolorului românesc ca drapel național, prilej cu care ne exprimăm deplinul respect față de culorile-simbol ale poporului român și întreaga recunoștință față de toți cei care, cu eroism, curaj și iubire de patrie, și-au sacrificat viața luptând sub faldurile drapelelor de luptă ale Armatei Române.

Culorile drapelului nostru s-au regăsit pe diplomele emise de Cancelaria Domnească, pe scuturi și pe steme, încă din timpul lui Mihai Viteazul, domnitorul unificator al celor trei țări românești.

La începutul secolului a XIX-lea, tricolorul devine un simbol al națiunii române.

Prezența celor trei culori se poate remarca și pe steagul de luptă din răscoala lui Tudor Vladimirescu – 1821, semnificația acestora fiind:

- **albastru** - libertatea
- **galben** – bogăția holdelor și dreptatea
- **roșu** – frăția sângelui

Drapelul Național a fost decretat, pentru prima dată ca simbol național, de Guvernul revoluționar provizoriu din Țara Românească, la 14/26 iunie 1848, având deviza „**Dreptate - Frăție**” înscrisă pe el, așa cum arată „Istoria României în date”.

Drapelul național tricolor, roșu-galben-albastru, astfel decretat, a fost sfințit a doua zi, în cadrul Marii Adunări Naționale de pe Câmpul Filaretului, numit de atunci Câmpia Libertății.

Pentru militari, drapelul are o semnificație cu totul aparte. În acest sens au rămas memorabile cuvintele rostite, în anul 1863, în fața ostașilor români, de către domnitorul Alexandru Ioan Cuza, cu prilejul decernării primelor drapele de luptă ale armatei:

„Steagul e România! Acest pământ binecuvântat al Patriei, stropit cu sângele străbunilor noștri și îmbelșugat cu sudoarea muncitorului. El este familia, ogorul fiecăruia, casa în care s-au născut părinții, unde se vor naște copiii noștri! Steagul e totodată trecutul, prezentul și viitorul țării, întreaga istorie a României!”

Parlamentul României, prin Legea nr. 96 din 20 mai

1998, a hotărât, ca data de 26 iunie să fie proclamată drept ZIUA DRAPELULUI NAȚIONAL, unul dintre cele mai puternice simboluri ale identității naționale, care ne obligă la o continuă aducere aminte a eroilor neamului, a faptelor și principiilor care i-au însuflit pe români de-a lungul încercărilor ce le-au marcat istoria.

Sub drapelul național s-au remarcat și sacrificat în lupte generații întregi de viteji de-a lungul istoriei.

Drapelul nostru a fost întotdeauna un pilon puternic în menținerea identității naționale și a statalității române.

Tricolorul, care exprimă prin sine tot ce înseamnă țară, neam, trecut și viitor, a fost purtat spre redute de bravi luptători de la 1877-1878 și arborat pe metereze, pentru a vesti lumii că Țara Românilor există și este liberă și stăpână pe destinele ei.

De atunci, Drapelul a fost martor la toate momentele importante din istoria noastră – înfăptuirea mării Uniri, din 1918, care a însemnat desăvârșirea unității politice a națiunii române, participarea românilor în Primul și Al Doilea Război Mondial, Revoluția din Decembrie 1989.

Din al doilea război mondial avem șansa ca printre noi să mai supaviețuiască câțiva veterani de război – istorii vii ale neamului, în fața cărora mă înclin cu pioșenie: Vidinaru Dumitru, Voiculescu Gheorghe, Tănase Ion, Pașcanu Vasile, Gavriliță Ștefan, Danu Nestor și Curelaru Ioan.

Pe domnul Voiculescu am avut onoarea să îl invit în aula Liceului Cuza pentru a relata elevilor aspecte din luptele crâncene duse la Cotu Donului și la Stalingrad, unde a căzut la datorie și bunicul meu de pe tată, la data de 26 decembrie 1942.

Pe bunicul din partea mamei - care a luptat atât pe frontul de est, cât și pe cel de vest, domnul Voiculescu mi-a marturisit că l-a cunoscut foarte bine, fiind amândoi din localități învecinate – Murgeni – Cârja.

Glorie eternă eroilor români!

Eu însumi, ca mulți dintre dvs, am depus jurământul militar. Mărturisesc că mă înfioară și astăzi cuvintele rostite în fața drapelui:

„Jur să-mi apăr țara chiar cu prețul vieții!”

Este stipulată în Constituția României obligația de a ne apăra țara și de a respecta simbolurile naționale.

Sunt consternat, când în fiecare an în județele Harghita, Covasna și Mureș, unde predomină comunitatea maghiară, pe 15 martie - ziua maghiarimii, se arborează steagul Ungariei, dar nu și al României, încălcându-se cu bună știință legea 75/1994, care prevede obligația de a

arbora și steagul României.

Este o ofensă adusă poporului român și eroilor noștri care s-au jertfit pentru țară.

La cimitirul internațional de la Valea Uzului, unii extremiști maghiari, acum 2 ani au pus lanțuri și lacăte pe porți pentru a nu-și putea onora și românii pe eroii lor. De atunci particip în fiecare an la slujbele de pomenire care au loc de Ziua eroilor și de Ziua Armatei, mai ales că și acolo am un străbunic căzut pentru patrie în Primul Război Mondial.

Mărturisesc că nu sunt un mare adept al mareșalului Ion Antonescu, dar nu pot să nu mă întreb de ce s-a deschis dosar penal preoților care au oficiat recent slujba de pomenire a mareșalului în Biserica Sf Parascheva din

Vaslui?

Oare Ion Antonescu nu a fost român creștin ortodox ? Nu a luptat sub drapelul României?

Dacă este catalogat ca și criminal de război și este interzis să i se ridice vreo statuie, atunci de ce la Sf. Gheorghe – jud. Covasna un mare criminal de război ungur Albert Vaush are statuie în centrul orașului?

Consider că respectarea drapelului trebuie corelată cu dezvoltarea cultului eroilor și cu educarea copiilor în spirit patriotic și a mândriei de a fi român – stăpân la el acasă!

Trăiască România mare în vechile hotare și libertatea de a fi român!

Pe al nostru steag

Pe al nostru steag e scris Unire,
Noi îl avem ca moștenire.
Aceleași trei culori de mii de ani,
Ne -au apărat pe steaguri, de dușmani.

Și poate nu întâmplător,
De albastru e prins al nostru tricolor.
Albastru e cerul în care Dumnezeu,
Ne ocrotește, ne ferește de rău.
Albastru e marea, și apa pe hartă desenată,
Fără de care nu poți trăi niciodată.

Galben, este lanul de grâne,
Din care o pâine se frânge.
E soarele ce ne încălzește,
Inima din piept ne zvâcnește.

Roșu e sângele vărsat,
De eroii noștri care au luptat.
Să ne lase nouă azi spre moștenire,
Țărișoara noastră, să fie pe vecie .
Roșu e vinul din Sfântul Potir,
Cu care Sufletul ni-l curățim.

Toate acestea trei culori la un loc,
Fac un curcubeu, care este foc.
Îl purtăm de mii și mii de ani,
În lupte, ne-a apărat de dușmani.

În flori pe ii și la cingătoare,
Îl purtăm cu drag, la o sărbătoare.
Îl primim la sport, pe orice medalie.
Flutură în vânt, sus pe culmi înalte,
Unde alpiniștii ajung cât mai departe.
Depart de noi de pe Pământ,
Dar cât mai aproape de cer, de Dumnezeu cel Sfânt.

Steagul României, tricolorul,
El ne reprezintă ogorul.

Este istoria noastră toată,
Nimeni nu-l va lua niciodată.
L-a purtat Decebal pe stindardul său.
A fost ocrotit și ferit de rău.
Mihai Viteazul la purtat la Unire.
Toți l -au preluat, drept că moștenire.
Să-l predam și noi celor ce vor veni,
Doar uniți noi vom reuși.

Aveam o țară bogată,
De toată lumea vânată,
Românul e om de omenie,
Dar credința nu și -o vinde.

Să luptăm în continuare,
Să stea steagul în picioare
Să cinstim cum se cuvine,
Steagul nostru al României!!!

Liliana OLARIU

Irina NECHIFOR

Odă eroilor noștri

Ridică-te, Românie!

Decembrie... fulguie răsfirat și rece
Uniți de un gând ne-am revărsat în stradă,
Oricine, oricând dintre vii poate să plece,
Căci binele țării ne cere ofrandă.

Mergem înainte schingiuiți de vânt
Și inima în piept svâcnește tare
Câte unul cade secerat la pământ
Și lasă în zăpadă ultima-i suflare.

Dumnezeu pășește cu noi prin cuvinte,
Nu avem nevoie de arme.
Plâng clopote, se sapă morminte
Și mame se agață în genunchi de icoane.

Spuneți-vă ruga, dar încetați să bociti!
Noi suntem fii ai unei țări îngenunchiate
Nu vrem în etern să fim asupriți,
Cu sângele nostru azi scriem libertate!

Înălțați steagul să fluture-n vânt,
Acum și în veci pentru a noastră glie.
E tot ce avem pe lume mai sfânt,
Ridică-te de sub jug Românie!

Prin șanțuri la Cașin

*Am multe să-i reproșez
timpului, însă pentru un lucru
îi sunt recunoscătoare: mi-a
transformat eroii în icoane.*

Plecat-au de la noi din sat,
Feciori falnici ca brazii
Plecat-au maică pe-nserat,
Să își servească camarazii.

Pășeau în tina de pe drum
Cu pușca pe spinare,
Dealul era învăluit de fum
Un caporal îi însoțea călare.

Eroul **Păun N. Mocanu**, căzut
în *Luptele de la Mărășești*, la Cașin, în
urma unui crâncen atac, la 31 august
1916, ora 8 dimineața, înmormântat
lângă un pod.

Privea în zare asfințitul,
Nu se uita înapoi.
În tinda casei Smaranda cu pruncul
Îl petreceau cu ochii amândoi.

Nu ar fi suportat durerea,
Sângele-n vine i-ar fi înghețat
Văzând cum îi plânge muiera
Că-i va fi greu cu el plecat.

Gându-i cutreiera departe,
Prin șanțuri la Cașin
Unde dușmanul împărțea moarte
Pe un tărâm în veci creștin.

De ar fi întâlnit hoinar,
Un glonte de plumb inamic
Ar fi făcut din trup hotar
Scăldat în sânge de voinic.

Un cânt de slavă s-ar fi ridicat la cer
Toți sfinții drepti să știe
Că cei ce-și varsă sângele nu pier
Eterni îi face dragostea de glie.

Rugă

Mult aș vrea să vă ajungă
Jalea-mi transformată-n rugă.
Dar frontul este departe,
Prin codri miroase a moarte.

Secerați ca spicul cad
Feciori prin păduri de brad.
Ochiul rece se închide,
Uitând sat și-a lui coline.

Uitând hora din străbuni
Însă nu că sunt români.
Apărat cu sânge-i sfânt,
Chiar și-o palmă de pământ.

La icoană eu v-am pus
Voi, cei drepti lângă Iisus
Busuioc de prin grădină
S-aveți pace și lumină.

... Printre frunze se strecoară,
Un vânt cald de vară.
Fruntea neagră-mi răcorește,
Gândul mi-l călătorește.

PLANGE ȘTEFAN, PLANGE

IANCU ...

Plânge Ștefan, plânge Iancu,
Plânge Mircea cel Bătrân
C-a ajuns din nou străinul
Să-l conducă pe român !

Plânge Eminescu-n hohot,
Plâng : Enescu și Brâncuși
Căci din nou se-mparte Țara
Între Occident și ruși !

Plâng cu jale cărturarii
Cantemir și Dosoftei
Fiindcă văd cum fiii Țării
Se mănâncă între ei...

Plânge râul, plânge codrul,
Plâng sihaștrii, plâng și eu,
Amărât, că frații noștri
Nu mai cred în Dumnezeu.

Și își calcă în picioare
Tot ce au avut mai sfânt.
De se miră și strămoșii,
Răsucindu-se-n mormânt !

autor : preot SORIN CROITORU

E timpul revoltei

E timpul revoltei
române te scoală
că Țara-i cuprinsă
de-o aprigă boală!

Ne-o fură străinii
ne-o ard noi otrăvi
Te-adună române
că-i timp de isprăvi!

Nu-i timp de zăbavă
nici vreme de stat
când sufletu-n tine
ți-e iar devastat.

Ridică-te iarăși
din dulcele-ți somn
și fii ce-ai fost veșnic
al Țarinei Domn!

Te scoală, române,
și-alungă hoția,
căci astăzi aleșii
distrug România.

Doar hoți și nemernici
au pus stăpânire
pe Țara aceasta
blajină din fire.

Hai, vino la luptă
și hoții alungă,
căci azi doar tâlharii
sunt „groșii” la pungă.

Copiii-ți sunt slugi,
nevasta ți-e roabă,
iar tu rabzi mizerii
și stai la zăbavă?

Hai, vino române,
alungă-i pe hoți
de nu o vei face
dispreț ți-or da toți!

Și-or spune de tine
că-ți meriți destinul,
că-ți place hoția,
robia și chinul.

Dar eu știu prea bine ,
tu, fiu ești, de dac,
iar dacă te-nfurii
și demonii tac!

E timpul revoltei!
Române, te scoală!
Tâlharii și hoții
se tem de răscoală!

Acuma e timpul!
Să moară hoția!
Alungă-i, române,
c-a ta-i România!

Sandu CĂTINEAN

din Bonțida

„Cel care vine din brazi”

Nemuritorii

Din pacea lor eternă, precum norii,
Prin amintiri ne trec nemuritorii.
Ei au luptat și viața ei și-au dat-o
Și scumpa noastră țară-au apărat-o.

Neînfricați, ca vulturii din zare,
Ei ne făcură România Mare,
Din sus de Nistru și din sus de Tisa
Istoria cu sânge scrisu-ni-s-a.

În vremea noastră însă, din păcate,
Prea multe împotrivă-s îndreptate
Că țara noastră-n plină dezvoltare,
Sub ochii noștri, astăzi ea dispare.

În jurul nostru, lacome hiene,
Venite de prin țări europene,
Vor țara noastră s-o îngenuncheze
Că nu avem ostași pe metereze.

Viața noastră

Și nu mai sunt eroi ca să le pese
Ci sunt „îmbogățiți” și „interese”,
Mințit și sărăcit de ei, poporul
Își vede-amanetat tot viitorul.

Avem cu toți suprema datorie
Să ne-apărăm neam, limbă și moșie,
De n-o s-avem aceste lucruri sfinte,
Se răsucesc eroii în morminte.

Să nu lăsăm ca să ne piară Țara
Că ne ajung blestemul și ocară.
În ochi s-aduceți iarăși, bucuria,
Luptați să fie-a noastră România.

Petruș ANDREI

PRIVILEGIUL DE A FI ANIVERSAT LA CENTENAR

Vasile CHELARU

După o ședință organizată și desfășurată responsabil și meticolos, căci nu se poate dezbăra de impulsurile și deprinderile de anchetator, domnul președinte Nicolaie Mihai mă invită în biroul său și, cu entuziasm iradiant, îmi adresează o propunere, pe care am primit-o ca pe o însărcinare plăcută și emoționantă.

– Să știți că asociația noastră are doi membri ajunși la o vârstă venerabilă, cărora se cuvine să le transmitem un mesaj în revista „Viața noastră”. Vidinaru Dumitru, membru al Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor din anul 1981, și doamna Elena Batîr, membră din anul 1985. Nu i-am mai văzut în ultimul timp. Poate reușim să aflăm ceva despre ei, până la sfârșitul lunii, când pregătim materialele pentru a tipări următorul număr!

Zis și făcut! Determinat de faptul că în contextul actual, președintele Asociației Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad, a avut excelenta idee de a aniversa doi oameni ajunși la centenar, însoțit de melancolice gânduri, am pornit să cunosc o parte din viața lor, prudent ca să nu tulbur și atent ca să nu scormonesc prea mult perioade în care s-au produs poate răni, încă neoblojite.

DUMITRU VIDINARU – 102 ani

Pășeam cu dificultate pe străduța îngustă, pietruită, aproape anonimă, dintr-un renumit cartier, cam la un kilometru de „Podul Verde” și la câteva minute distanță de cocheta și, din nefericire, degradată „Casă Juvara”. Am respirat cu ușurare când am observat că după vreo trei sute de metri străduța se înfunda într-o proprietate, în spatele căreia dealul devenea uriaș. Caut cu privirea numerele de pe garduri și observ o tânără doamnă, în curtea imobilului unde am dedus că trebuie să ajung.

– Bună ziua! Aș dori să vorbesc cu domnul Vidinaru, dacă s-ar putea!

Reușesc să-i alung nedumerirea de pe chip, prezentând în câteva cuvinte misiunea ce am primit-o. Un

câine se agita în țarcul de lângă poartă, lătrând continuu ca să-și dovedească loialitatea față de cei care-i asigură adăpost și hrană.

– Veniți în casă! Îl chem imediat. Trebuie să vorbiți mai tare, ca să vă înțelegeți!

M-am așezat pe un scaun. Dl. Vidinaru a ieșit destul de sprinten dintr-o altă cameră, măsurându-mă cu privirea, ca pe un vizitator neașteptat. I-am explicat ce intenții avem și i-am cerut permisiunea să scriu câteva rânduri în revista Asociației C.A.R.P. „Elena Cuza” Bârlad. Nu s-a arătat impresionat.

– Mai apuc eu să apară revista! Am 102 ani!

– Cum să nu apucați! Va apărea cel mult într-o lună de zile! am răspuns, luat prin surprindere de neîncrederea gazdei.

– A mai fost cineva, de la C.A.R.P., a vorbit cu mine, a spus că va scrie ceva, dar... Mircea, parcă îl chema!...

Câteva clipe nu am vorbit. Totuși trebuia să-i clarific nedumerirea.

– Din păcate, domnul Mircea Fitcal nu mai este printre noi! Altfel,

sigur și-ar fi ținut cuvântul!

Domnul Vidinaru a dovedit o bună capacitate de înțelegere a evenimentelor actuale, iar judecata sa, cu intermitențele firești vârstei, era foarte limpede.

– Dar ce a pățit?

– A fost bolnav!

Într-adevăr. Vocea nu mai avea puterea de a transmite foarte clar vorbele. L-am rugat să-mi relateze câte ceva despre dânsul, despre experiențele sale, despre bucuriile și necazurile trăite de-a lungul vieții. Fără a respecta ordinea cronologică, a început să-mi vorbească despre suferințele cauzate de război.

– Eram într-o unitate de grăniceri, când a început războiul. La Cernavodă. Antonescu a dat ordin să trecem Prutul și l-am trecut. Am ajuns pe front, la Odessa. Nemții ne băgau unde era mai periculos. Aveam 21 de ani. Am luptat cinci ani în război. Pe 11 mai 1945 ne-au dat drumul acasă. A fost greu! a concluzionat fostul ostaș, în prezent numărându-se printre puținii veterani de război din

municipiul nostru.

Savurând povestirile sale și impresionat de oamenii capabili să facă lucruri bune, cum era și interlocutorul meu, am insistat să-mi povestească ce a făcut după terminarea luptelor. A acceptat, chiar dacă solicitarea glasului nu era confortabilă.

– Am muncit douăzeci de ani ca agricultor, în comuna Bogdana, unde m-am născut. Tata murise în primul război. Am rămas orfani, trei băieți și o fată. Tot ce produceam, dădeam la stat. În 1960 o nepoată m-a convins să vin în Bârlad. Tocmai terminasem de prășit, „de întâi și de al doilea”. M-am angajat pe șantier și am lucrat dulgher până am ieșit la pensie. Am cumpărat casa în care stau și acum, m-am căsătorit și am făcut trei băieți. Unul a decedat, altul locuiește la Buzău și celălalt în Constanța. Soția a murit în 2014. Era mai mică cu patru ani decât mine. Acum locuiesc cu un nepot, cu soția și copiii lor.

Am remarcat că domnul Dumitru Vidinaru se afla într-un fel de relaxare sufletească, relatând întâmplări care i-au marcat existența cu o demnitate aparte, fără excese, fără a se plânge sau a acuza pe cineva. Mă simțeam vinovat căci trecând prin perioade dificile ori în preajma unor personaje fără calitate, am avut momente de nemulțumire și descurajare.

Ce mi-a rămas în minte după întâlnirea cu acest om? A păstrat nealterată o curățenie interioară, fără să-și piardă onoarea, încrederea, credința.

Mult respect, domnule Dumitru Vidinaru!

ELENA BATÎR – 100 ani

Am descoperit blocul unde doamna Elena Batir are domiciliul, am urcat scările ordonând în gând propozițiile, pentru a adapta conversația în așa fel încât prezența mea să nu producă temeri, care să acopere total bunele intenții. Am avut nenorocul de a nu mi se deschide ușa și nici vecinii nu au răspuns la apelul lung al sonerilor. Totuși, am continuat investigațiile până ce am găsit o persoană care m-a pus în legătură telefonică cu una dintre fiicele doamnei Elena Batîr.

Cu o calmă emotivitate și o exprimare elevată, după ce m-a descoperit în sertarele memoriei și m-a identificat, doamna cu care purtam conversația mi-a încurajat entuziasmul.

– Ne spuneți când veți dori să o vizitați, ca să ne pregătim de musafiri. Și preotul a trecut pe la dânsa și a spus că-i va face o surpriză, cu ocazia aniversării zilei de naștere.

Mi-a mai relatat că mama sa a avut o viață grea, că a muncit mult, că a rămas de mulți ani singură, deoarece soțul ei a decedat timpuriu, fiind nevoită să-și crească singură cele trei fete.

La mijlocul zilei de 18 iunie, însoțit de președintele Asociației C.A.R.P. „Elena Cuza” și de trei doamne din cadrul instituției, dintre care una o cunoștea foarte bine pe aniversată, am pășit pragul apartamentului devenit neîncăpător pentru toți oaspeții. Căutam să-mi stăpânesc

frisoanele produse de emoții.

Doamna Elena Batîr, așezată cuminte pe pat, inventaria curioasă chipurile din încăpere. Era îmbrăcată frumos, era calmă și prezentă. Părea că poartă fără dificultate mulțimea anilor și a timpului ce a trecut. Nu se lăsase descurajată de necazurile care au atins-o, spiritul ei nu a eșuat după mulțimea încercărilor. Bătrânețea are un aspru tăiș, acela cu care este diminuată puterea trupului și a minții. În definitiv, destinul omului este marcat de bucurii și de supărări, de reușite și de pierderi, însă cuprinde dimensiunile lumescului, în proporții și dozaje diferite.

În acea zi doamna Batir Elena a primit flori și torturi, a fost înconjurată de fiice, gineri și nepoți, a fost vizitată de primarul orașului, de preotul din parohie, de președintele Asociației Casa de Ajutor Reciproc, pe care i-a răsplătit cu frânturi de bucurie. În casa ei au fost oameni care au demonstrat că dincolo de atribuțiile și responsabilitățile civice, importantă este iubirea și prețuirea aproapelui, care nu cunoaște opreliști exterioare dacă este oferită necondiționat.

***

Faptul că am cunoscut doi oameni care au avut privilegiul să fie aniversați la centenar a constituit pentru mine o uluitoare experiență, am avut posibilitatea să văd o parte din viața și sufletul lor și am descoperit că au fost binecuvântați cu o zestre umană autentică, care inevitabil ne stârnește admirația. Rugăm pe Bunul Dumnezeu să le dea putere pentru a nu simți povara și suferința bătrâneții, iar nouă, celorlalți, să nu ne fie deteriorată materia umană.

Ștefan cel Mare - piatra de temelie a neamului nostru

Prof. Simona CONSTANTINESCU

La 2 iulie 1504, Ștefan al III-lea Mușat „se stinge de o moarte blândă la Suceava, în desăvârșita pace măreață ce se boltea asupra întregii țări pe stâlpii puternici ai biruințelor sale” (N. Iorga). Așadar, anul acesta se împlinesc 517 ani de când voievodul supranumit „cel Mare”, „cel Sfânt”, „cel Bun”, „cel Viteaz”, „Atletul lui Hristos” s-a dus la cele veșnice.

Ștefan cel Mare și Sfânt reprezintă, fără îndoială, una dintre cele mai mari personalități ale neamului românesc.

Despre sfârșitul vieții acestuia, Mihail Sadoveanu scria în 1904 astfel: „Cum au început a vui clopotele în strălucitoarele turnuri ale Sucevei, s-a știut în norod că Ștefan Vodă s-a dus. Și din sat în sat, din clopotniță în clopotniță, vaielele de aramă s-au împânzit cu o durere uriașă peste întregul pământ al Moldovei. Din piscurile munților prinseră a curge spre văi tânguirile buciurilor de cireș, plăieșii spuneau culmilor și codrilor și drumurilor de ape, tuturor colțurilor unde se găseau așezăminte de vechi ostași, spuneau durerea cea mare, cea fără de îndreptare. Și pe căile prăfuite, pe malurile râurilor aurite de soarele de iulie, alergau pe cai repezi, crainicii plecați pe obâncurile șăilor, spintecau văzduhul ca niște păsări îngrozite, suflate din urmă de viforul unei vești grozave. A murit Ștefan Vodă! A murit Vodă!...Durerea mușcă din toate inimile...norodul era bătut de valuri de durere...și era o jale cum nu a mai fost de atunci în Țara Moldovei...”.

Glorioasele lui fapte i-au adus respectul conducătorilor contemporani și nu numai, elogiile din partea cronicarilor și a călătorilor străini care au trecut prin Țările Române, dar, mai ales, i-au adus dragostea poporului care a văzut în Ștefan Vodă un bun apărător al țării sale și al supușilor săi, un apărător al neatârării și al credinței ortodoxe, un voievod care s-a împotrivit cu bărbăție turcilor în mijlocul țării sale, gata să moară printre ai săi, câștigându-și, pe bună dreptate, apelativul de „Părinte al Moldovei”. De aceea, la moartea sa, „atâta jale era de plângeau toți ca după un părinte al său, că cunoștea toți că s-au scăpatu de mult bine și de multă apăratură”, după cum afirmă cronicarul Grigore Ureche.

Ștefan cel Mare a ocupat tronul cu sabia în mână și cu sprijinul Țării de Jos a Moldovei și al lui Vlad Țepeș, învingându-l și alungându-l din țară pe Petru Aron, ucigașul tatălui său, Bogdan al II-lea și plătitorul primului tribut atribuit de Moldova Imperiului Otoman. Astfel, din acea zi de marți, 12 aprilie 1457, din Săptămâna Patimilor, a început o domnie lungă și glorioasă timp de aproape

o jumătate de veac, fiind considerată cea mai frumoasă perioadă din istoria Moldovei.

Ștefan cel Mare a marcat apogeul Moldovei medievale. În timpul domniei sale de 47 de ani, a reușit să restabilească autoritatea centrală care, timp de 25 de ani după moartea lui Alexandru cel Bun, fusese afectată de frământările interne pentru tron și a reușit să aducă faimă internațională Moldovei, impunând-o în rândul statelor importante ale Europei, angajate în lupta împotriva turcilor. De altfel, cronicarul polonez Ian Długosz consideră că domnul Moldovei „este cel mai demn să i se dea conducerea și stăpânirea lumii, și, mai ales funcția de comandant împotriva turcilor”, iată, renumele de care se bucura Ștefan cel Mare în epocă.

Prestigiul internațional al lui Ștefan cel Mare era dat atât de victoriile asupra musulmanilor, cât și de cele asupra creștinilor. Amintim victoria de la Baia (1467) asupra regelui Ungariei Matei Corvin, victoria de la Lipnic (1469) asupra tătarilor, victoria de la Codrii Cosminului (1497) asupra regelui Poloniei, Ioan I Albert, dar cea mai răsunătoare victorie a fost cea de la Vaslui, de la Podul Înalt, din 10 ianuarie 1475, împotriva otomanilor.. În ciuda disproporției de forțe, cca. 120.000 de turci, cu tot cu cei 17.000 de oșteni din Țara Românească, împotriva a cca. 49.000 de moldoveni, cu tot cu poloni, secui și unguri, Ștefan cel Mare îl învinge zdrobitor pe Suleiman-Pașa, beilerbeii Rumeliei trimis de Mehmed al II-lea asupra Moldovei deoarece domnul Moldovei renunțase la plata tributului către Înalta Poartă. Prin tactica folosită, Ștefan cel Mare a dat dovadă de adevărate calități de comandant militar și și-a atras aprecierea Papei Sixtus al IV-lea care l-a

intitulat „Athleta Christi”.

Au mai fost și alte bătălii purtate de Ștefan Vodă. După cum însuși voievodul îi mărturisește medicului venețian, Matteo Muriano, venit să-l trateze, în anii săi de domnie a purtat 36 de războaie, fiind învins doar de două ori: la Chilia (1462) unde a căpătat și rana de la picior care-i va aduce sfârșitul peste 42 de ani și la Valea Albă-Războieni (1476). „La lucruri de războaie meșter, unde era nevoie însuși se vârea, ca văzându-l ai săi, să nu să îndăpărtieze și pentru aceia raru războiu de nu biruiau”, scrie Gr. Ureche în „Letopisețul Țării Moldovei”.

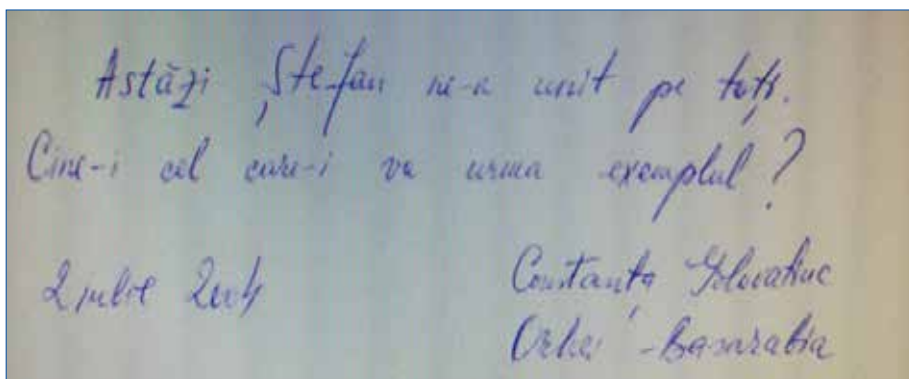
În opinia istoricului Bogdan Murgescu, Ștefan cel Mare i-a depășit pe toți domnii români care au fost înaintea sa, exercitând o politică externă de anvergură fără precedent pentru Moldova, pentru „acea poartă a creștinătății” după cum își aprecia voievodul țara.

Ștefan cel Mare a intrat în conștiința poporului român nu doar datorită victoriilor repurtate, cât și datorită activității desfășurate de el ca organizator de țară și promotor al vieții culturale, domeniu în care s-au făcut realizări de o valoare inestimabilă, aflându-se, astăzi, în Patrimoniul Mondial UNESCO. Dincolo de calitățile sale războinice, Ștefan era privit și ca „un om foarte înțelept și demn de mare laudă, foarte iubit de supuși, căci e blând și drept, foarte vigilent și darnic”, scria Dogelui Veneției, medicul Matteo Muriano. A fost atât de iubit de norod și pentru că obișnuia să meargă prin țară, „îmbrăcat în haine de țăran”, pentru a o „cerceta în lung și în lat”, pentru a cunoaște „pășurile locuitorilor și a-i ajuta pe cei nevoiași și „a mai sta la pilde și tâlcuri cu uncheșii. Îi cununa pe cei care se căsătoreau, le boteza copiii și petrecea la cumetrii și juca alături de ei”, după cum reiese din povestirile populare cu privire la Ștefan cel Mare publicate la începutul secolului al XX-lea. Nu se putea ca o asemenea personalitate de anvergură să nu rămână adânc întipărită în memoria românilor. Cu ocazia împlinirii a 400 de ani de la trecerea lui Ștefan cel Mare în neființă, în anul 1904, s-au organizat ample festivități și au fost publicate o serie de lucrări dedicate marelui voievod, printre care și „Istoria lui Ștefan cel Mare” scrisă de N. Iorga. Din dispoziția lui Spiru Haret, ministrul Instrucțiunii Publice, lucrarea a fost împărțită elevilor premianți, devenind cartea de căpătâi din numeroase familii. Învelită într-un ștergar, „Istoria lui Ștefan cel Mare” era păstrată cu sfințenie pe grinda casei sau „după icoane”, citindu-se din ea la șezători. Odată cu cartea, a fost împărțit și portretul lui Ștefan cel Mare realizat după chipul domnului pictat pe una din foile Evangheliei Mănăstirii de la Humor. Și acesta era ținut la loc de cinste, pe perete, lângă icoane, alături de sfinții la care poporul se închina. Astfel, canonizarea făcută de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române în anul 1992, când Ștefan cel Mare a fost trecut în rândul sfinților, nu a făcut altceva decât să oficializeze o realitate deja existentă în popor. De altfel, Ștefan cel Mare și Sfânt a dat dovadă

de-a lungul vieții de o profundă credință. Prețuia foarte mult slujba Sfintei Liturghii și, atât el cât și oștenii săi nu plecau la bătălie fără să se roage, să postească sau să se spovedească. Deși biruitor și după Bătălia de la Vaslui a ținut 4 zile de post doar cu apă și pâine, întru slava lui Dumnezeu și abia apoi a organizat ospete și a împărțit daruri. Portretul lui Ștefan ca „suveran smerit și credincios” este creionat și de construirea bisericii de la Războieni pe oasele oștenilor săi căzuți în lupta cu turcii, de atribuirea biruințelor lui Dumnezeu și de asumarea înfrângerilor ca dovadă a păcatelor personale. De asemenea, se știe că după fiecare luptă câștigată împotriva turcilor, zidea câte o biserică sau mănăstire în pomelnicele cărora erau trecuți vitejii căzuți pe câmpul de luptă.

Faptul că Ștefan cel Mare a rămas viu în amintirea poporului, o demonstrează și afirmația lui Mihail Kogălniceanu dintr-un calendar din 1845: „...românul îi atribuie lui Ștefan cel Mare tot ce-i pare...mare, vitejesc... Orice cetate, orice zid, orice val, orice șanț, întreabă-l cine l-a făcut, el îți va răspunde: Ștefan cel Mare”. Opinia lui Kogălniceanu este întărită, peste ani, de aprecierea istoricilor Constantin și Dinu C. Giurescu: „Întocmai cum grecii cei vechi au avut epoca lui Pericle, acel maximum de strălucire politică și artistică, noi am avut epoca lui Ștefan cel Mare. Depășind hotarele Moldovei, el a fost și rămâne reprezentativ pentru întreg poporul nostru care și-a găsit în acest glorios și gospodar voievod cea mai înaltă întrupare a sa.”

Pentru a vedea cum îl percep, astăzi, pe Ștefan cel Mare și Sfânt românii de pretutindeni, pot fi cercetate și cărțile de oaspeți de la Mănăstirea Putna, locul unde își doarme somnul de veci marele voievod.

Bibliografie:

-Asociația Culturală Ștefan cel Mare și Sfânt, *Ștefan cel Mare și Sfânt în memoria băcăuanilor*, volum îngrijit de Prof. Dr. Ioan Mitrea și Prof. Dr. Alexandru Aritmon, Ed. Conexiuni, Bacău, 2004;

-Bărbulescu, Mihai, Deletant Dennis, Hitchins, Keith, Papacostea, Șerban, Teodor, Pompiliu, *Istoria României*, Ed. Corint, București, 2002;

-Grigoraș, Nicolae, *Moldova lui Ștefan cel Mare*, Ed. Junimea, Iași, 1982;

-Gorovei, Ștefan S., Szekely, Maria Magdalena, *Princeps Omni Laude Maior. O istorie a lui Ștefan cel Mare*, © Sfânta Mănăstire Putna, 2005;

-<https://www.stefancelmare.ro/Insemnari-s4-ss64.htm>

VIAȚA SFINTEI MARI MUCENIȚE CHIRIACHI, OCROTITOAREA EPISCOPIEI HUȘILOR (7 IULIE)

Cosmin GUBERNAT

Pe vremea împăratului roman Dioclețian, unul din cei mai atroce persecutori ai creștinilor, trăia prin părțile Anatoliei, din Asia Mică, un creștin pe nume Dorotei, împreună cu soția sa, Evsevia. Aceștia, deși aveau multă avere, erau mârniți fiindcă nu aveau copii și, pentru aceasta, se rugau neîncetat lui Dumnezeu să le dea rod, făgăduind să-l dăruiască Lui pe copilul ce se va naște. Dumnezeu a ascultat rugăciunea lor și Evsevia a născut o fiică în ziua de duminică, lucru pentru care au numit-o Chiriachi, care în limba greacă înseamnă duminică.

Încă din pruncie, copila ducea o viață diferită de a celorlalți copii de vârsta ei – disprețuia jocurile copilărești și podoabele lumești, trăindu-și viața în post și rugăciune, în curăție sufletească și trupească.

Într-o zi, un păgân foarte bogat, care trăia în cetatea Nicomidiei, auzind despre frumusețea și înțelepciunea tinerei fecioare, a hotărât să o căsătorească cu fiul său. Dar tânăra Chiriachi, iubind fecioria, a mărturisit că este mireasa lui Hristos și dorește să moară în feciorie. Auzind acestea și mâniindu-se, păgânul a pârât-o împăratului Dioclețian atât pe fecioară, cât și pe părinții ei, spunând că sunt creștini. Fiind chemat la judecată, Dorotei a răspuns cu îndrăzneală că a învățat de la părinții săi să nu cinstească decât pe Unul Dumnezeu, Cel ce a făcut cerul și pământul și Care S-a întrupat pentru a noastră mântuire. Atunci împăratul a poruncit să fie biciuit, dar pentru că Dorotei nici sub lovituri nu înceta să batjocorească pe idoli, l-a trimis împreună cu Evsevia la guvernatorul Iust, care i-a supus la chinuri, apoi a poruncit să li se taie capetele.

Pe tânăra Chiriachi, Dioclețian a trimis-o la ginerele său, cezarul Maximian, în Nicomidia. Acela, fiind uimit de frumusețea fecioarei, i-a făgăduit că o va căsători cu o rudenie a împăratului, dacă se va închina idolilor. Dar Chiriachi nu a acceptat să se despartă de Hristos. Atunci Maximian a poruncit să o întindă la pământ și să o bată cu vine de bou, până va muri. Ostașii au bătut-o atât de mult, încât s-au schimbat între ei de trei ori, dar tânăra martiră a rămas nesimțitoare la lovituri, ba chiar mai mult strălucea

de har și mărturisea pe Hristos.

Văzând acestea, Maximian a trimis-o la Ilarion, stăpânitorul Bitiniei, care era vestit pentru cruzimea sa față de creștini. Ilarion a amenințat-o cu chinuri groaznice, dar Chiriachi i-a răspuns că i-ar fi mai ușor să înmoaie fierul, decât să o supună pe ea. Atunci chinuitorul a poruncit să o spânzure de păr și să o ardă cu torțe, dar ea a rămas nepăsătoare, ca și cum ar fi fost fără de trup. În noaptea următoare, Hristos i s-a arătat în temniță și i-a vindecat rănilor, făgăduindu-i că va scăpa din toate încercările cu ajutorul Său.

Văzând-o a doua zi vindecată și crezând că zeii au tămăduit-o, chinuitorul a dus-o în templul idolilor pentru a le mulțumi acelora. Acolo, sfânta s-a rugat lui Hristos, încât s-a produs un cutremur mare, astfel că idolii s-au sfărâmat, iar o furtună de vânt a împrăștiat praful rămas în urma lor, făcându-i pe păgâni să fugă. Ilarion a rămas în templu blestemând, dar un fulger i-a ars fața și astfel a murit. Atunci a venit un alt stăpânitor – Apolonie, care, aflând despre cele întâmplare, a poruncit ca sfânta să fie aruncată în foc. Ostașii au aruncat-o pe Chiriachi într-un cuptor încins și,

în timp ce sfânta se ruga, a început o ploaie foarte mare, care a stins focul. A fost aruncată apoi la doi lei sălbatici, dar fiarele se gudureau ca mieii pe lângă ea. Mulți păgâni, minunându-se de cele întâmplare, au mărturisit pe Hristos, devenind, la rândul lor martiri. Văzând stăpânitorul că nu o poate îndupleca nicicum, a hotărât să fie scoasă afară din cetate și să i se taie capul.

Auzind Chiriachi această hotărâre, a cerut vreme să se roage, mulțumind lui Hristos că a ajutat-o să mărturisească numele Său înaintea împăraților și a guvernatorilor, și că i-a păzit fecioria neîntinată. Apoi s-a culcat încet la pământ, încredințându-și sufletul în mâinile lui Dumnezeu. Când ostașii s-au apropiat de ea, vrând să-i taie capul, au văzut că murise.

În timp ce ostașii s-au întors să-i spună dregătorului cele întâmplare, creștinii, care se ascundeau de frica păgânilor, au luat trupul sfintei și l-au îngropat într-un loc potrivit.

În Sinaxarul Bisericii noastre este consemnată la data de 7 iulie, ziua martiriului Sfintei Chiriachi. Deși sunt puțini cei care cunosc viața sfintei, prezența ei la Catedrala Episcopală din Huși, de peste 200 de ani, ne îndeamnă să facem tuturor cunoscută viața și pătimirea ei.

Spre sfârșitul secolului XVIII, o parte din moaștele Sfintei Chirachi (mâna stângă) se aflau în posesia arhimandritului Meletie Ghica, călugăr și viețuitor al Marii Lavre din Muntele Athos. Acesta fusese stareț al unei mănăstiri din Bucovina, iar după anul 1774, când Bucovina a fost încorporată în Imperiul austro-ungar, s-a stabilit în Muntele Athos. Îmbolnăvindu-se și neavând mijloace financiare de tratament, acesta l-a rugat pe episcopul Iacov Stamati al Hușilor să-i ofere o sumă de bani, dăruind, pentru Catedrala Episcopală din Huși, moaștele Sfintei Chiriachi.

În arhiva Episcopiei a rămas această însemnare: „*prin această de față iscălită scrisoare se face cunoscut că pentru suma de 100 de lei, am dat mâna Sfintelor moaște a Sfintei Chiriachi, iubitorului de Dumnezeu, episcopul Hușilor, kir Iacov, și am luat, de la Preasfinția Sa banii, dăruindu-i, în mâinile sale în ziua de 1 iunie, 1787 sfintele moaște*”.

La început, sfintele moaște erau așezate într-o cutie de lemn de chiparos, după care, episcopul Iacov Stamati a confecționat un chivot de argint, cu sprijinul familiei ofițerului rus Alexie Srebriacov, înmormântat lângă

catedrala Episcopală, în care le-a așezat spre închinare.

Tocul de argint în care se păstrează sfintele moaște a fost confecționat în timpul episcopului Meletie I (1803-1826), în anul 1807, după cum putem afla de pe inscripția săpată în argint, cu slove chirilice.

An de an, în ajunul hramului Sfintei Mari Mucenițe Chiriachi, Hușul este însuflețit de procesiunea organizată în cinstea ocrotitoarei orașului și a întregii Episcopii.

Hușul este singurul loc din țară unde se păstrează moaște ale Sfintei Mari Mucenițe Chiriachi.

Întrerupt abrupt de regimul comunist ateu, însă reluat în anii din urmă, pelerinajul cu moaștele Sfintei Mari Mucenițe Chiriachi aduna credincioși de pe ambele maluri ale Prutului, Sfânta intrând, încă din 1787, în conștiința oamenilor ca cea care „aduce multă mângâiere și ușurare creștinilor, mai ales în boli, supărări și în nenorociri” – după cum mărturisea, în 1933, arhiereul Veniamin Pocitan.

Anul acesta a fost tipărită și versiunea completă a slujbei Sfintei Mari Mucenițe Chiriachi. Lucrarea a apărut la Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, publicată cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel și cu aprobarea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, fiind rodul inițiativei Părintelui Episcop Ignatie, care a inițiat demersurile pentru completarea rânduielii de slujbă și pentru traducerea din limba greacă a mai multor cântări și rugăciuni care o compun.

„Primul simptom al prostiei este lipsa totală a rușinii”
(Sigmund Freud)

Rușinea, în societatea modernă, a devenit un defect. Cică acum trebuie să ai „tupeu” ca să reușești în viață. Nimic mai fals. Tupeul este însoțit de obrăznicie, fățarnicie, minciună și falsitate. Tupeistul dorește cu orice preț să dovedească celorlalți că este cineva, călcând în picioare pe oricine și orice, vorbește tare și crede că doar el are dreptate, nepermițând nimănui să-l contrazică. Suferă de băgare în seamă și este în conflict permanent cu toată lumea. Se crede un realizat în viață, neștiind că, de fapt, este o umbră cu chip uman.

Auzim tot mai des laude la adresa persoanelor tupeiste, ceea ce mă întristează deoarece nu știu câți cunosc sensul acestui cuvânt. Părinții sunt cei care ar trebui să le explice copiilor că în viață nu tupeul te face puternic și important, ci propriile forțe puse în slujba binelui, a cinstei și a muncii susținute.

Am înțeles, însă, că, din păcate, tupeul este confundat cu un alt cuvânt: CURAJ. A fi curajos înseamnă a trăi după principii sănătoase, a fi gata să te sacrifici pentru ele, indiferent de situație. Un om curajos va spune lucrurilor pe nume fără jigniri și fără minciuni. Pur și simplu va spune. Cine are urechi, va înțelege și va distinge aceste lucruri. Curajul înseamnă să îți atingi visurile cu demnitate și respect, găsind astfel adevărata fericire. Curaj înseamnă să recunoști că nu ești perfect, că faci greșeli pe care să le identifici pentru a nu le mai repeta.

Ceea ce este trist cu adevărat este faptul că cel care vorbește și promite mult, țipă mai tare și minte mai vârtos este crezut. Se aplică aici zicala «Hoțul strigă: „Hoțul!”» Oamenii de calitate, curajoși, vorbesc puțin, nu se laudă cu ce VOR FACE ci cu ce AU FĂCUT.

Până când nu vom înțelege acest lucru, vom continua să ne înconjurăm de oameni falși, goi pe dinăuntru, dar cu gura mare! Iar celor cu bun simț le dăm cu pumnul în cap, să stea în banca lor, că, oricum, nu-i ascultă nimeni!

„Credendo vides!”

Prof. Carolina BOROȘ

7 iulie - Zi mare la Episcopia Hușilor! P.S. Ignatie va sărbători pe Sf. Mare Muceniță Chiriachi și, totodată, ziua sa de naștere. Preasfințitul Ignatie este născut la 7 iulie 1976, în comuna Bilbor, județul Harghita.

ÎNTRU MULȚI ANI EPISCOPULUI NOSTRU, P.S. IGNATIE!

Valentina LUPU

Părintele Ignatie - între lumina Adevărului divin și întunericul ideologiilor postmoderne

„Dați Cezarului ce-i a Cezarului și lui Dumnezeu ce-i a lui Dumnezeu”

(Marcu 12, 13-17)

Fără îndoială că apartenența oricărei persoane la o anumite comunitate presupune drepturi și obligații, cu atât mai evidente și mai necesare, cu cât omul este prin excelență o ființă socială, nu trăiește izolat, ci în comuniune cu semenii săi. Însuși Mântuitorul Iisus Hristos ne spune lămuritor că suntem cetățeni ai Împărăției lui Dumnezeu, dar și ai cetății cezarului, ceea ce un bun creștin nu poate și nu trebuie să uite nici o clipă.

Însăși Biblia ne spune că cel mai vocal dintre apostoli, când era vorba despre respectarea drepturilor cetățenești, a fost Apostolul Pavel care a solicitat respectarea drepturilor sale de cetățean roman, a vorbit cu demnitate, eleganță și convingere când aceste drepturi i-au fost lezate, dar și la modul hotărât și răspicat când a fost cazul de încălcări grave ale acestora.

Din Faptele Apostolilor aflăm că în cetatea Filipi, de pildă, numai drepturile creștinilor nu erau respectate, în timp ce celelalte confesiuni, inclusiv vrăjitoria, erau acceptate. A luat atitudine, a vorbit, a propovăduit adevărul creștin, a apelat la nondiscriminare, a luat poziție împotriva marginalizării. A fost chiar întemnițat, dar nu a tăcut, așa încât, până la urmă, i s-a recunoscut dreptul de a vorbi, lăsând în urma sa libertatea religioasă și pentru creștini (Faptele Apostolilor 16).

Filosofia creștină – filosofie de viață

După cum este îndeobște cunoscut, întreaga filosofie de viață creștină urmărește deopotrivă, binele individual și binele comun, care până la urmă, este o problemă a întregii

societăți. Or, acest bine nu poate fi atins fără a milita pentru el, fără a te implica în viața cetății, fără a avea curajul opiniei și atitudinii civice atunci când lucrurile nu merg bine. Însăși Biblia este o istorie a implicării creștinului în viața cetății pentru că, în fapt, cuprinde și prezintă o multitudine de atitudini și comportamente în spiritul moralității creștine. În egală măsură (și în același spirit) cuprinde și soluții pentru orice problemă apărută în viața cetății, în tot ceea ce înseamnă viață socială, culturală și spirituală, economică, viață de familie, educație, sănătate, caritate, instituții sociale etc.

Prin urmare, dacă creștinul participă la viața cetății și instituția căreia îi aparține – Biserica - participă prin implicare mai ales în viața socială, atât creștinul cât și biserica sa trebuie să fie consultați atunci când este vorba de viața cetății, cu atât mai mult atunci când este vorba de o amenințare colectivă. Chiar dacă în statul laic biserica nu este o putere prin statut, totuși, prin pondere și implicarea sa socială, ea devine o forță de care trebuie să se țină seama în orice problemă care interesează comunitatea. Este o zonă în care, deși eludată la modul direct sau indirect, Biserica s-a abținut de a lua atitudine publică, nu a protestat și a păstrat discursul la nivel de principii, doar atunci când a fost cazul.

Frustrările aveau să se adune însă, pe măsură ce atitudinea față de biserică a devenit potrivnică, pe măsură ce societatea seculară a încercat și încearcă încă cu perseverență diabolică, oficial sau neoficial, să marginalizeze importanța ei în societate, folosindu-se chiar și de împrejurările nedorite ale momentului, pandemia cu coronavirus.

Părintele Ignatie și asaltul ideologiilor postmoderne

„Ce vreți să vă fac vouă? Să se deschidă ochii noștri”
(Matei 20, 32-33)

Și atunci Biserica a vorbit, a luat atitudine prin vocea unui sacerdot de înaltă clasă, a unui erudit slujitor al altarului, PS Ignatie – Episcopul Hușilor care, într-o carte document intitulată *“Maladia ideologiei și terapia Adevărului”* (Ed. HOREB, Huși, 2020), ne prezintă un tablou extrem de aplicat al realităților societății românești contemporane.

Cartea cuprinde două capitole, inegale ca întindere, dar la fel de bogate în conținut. Primul; în care, prin folosirea luminii taborice autorul încearcă devoalarea tendințelor demolatoare ale ideologiilor postmoderne, și al doilea: care prezintă maniera agresivă și chiar grotescă prin care se încearcă punerea lor în practică, profitând de o conjunctură nefastă pentru societate (actuala pandemie cu coronavirus),

Dincolo de abordarea realistă a situației, ceea ce caracterizează discursul narativ al cărții, este spiritul polemic care domină cartea (pentru care autorul arată o adevărată predilecție) și maniera inteligentă și doctă de prezentare care nu prea lasă loc de controversă. Aceasta îmi amintește de ceea ce spunea Mihail Sadoveanu referitor la polemică *"când nu urmărește câștigarea unor biruinți polemice, ci stabilirea unor adevăruri, chiar aspră, critica e mai folositoare decât o apologie"*.

Nu trebuie uitat faptul că, abia ieșită din întunericul comunist, în care Biserica Ortodoxă Română și slujitorii ei au trebuit să sacrifice mult din misionarismul lor pentru a supraviețui, aparenta libertate postdecembristă a fost asaltată de campanii succesive, anticreștine, la toate nivelele societății. Acestea au căpătat contur prin promovarea unor curente, așa zis progresiste, care, nu s-au sfiit să atace frontal și fără menajamente rostul și rolul Bisericii în societate, plecând de la familie până la implicarea socială sub toate aspectele ei. Aceste atacuri, când insidioase când violente, oricum; subversive și perseverente, au devenit evidente, chiar la scenă deschisă am spune noi, toate însă în spiritul secularismului zilelor noastre.

În această atmosferă de aparentă tăcere și acceptare, se ridică vocea PS Ignatie – episcopul Hușilor, aflat deja într-o polemică deschisă cu structurile avangardiste ale Europei pe domeniul ideologiilor "progresiste", moderne și postmoderne. Cunoscător în detaliu a acestor tendințe, a căror rădăcini sunt adânc înfipite în Școala de la Frankfurt (devenind tot mai evidente în lumea contemporană prin impactul lor în mentalul individual și colectiv), beneficiind de o bogată experiență în lumea occidentală ca misiune duhovnicească pentru diaspora, părintele Ignatie, dincolo de faptul că va reuși un tablou evocator al tendințelor lumii contemporane, îndeosebi în spațiul creștin, va găsi și răspunsurile cele mai potrivite prin argumentarea Adevărului hristic.

Într-o suită de predici, cuvinte de învățătură, scrisori pastorale, intervenții publice, adunate în volumul despre care vorbim, părintele Ignatie se poziționează hotărât împotriva noilor ideologii și curente, în care vede nu numai anticreștinismul lor, ci și faptul că sunt îndreptate împotriva omului ca valoare ontologică și biologică, în sensul relativizării sale ca ființă cu demnitate, identitate și libertate în gândire și acțiune. Face diferența netă între umanul ființei; care poate fi clădit în spiritul tradiției, bisericii și moralei creștine (căpătând astfel și valoare ontologică) și inumanul promovat de ideologiile postmoderne, care neagă tradiția și valorile ei, promovând tot ceea ce este anticreștin, cu același scop de a relativiza, de data aceasta și condiția umană, sub același aspect; ontologic, biologic, spiritual și cultural.

Toate aceste orientări își au originea în așa-zisul marxism cultural, de fapt o versiune modernă a marxismului clasic, ale cărui cutume au fost reinterpretate și adaptate timpurilor actuale folosind ca instrument "corectitudinea politică", la rândul ei un adevărat fetiș intelectual și filosofic în care

răsturnarea valorilor devine o evidență. Astfel, în viziunea acestora, voința majorității, tipică democrației, devine "tirania majorității" care trebuie înlocuită cu drepturile minorităților de orice natură ar fi ele (pg 62). Toleranța și diversitatea sunt promovate cu cinism împotriva identității și valorilor tradiționale, familia trebuie redefinită și croită altfel, educația reformată, ca și promovarea discriminării pozitive ca și cum acest tip nu ar fi tot discriminare.

Indiferent sub ce mască s-ar ascunde; neomarxism, neoliberalism, stânga progresistă, neoliberali progresiști, ortodocși stângiști, creștini bolșevizați (ca să citez încadrarea autorului, pg 83), marxismul cultural are ca scop reformarea societății, anularea tradițiilor, promovarea ideologiilor de gen, toleranța și liberalismul comportamental, dar mai ales desființarea valorilor creștine ca țintă predilectă, fără nici o rețineră față de rezultatele devastatoare la care o asemenea filosofie de viață ar conduce; maniheism istoric, orbire etică, nihilism moral, iresponsabilitate socială, eliminarea valorilor tradiționale (toate ca fiind demne de dispreț în viziunea "progresiștilor")

Toate aceste realități ale lumii noastre le regăsim, într-un adevărat rechizitoriu al prezentului, în capitolul "Chipul lumii de astăzi: ideologie și polarizare" (pg 30,) în care autorul decelează cel puțin opt puncte nevralgice, fiecare cu pondere importantă din perspectiva evoluției societății omenеști.

Sursa tuturor relelor ar fi dezbinarea și sciziunea societății care domină societatea contemporană la toate nivelele, pornind de la cele mai înalte până la omul de rând, ca un preambul către scopul final al ideologiilor exclusiviste. Din păcate, aceste tendințe sunt susținute chiar și de unele vârfuri ale intelighenției românești și europene, a căror țintă este de a ucide spiritual fiecare popor (pg 38). Și asta prin uzurparea valorilor fundamentale ale națiunii; familie, patrie, patriotism, credință, care sunt răstălmăcite la modul grotesc și înlocuite prin tot felul de surrogate sau substitute, validate apoi prin ideologizare și chiar politizare, atitudini care în opinia autorului trebuie să primească o replică **"consistentă, viabilă, frumoasă, autentică și inteligentă, pentru că include sentimentul identitar"** (pg 34).

Din nefericire constată că diaspora, pe care autorul o cunoaște foarte bine, este "confiscată" electoral și manipulată politic ca apoi să fie abandonată și chiar umilită (pg 36). Subscriem în totalitate, pentru că prin amalgamarea diasporei adevărate, de exemplu, cu emigrația economică și comunitățile istorice, etichetată ca "românii de pretutindeni" i s-a redus tendențios importanța și semnificația (vezi *Diaspora românească între comunitățile istorice și românii de pretutindeni* în "Monitorul de Vaslui, sept. 2019)

Constată că, de pildă, corupția - o altă fațetă a lumii de astăzi - este o problemă a întregii societăți, chiar dacă este mai vizibilă la nivelul politicului. Este un fenomen care caracterizează îndeosebi sărăcia și subdezvoltarea. iar rezolvarea ei aparține societății prin implicarea fiecărui membru la locul său din comunitate; astfel *profesorul la catedră, preotul la altar, medicul la cabinetul său, fiecare acolo unde se află, trebuie să contribuie la stoparea acestui fenomen prin propria transformare în "adevărați apostoli ai moralei"* după cum îi definea Paulescu în scrierile sale (pg 38).

Un exemplu de ofensivă ideologică și politizare a fost și rezultatul referendumului pentru definirea familiei (pg 39). Rechizitoriul este unul aspru, la obiect și fără a cădea

în "patima victimizării", pentru că și aici, ca de atâtea ori în istorie, opoziții cu ideologiile lor funeste și-au făcut apariția în spațiul public cu înfrângerea, ura și dușmănia binecunoscută. Prezentarea triumfalistă a eșecului referendumului de la cel mai înalt nivel, a stârnit valuri de opinii diferite din care Biserica, deși aparent pusă în dificultate, a ieșit mai măreț și mai impunătoare prin ceea ce are ca esență în misiunea sa, omul și familia sa, sau "mica biserică de acasă" cum o denumea Sfântul Ioan Gură de Aur în omiliile sale despre familie. Invalidarea referendumului prin lipsă de participare la vot, ceea ce nu este o raritate în democrația românească, se datorează și politizării demersului în sensul disocierii de cauză a unor partide aflate în dificultate, aspect ce va spori considerabil numărul indecișilor.

Oricum, Biserica s-a implicat plenar, prin acțiune și atitudine, prin promovarea dialogului civilizat în spiritul valorilor creștine și umane pe care le reprezintă familia ca structură fundamentală a societății. Rezultatul referendumului, deși invalidat, este evocator prin scorul zdrobitor al celor care au votat pentru modificarea articolului 48 din Constituția României, pentru definirea corectă a familiei (peste 90%), ceea ce spune foarte mult pentru filingul creștin al poporului nostru.

A separa răul de bine – o atitudine necesară

Părintele Ignatie, participant activ, material și afectiv la cotele cele mai înalte ale implicării, are franchețea să discearnă răul de bine și să tragă concluziile necesare, propunând o participare și mai intensă în viața cetății și a credincioșilor, prin adoptarea unor "strategii de pastorație", între care "**pastorația de proximitate**" ar trebui să prevaleze (pg 42). Și are dreptate, întrucât în orice tip de societate trebuie să existe un echilibru între dimensiunea biologică a existenței și dimensiunea spirituală a trăirii sociale, echilibru care trebuie susținut și propovăduit. Acest lucru devine și mai important dacă ne raportăm la individ ca entitate și identitate. Pentru că și colectivismul egalitarist, promovat în istorie ca modalitate de conviețuire în comunitate, a arătat că poate deveni nociv prin promovarea toleranței dar și intoleranței, a diversității dar și unicității, aspecte care, transpuse în ideologii, au condus la dezastrele secolului al XX-lea.

"Progresismul", indiferent sub ce denumire se ascunde, pentru așa acoperi incapacitatea de a produce valori noi, autentice, folosește cele mai perfide mijloace, mergând până la răstălmăcirea celor deja consacrate istoric, reinterpretându-le rosturile, ceea ce reprezintă o adevărată perversiune ideatică (pg 62). Cel mai evocator și uluitor exemplu (citad deja) de perversiune ideatică este faptul că, democrația de pildă, nu ar mai reprezenta voința majorității, ci tirania majorității, caz în care minoritățile, oricare ar fi ele, trebuie nu numai ocrotite, ci îndreptățite la unele privilegii, indiferent de ținuta lor morală sau atitudinea lor civică (vezi ideologia de gen). În opinia ierarhului, prin relativizarea și bagatelizarea adevăratelor valori ale umanității: credința, familia și tradiția (care nu întâmplător sunt și valori creștine), "**progresiștii**" au devenit adevărați "**pirați spirituali**", fără ca aceștia să-și dea seama că navighează pe valurile fundamentalismului agresiv, devenind astfel un pericol pentru umanitate, prin persuasiunea lor agresivă în a ne convinge de adevărul lor,

mărunt ce-i drept, dar ideologizat (pg 52).

Pornind de la îndemnul hristic "**îndrăzniți, nu vă temeți**" ascuțitul satirei autorului este absolut necruțător pentru cel, sau cei, care într-o totală ignoranță încearcă să pună la îndoială valorile naționale. Acești "rătăciți" nu realizează că au în față o personalitate profund ancorată în spiritul și ethosul național, că provine dintr-o zonă în care, secole de-a rândul, privirea peste Carpați, a unui popor obidit, era singura purtătoare și dătătoare de speranță, că spiritualitatea, limba și cultura au înfăptuit acea uniune sufletească premergătoare Marii Uniri, de care vorbeau Mihai Eminescu și Nicolae Iorga..

Nu este greu de imaginat că acești pachidermi ideologici sunt urmașii acelorași altoiuri scorburoase ai perioadei interbelice care, în spirit marxist, demonstau că România este un stat imperialist și trebuie dezmembrat. Acum "**noi progresiști**" au renunțat la marota imperialistă, dar în schimb nu văd în România decât o catastrofă, cetățenii ei sunt retrograzi, limba română nu este decât o limbă care trebuie păstrată pentru înjurături (vezi "Politice" de H.R.Patapievici), tradițiile sunt barbare, iar Biserica - lovită și ea din toate părțile - a devenit țintă pentru că a rămas singurul bastion în fața tăvălugului „progresist” globalist în esență, ca și cum globalismul nu ar fi tot o formă de imperialism.

Un adevărat rechizitoriu este adresat "**patrioților de ocazie**" (cum ar spune Eminescu), a căror patos nu a fost stăvilat anul acesta nici de realitățile pandemice. Ei există, și vor reveni cu puteri sporite ori de câte ori "postulanții și cumularzii" aceluiși Eminescu, ascunzându-și cu greu ipocrizia, rapacitatea și lipsa de substanță, vor ocupa scena politică a țării. Cele 18 puncte nevralgice pe care Preasfinția Sa le desprinde din viața societății noastre, se pot constitui oricând într-o interpelare directă a clasei politice și, mai ales, pentru cei care administrează țara. "**Este un nonsens să îți afirmi țințoș și cu emfază stridentă dragostea de țară, dragostea față de România atâta vreme cât îi sabotezi în chip senin și premeditat credința și tradițiile prin susținerea unor "valori" care sunt în contrasensul valorilor asumate și întrupate în viețile înaintașilor noștri**" (pg 89). În acest context, trebuie să fim conștienți de faptul că promovarea globalismului și intereselor de grup, sub deviza interminabilelor reforme, devine o realitate periculoasă din perspectiva viitorului nostru ca neam.

Omul nou din perspectivă „progresistă”

Un tablou, de loc seducător sau promițător, ne este prezentat de autor după o analiză atentă a societății zilelor noastre în care, se vede că obsesia "**omului nou**" nu a dispărut încă. Ea rămâne ca o constantă de-a lungul vremurilor, dar capătă valențe specifice, mai ales în regimurile totalitare. Analizând fenomenul, se poate spune că practic fiecare epocă istorică și-a creat propriul standard pentru omul nou. Tipul eroului antic, cavalerului medieval, luptătorului pentru dreptate, martirul credinței, au fost realități pe care societățile respective și le-au însușit și prețuit cum se cuvine.

El apare totuși ca un deziderat ideologic în epoca totalitarismului secolului XIX și XX. Profilul omului nou nu mai depinde de calitățile lui morale, ci depinde de ideologia care și-l asumă. De exemplu, ideologia nazistă promova superioritatea rasei și îndeosebi a omului de rasă ariană,

pe care a încercat nu numai să-l cultive prin educație, dar chiar să-l reproducă în spiritul urii de rasă. Pe același palier se regăsea și omul nou de tip comunist (prototipul său fiind *homo sovieticus*), format în spiritul urii față de dușmanul de clasă (marxiste) și a contradicțiilor antagonice și neantagonice (hegeliene), înlăturând cu mânie proletară trecutul ca fiind vechi, negând valorile naționale ca și cum nu ar face parte din valorile noastre, încercând construcția unei societăți noi fără Dumnezeu, fără repere morale, fără acea moralitate elementară, naturală, firească, ca să nu mai vorbim de moralitatea creștină căreia i s-a prezis apusul încă de la revoluția franceză.

Iată că în societatea postmodernă i se opune un alt tip de om nou, asumat de progresiști ca *"aducător de emancipare culturală și toleranță morală"*, omul modern progresist; de sorginte neoliberală sau neomarxistă, deghizat în hainele noi ale marxismului cultural, un individ care nu mai jură pe biblie dacă ajunge la o demnitate publică (și asta ostentativ), privește cu dispreț trecutul și istoria țării, neagă valorile morale ale neamului în numele unor drepturi ale omului prost înțelese și a unei toleranțe pentru aberații comportamentale și atitudinale greu de acceptat din perspectiva bunului simț (pg 103).

Fizionomia unui asemenea om este una sumbră, iar tabloul interior este unul dezolant pentru că, dincolo de abolirea moralei creștine prin expulzarea credinței și slujitorilor ei, *"dinamitează familia"* (pg 104-105) în interesul unor grupuri minoritare, subliniind în același timp și diferențele (până la urmă distanța) între intelectual și muncitor, bărbat și femeie, tânăr și bătrân, bogat și sărac, vechi și nou, credință și știință, cu alte cuvinte; tot ce creația a conceput drept complementaritate existențială, trebuie musai așezate pe poziții antagonice, cu pretenția ca din ciocnirea permanentă dintre acestea ar putea să apară progresul.

Și ca să accentuez această tristă realitate atrag atenția că de câțiva ani circulă în mediile *"avangardiste"* sintagma *"Homo Deus"* (omul Dumnezeu), ca un corolar al rațiunii, în care trupul este un algoritm fizico-chimic, iar intelectul o rețea informațională pe bază de circuite (dataismul), alcătuire care exclude sufletul și atributele elementare ale ființei umane; afectivitate, empatie, milă, caritate, spirit de înțajutorare, comuniune sufletească și duhovnicească. Așa încât, subscriu întru totul aserțiunii părintelui Ignatie că promovarea acestor idei este ca și cum ai vrea să promovezi *"Viața într-o cultură a morții"* (titlul unui capitol, pg 120) când omul este privit din perspectivă pur ideologică și contează doar ca *"entitate ideologică"* și mai puțin, dacă nu deloc, ca entitate biologică și spirituală, cu caracteristicile sale naturale în care cutumele morale nerespectate se transformă în patimi (în limbaj paulescian), sau păcate (în limbaj religios) a căror răsplătă este moartea, pentru că *"plata păcatului este moartea"* (Romani 6, 29).

Iată așadar, cum majoritatea ideologiilor postmoderne cultivă antiumanul sau inumanul, pe care autorul îl găsește în cel puțin nouă aspecte degradante pentru ființa umană; avortul, corupția, ura, calomnia, minciuna, consumismul deșănțat, fundamentalismul agresiv, subminarea autorității parentale și adicția sub toate formele ei. Acestor realități

este greu să le opui argumente raționale, pentru că însăși rațiunea este șovăelnică și contradictorie în fața pornirilor instinctuale, individuale sau colective, de aceea replica creștină este singura speranță a omului și comunității în îndreptarea acestor rele. Această replică poate veni ca o nădejde, așa cum și învierea cea de obște vine ca urmare a morții celei de obște.

Sfatul ierarhului este să urmărim învățăturile Bibliei, să nu ne abatem de la tradiția noastră creștină și să nu uităm cuvintele Mântuitorului ***"Eu sunt Calea, Adevărul și Viața"*** pentru că ***"este în același timp lumină, viață, înviere și adevăr"***, este până la urmă Adevărul mântuitor (pg 126).

O realitate tristă și un avertisment pe măsură

În partea II-a a cărții părintele episcop se preocupă de problema momentului, pandemia cu coronavirus, cu deosebire prin prisma impactului social și spiritual creștin. Pe parcursul a opt eseuri abordează frontal impactul măsurilor restrictive impuse de autorități asupra vieții sociale, dar mai ales asupra vieții spirituale prin restricțiile impuse Bisericii, care pare să devină ținta principală a neomarxiștilor progresiști și neoliberalilor progresiști care guvernează țara.

După ce constată că; frica, spaima și mai ales panica au ajuns să domine mentalul colectiv, cu repercursiuni dramatice asupra individului, condamnă efectiv și în termeni duri politizarea și manipularea realității biologice prin care țara trece (pg 166). Din nefericire, constată că dincolo de realitatea acestor trăiri frustrante și stresante, este tendința evidentă de a întreține o stare de nesiguranță încât, fără a minimaliza realitatea pandemică, identifică existența unei *"pandemii spirituale"* (pg 130), alimentată de prezentările macabre de zi cu zi și cu comentariile ignorante pe toate canalele media, cu scopul evident de a induce și întreține o stare irațională de panică.

Nu este nici o îndoială că în spatele acestei stări de spirit se află ideologiile progresiste de sorginte neomarxistă care, profitând de contextul actual, încearcă să dărâme întregul eșafodaj spiritual, material și social pe care se sprijină civilizația noastră (pg 159). Dincolo de încălcarea brutală a drepturilor omului, dincolo de eludarea principiilor eticii medicale și bioeticii, dincolo de atentatul impardonabil la demnitatea umană, au lovit cu predilecție în Biserică printr-o seamă de personaje, mai mult sau mai puțin informate, dar cu un apetit distructiv și o pornire agresivă care amintesc de funestele crize ale pionierilor marxismului clasic *"am să-i lichidez"* care aveau să capete consistență prin execuții în masă în perioada regimurilor comuniste, îndeosebi cel sovietic (pg 163).

Fără să se țină cont de faptul că Biserica Ortodoxă Română gestionează spiritual peste 80% din populația țării, că evoluția ei este una strâns legată de geneza și evoluția poporului român în tot spațiul carpato-danubiano-pontic, că în Biserică poporul român și-a găsit întotdeauna reazămul și nădejdea în vremuri de restriște, s-a trecut la subminarea ei prin imixtiunea grosolană chiar și în intimitatea ritualurilor ei. Dincolo de restricțiile impuse clerului și activităților liturgice,

deși biserica și slujitorii săi și-au demonstrat abilitatea și capacitatea de a se implica activ și ajuta efectiv la rezolvarea situației, așa cum a făcut-o de atâtea ori în istoria noastră și nu numai, Biserica a devenit ținta intervențiilor polițienești, cu atitudini și acțiuni explicite, împinse până la demonizare, dorindu-se în subsidiar minimalizarea ei ca importanță socială.

S-a ajuns până acolo încât, nu numai că credincioșii au fost efectiv alungați de la ceremoniile religioase, însuși ritualul liturgic și administrarea tainelor să fie abordate critic, cu indicații și aprecieri ignorante și abuzive care mimează brutalitatea bolșevică. Prin închiderea bisericilor și cimitirelor, prin tratamentul umilitor a celor care au trecut în lumea de dincolo în context epidemic (o adevărată blasfemie), prin restricționarea pelerinajelor, autorii acestor triste realități aveau să stârnească un val de nemulțumire în rândul credincioșilor, dar și a slujitorilor altarului și ierarhilor bisericii. Aceste măsuri, indiferent de nivelul la care s-au decis, au dovedit, cu asupra de măsură, anticreștinismul autorilor și apartenența lor la progresismul distructiv.

Este de-a dreptul jenant să vezi "scientiștii" momentului oferind tot felul de ipoteze, presupuneri și explicații, propunând măsuri vechi, depășite și prost aplicate, dar cu executare silită sub supravegherea autorităților statului în încercarea de a stăvili evoluția unei viroze care, de fapt își urmează cursul, ca orice fenomen natural obișnuit, dar cu particularitățile sale, punând astfel în dificultate întreaga lume științifică.

Înainte de a eticheta anumite ritualuri ca de exemplu; împărtășania cu aceiași linguriță, cel care recurge la această etichetă ar trebui să știe că ionii de argint din proximitatea obiectului de cult are proprietăți viricide și bactericide și nu există nici măcar un exemplu în istorie care să ateste faptul că acest obiect ar fi la originea unei contaminări bacteriene sau virale. Și apoi ceea ce se oferă prin euharistie este vinul liturgic care se prepară după o rețetă specială și are calități antiseptice dovedite.

Tot pentru edificarea purtătorilor de cuvânt al "scientiștilor" atotcunoscători, le sugerez să-și pună întrebarea; cum de se păstrează peste an nealterate proprietățile apei sfințite la Bobotează? la rândul ei preparată printr-un ritual care se practică de la începuturile creștinismului. Se cunoștea oare, la vremea aceea, tabelul lui Mendeleev? Se cunoșteau reacțiile fizico-chimice care stau la baza fenomenelor naturale indiferent de nivelul la care ne referim? Sau sunt rezultatul unor revelații divine pe care omul (ca subiect al creației) le-a avut, iar puțina lui știință vine din urmă, gâfâind din greu ca să constate, ce altceva? decât realitatea și mecanismele care stau la originea lor. Marele Luis Pasteur afirma cu convingere de nezdruccinat realitatea acestui aspect "Cu cât studiez mai mult natura cu atât sunt mai uimit de lucrarea Creatorului"

În același context și într-o notă dezolantă, generată de atitudinea de-a dreptul macabră a celor aflați întâmplător la cârma gestionării epidemiei, părintele critică aspru interdicția de a sluji în biserică la cel mai înălțător eveniment al creștinătății – Învierea Mântuitorului - și în egală măsură a cimitirelor de Paștele Blajinilor, când cei dispăruți dintre noi, în tradiția noastră creștină sunt cu noi într-o comuniune dincolo de moarte, pentru că "o persoană moartă nu dispare din comunitate, ci devine o parte a ei permanentă, deși invizibilă" (pg 177).

Restricționarea acestor sărbători prin intervenția autorităților stârnește revolta părintelui Ignatie pentru că interzice comuniunea în biserică în momentele cele mai relevante pentru viața creștină (vezi "Mințile drill lockdown din epoca de aur a despotismului sanitar" pg 169). Și aici trebuie să recunoaștem că "scientiștii" au gafat lamentabil când au sugerat contagiozitatea cadavrelor și au impus reguli de-a dreptul macabre (izolarea într-un sac de plastic, 2 litri de clor, sigilarea sicriului, participare restrânsă cu sau fără ritual creștin).

Acestor "experți" (pentru că noțiunea de specialist tinde să dispară din nomenclatorul ierarhiei științifice), le reamintim lucruri simple și de bun simț (care se învață la cursurile de microbiologie din anul III de facultate), că virusul nu se multiplică decât pe celula vie (organism viu), deci cadavrul, după moartea ultimei celule (celula musculară la 20 de ore) nu mai este contagios pentru că virusul moare și el odată cu ultima celulă vie. Eventuala prezență a virusului pe suprafețele tegumentare, organe sau sisteme dispare prin prelucrările obișnuite de toaletare și îmbălsămare la care se pot adăuga și dezinfectante specifice pentru mai multă siguranță și nu pentru a alimenta panica și dezumanizarea.

Prin urmare, recomandarea de a nu se efectua necropsia după 24 – 48 de ore (prevăzută de lege pentru orice deces produs în spital din rațiuni medico-legale și științifice), precum și limitarea actului creștinesc pentru cei trecuți dincolo, poate fi considerată o barbarie care se poate asemăna doar cu barbaria nazistă sau bolșevică. În cazul pandemiei; frica, spaima și panica au indus restul; distanțare fizică și socială, evitarea aproapelui, evitarea comuniunii, totul într-o sintagmă simplă, **"îndepărtarea omului de către de om"**, cu consecințele ei nefaste; *înstrăinare și dezumanizare*.

Nota în care se încheie cartea nu este una optimistă și nici măcar încurajatoare, pentru că omului în "stare de alertă" i se dezvăluie o "urgență și mai alertă" (pg 180), când omul este dispus să sacrifice totul, de la statutul său social la convingerile sale, doar pentru a supraviețui, sugerând în fapt o "existență fără semnificație", ceea ce este foarte grav pentru condiția umană.

La fel de gravă pare să fie și tendința de a prelungi stările de urgență sau alertă care tind spre o adevărată dictatură medicală care ar ajunge să fie percepută ca o anumită stare de "normalitate", de asemenea străină spiritului uman și la fel de periculoasă pentru condiția umană. Până la urmă, un tip de viață goală "a cărei energie devoratoare este supraviețuirea" (pg. 180).

În loc de concluzii

O carte extrem de consistentă, plină de idei trecute prin filtrul credinței și realităților trăite aievea, în care polemica inteligentă este folosită ca instrument de devaloare a unor provocări cărora, societatea românească alături de biserica sa, trebuie să le facă față în veacul în care trăim. Aici, Adevărul ca terapie este unul folositor doar în măsura în care reușim să îl desprindem din multele adevăruri "scientiste" care inundă lumea începând cu epoca renașcentistă și până astăzi.

Singurul Adevăr pe care părintele Ignatie ni-l propune este cel revelat, ca lumină taborică, prin urmare de esență divină, pe care nu-l putem găsi decât dacă pornim în căutarea lui prin trăire creștină.

Calea este grea și anevoioasă, dar minunată în finalitatea ei.

TINDA RAIULUI – Mănăstiri și schituri din ținutul Vasluiului, Editura Horeb, 2020

Carte de vizită a Episcopiei Hușilor și a județului Vaslui

prof. dr. Nicolae IONESCU

Recent, la noua editură Horeb a Episcopiei Hușilor a apărut un frumos *Album* al mănăstirilor și schiturilor din Eparhie tipărit cu binecuvântarea Preasfințitului Părinte IGNATIE, Episcopul Hușilor. Această inedită lucrare prezintă repere ale culturii și spiritualității vasluiene, fiind un proiect cofinanțat de Consiliul Județean Vaslui prin Programul pentru finanțarea nerambursabilă a activităților non-profit de interes local pentru anul 2020, în domeniul cultural. Străveche vatră de cultură și civilizație românească, județul Vaslui cuprinde, într-un cadru natural variat, brăzdat de apele Prutului și Bârladului, meleaguri cu rezonanță de legendă în care trecutul glorios de luptă și de muncă se îmbină armonios cu minunatele mănăstiri ale Eparhiei Hușilor. *Puține locuri* – consemna marile istoric Nicolae Iorga în notele sale de călătorie – *îmi sunt mai duioș cunoscute ca acest ținut al Vasluiului care nu este nici la munte, nici la șes, dar se împărtășește de o neasemuită frumusețe.*

Cartea-album cuprinde 15 mănăstiri din Eparhie și trei schituri. Se deschide cu un *Argument* al consilierului cultural, preot Cosmin Gubernat care subliniază importanța demersului. În continuare, P.S. Ignatie relevă valoarea spirituală a lăcașurilor de cult din zona Vasluiului, subliniind faptul că mănăstirile și schiturile din ținutul Vasluiului sunt locuri în care te întâlnești cu Dumnezeu. Ele pot deveni itinerarii turistice și spirituale ale județului, alături de alte monumente istorice renumite, cum este statuia ecvestră a lui Ștefan cel Mare de la Băcăoani, așa cum în țară este un drum al vinului în Prahova, al chihlimbarului în județul Buzău etc. Este

cunoscut faptul că județul are un potențial turistic redus față de alte zone ale României și de aceea splendidele mănăstiri ale Episcopiei completează frumusețile acestei părți de țară. Viața monahală regăsită în

mănăstiri și schituri a suscitât permanent o atracție și un interes deosebit din partea iubitorilor de spiritualitate și frumos. S-au păstrat numeroase mărturii ale pelerinilor de-a lungul vremii și întâlnim chiar localități care au luat ființă în preajma unor așezăminte monahale. Lăcașurile de cult din cadrul Episcopiei Hușilor au aceeași evoluție ca cele din țară și au fost ctitorii domnești, boierești, răzășești, sau ale unor monahi în strădania dorului de Dumnezeu, pentru sfințirea oamenilor și locurilor din zonă.

În timpul comunismului aceste vetre monahale au fost închise, cu excepția Mănăstirii Sfinții *Apostoli Petru și Pavel* – Catedrala Episcopală din Huși. Obștile au fost risipite, iar bisericile și clădirile care adăposteau chiliile au fost folosite în condiții improprii, în contradicție cu destinația pentru care au fost ridicate. S-au

Catedrala Episcopală din Huși

pierdut astfel valori de patrimoniu, însă în multe cazuri prin purtarea de grijă a lui Dumnezeu, manifestată prin oameni cu suflet nobil, a făcut ca multe odoare să se păstreze, căpătând și astăzi strălucirea de odinioară, subliniază cu tărie de chiriarhul locului, P.S. Ignatie.

După 1990, îndeosebi după reînființarea Episcopiei Hușilor în 1996, mănăstirile au renăscut prin multă muncă și dor după frumusețe a Casei Domnului, reapărând pe harta spiritualității vasluiene, ca un brand al județului. De asemenea, au fost înființate noi așezări monahale, pe locuri sfințite odinioară de rugăciunile unor pustnici, peste care timpul așezase uitare, locașuri ce s-au armonizat perfect în arealul duhovnicesc și cultural al Episcopiei Hușilor. Albumul *Tinda Raiului-mănăstiri și schituri din ținutul Vasluiului* oferă publicului larg reperele sacre ale vieții monahale din actualul județ Vaslui, teritoriu canonic al Episcopiei Hușilor.

Realizat într-o ținută grafică deosebită, lucrarea reușește să surprindă bogăția spirituală a mănăstirilor și este o invitație la frumos, la autentic, la o redescoperire a comorilor de patrimoniu de lângă noi, peste care trecem de multe ori în grabă, fiind și un îndrumător turistic pentru pelerini.

Albumul este întregit de prezentarea unui istoric al fiecărei mănăstiri, alcătuit de părintele exarh Zaharia Curteanu și de profesorul hușean Costin Clit. El este însoțit de o vastă bibliografie și demersul ostenitorilor

reprezintă o importantă contribuție ce vine în sprijinul celor care vor să aprofundeze cercetările în acest domeniu.

În studiul *Repere istorice ale vieții monahale din Episcopia Hușilor*, autorii relevă faptul că deși data întemeierii Eparhiei este incertă, fiind cuprinsă probabil, în intervalul 6 mai-15 decembrie 1598, această instituție își exercita jurisdicția ecleziastică și asupra unor ținuturi întinse dincolo de Prut: Fălciu, Lăpușna, Orhei, Soroca, mângâind sufletele românilor din această zonă. Astăzi, cuprinde fostele județe Fălciu, Tutova și Vaslui, constituind un ținut cu o viață spirituală și religioasă bogată. Viața monahală a Eparhiei este prezentată diacronic începând cu secolul al XV-lea până în zilele noastre. Se amintește faptul că la 5 februarie 1949 Episcopia Hușilor a fost desființată de regimul comunist și ultimul episcop, Grigorie Leu, moare în condiții tragice. Din 1949 parohiile și mănăstirile au depins canonic de Episcopia Romanului și Hușilor. O nouă lovitură se dă monahismului românesc în 1959 prin decretul 410, când în jur de 4.000 de monahi sunt izgoniți din mănăstirile țării. Sunt desființate atunci și așezămintele ecleziastice din județul Vaslui, cu excepția mănăstirii Catedralei Episcopale.

După Revoluția din decembrie 1989, românii au redobândit libertatea religioasă, revigorându-se și viața spirituală. În cadrul Episcopiei Hușilor reactivată în 1996, funcționează

în prezent 14 mănăstiri și trei schituri, la care se adaugă Mănăstirea *Sfinții Petru și Pavel* de la Catedrala Episcopală. Aceasta din urmă are o biserică din vremea domnitorului Ștefan cel Mare, fiind una dintre cele mai vechi din Eparhie, construită în 1495, ca biserică a curții domnești de la Huși. Episcopul Ioachim Mareș (1996-2009), primul ierarh după reactivarea Eparhiei, a luat inițiativa restaurării bisericii și a turnului clopotniță. S-a împodobit lăcașul cu pictură nouă de pictorul Dumitru Bănică, iar catapeteasma și mobilierul au fost confecționate de profesorul Al. Huțanu. S-a pus pardoseală din marmură și au fost aduse candelabre noi din Grecia. În interior, se păstrează un odor de preț, moaștele Sfintei Chiriachi (mâna stângă), adusă în 1787, de la Muntele Athos.

În apropierea bisericii se află statuia domnitorului Ștefan cel Mare, realizată de sculptorul Gheorghe Alupoaei în 1995. În ultimii ani curtea mănăstirii a fost modernizată, iar mormintele ierarhilor și ale arhimandritului Mina Dobzeu au fost înfrumusețate prin osârdia actualului Episcop Ignatie, așezământul ecleziastic devenind un reper al Eparhiei.

În continuare, Albumul prezintă succint repere ale mănăstirilor din Eparhie cu fotografii splendide, profesioniste, atractive pentru pelerinii din județ și nu numai, fiind un adevărat ghid al fiecărui lăcaș de spiritualitate și credință ortodoxă.

Mănăstirea cu hramul *Nașterea Maicii Domnului* din comuna *Al. Vlahuță* este un așezământ monahal nou, situată la 25 de km. de Bârlad. Sfântul lăcaș este construit în stil moldovenesc, în formă trilobată. Are abside semicirculare și un pridvor închis cu două intrări laterale. Pictura murală surprinde prin culorile vii cu scene biblice inspirate din arta macedoneană, bucurând sufletul credinciosului. Obștea mănăstirii numără 22 de viețuitori, starețul mănăstirii fiind din 2010, Zaharia Curteanu, actualul exarh al mănăstirilor din Episcopie.

Mănăstirea *Bogdănița* și-a luat numele de la pâraul cu același nume ce drenează Colinele Tutovei, fiind la 35 de km de municipiul Bârlad.

Mănăstirea din comuna Alexandru Vlahuță

Mănăstirea datează din 1748, dar după 1860 așezământul monahal cunoaște o perioadă de declin de aproape 150 de ani. După reînființarea Eparhiei Hușilor se revigorează viața monahală și se înființează mănăstirea Bogdănița cu obște de călugări. Noua biserică a mănăstirii este construită în stil bucovinean cu pictură bizantină, fiind ridicată cu sprijinul credincioșilor în anii 2004-2008. Sfințirea Bisericii s-a săvârșit la 27 iulie 2019, în ziua Sfântului Mare Mucenic Pantelimon, devenit cu acest prilej al doilea ocrotitor al sfântului lăcaș, de către Preasfințitul Părinte Ignatie, Episcopul Hușilor. Deși obștea monahală este redusă, pelerinul pleacă de aici cu o liniște spirituală aparte.

Mănăstirea *Bujoreni* (denumită până în 1935 Măgaru) cu hramul *Izvorul Tămăduirii* este una din cele mai renumite lăcașuri monahale din județul Vaslui, situată la 25 de Km de Bârlad, amplasată într-o frumoasă poiană din pădurea Bujorenilor, loc prielnic de rugăciune și nevoință spirituală. Înființarea mănăstirii amintește de descoperirea miraculoasă în scorbură a unui arbore, a icoanei Maicii Domnului, de un măgar rățacit de turma sa. Acesta se oprea de fiecare dată înaintea aceluiași copac. Mănăstirea este atestată ca schit din 1602 și de-a lungul existenței sale a cunoscut perioade de înflorire și decădere. În interior, se află biserica mănăstirii construită în stil bizantin, în 1840. Privirea îți est atrasă și de bustul de bronz al lui Ștefan cel Mare, voievodul care a dat atâta strălucire Moldovei. Obștea monahală este numeroasă și viețuitorii sunt oamenii rugăciunii, ai smereniei și dragostei.

Mănăstirea *Dimitrie Cantemir* se află pe valea Elanului, în satul Grumezoaia, la 20 de Km de orașul dintre vii, Huși. Reprezintă una din reperele monahismului local, întrucât continuă tradiția spirituală a Mănăstirii Mănești, existentă în vremea lui Ștefan cel Mare. Biserica principală are hramul Sfântul Mare Mucenic Dimitrie și a fost construită între anii 1997-2001, în stil bizantin cu influențe moldovenești. Naosul este prelungit cu abside laterale poligonale și sfântul altar are o absidă în formă

de semicerc. Acoperișul are două turle octogonale situate deasupra pridvorului și naosului. Lăcașul de cult a devenit un loc frecventat de pelerini, impresionați de frumusețea zonei și a sfintelor slujbe.

Mănăstirea *Fâstâci* este situată pe Valea Racovei, la 25 de Km de municipiul Vaslui, pe raza comunei Cozmești. Este atestată într-un hrisov de pe vremea domnitorului Vasile Lupu. Biserica are hramul *Sfântul Ierarh Nicolae* și este construită în plan triconc. Catapeteasma și mobilierul au motive florale în stil baroc. Prezența icoanelor împăratești introduc privitorii în taină și rugăciune. Actuala pictură este în stil neoclasic românesc. Așezământul aduce bucurie și liniște credincioșilor ce îi trec pragul.

La 40 de Km de municipiul Bârlad, dăinuie de peste patru secole în mijlocul Colinelor Tutovei, *Mănăstirea Florești*, pusă sub ocrotirea *Sfântului Prooroc Ilie*. După tradiție, viața monahală datează în această zonă din vremea lui Ștefan cel Mare, dar prima atestare documentară este din 19 aprilie 1596. Timp de mai multe secole, ansamblul ecleziastic este supus unor restaurări, urmare a unor cutremure. La începutul secolului al XIX-lea, Mitropolitul Veniamin Costachi, originar de la Roșiești, județul Vaslui, văzând starea deplorabilă în care a ajuns sfântul locaș, reface viața monahală și mănăstirea

cunoaște o perioadă de dezvoltare edilitară. După plecarea călugărilor greci în urma legii secularizării averilor mănăstirești din 1863, mănăstirea devine biserică parohială. Biserica este unică în rândul lăcașurilor ecle-

ziale din Eparhia Hușilor, fiind proiectată de meșteri italieni și construită în stil neogotic, sprijinită de zece contraforți. La exterior, biserica are diferite ornamente florale și geometrice, sculptate în piatră, fiind de remarcat brâul din partea superioară a ferestrelor dinspre fațada de vest. Intrarea în biserică se face printr-un pridvor închis care surprinde armonios dimensiunile edificiului și pictura murală realizată în tehnica *fresco*. Palatul mănăstirii finalizat 1881, a fost în perioada comunistă o secție a spitalului de psihiatrie din Vaslui. Recent a fost restaurat, organizându-se aici un muzeu ecleziastic, inaugurat la 20 iulie 2019, în prezența Preasfințitului Părinte Ignatie și a oficialităților locale. Turnul clopotniță este un alt edificiu al ansamblului monahal. Odorul de mare preț al mănăstirii este, desigur, icoana făcătoare de minuni a *Maicii Domnului cu Pruncul* sau *Sfânta de la Florești* care a poposit de mai multe ori și la Biserica Sfânta Paraschiva din Vaslui. Atmosfera de bucurie și înălțare spirituală sporește prin prezența acestei icoane care de două secole mângâie și alină suferințele pelerinilor împovărați de suferință, durere și de grijile vieții cotidiene.

În apropierea municipiului Bârlad, pe raza comunei Frunțișeni, în mijlocul codrilor seculari ai Colinelor Tutovei se află *Mănăstirea Grăjdeni*. Denumirea lăcașului de cult amintește de prezența grajdurilor domnești care existau odinioară la răscruce de drumuri unde caii poștalioanelor erau adăpostiți pentru hrană și odihnă. Originea mănăstirii se pierde în negura istoriei și tradiția locală menționează faptul că înainte de a prelua domnia, Petru Rareș (1527-1538; 1541-1546) a fost negustor de pește și a trecut pe aici. Lăcașul de cult trece prin momente grele după înfrângerea de turci a lui Dimitrie Cantemir, în bătălia de la Stălinești din 1711. După bătălie, are loc invazia tătarilor care au pustiit schitul. Cu greu viața monahală se reface, lăcașul cunoscând perioade de înflorire și decădere. Edificiile principale ale mănăstirii sunt biserica și clopotnița. Biserica are hramul *Sfântul Nicolae* și a fost sfințită în 1872. Este construită în formă de cruce, în stil moldovenesc, cu acoperișul din tablă de cupru, după model bucovinean în patru ape. Pictura murală este neoclasică, predominând culorile roșu și albastru, simboluri ale jertfei și veșniciei. La intrarea în mănăstire se află clopotnița, zveltă cu alură de minaret. Pelerinii care trec pragul mănăstirii împovărați de necazuri și păcate, vin să-și adape sufletul din harul sfintelor slujbe și al predicilor dătătoare de bucurie și speranță.

Pe drumul ce leagă orașul Vaslui

de Bacău, la 35 de Km de reședința județului se află *Mănăstirea Ivănești*, cu hramul *Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul*, construită pe un platou înalt, străjuit în partea de nord-vest de o pădure de foioase. De aici este o imagine mirifică a zonei, îndeosebi a satelor din comuna Voinești. Biserica este din lemn, pe temelie de piatră, în formă de cruce, cuprinzând un pridvor închis, pronaos, naos și altar. Are două turlă și pictura este realizată în tempera în anii 2002-2003 de pictorul vasluian Ilie Caliniuc. Lăcașul de cult este înconjurat de un brâu de piatră lucrat manual. În incinta mănăstirii se află turnul clopotniță cu patru etaje și o terasă deschisă în apropiere, a fost amenajat un aghiasmatar în formă octogonală. Mănăstirea are și un mic muzeu. Curtea este plină de flori și dominată de bustul Sfântului Voievod Ștefan cel Mare, realizat de renumitul sculptor Valentin Tănase. Mănăstirea Ivănești deși tânără în peisajul monahal vasluian, a devenit repede un loc preferat de pelerinii care doresc momente de liniște și reculegere, precum și de tineri care organizează aici tabere de vară.

Mănăstirea Mălinești se află în apropierea satului Gârceni, la 45 km de municipiul Vaslui. Tradiția locală amintește de existența unui schit din vremea lui Ștefan cel Mare, dar existența acestui așezământ este menționată abia în 1762 Lăcașul de cult a cunoscut perioade de decădere, fiind desființat pe vremea domnitorului Alexandru. I. Cuza și în timpul

regimului comunist. A renăscut după 1990, construindu-se o nouă biserică cu hramul *Acoperământul Maicii Domnului*, situată în centrul complexului monahal, flancată de două corpuri laterale simetrice. Frumusețea slujbelor, ospitalitatea monahilor și cadrul natural deosebit creează o ambianță de liniște și pace de care sunt atrași pelerinii din împrejurimi sau din alte părți ale țării.

Între așezămintele monahale frumoase și mărețe din Episcopia Hușilor este, fără îndoială, *Mănăstirea Moreni*, un loc binecuvântat de Dumnezeu, ce răspândește raze de har și lumină tuturor care-i calcă pragul. Începuturile mănăstirii se pierde în evul mediu, în jurul anului 1586, ctitorul lăcașului de cult fiind considerat slugerul Buznea Lupan cu familia sa. Informațiile despre lăcaș sunt puține în secolele următoare. Viața monahală se revigorează în secolul XIX până la legea secularizării din 1863, după care urmează o perioadă de declin. Schitul se redeschide în 1934 pe vremea Episcopului Nifon Criveanu. La Mănăstirea Moreni viețuiește în 1949, arhimandritul Haralambie Vasilache, participant la ședințele Rugului Aprins de la Mănăstirea Antim, arestat de Securitate împreună cu fratele său, Vasile Vasilache, simboluri ale rezistenței anticomuniste. În urma Decretului 410 din 1959 mănăstirea este desființată și clădirile acesteia sunt transformate în anexe al CAP-ului Deleni. Viața monahală renaște după 1990, construindu-se mai multe edificii dominate de un paraclis împodobit cu pictură murală în stil neobizantin. Clopotnița mănăstirii este impunătoare, înaltă de 23 metri cu trei nivele, cu acoperișul inspirat din arhitectura eclezială bucovineană. Complexul monahal are ateliere de croitorie și broderie pentru veșminte preoțești. Este amenajat și un spațiu pentru pictură. Mănăstirea adăpostește și un muzeu cu obiecte liturgice vechi, icoane și cărți religioase din secolul XIX. Lăcașul de cult are o gospodărie zootehnică modernă și o stupină. Rugăciunile frumoase, ospitalitatea viețuitoarelor aduc în sufletul pelerinilor un strop de iubire și licăr de speranță într-o viață tot mai

agitată a omului contemporan.

Așezată pe raza comunei Costești, între dealurile frumos împădurite ale Podișului Bârlad, *Mănăstirea Pârvești* reprezintă un important așezământ monahal din Eparhia Hușilor, întrucât este unul din cele mai frumoase construcții de lemn din centrul Moldovei, creație remarcabilă a meșterilor populari autohtoni. Denumirea mănăstirii provine de la un descendent al locului, boierul Pârvu, menționat pe vremea lui Petru Rareș. Viața monahală este semnalată până în 1860, când schitul este desființat. Afectată de cutremure și de cele două războaie mondiale, dar și nepăsării din timpul regimului comunist, biserica din Pârvești cu cele trei turlle și o catapeteasmă frumoasă, există și astăzi. După 1993 a redevenit așezământ monahal și recent Episcopia Hușilor a demarat un amplu program de restaurare al acestuia. Mănăstirea Pârvești cu hramul *Sfântul Ierarh Nicolae*, rămâne una din cele mai reprezentative biserici de lemn din Eparhie, în ciuda încercărilor și greutăților pe care le-a cunoscut de-a lungul timpului. Ne amintește nouă, celor de azi, de o lume care apune grăbit, unde frumosul se îmbină cu bucuria și înțelegerea dintre oameni.¹

La 15 km de orașul Negrești, în cadrul comunei cu același nume, se află *Mănăstirea Rafaila*, pusă sub ocrotirea *Maicii Domnului*. Tradiția coboară în negura istoriei, în vremea lui Ștefan cel Mare, dar prima atestare documentară este din 4 decembrie 1599. În 1859 în chiliile mănăstirii se înființează o școală satească pentru copiii din zonă care va funcționa până în 1915. În 1959, ca multe mănăstiri din țară, este închisă, în urma Decretului 410 dar viața monahală renaște prin reînființarea ei în 1993. Actuala biserică are formă dreptunghiulară, tip navă, cu elemente din arhitectura muntenească, fiind singurul lăcaș de acest gen din Eparhia Hușilor. Catapeteasma este masivă, impunătoare, confecționată din lemn de tei, împodobită cu sculptură barocă. Așezământul monahal răspunde nevoilor spirituale ale credincioșilor din zonă prin organizarea de activități misionare, filantropice și culturale

remarcabile.

Intrarea în municipiul Huși este străjuită de Mănăstirea *Schimbarea la față*, fiind prima imagine pe care o întâlnește călătorul, înainte de a pătrunde în orașul dintre vii. Așezământul ecleziastic este înființat la inițiativa primului episcop după reactivarea Eparhiei, Ioachim Mareș, în 1995. Biserica este din lemn, îmbrăcată la exterior cu șindrilă. Pictura este în frescă și a fost executată de pictorul bârlădean Nelu Grădeanu, fiind subvenționată de cunoscutul om de afaceri vasluian, Adrian Porumboiu. Aflată la marginea pădurii Dobrina, lângă vechea Casă a academicianului Mihai Ralea, mănăstirea oferă o priveliște încântătoare și este o oază de liniște spirituală autentică pentru credincioșii ce vin să admire frumusețea zonei.

La 30 de Km de Vaslui pe drumul către Iași a fost construită pe *Movila lui Burcel* Mănăstirea *Sfântul Voievod Ștefan cel Mare* la inițiativa părintelui arhimandrit Ștefan Gușă. Biserica principală este din zid, construită în stil ștefanian într-un loc mirific, aureolat de legenda țaranului Purcel din timpul marelui voievod care își lucra pământul duminica. Zona este trecută în Lista monumentelor istorice și ansamblul monahal cuprinde trei corpuri de chilii, un aghiasmatar, o clopotniță și un lumânăr. În apro-

realizate de cunoscutul sculptor vasluian, Gheorghe Alupoaei. Priveliștea este încântătoare și pelerinul care trece pragul așezământului monahal se încarcă spiritual și cultural.

Eparhia Hușilor are și trei schituri, precum schitul *Sfinții Împărați Constantin și Elena* la intrarea în comuna Codăești, cel de la *Drăgești* lângă Negrești ce aparține de Mănăstirea Rafaila și schitul Tanacu cu hramul *Sfânta Treime* pe Dealul Viei, într-un cadru natural deosebit, în partea de nord-est a municipiului Vaslui. În aceste lăcașuri, slujbele și rugăciunile viețuitorilor întăresc spiritual pe cei prezenți, prin cuvinte de învățătură purtătoare de har și lumină.

Așadar, mănăstirile și schiturile din Episcopia Hușilor au contribuit de-a lungul timpului la întărirea credinței strămoșești, la dezvoltarea culturii, artei și învățământului, la rezistența împotriva Islamului, a ofensivei catolice și a regimului comunist ateu, monahii și monahiile fiind permanent în mijlocul oamenilor pentru a-i întări în credința ortodoxă. Atestarea lor se pierde în negura istoriei, în epoca medievală, majoritatea potrivit tradiției, fiind de pe vremea lui Ștefan cel Mare, patronul spiritual al județului Vaslui.

Această carte este un dar prețios, asemenea unei raze de lumină, pe care autorii îl oferă din prinosul inimii

piere sunt trei cruci de piatră reprezentând cele trei provincii românești unite și basoreliefuluri în metal cu scene din ultimul război mondial,

și ostenelii, iar pelerinii care trec pragul mănăstirilor din județ, simt bucuria regăsirii și trăirii vieții spirituale autentice.

Ziua imnului național

Gl.bg.(r) **Neculai ROTARU**

În Constituția României, la articolul 12, se arată că simbolurile naționale ale statului român sunt:

- 1) Drapelul României
- 2) Ziua națională a României
- 3) Imnul național al României
- 4) Stema țării și sigiliul statului, stabilite prin legi organice.

Drapelul României este tricolor, culorile fiind așezate vertical, în ordinea următoare, începând de la lance: **albastru, galben, roșu**.

Ziua națională a României este 1 Decembrie. Noțiunea de **zi națională** este o noțiune recentă, deoarece ea nu a precedat apariția noțiunilor de nație/ națiune și/ sau popor așa cum sunt percepute astăzi. Este imperios necesar a se face distincție între noțiunea de sărbătoare națională (care se poate întâmpla în mai multe rânduri) și ziua națională, care este unică. Astfel în anul 1990, a fost stabilită ca zi națională ziua de 1 Decembrie.

Stema țării și sigiliul statului au fost stabilite prin Legea nr. 102 din 21.09.1992 care stipulează că **Stema României** simbolizează statul român național, suveran și independent, unitar și indivizibil și se compune din două scuturi suprapuse: scutul mare și scutul mic. Scutul mare, pe culoare albastră, are o acvilă de aur, cu capul spre dreapta, cu ciocul și ghearele roșii, cu aripile deschise, ținând în cioc o cruce ortodoxă de aur, în ghiara dreaptă o sabie, iar în gheara stângă un buzduhan.

Pe pieptul acvilei se găsește scutul mic, sfertuit cu insișune (partiție), astfel: în primul sfert se află stema Țării Românești, pe albastru, o acvilă cu ciocul și ghiarele roșii, ținând în cioc o cruce ortodoxă de aur; în al doilea sfert este stema Moldovei, pe roșu,

un cap de bour negru, însoțit de o stea de aur între coarne; în cel de al treilea sfert este stema Banatului și Olteniei, pe roșu, cu un pod de aur cu două deschideri boltite peste valuri naturale din care iese un leu de aur ținând un paloș în laba dreaptă din față; în sfertul patru este stema Transilvaniei, Maramureșului și Crișanei unde apare un brâu roșu îngust, iar în partea superioară, pe albastru, o acvilă neagră cu ciocul de aur și șapte turnuri roșii, crenelate. În aceste partiții apar și ținuturile Mării Negre, pe albastru cu doi delfini de aur afrontați, cu cozile ridicate.

Imnul național al României este **Deșteaptă-te române**, este simbolul unității noastre naționale și sărbătorit anual pe data de 29 iunie, dată la care, în anul 1848, „Deșteaptă-te române” a fost cântat oficial, prima dată, în Parcul Zăvoi din Râmnicu Vâlcea la inițiativa domnitorului Știrbei Vodă. Prin raportul nr.10 al comisarului de Vâlcea, D. Zăgănescu, acesta îl informa pe ministrul Trebilor din Lăuntru al Țărilor Românești că, la 29 iunie 1848, cetățenii orașului Râmnicu Vâlcea, adunați în grădina Zăvoiu de la poalele Capelei au cântat pentru prima dată, în mod oficial, actualul imn național „Deșteaptă-te române!”

Imnul, ca noțiune în general și ca imn național, în particular, are o istorie îndelungată, imnurile, în esența lor, putând fi categorisite astfel: **imnuri sacre, imnuri artistice și imnuri politice**. Fiecare dintre acestea are un anume scop derivat din nevoia de a transmite un anume mesaj destinat convertirii sau mobilizării celor care compun o anumită grupare socială. Din antichitate găsim lucrări poetice, cu caracter epic-narativ, cum au fost răspânditele cunoscutele imnuri homerice. Poezia sacră a multor popoare ne lămurește despre faptul că imnul își are

originea în rugăciune, primele imnuri fiind de fapt niște cântări în stil strofic, îndreptate către Dumnezeu. Astfel, fiind versificat, în stil strofic, imnul rămâne strâns legat de poezie, motiv pentru care, putem considera că acesta reprezintă una dintre cele mai vechi forme ale poeziei lirice.

Numele de imn, atribuit acestei specii literare, își are originea în cuvântul grecesc „**himnos**” care înseamnă cântec de biruință. De cele mai multe ori, mesajul comun al imnurilor care au circulat încă din antichitate, erau ale capetelor încoronate care vizau un anume mesaj dorit a fi transmis către cei pe care îi conduceau.

Trecerea de la imnurile religioase, la cele laice s-a produs în a doua jumătate a secolului XVIII și prima jumătate a secolului XIX, atunci când au apărut mișcările de eliberare națională. În această perioadă au apărut și imnurile naționale europene.

Astfel, în jurul anului 1745, a apărut prima publicație integrală a imnului englez - „Doamne, ocrotește-l pe rege”, imn care a provocat multiple imitații în Europa, apărând astfel mai multe creații imnice, în diferite forme literare, dar cântate pe aceeași melodie.

Apariția însă, a imnurilor naționale în Europa, este legată de mișcările pentru câștigarea independenței cum au fost: *La Marseillaise*, în Franța, *Mazurek Dabrowskiego*, în Polonia, *Gott erhalte Franz den Kaiser*, în Austro-Ungaria, *Garibaldi*, în Italia etc. O caracteristică a acestor imnuri este aceea că generarea apariției unui imn este faptul că el nu se pregătește din timp, printr-o anumită decizie, având un text special scris, ci este rezultatul textelor anterioare existente, care au și o largă circulație în rândul maselor și care sunt folosite deoarece au un anume efect mobilizator în rândul maselor.

Sunt și cazuri particulare de imnuri fără cuvinte, cum este imnul Spaniei, intitulat *La Marcha Real* a cărei linie melodică are un ridicat grad mobilizator în rândul poporului spaniol.

De fapt, în concluzie, rezultă că Imnul Național sau Imnul de Stat (cum mai este categorisit) este simbolul statului suveran și poate fi considerat ca fiind o piesă muzicală, cu caracter solemn, ori un cântec istoric consacrat, care devine cu funcție de emblemă națională, motiv pentru care este intonat în împrejurări oficiale, ca semn al patritismului poporului respectiv.

Un Imn Național sau un Imn de Stat se dovedește a fi generatorul patriotismului și identității poporului respectiv, a dragostei față de țară și trecutul său, față de marile evenimente din istoria țării respective. Primul imn a fost intonat, începând cu anul 1862 și se intitula „Marșul triumfal și primirea steagului și a Măriei Sale Prințul Domnitor”, care în anul 1884 a fost înlocuit cu „Trăiască Regele”, de Vasile Alecsandri.

Abdicarea Regelui Mihai și instaurarea republicii au adus și schimbarea imnului național, respectiv noul imn național al Republicii Populare Române, se intitula „Zdrobite cătușe”, pe versurile lui Aurel Baranga și muzica lui Matei Socor, care s-a intonat până în 1953 când a fost înlocuit cu „Te slăvim, Românie!”.

Ulterior, regimul comunist din România a schimbat din imnul național înlocuindu-l cu „Trei culori cunosc pe lume!”, textul fiind inspirat dintr-un cântec patriotic scris de Ciprian Porumbescu.

La originea imnului național actual al României, intitulat „Deșteaptă-te române” se află poemul patriotic „Un răsunet”, scris de Andrei Mureșanu și publicat pentru prima dată în numărul 25 din 21 iunie 1848 al suplimentului „Foaie pentru minte, inimă și literatură”, pe o melodie culeasă de Anton Pann. Conținutul profund patriotic și național al poeziei

a fost de natură să însuflețească numeroasele adunări ale militanților pașoptiști, pentru drepturi naționale, mai ales din Transilvania. A fost intonat în timpul Războiului de Independență (1877-1878), în Primul Război Mondial și la Marea Unire din 1918. A fost, de asemenea, intonat în cel de-al Doilea Război Mondial. Ziua imnului național al României a fost instituită în anul 1998, prin Legea nr. 99/1998, care prevede că această zi va fi marcată de către autoritățile publice și de către celelalte instituții ale statului, prin organizarea unor programe și manifestări cultural-educative cu caracter evocator și științific, în spiritul tradițiilor poporului român, precum și prin ceremonii militare specifice, organizate în cadrul unităților Ministerului Apărării Naționale și ale Ministerului de Interne.

Tot în anul 1998, în cadrul manifestărilor prilejuite de împlinirea unui secol și jumătate de la Revoluția română din anul 1848, Banca Națională a României (BNR) a pus în circulație, în scop numismatic, începând cu data de 29 iulie 1998, Zi a imnului național, simbol al unității Revoluției române din anul 1848, două monede din aur cu valori nominale de 500 lei și 1.000 lei, dedicate acestei aniversări, potrivit Circularei nr. 12/1998 emise de BNR. „Deșteaptă-te române!” a fost interzis după instaurarea regimului comunist, timp de aproape o jumătate de secol. A fost cântat, însă, în timpul revoltei de la Brașov, din 15 noiembrie 1987 și în timpul Revoluției din decembrie 1989. Imediat după Revoluția din decembrie 1989, „Deșteaptă-te române!” a fost ales imn național al României, fiind consacrat prin Constituția din 1991, modificată și completată prin Legea de revizuire nr. 429/2003. Astfel, în forma actuală, Constituția prevede, prin Articolul 12, că imnul național este „Deșteaptă-te române!”, acesta fiind considerat simbol național, alături de drapelul tricolor, stema țării și sigiliul statului. Un lucru mai puțin știut despre Imnul Național al României este acela că „Deșteaptă-te române” a fost și imnul național al Republicii Moldova care, ulterior, acesta a fost înlocuit cu „Limba noastră”, în 1994.

Imnul Național este format din unsprezece strofe, iar primele trei și ultima strofă sunt cântate la ocazii festive. Intonarea Imnului Național a fost reglementată prin Legea nr. 75 din 16 iulie 1994 și prin normele de aplicare ale acesteia din anul 2001. Cetățenii sunt datori să manifeste respect față de drapelul și imnul național al României și să nu comită nici un act prin care s-ar aduce ofensă acestora. La ceremoniile de arborare a drapelului, precum și la intonarea imnului național, cu prilejul solemnităților, asistența trebuie să stea în picioare, bărbații să se descopere, iar militarii de toate gradele să dea onorul conform regulamentelor militare. Sunt considerate contravenții intonarea sau publicarea imnului în altă limbă decât cea română, ori cu textul și partitura diferite de cele prevăzute de lege, sau omisiunea interpretării sale. Imnul este cântecul chemării la unitate care se identifică cu istoria neamului. Acesta a încununat pretutindeni marile victorii și a glorificat eroii țării. Uneori, imnul este strigăt de revoltă, glas de independență sau odă eroică de izbândă a poporului român. Imnul este cel care nu cunoaște granițe și este răspândit pretutindeni în lume. Imnul „Deșteaptă-te, române!”, simbol al unității Revoluției Române de la 1848, reprezintă sinteza valorilor și a idealurilor poporului care îl cântă. Tonul imnic, înălțător face din „Deșteaptă-te, române!” un cântec de biruință, exprimând direct sentimente de prețuire pentru poporul român.

Astăzi, mai mult ca oricând, conținutul Imnului Național, trebuie să transmită un mesaj puternic și motivant generațiilor tinere pe care avem datoria de a le educa în spiritul valorilor morale, transmise prin intermediul versurilor imnului, pentru a duce pe mai departe tradiția înaintașilor noștri, de respect față de simbolurile noastre naționale. Un rol important, desigur, îl au familia și școala. Atâta timp cât în familiile noastre mai trăiesc cei care au simțit și muncit românește, care au în conștiință respectul pentru simbolurile naționale, mai putem spera la o sursă „calificată” și puternic motivată care poate sprijini acest proces de educare a tinerei generații în spiritul dragostei de patrie și simbolurile ei. Rămâne școala, ca un adevărat pilon, pe care se poate sprijini acest proces, cu condiția ca aceasta să fie purtătoarea tradițiilor în domeniu, a vechilor instituții de învățământ care aveau ca obiectiv principal și acest deziderat. Din ce în ce mai mult, în prezent, avem de a face cu teorii și teoreticieni care consideră că drumul pe care trebuie să mergem este să dezvoltăm conștiința individului care să conștientizeze că, în primul rând este cetățean european și apoi, dacă mai este cazul este și aparținător la o anumită națiune. În cadrul sistemului național din România acest adevăr, această realitate trebuie să dea serios de gândit, iar măsurile care trebuie luate sunt urgente și majore. Un proiect didactic pe această linie trebuie să vizeze cel puțin trei direcții principale, respectiv: identificarea simbolurilor naționale; analiza rolului acestor simboluri și cunoașterea evoluției lor istorice; identificarea modalităților a atașamentului față de patrie,

prin utilizarea simbolurilor naționale. În plus, atunci când intonarea Imnului Național va marca începutul programului școlar în fiecare zi, atunci când la sărbătorile naționale elevii vor participa organizat și implicați cu activități concrete pe care să le organizeze și execute, putem avea o speranță că și generațiile de astăzi și cele viitoare vor fi la înălțimea înaintașilor noștri din acest punct de vedere.

În altă ordine de idei, nu avem cum să sesizăm lipsa de acțiune și intervenție a instituțiilor statului atunci când însemnele naționale sunt defăimate și, chiar mai rău, sunt batjocorite de persoane certate cu legea sau grupuri de etnici care vor să își impună alte simboluri decât cele ale statului român. Inițiativele legislative, din acest punct de vedere, care să vizeze măsuri coercitive și pedepse pentru asemenea fapte antiromânești, sunt destul de firave ceea ce dovedește că cei aleși pentru a proteja statul român din punct de vedere legislativ își fac prea puțin datoria și se fac că nu observă aceste fapte îndreptate împotriva simbolurilor naționale.

Oare a scăzut sentimentul de patriotism așa de mult? Oare a scăzut vigilența românilor și mai ales a celor care încadrează instituții cu răspunderi în domeniu? Oare modelul înaintașilor noștri care și-au dat chiar viața pentru apărarea simbolurilor noastre naționale, au fost uitate și nu mai sunt modele? Atunci când răspunsurile la aceste întrebări vor căpăta substanță și implicare vom, avea și o redresare a acestei realități. Până atunci, ne rămâne doar speranța!

ALBINA ROMÂNEASCĂ

XVII, nr.88, joi 8 noiembrie 1845, Iași. Gazetă politică și literară

ALBINA ROMÂNEASCĂ se publică în Iași duminică și joia, având de supliment BULETINUL OFICIAL. Prețul abonamentului pe an 4 galb. și 12 lei. Acel al tipăririi de înștiințări câte 1 leu rândul.

IAȘI

Eri, la agiunul sărbătoarei Sf. Mihail, Prea Î. Domn, M.S. Doamna și L.S. Prințul Dimitrie, urmați de cortegiul lor, au mers după amiază la mănăstirea Frumoasa, afierosită Sf. Arhangheli. Prea-sf. Mitropolitul Meletie, cungiurat de înaltul cler, au făcut cuvenitele rugăciuni în ființa Îl Sale, a DD. Miniștri și a funcționarilor statului și a unui mare număr de boeri. După această evlavioasă funcție, Îl.Lor au făcut a lor rugăciuni asupra mormântului reposatului Logofăt Grigori Sturza, părintele Domnitorului.

Sara s-au făcut la teatru o

reprezentare extraordinară. Sala pe dinafară și pe din năuntru cu gust înluminată era plină de o adunare aleasă.

La intrarea sa, Prea Î. Domn s-au primit cu vii și respectoase urări, ear trupa Moldovană, acompaniată de orchestra, au cântat un nou imn național, musica D. capel – maistru Hefner, versuri a D. Post. G. Asaki și a căruia text împărtășim mai gios. Setenii cu a lor daruri câmpene au urat cu entuziasm și cu strigări repetate: *să trăiască Domnul nostru!* După cererea obștească, acest imn s-au mai cântat o dată în mijlocul aplauzelor publice.

IMNŪ NAȚIONAL

Doamne a lumii Scutitor,
Ce din timp îndelungat
Pe a Moldoviei popor
Pân'am'ai apărat.
(Refren:)

*Pe al nostru Domnitor
Mihail, Domnul mărit,
N-il păstrează în lucr
Și în traiul fericit.*

Ruga și al nostru dor
Azi depunem pe altar,
Pe a Patriei viitor
Doamne, 'ntinde al tău har.

(Refren:)

Ceriul fie-ni sănin,
Mănos Patriei pământ,
Tot uniți în cuget lin.
Se rugăm pe Zeul sfânt:
(Refren)

Poesis

PLECĂM CU TOT CU SATE

Au plecat satele în lume
plecate precum păsărelele în stol
până și lemnul crucii în cimitire
a plecat în tainic zbor
mor pietrele sub temelie
iar casele cad în interior
de ani în șir nu-i veselă şușaua
nici tălpi micuțe jucăușe alergătoare
în pridvor
au dispărut văcuțele și caii
cocoșii au devenit simbol
ne căutăm în gând părinții
sunt oase albe în lutul morții
plecăm și noi cu ei în moarte.
Plecăm.....cu tot cu sate.

SĂRUT COPACUL STRĂBUN

Au căzut stelele plecate
lipsa umbrei albastre
în noapte hoții de lună
sărută copacii lumii

plecați în zbor
la Viena e cald
și dor de creanga verde
iar mătrăguna are perla neagră
strălucește a lună
e mirosul crengii de brad
fără crăciun
plecăm în munții străbuni
cu toporul de piatră prins la gât
cuvântul de piatră lovește hain
rămas bun codrule
sărut copacul străbun
ai murit ca un sfânt.

POȚI CÂNȚA

Poți cânta morții
serenade târzii
poți cânta imnuri de slavă
ridica temple
și multe ofrande
tot nu vei păcăli timpul
chiar dacă îi vei aduce slavă.

NU-I PRICINĂ

Nu-i pricină în cais
doar în floarea lui din creangă
în pasăre și raza vis
ce alunecă în fir de iarbă
nu-i pricină nici în cuvânt
când zboară către ochiul vis
și intră drept în plâns și jale
lăsând un gol în cerul lins
nu-i pricină de gând stricat
în inima de dorul frânt
de vinul scurs din sânul stâng
nu e iubire pe pământ.

Calistrat ROBU

TRECERE

În umbra liniștii
dintre galaxii
curge ființa mea
ființa ta
mătură lumina
stinsă dintre atomi
dincolo de orbitele circulare
ale orizontului (ne)definit
trezește electronii
din corpul (ne)adormit
aștept ațipirea clipei
ca o trecere spre dincolo....

ACELAȘI DUEL

Cuvinte
mormintele tăcerii
viermii pământului
nu înțeleg misterul și scopul
nici eu nu înțeleg
cuvinte prăfuite
pradă libertății

nedorite și îndoielnice
sensul lor
rafturi
șobolanii de pază ai bibliotecii
pereții acei arici de atâta studiu
explodează în alb
îngălbenindu-se
în cele patru puncte cardinale
unde spațiu se naște
pentru a crește dilatându-se
indiferent de mormintele tăcerii
acceptă cu nepăsare acel duel
început și sfârșit.

TOTDEAUNA...

Și atunci am încercat
spectacolul acela de ghiocei
sfredeleau lumina aplecându-se
despicau pădurea
secură gerului sculpta
figura ta pe albul zăpezii
netezit de ceața dimineții
copacii adormiți trimiteau

mugurii să plesnească
în albia primăverii
totdeauna.....în albia primăverii

EXISTENȚĂ

Știam...exiști undeva
mă priveai desenând
pe clarul lunii
imaginea frunzei
îmi curge în vene
și într-o seară înflorită
te-am găsit...ai fost tu
cel pe care...îl așteptam

Corina MATEI-GHERMAN

Înv. Dumitru ANDREI

„Răzeșii” la 35 de ani

Rădăcinile Ansamblului Folcloric „Răzeșii” au început să prindă viață de pe la începutul anilor '70, pe când un grup vocal-folcloric din Pogonești a ajuns la faza județeană a unui concurs cultural-artistic desfășurat pe scena Casei de Cultură din Huși în 1972, unde membrii acestui grup au prezentat câteva piese folclorice îmbrăcați în costumele noastre populare autentice, existente și în prezent, și unde foarte puțin a lipsit să fie promovat la faza interjudețeană.

Activitatea grupului a continuat ajungându-se ca în anul 1977, cu prilejul aniversării a 100 de ani de la obținerea independenței de stat a României, să se pregătească un montaj literar-muzical dedicat acestei importante aniversări. Pe timpul recitării versurilor și al intonării cântecelor de către membrii grupului, pe un ecran erau proiectate imagini (diapozitive) cu scene din luptele armatei române pentru *obținerea independenței*. Dintre interpreți îi amintesc pe Mărcuță Costache și Zoica, Mărcuță Remus și Ioana, Ioan Ionel și Maria, Iordache Neacșu și Elena, Borș Constantin și Ioana sau subsemnatul, Andrei Dumitru și Maria. Concursul s-a desfășurat pe scena Teatrului de stat „V.I. Popa” Bârlad, grupul de la Pogonești obținând locul al II-lea pe județ.

Începând cu anul 1981, la diferite spectacole, concursuri comunale, intercomunale, pe lângă cântecele ce le prezentam, în preajma sărbătorilor de iarnă prezentam și colindul nostru străvechi „Leroilea”. În iarna 1984-1985 a început faza de masă a Festivalului național „Cântarea României”. Ocupând locul I la faza

comunală, intercomunală, zonală de județ cât și la faza județeană, colindul nostru este promovat la faza națională care s-a desfășurat pe scena Teatrului național „Mihai Eminescu” din Botoșani. Aici, colindătorii din Pogonești, județul Vaslui, cu costumația lor autentică și o interpretare ireproșabilă a colindului străvechi „Leroilea”, au fost clasați pe locul I de un juriu foarte exigent și competent, din care nu au lipsit apreciatele și merituosele realizatoare Eugenia Florea de la Radio România și Mărioara Morărescu de la Televiziunea Română.

Ziarul „Vremea Nouă” din 2 iulie 1985, în articolul „Festivalul național „Cântarea României” etapa republicană, centrul Botoșani, scria: „O bună impresie au lăsat colindătorii din Pogonești-Ivești, prin autenticitatea folclorului adus pe scena Teatrului „Mihai Eminescu” din Botoșani”. De aici au început să fie numărați cei 35 de ani de activitate în domeniul folclorului autentic, aniversare ce va avea loc la Pogonești, la 15 august 2021.

În 1992, C.J.C.V.C.T. Vaslui, prin domnul Petrică Toma, împreună cu Centrul național al creației populare prin domnul Dumitrașcu E., în urma unei activități de cercetare la Ivești și Pogonești, realizează filmul „La vârfori” care obține două premii la Festivalul de film „Etnos” de la Bacău, premiul I (categoria de film document) și premiul al II-lea la Festivalul „Lumină din lumină” de la Curtea de Argeș, Pitești. În același an, în decembrie, colindătorii din Pogonești participă la Festivalul folclorului vrâncean – Focșani, unde obțin Premiul pentru autenticitate, în cadrul secțiunii de iarnă – datini și obiceiuri.

În 1994 participă la Festivalul de datini și obiceiuri „Tudor Pamfile” de la Galați, obținând Premiul I, iar în 1996, grupului folcloric din Pogonești i se acordă Diploma Festivalului de colinde „Florile dalbe” de la Bacău.

În 1997 alaiul de colindători din Pogonești participă la Festivalul folcloric „Datini și obiceiuri de iarnă” – Iași, președintele juriului fiind domnul profesor Ion H. Ciubotaru, cel care în iarna 1964-1965 înregistra la Pogonești colindul străvechi de aici, „Leroilea”.

**„Datini și obiceiuri de iarnă”, scena
Casei de Cultură din Vaslui, 1997**

În acest an – 1997 – se construiește monumentul de la dispensar, în centrul satului, cu prilejul aniversării a 508 ani de atestare documentară a satului Pogonești (14 octombrie 1489 – Suceava). În cadrul acestui eveniment se organizează un colț muzeistic la dispensar.

În 1999, cu prilejul aniversării a 510 ani de atestare documentară a satului Pogonești și a 125 ani de atestare documentară a școlii din Pogonești, se construiește Monumentul cărții în fața școlii. În cadrul acestei importante manifestări s-au pus bazele înființării Asociației „Tinere vârstare – 2000”, care obține hotărârea judecătorească în primăvara anului următor, la 26 aprilie 2000, an în care începe o activitate mai bogată a Grupului folcloric „Răzeșii”, astfel că Direcția pentru cultură și culte a județului Vaslui întocmește un proiect de finanțare prin Ministerul culturii și cultelor din România, prin care „Răzeșii” din Pogonești, în perioada 16-24 decembrie 2000, participă la sărbătorile dedicate Crăciunului și Anului Nou la Strasbourg – Franța și în localități învecinate, între care și Furdenheim.

În vara anului 2002, primarul și soția din Furdenheim, la invitația primăriei Ivești și a „Răzeșilor” din Pogonești, face o vizită în comuna noastră. Tot în acest an, colindătorii din Pogonești merg la București pentru a face înregistrări cu colindele laice și religioase de aici la Casa de discuri „Electrecord”.

După ce în anul 2001, în cadrul proiectului „Etnografia și folclorul – matrice a spiritualității românești”, „Răzeșii” fac o deplasare la București

„Muzeul satului”, participând în direct la emisiunea TVR „O vedetă...populară” cu colinde de Florii și unde, aplicând un chestionar privind înființarea unui muzeu etnografic la Pogonești, pornesc la strângerea de materiale și demarează construcția muzeului sătesc pe amplasamentul actual. Construcția este terminată și cu sprijinul autorităților locale. Membrii comunității, familii de aici, donează lucruri – țesături, cusături, broderii, obiecte din lemn sau lut – care sunt așezate foarte frumos, ca într-o adevărată casă țărănească, astfel că în data de 5 iunie 2005 se inaugurează Muzeul sătesc „Casa Răzeșului” și are loc prima ediție a sărbătorii satului „Hora Răzeșilor”.

În toamna anului 2005 Ansamblul folcloric „Răzeșii” participă la manifestările prilejuite de „Sărbătoarea toamnei bărlădene”, spectacol al cărui prim plan l-au avut „Lăutarii” din Chișinău sub bagheta maestrului Nicolae Botgros, iar în decembrie se participă la spectacolul „Steluțe de crăciun” de la ARCUB București, organizat de FRDS și unde „Răzeșii” primesc „Distincția de onoare”.

În 2006, prin proiectul „Colindând prin Europa”, finanțat de Consiliul județean Vaslui, în perioada 26 octombrie-8 noiembrie, se face o deplasare în Spania – zona Calpe. S-a editat broșura „Colindând prin Europa”. Tot în acest an, decembrie, Consiliul județean Vâlcea, CJCTCV Vâlcea organizează Festivalul de datini și obiceiuri „Din moși-strămoși”, la care participă și Ansamblul folcloric „Răzeșii”. La începutul lunii decembrie 2006, „Răzeșii” participă la un spectacol de 3 ore la TV FAVORIT, unde prezintă colindele laice și religioase, televiziune la care timp de 30 de zile, în fiecare seară, au fost prezentate colinde de ale noastre.

Spre sfârșitul toamnei și începutul iernii lui 2007, Radio Iași face înregistrări pentru un program legat de datinile și obiceiurile de aici cu membrii ansamblului cât și cu alți membri ai comunității privind mediul sătesc, tradițiile meșteșugărești, realizând o emisiune de 3 ore în preajma Crăciunului.

În primăvara lui 2008, ca urmare a proiectului transfrontalier „Arta tradițională – mijloc de dezvoltare economică” inițiat de către CJCVCTVaslui se organizează la muzeul sătesc un atelier de țesături în care au lucrat femeile în vârstă cunoscătoare în arta țesutului, dar și tinere căsătorite sau eleve din clasele V-VIII, care să învețe acest meșteșug tradițional. S-a țesut pânză din bumbac, s-au țesut fote, s-au confecționat ii și ilice, toate acestea în vederea pregătirii de costume naționale. Atelierul a funcționat timp de un an, când spre sfârșitul primăverii de „Hora răzeșilor” se organizează la Pogonești un minitârg la care participă și ceilalți parteneri în cadrul proiectului: Brădești, Vinderei – olărit, Duda-Epureni – sculptură în lemn și meșteri populari din Republica Moldova.

Cu acest prilej, Ansamblul folcloric „Răzeșii”, cărora li s-au alăturat flăcăi și fete din sat, toți îmbrăcați în

frumoasele și autenticele costume populare, au prezentat timp de două ore Nunta Tradițională cu socri mari, socri mici, miri, nași, vornici și domnișoare de onoare. S-au putut vedea pe viu principalele momente ale nunții – adunarea la nași, primirea la casa miresei, iertăciunea, jucatul zestre, masa cea mare, oferitul colacilor la nași sau dezgătutul miresei.

Tot în 2009 s-a derulat proiectul „Lada de zestre” finanțat de Consiliul județean Vaslui, prin care s-a făcut o cercetare privind stadiul meșteșugurilor tradiționale pe cursul inferior al râului Tutova în comunele Puiești, Pogana, Ciocani, Ivești, Pogonești și Tutova. S-a editat o broșură care să reflecteze principalele lucruri constatate în aceste comunități.

În perioada 30 octombrie - 1 noiembrie 2010, „Răzeșii” au făcut o deplasare la Repedea, județul Maramureș unde au prezentat melodii populare din Colinele Tutovei.

În anii următori, continuând și în prezent, începe o colaborare fructuoasă, demnă de cele mai frumoase aprecieri între „Răzeșii” Pogonești și Asociația Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” din Bârlad pe diferite scene din Bârlad, Pogonești, Băcești, Puiești, Băcani, județul Vaslui, culminând cu emoționantele și apreciatele spectacole de la Deda și Reghin, județul Mureș.

Prof. **M-Cora PERJU**

48 de ani în căutarea valorii

„Politica noastră este valoarea, strategia noastră este inspirația, stăpânul nostru este poporul român. Cultura devine cea mai subtilă magistratură a libertății, după ce a fost cea mai fascinantă conspirație a luptei pentru libertate”, plecând de la acest citat ce a fost immortalizat în postfața cărții „Poezii cenzurate”-a doua ediție, de Adrian Păunescu, carte editată de Editura Păunescu în 1990, voi prezenta necesitatea identificării și promovării valorii de ieri, de azi și de mâine, sărbătorind oamenii ce aparțin tuturor generațiilor.

Gândul mă duce, inevitabil, la Cenaclul Flacăra, un spectacol de muzică și poezie, un adevărat fenomen cultural, desfășurat între anii 1973-1985. De ce spun inevitabil?, deoarece ideea de sincretism al artelor mereu m-a convins. Simbioza perfectă dintre muzică, artă plastică, poezie, reprezintă un cumul de trăiri, extrovertite sau introvertite, ce prind viață, exprimând cum nu se poate mai frumos ceea ce ne identifică uman și de ce nu, național. Adresabilitatea acestui fenomen cultural era extinsă, fapt datorat implicării tuturor generațiilor, având ca unic scop promovarea și îmbunătățirea creațiilor literare, muzicale, plastice, stimulând generația tânără să prețuiască valorile moștenite. Un aspect important îl constituia primirea de către organizatori a biletețelor din public pentru a fi citite de către Adrian Păunescu în timpul spectacolelor, astfel celebrul feed-back, cu care ne-am familiarizat, era obținut imediat.

Din 1985, când a avut loc ultimul spectacol al

Cenaclului, au fost experimentate tot felul de formate inițiate cu scopul de a descoperi și promova valoarea artistică, implicit valoarea națională exprimată prin simbioză sincretică. Mă refer la: cluburi de lectură, lansări de carte, evenimente desfășurate pe fundalul expozițiilor de artă plastică contemporană și însoțite sonor de muzică adaptată evenimentului (folk, clasică, ușoară, tradițională). Deci, evenimente au avut loc, dar impactul a fost timid comparativ cu cel al Cenaclului, fapt datorat, poate, prezenței altui climat politic (aceste evenimente culturale nemaireprezentând un manifest împotriva îngrădirii libertății de exprimare sau crearea unei lumi paralele față de România acelor timpuri), și, poate, anvergura evenimentelor nemaifiind aceeași. Motivația acelor reprezentanți ai generațiilor nu mai este considerată de impact în prezent, dar ceea ce este de actualitate și va fi mereu este valoarea pe care o promovăm, sub o formă sau alta. Vechiul va deveni nou, iar noul va deveni vechi, această mișcare continuă prin secole de existență nu trebuie să-și piardă consistența, deoarece aduce o contribuție marcantă la crearea filonului identității naționale. Susțin și voi susține mereu exprimările creative de calitate, munca pentru a obține performanță și recunoașterea valorii individuale sau de grup în primul rând pe plan național, nefiind adepta „girului străinătății”, considerând că suntem un popor creativ ce merită să-și onoreze oamenii valoroși ce creează daruri pentru generațiile următoare.

ADRIAN PĂUNESCU

(20 iulie 1943 - 5 noiem. 2010)

A trecut azi noapte

Ca un dulce tropot o stafie cal,
Stă a înșeuare la mormânt de domn,
A trecut azi-noapte lancu prin Ardeal
Și-a trezit gravidele din somn.

Și le-a dat putere pentru rodnic plâns,
Și le-a spus ce fel de fii să nască
Spre-a avea un vrednic neam pentru răspuns,
Muma noastră, Țara Românească.

Au născut femeile lumină
Și-a crescut pe cer tropot de cal,
Semn că nu sfârșește niciodată să revină
Spiritul lui Avram lancu în Ardeal.

Au copiii tații lor și nu-s
Niciodată fiii nimănuia,
Avram lancu însă li-i părintele de sus,
Sfânt erou ce-și domină statuia.

De la curți mai nalte ne lătrară câinii,
Când se auzi pocnet de bici pe cal
Și-nfloriră-n aripi degetele mâinii,
A trecut azi-noapte prințul de Ardeal.

A trecut azi-noapte - tunet și furtună -
Și-a trezit gravidele din somn
Să le spună că o nouă oaste el adună
Dintre nenăscuți să stea de veghe împreună.

A trecut azi-noapte tristul, simplul Domn.

Antiprimăvară

Ce dacă vine primăvara,
Atâta iarnă e în noi
Că martie se poate duce
Cu toți cocorii înapoi.
În noi e loc numai de iarnă,
Vom îngheța sub ultim ger,
Orbecăind pe copci de gheață
Ca un stingher spre alt stingher.

Și vin din patriile calde
Cocorii toamnei ce trecu
Și cuiburi și-au făcut la streșini
Și lângă mine nu ești tu.
Ninsori mai grave decât moartea
Au fost și sunt și vor mai fi,
La mine-n suflet este vifor
Și vin nebuni să facă schi.

Și ninge până la prăsele,
Ninsoarea-mi intră-n în trupul tot,
Un dans de oameni de zăpadă
Ce îmbrățișarea n-o mai pot.
La noi e iarnă pe vecie,
Doi foști nefericiți amanți,
Ia-ți înflorirea, primăvara
Și toți cocorii emigranți.

Primăvară, care-ai fost,
Nu veni, n-ai nici un rost,
Poți să pleci, suntem reci,
Iarnă ni-i pe veci.

Basarabia pe cruce

Se urcă Basarabia pe cruce
Și cuie pentru ea se pregătesc,
Și primăvara jale ne aduce
Și plânge iarăși neamul românesc.

Noi n-avem nici un drept la fericire,
Mereu în casă moare cineva
Și n-are țara dreptul să respire
Și nici pe-acela, simplu, de-a visa.

De-acolo unde s-a sfârșit pământul,
Vin oameni, să ne ia pământ și frați
Și-n fața lor abia rostim cuvântul
Și, prin tăcere, suntem vinovați.

Ce cale poate țara să apuce?
În tragica, neconvertita zi,
Se urcă Basarabia pe cruce
Și nu știm învierea când va fi.

George ENESCU - 140 ani de la naștere

Prof. Mihaela OPREA

Marile genii ale omenirii au fost legate de locurile în care s-au născut. De aceea, cercetătorii și-au dedicat ani din viață pentru a le redescoperi știind că astfel creatorul poate fi înțeles mai bine și opera sa mai profund explicată.

În anul 1881, într-o zi călduroasă de 19 august, în modestul sat din apropierea Dorohoiului, Livenii-Vârnavului, se naștea geniul muzicii românești – George Enescu.

Iată că se împlinesc 140 de ani, de la nașterea celui de-al optulea copil al Mariei și Costache Enescu și totuși singurul; șapte frați și surori nu au supraviețuit după naște sau după molima din 1878. Dragostea nemărginită a părinților și spaima îngrozitoare de a nu-l pierde, l-au făcut pe micul Jurjac mai robust.

Nu a avut o copilărie obișnuită și a urmat cursurile la domiciliu. **Era remarcabil de înzestrat (la desen, pictură, limbi străine) și o memorie (sonoră și vizuală) excelentă.** La 4 ani știa să citească, să scrie, să adune și să scadă. La 5 ani cunoștea notele muzicale.

Locurile natale, părinții, oamenii și copilăria i s-au întipărit adânc în memorie așa cum precizează și în mărturiile sale publicate de Bernard Gavoty în anul 1955:

„Mă trag din părinți români și m-am născut la Liveni, județul Dorohoi, în inima Moldovei. La vârsta de trei ani părinții m-au dus la Cracalia nu departe de Liveni. Nimic mai felurit decât peisajul țării mele. Priviți lanțul Carpaților și Câmpia Moldovei. De o parte munții uriași, prăpăstii, pământuri vulcanice. De alta, văi cât cuprind ochii viroage și acea câmpie atât de greu de descris, cui nu a văzut-o niciodată, și care – totuși - nu are nimic neobișnuit: lanuri semănate cu orz și porumb, cu fâșii de păduri bătrâne, cu orizont întunecat și sate vechi care se pierd între mesteceni și sălcii. Satul meu este ca multe altele. Are o biserică frumoasă ale cărei icoane de aur par că se însuflețesc în fumul de tămâie. Locuiam într-o casă mică cu pridvor de lemn vopsit, unde se uscau funiile de ceapă la soare. Și acum mai văd țărani, în cămăși albe, cu ilice albastre, cum cântau în asfințit... Aceasta este cu adevărat țara mea, iar imaginea ei am dus-o cu mine.”

Legat adânc de locurile natale, marele compozitor, nu le-a putut uita niciodată. De la Liveni avea să pornească spre nemurire. La Liveni a văzut lumina vieții și și-a găsit drumul spre glorie: muzica.

Cu timpul, micul Jurjac, a devenit George Enescu iar acest colț de rai al țării, i-a fost mereu un izvor nesecat de apă vie. De aici își au rădăcinile numeroasele lucrări atât de cunoscute: „Rapsodiile”, „Dixtuorul”, suita „Săteasca”, „Poema Română” ș.a.

Viața noastră

George Enescu, cel mai de seamă muzician român, a avut rolul de a sintetiza cuceririle predecesorilor săi și de a le ridica la nivelul celor mai de seamă valori ale muzicii universale.

În concepția marelui compozitor, muzica este o artă ce izvorăște din inimă și oglindește trăsăturile psihice ale oamenilor, este menită „să stingă urile, să potolească patimile, și s-apropie inimile”.

Încă din primele lucrări, „Poema română”, cele două „Rapsodii române op.1”, se impun în lumea muzicală prin continuarea unei direcții predecesoare de evocare a spiritului național în gen rapsodie, pe baza folclorului orășnesc. Acestea sunt singurele piese în care pot fi detectate citate populare propriuzise. Mai târziu Enescu, va trece la o asimilare subtilă a folclorului țărănesc ajungând la consacrarea unor principii de structură și funcționalitate modală. Această trăsătură a limbajului enescian va fi combinată în numeroase lucrări, cu numeroase elemente din tradiția muzicală universală.

Tradiția europeană, în mijlocul căreia s-a format George Enescu, și mai ales datorită afinităților cu Wagner, Brahms, Franck, Faure, îi va marca traseul componistic.

Există lucrări unde este dificil de aplicat o singură etichetă stilistică, datorită limbajului personal și original al compozitorului.

Ca o consecință a asimilării tradiției clasicismului vienez a unor principii de la Brahms, Wagner sau Franck (echilibrul formal, lirismul romantic și construcția masivă, armonia cromatică, principiul evoluției ciclice a temelor), ia naștere *romantismul enescian*, unul matur, de sinteză, în care melodia are legături cu melosul românesc, iar asocierea cu latura ritmică sugerează improvizatia, lirismul doinei.

De fapt, întreaga creație a lui George Enescu stă sub amprenta atmosferei locurilor și a temperamentului oamenilor între care s-a format ca om și ca artist.

„Am remarcat dintr-un grafic al vieții mele, că viața oricărui om e ca o coardă de arc, care, întinsă, oscilează și revine încet la poziția simplă și dreaptă de la care a plecat. Eu revin de unde am luat-o, la acei care au prezidat la primii pași ai mei și au dispărut; asta mă îndurerează, dar nu mă înstrăinează de la locul meu natal unde vreau să mă întorc o dată și o dată pentru odihna cea mare”

George Enescu, 1929

Putem spune că George Enescu a murit?

Creațiile sale nu pier niciodată!

Dorina STOICA

Ion Șt. Pocovnicu, un învingător

Se spune că orice om ce intră la un moment dat în viața noastră este trimis de Dumnezeu cu un scop anume. Cu doi ani în urmă, mai exact pe la mijlocul lunii iunie, când erau toți teii în floare, prin intermediul preotului Sorin Adrian Filimon l-am cunoscut pe acel care a fost, dar nu mai este, căci a plecat din această lume tot într-o zi de vară, acum doi ani, lăsând în urma sa în jur de 1400 de pagini ce au văzut lumina tiparului în acești ultimi doi ani ai vieții sale, din miile de pagini ale manuscriselor pe care și-ar fi dorit atât de mult să le tipărească ori să le încredințeze cuiva pentru ca să devină cărți.

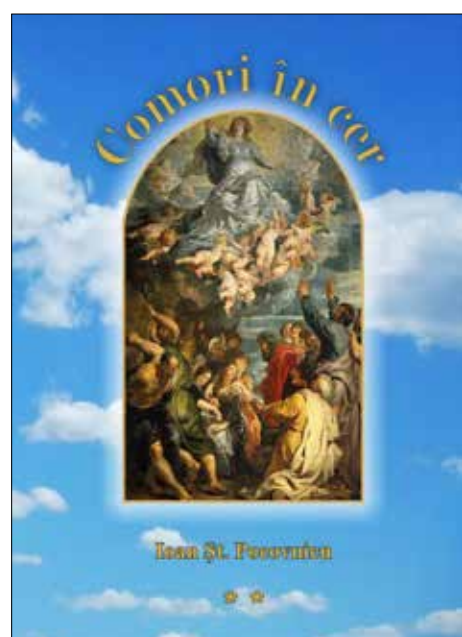
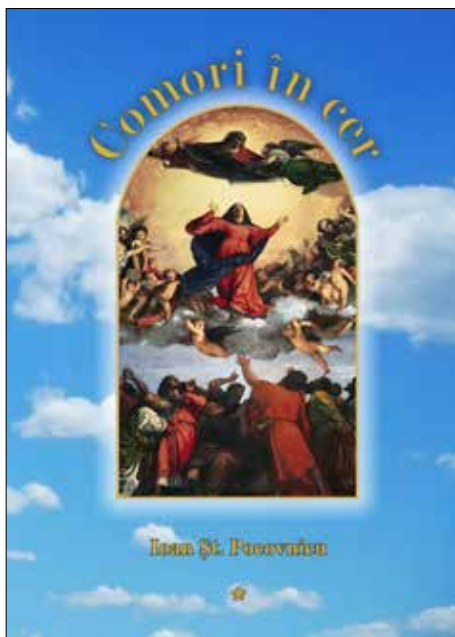
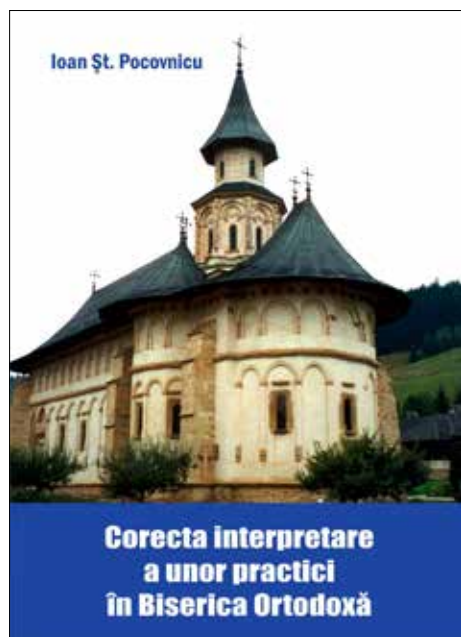
Moartea acestui truditor în ale scrisului, căci nu știu cum altfel aş putea numi un om atât de preocupat de a citi și a scrie, foarte puțin cunoscut în Bârlad, deoarece domnia sa, după ce a primit cărțile de la editura Sfera, cu care a lucrat în tot acest timp, le-a dăruit unor apropiați și nu a fost câtuși de puțin interesat de a-și face imagine, nici măcar printr-o lansare de carte, ori fiind cooperant în a face un interviu pentru presă, prin care să-l facem cunoscut celor din Bârlad. l-am respectat modestia, dar acum regret că nu am fost cu mult mai insistentă în a face acel interviu atunci când era încă în viață.

Din mulțimea de manuscrise pe care mi le-a arătat în acea zi de iunie am ales a mă ocupa de cartea „Corecta interpretare a unor practici în Biserica Ortodoxă”,

volum realizat în cooperare cu Ziarul Lumina și având binecuvântare din partea Preasfințitului Părinte Ignatie, Episcopul Hușilor, iar ca lector de carte pe pr. Cosmin Gubernat, consilier Cultural și Comunicații Media al Episcopiei Hușilor. Cartea a avut un tiraj de 400 de exemplare, din care o mare parte au fost donate Protopopiatului Bârlad spre a fi date în mod gratuit preoților, o mai mică parte la Episcopie, iar altele la Ziarul Lumina al Patriarhiei Române. Pentru truda domniei sale a primit „Scrisori de mulțumire” atât din partea Protopopiatului, cât și din partea Episcopiei.

În autograful de pe exemplarul ce mi-a fost dăruit de autor, cu inconfundabilul său scris de mână, Ioan Șt. Pocovnicu mă numește „nașa” acestei cărți, „mama lui duhovnicească”, deoarece nu numai că este cartea sa de debut, dar s-au parcurs toate etapele pentru ca legea colportajului să fie respectată putându-se încadra în categoria cărților de învățătură ortodoxă. O consider o carte utilă iar gestul de a o dăruie se încadează în faptele milosteniei, căci a făcut-o în mod foarte discret și cu bucuria celui care dăruiește și nu așteaptă plată ori laude de la oameni, cu nădejdea de a face o faptă plăcută înaintea lui Dumnezeu și spre folosul oamenilor ce vor să trăiască ortodoxia corect și mult folositor.

Domnul Ioan Pocovnicu era extrem de grăbit și graba făcea uneori dificilă, dacă nu chiar imposibilă

colaborarea cu domnia sa timp de câteva zile, după care redevenea calm, blând și extrem de politicos! Pesemne era presat de timpul ce se scurta cu fiecare zi și orice minunt era important. Deoarece nu am mai putut să mă ocup de următoarele manuscrite după cum i-am promis, i-am recomandat-o pe profesoara Emilia Bîrgău care, cu un efort însemnat, căci avea și sarcini de serviciu, i-a tehnoredactat cartea „Comori în cer”, două volume cuprinzând 717 pagini de memorii, amintiri, unele romanțate, poze de familie, documente, scrisori, un adevărat jurnal de viață cu bune și cu rele, cu împliniri, căderi, bucurii, dar mai ales cu pagini multe despre religia ortodoxă, despre rude, prieteni, oamnei deosebiți sau obisnuiți ce au trecut prin viața sa și pe care i-a considerat demni de a fi amintiți în carte.

„De la nihil, la nihil sine Deo”, așa a fost viața doamnei Ioan Șt. Pocovnicu după cum bine a sintetizat prof. Emilia Bîrgău în titlul eseului ce prezintă cartea de memorii intitulată „Comori în cer”. „Autodidact, spirit competitiv, cu o modestie izvorâtă din smerenie, fin observator al realităților contemporane, trage un semnal de alarmă cu privire la ignoranța din societatea contemporană. A încercat să scoată în evidență frumosul din om, din lume și din viață în contradicție cu anomaliile cu care se confruntă societatea actuală cu scopul evident de conștientizare a acestora de către cititori și de ameliorare a lor. În cele două volume dezbate și subiecte controversate precum: evoluționismul, spiritismul, homosexualitatea, incestul, sectele neoprotestante, ecumenismul, misterul morții lui Eminescu etc.” (prof. Emilia Bîrgău)

Și ultima carte publicată a fost „Sfântul Obiduiților”, 253 pagini. „O pagină din istoria noastră adevărată altfel decât aceea ce ne-a fost și ne este încă predată. Căci cine nu-și cunoaște istoria (trecutul) este precum un copil care nu-și cunoaște părinții.” (Nicolae Iorga)

Tehnoredactarea și culegerea textului aparține domnului Costel Romete. Este un punct de vedere personal și asumat despre o personalitate mult disputată de pe meleagurile Hușilor, Corneliu Zelea Codreanu, scrisă și apoi publicată cu acel curaj pe care îl au oamenii ce știu că nu mai au nimic de pierdut sau de câștigat, că nimeni nu le mai poate face nici răul și nici binele, deoarece sfârșitul vieții lor pe acest pământ, va veni la scurt timp după publicarea cărții.

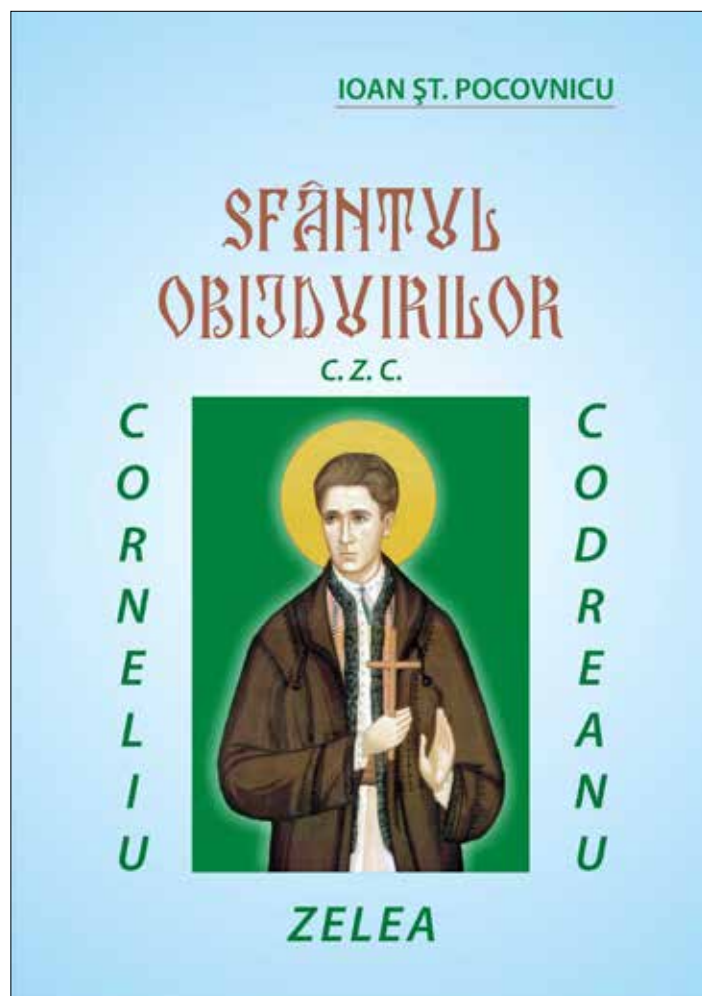
Domnul Ioan Șt. Pocovnicu mi-a demonstrat prin atitudinea sa (deși nu cred că a avut intenția să demonstreze ceva cuiva), că nimic nu este imposibil când îți dorești cu adevărat să realizezi ceva, dar aceasta presupune dorință, voință, efort intelectual și mai ales perseverență, chiar dacă ai sănătatea șubredă. Nu știu în câte biblioteci au ajuns cărțile acestui cititor de profesie și scriitor de manuscrite, dar știu că tot ce a scris este o parte din rodul muncii sale de o viață petrecută printre cărți, printre oameni de valoare și în ultima parte a vieții în multă rugăcină, pocăință, apropiere de biserică și de

Sfintele Taine ale Spovedaniei și Euharistiei.

Onorată de a-l fi cunoscut în ultimii ani ai vieții sale, de a fi avut interminabile convorbiri telefonice și de a mă fi bucurat de deplina sa apreciere pentru calitatea mea de om, de creștin ortodox practicant, dar și de scriitor.

Oarecare regret am însă, că nu am reușit să-l ajut, ca tot ce a avut de publicat să cunoască lumina tiparului! Au rămas în urma sa peste o mie de pagini de manuscrite, o bibliotecă impresionantă, a rămas un spirit luminos și în sufletul celor câțiva bărlădeni care i-au cunoscut latura scriitoricească (demn de amintit este redactorul șef al revistei „Baaadul literar”, revistă în care a fost publicat de mai multe ori, care atunci când a aflat despre moartea sa mi-a spus „I-am apreciat”, ceea ce nu este puțin lucru dacă avem în vedere cât de greu este să te bucuri de aprecierea domnului Gruia Novac!), părintele Adrian Sorin Filimon care i-a fost și duhovnic, Bogdan Artene de la Editura „Sfera” cu care a avut o foarte bună colaborare, prof. Emilia Bîrgău, eu și alții, nu prea mulți.

Prin activitatea sa din ultimii doi ani de viață octogenarul Ioan Șt. Pocovnicu ne-a demonstrat nouă, celor care îl vom păstra, dacă nu în inimile și în gândurile noastre, ci măcar în amintire, că totul este posibil dacă îți dorești cu adevărat. Pentru mine Ioan Șt. Pocovnicu este un învingător!

Petru Rășcanu, universitarul de istorie antică

Mihaela OCHIANU,

Biblioteca Județeană „Nicolae Milescu Spătarul” Vaslui

Vremea e să ne întoarcem iarăși la membrii familiei Rășcanu, să ne aplecăm ochii asupra documentelor ce scot la iveală viețile lor ce au curs cu folos pentru neamul lor dar mai cu seamă pentru neamul românesc. Spuneam cu câteva luni în urmă că acest neam s-a bifurcat pe la 1812 dând elite de o parte și de alta a Prutului, ramura boierească urmând a fi numită Rășcanu. Aduceți-vă aminte cum din cea de a doua ramură răzășească răspândită în teritoriul Fălciului de odinioară ridicatu-s-au istorici, literați, chimiști, medici, oameni politici. Din această rădăcină pornește în lume Petru Rășcanu fiul preotului bărlădean Panait și a presviterii Ecaterina. Demn de subliniat este faptul că Petru Rășcanu a făcut parte din pleiada marilor profesori universitari, a funcționat în învățământul românesc 47 de ani, a ilustrat școala românească aproape 5 decenii, din care 40 de ani numai în Iași, remarcându-se atât ca profesor universitar, inspector școlar, director de instituții de învățământ gimnazial și liceal, decan de facultate cât și în calitate de autor de manuale școlare, publicist, conferențiar, chiar traducător.

Născut la 18 februarie 1846, puținele date biografice arată că a făcut studiile primare în Bârlad, ultimele două clase ale învățământului secundar absolvindu-le la Liceul Central din Iași. Informațiile cu referire la studiile sale sunt confuze, neștiindu-se cu exactitate ce școli și când le-a terminat, susținându-se că până în 1864 ar fi urmat cursurile Academiei Mihăilene cu licență în litere și filosofie, însă această instituție a funcționat până în 1847 și a fost redeschisă sub titulatura de Universitatea din Iași abia în 1860. Se poate crede că a fost student aici între 1862-1864 dar nu uitați că avea 16-18 ani, deci mai mult ca sigur această realizare este imposibilă. Înțeleg dorința de a demonstra că Rășcanu a fost un precoce și eminent student, înțeleg cum apariția lui Maiorescu în viața lui școlară a putut genera asemenea confuzie, marele critic literar de mai târziu fiind simultan director și profesor al Gimnaziului Central și având de asemeni post de profesor la Universitate. Însă dacă judecăm limpede, reiese că Petru Rășcanu a fost învățăcelul lui Maiorescu doar din băncile gimnaziului ieșean, nicidecum ca student. Singurul act ce poate face lumină cu adevărat este „Anuarul Gimnaziului Central din Iași pe anul 1862-1863” apărut sub directoratul lui Maiorescu, publicație ce ar trebui să menționeze numele lui Rășcanu la secțiunea „elevi”. Cum din nefericire e negăsit în variantă digitizată în colecții de biblioteci sau licee, doveditoare rămâne „lista absolvenților Colegiului Central din Iași pe anii 1861-1870” (postată pe site-ul instituției), în care identificăm cu ușurință în tabelul nominal din 1864 prezența celui despre care facem azi vorbire.

Imediat după terminarea liceului a fost numit institutor la Piatra Neamț, apoi prin concurs va deveni profesor de istorie universală și ecleziastică la Seminarul „Veniamin Costache” din Iași. Probabil ar fi rămas profesor de școală secundară pierdut în mulțimea neînsemnată a dascălilor de provincie dacă destinul

nu i-ar fi pregătit o puternică alianță prin căsătorie. În 1870 Petru Rășcanu „ia de bună voie și nesilit de nimeni” spre a-l însoți „la bine și la rău” pe Aglaia, fiica marelui proprietar de terenuri Constantin Langa, beneficiind de sprijinul socrului pentru a-și continua studiile universitare la Iași. Din nou apare un gol în biografia lui Rășcanu căci nu știm când a absolvit cursurile Facultății de litere, nu cunoaștem tema lucrării de licență însă ni se confirmă în repetate rânduri că a parcurs aceste etape de studiu. Un exemplu în acest sens este Anuarul Universității din Iași (1902-1903), publicație ce face cunoscută programa Facultății de Litere și Filosofie. Aflăm cum catedra de Istorie veche era ocupată de P. Rășcanu predând studenților săi de trei ori pe săptămână în zilele de marți, joi, sâmbătă între orele 2-4 p.m. Dar ceea ce este cu mult mai important ni se dezvăluie în capitolul „Corpul profesoral al Universității” ce menționează numele vasluianului nostru urmat de precizarea „licențiat în litere la Universitatea din Iași, fost elev al școalei des Hautes Edutes din Paris, profesor de istorie antică și științele auxiliare numit în 1889”. Spre școlile înalte din Paris avusese posibilitatea să acceadă abia în 1881, intrând ca bursier la celebra Ecolle Pratique des Hautes Edutes avându-i ca profesori pe C. Monod, G. Hanotaux și pe epigrafistul Renier. La Sorbona îi va audia pe E. Lavisse și pe elenistul Egger iar la College de France pe Gaston Boissier. Lucrarea sa de licență ce trata problema „Lefile și veniturile boierilor Moldovei din 1776, document de la Gr. A. Ghica” a fost apreciată în ansamblul ei, atrăgând atenția și excelența introducere în care erau identificate într-o viziune nouă principalele tare ale secolului fanariot. Prezentată abia în 1887, naște unele nedumeriri. De ce la așa mare distanță față de momentul descinderii în capitala Franței? Atât de târziu poate din nevoia de a-și alocă timp suficient pregătirii și argumentării temei sau poate doar pentru faptul că reîntors în țară (1884) ocupă imediat postul de suplinitor al catedrei de istorie antică, epigrafie și geografie (desprinsă din catedra de istorie universală) ce-l va absorbi întru totul. Titular al acestei catedre va deveni peste 12 ani (1896), dar acest neajuns nu îl va împiedica să-și dezvolte calitățile profesoriale, slujind cu dăruire până în anul pensionării sale (1912).

Petru Rășcanu a fost un profesor cu reale aptitudini didactice, mărturie în acest sens fiind amintirile, aprecierile lui Nicolae Iorga. Chiar dacă trecerea lui Iorga prin aulele universității ieșene a fost fulgerătoare, terminând trei ani de studiu în doar câteva luni (noiembrie 1888 - decembrie 1889), proclamat licențiat „magna cum laude” la numai 18 ani și 6 luni, nu va uita nicicând pe profesorul de istorie antică, Petru Rășcanu, decanul facultății care i-a sprijinit cariera universitară, facilitându-i susținerea examenelor specifice anilor II și III în primul semestru al celui de-al doilea an de studenție. „Era fără îndoială cel mai bun profesor pe care l-am fi putut închipui sub raportul formei și, chiar și acum după ce am ascultat în străinătate pe o seamă de profesori iluștri, îmi place să-mi

aduc aminte de lecțiile limpezi „ore rotundo” pe care le debita bătrânul nostru profesor, fără pretenții de originalitate” va spune într-o caldă evocare marele istoric Nicolae Iorga. „Cu fraza armonioasă și deplină, cu tonul sigur și liniștit, el era o ilustrație personală a materiei sale”.

Despre modul în care se desfășurau cursurile lui Rășcanu aflăm de la un alt student, Valeriu Hulubei care deapănă amintiri ale studenției în „Opinia” (11 septembrie din 1913). Ca oricare alt profesor intra în sală, amfiteatru îndreptându-se spre catedră, însă ajuns aici el așeza niște foițe de hârtie de mărimea unei optimi de pagină. Urma expunerea subiectului lecției, lin, punctual, fără excese de vreun fel. Spre sfârșitul orelor de curs foițele își găseau locul în palmele sale dând acum citire unor extrase din vechi opere istorice, rostind citate ale unor mari scriitori, fragmente ce veneau să completeze sau să sublinieze tema cursului. „Citirea acestor citate era o adevărată măiestrie a profesorului Rășcanu” spune în finalul articolului comemorativ Hulubei ajuns profesor de limba română și filosofie la Gimnaziul Central din Iași.

Se afirmă că datorită socrului Langa bărlădeanul Rășcanu ar fi parvenit din zona inferioară a ierarhiei sociale pe o poziție avantajoasă într-un timp relativ scurt însă se pierde din vedere că omul acesta a muncit enorm nu pentru a demonstra răuvoitorilor că merită și este capabil ci pentru ca natura l-a înzestrat cu dorința de a lupta ....lucrând în tăcere. Ar fi putut să se mulțumească cu postul călduț de la Universitate, profesor de istorie până la sfârșitul carierei didactice, predându-și conform programei catedrei cursul „anost”, fără a avea eventuale preocupări de îmbunătățire a suportului didactic. Realitatea demonstrează cu totul altceva, „protejatul” Rășcanu desfășurând varietate de activități majoritatea din sfera didactică. Doar în perioada 1890-1905 a cumulat o serie de funcții și atribuții supra solicitante, achitându-se responsabil de fiecare dintre ele. Universitarul a fost în același timp profesorul și directorul Școlii normale superioare Iași, Școlii Militare, Institutelor Unite, Pensionului Humpel. A predat la clasă, a coordonat și organizat activitatea colectivelor didactice, a transferat informațiile cursului universitar în manuale școlare foarte apreciate în epocă, adunând în 5 volume de specialitate multitudine de cunoștințe istorice ce au stat la baza răspândirii noțiunilor, ideilor, informațiilor de istorie antică în rândul a numeroase generații de gimnaști și liceeni. „Istoria grecilor” (1890), „Istoria romanilor” (1890), „Istoria Orientului” (1891), „Istoria Evului Mediu” (1894), „Istoria contemporană” (1902) reprezentând nu doar știință ci și efort intelectual, efort publicistic au fost date repede uitării după dispariția fizică a autorului lor, spunându-se de asemenea că erau masive, greoaie însă în spatele acestor afirmații stă probabil frustrarea neputințioșilor. Cele cinci erudite volume au primit numele comun ce „Curs complet de istorie universală pentru liceul superior”, cunoscând și o a doua editare la Ploiești între anii 1896-1898. Greoaie, masive vor fi fost manualele sale, dar au fost la timpul convenit, până când altele mai bune vor fi apărut în învățământul românesc de secol XIX. E păcat cum se uită rezultatele activității lui Petru Rășcanu, inspector general al învățământului secundar din județul Iași în perioada 1895-1902, a cărui sârguință, hărnicie s-a concretizat în studii cu referire la stare și evoluția învățământului românesc din țara noastră, publicate în volume distincte precum „Școalele secundare în anul 1895- 1896” (1895) și „Istoricul învățământului secundar” (1906). Nedrept e să nu amintim de primul an de inspectorat în care a cercetat în 120 de zile 236 de profesori, lucrând în fiecare zi pe lângă cele 5 ore de curs încă 4-5 ore astfel încât să vadă în teren, la fața locului

starea materială a școlilor, corectitudinea întocmirii registrelor și arhivelor, preocupat fiind a afla, a înțelege, a îmbunătăți situația morală a profesorului în mijlocul concetățenilor. Ce alt om trecut de 50 de ani s-ar fi supus la asemenea mobilizare a forțelor fizice, psihice, intelectuale, ce om s-ar fi ostenit, silit în conceperea unor astfel de materiale oglindă a vremurilor de altădată? Scrise sau nu din însărcinarea Ministerului Instrucției studiile acestea sunt meritul truditorului Rășcanu!

Studii și articole ce punctau evenimente sau elogiau personalități ale istoriei neamului nostru le-a publicat în revistele „Convorbiri literare”, „Albina”, „Arhiva”. În numărul 4-5 (aprilie-mai) al revistei „Arhiva” din 1892 Rășcanu va semna articolul „Aniversarea morții lui Mihail Cogălniceanu”, text structurat asemeni unui discurs, ceea ce mă face să afirm că va fi fost adresat unei adunări științifice sau va fi fost rostit în cadrul unei manifestări comemorative. Profesorul Rășcanu prezenta în câteva pagini meritele omului politic, realizările omului de stat, oprindu-se și asupra ideilor, credințelor ce l-au călăuzit, l-au îmbărbătat în tot cursul vieții sale „îndelungată și atât de plină de fapte mari”. Frumos spune la un moment dat: „Cuvintele, oricât ar fi ele de măiestrite nu pot adăuga nimic la gloria lui”. Să fi fost numai „legea asupra instrucțiunii” promulgată în timpul ministeriatului său, lege prin care s-a prevăzut învățământ gratuit și obligatoriu de ale cărei binefaceri trebuia să se bucure țărănul, să fi fost numele lui Kogălniceanu legat doar legea „împroprietăririi” și ar fi fost destul pentru „gloria lui Mihail Cogălniceanu în cursul veacurilor”, fiecare din aceste două fapte asigurându-i nemurirea. „Faptele lui vorbesc de la sine, și inima lui e întreagă în acele admirabile discursuri, fala parlamentului român, care făceau pururea o impresiune adâncă”, spunea Rășcanu referindu-se evident la îndemnul „fii bun, fii blând Măria ta...” adresate lui Al. I. Cuza ales domn al Moldovei, referindu-se și la momentul 1877 când Kogălniceanu striga întregii lumi „Suntem o națiune liberă și independentă”.

Câteva luni mai târziu, în numărul din octombrie-noiembrie „Arhiva” publică „Partea Moldovei în cultura românească” o veritabilă lecție de patriotism susținută de Rășcanu în cadrul unei conferințe din 14 aprilie 1891 cu scopul vădit de a evidenția rolul Moldovei și a capitalei sale Iași în dezvoltarea culturală a societății românești de dinainte și după Unirea din 1859. Este extraordinar cum atrage atenția că „Moldova nu e o simplă expresie geografică”, cum Iași-ul devenit oraș obișnuit, provincial al țării (odată cu stabilirea capitalei Principatelor Unite la București) a continuat să fie „focar de lumină de unde au pornit toate curente care au schimbat sau vor schimba fața societății românești”. Amintește de curentul literar născut la Societatea „Junimea” în ale cărei ședințe citeau Alecsandri, Eminescu, Conta, Creangă, Negruzzi, „bărbați de valoare răpiți în floarea vârstei, spre marea daună a culturii românești”. Aduce în atenția auditoriului contribuția „Convorbirilor literare” și a „Contemporanului” de la Iași în sprijinirea tinerelor talente literare dar și efortul acestor publicații de a impune o „ortografie cuminte care e admisă astăzi pretutindenea”. Cu patos vorbește despre existentele instituțiile de învățământ ieșene, pledând pentru transferarea de la București sau înființarea la Iași a unor noi facultăți (litere, știință, medicină) care să fie departe de tumultul vieții politice ce „distrage de la învățătură” pe junii studenți influențând negativ „o minte nematură încă în mișcări politice”. Invită pe cei prezenți să conștientizeze că de la zi la zi, de la an la an se adâncesc diferențele dintre cele două orașe dar și dintre cele două provincii istorice, Moldova cu toate localitățile ei alunecând în paragină. Clădiri importante sunt aproape în ruină, altele nu se ridică, oamenii se dezrădăcinează

migrând către capitala tot mai înfloritoare economic și cultural-științific, insuficiente sunt fondurilor bănești necesare susținerii industriei, negoțului, agriculturii, învățământului din Moldova. Conferința sa se încheie cu o serie de întrebări, rugăminți adresate Majestății Sale: „Voi-Va Majestatea Sa, ca din timp în timp, să asculte glasul Moldovii, care fără înconjur să-i spună tot ce cugetă această glorioasă parte a României(...)? Voi-Va Majestatea Sa, ca Regii României să fie uniți și încoronați în biserica lui Ștefan cel Mare? ” Ce își dorea Rășcanu? Iași-ul ce a dat domn pe Al. I. Cuza să revină la faima de odinioară, a doua capitală a României, leagănul Unirii și al ideilor mari, oraș românesc nu „târg de ovrei” așa cum era numit de unii „frați de dincolo de Milcov”.

Petru Rășcanu avea darul oratoriei, al discursului liber, distingându-se prin limbaj elevat, cu frază clară și cumpătată. În 1906 profesorul Rășcanu avea să conferențieze despre meritele, curajul, devotamentul, sacrificiul lui Alexandru Ioan Cuza, împlinindu-se 40 de ani de la abdicarea domnitorului. Cuvântarea a fost strălucită, textul conferinței devenind îndată broșură cu titlul „Cuza Vodă”, reeditată fiind atât în 1907 cât și în 1908. În anul semicentenarului Unirii(1909), seria conferințelor și lecturilor din aula Universității din Iași dedicate acestui eveniment istoric, avea să fie deschisă de profesorul Pentru Rășcanu a cărui lucrare se bucura încă de o deosebită apreciere. El explica pe înțelesul tuturor în ce împrejurări a fost ales domn al Principatelor Unite bărlădeanul nostru, colonelul Al. I. Cuza: cu unanimitate de voturi, acceptând o domnie provizorie până la aducerea unui prinț străin. Nu se punea problema „cine va fi domn” ci „cine va primi să fie ales în asemenea condițiuni, cine va avea atâta patriotism și atâta abnegație, cine va oferi de ajunse garanții că se va ține de cuvânt?”. Colonelul Cuza avea să primească această „sarcină de jertfă și devotament” domnia de 7 ani fiind o epocă necesară, pregătitoare a regimului dinastic pe care toți îl doreau. Ne explică universitarul Rășcanu că printul străin „nu ar fi putut face secularizarea averilor mănăstirești, nu ar fi reușit a da drept de vot și altor clase sociale”, toate acestea trebuiau rezolvate „înainte de instituirea Dinastiei”, iar pentru aceasta era nevoie de „un om cu voință de fier, punând în primejdie în fiecare moment coroana și persoana sa, neavând în vedere altceva decât reformele democratice de cari era setoasă nația română”. Acest om era Cuza iar principele străin trebuia să mai aștepte. Sunt adevăruri istorice pe care mulți dintre noi nu le știu, istoria predată nouă celor născuți într-o altă epocă(de aur) nu este nici pe departe conformă cu ceea ce punctează profesorul Rășcanu. Dincolo de cronologia și evenimentele istorice ale acestei prețioase expuneri nealterate de vreo cugetare personală sau critică, rândurile, frazele, paginile scrise despre Cuza sunt nu numai frumoase ci pline de iubire înțeleghătoare și adânc respect! Poate și din acest motiv va face parte din broșura „Unirea: 24 Ianuarie 1859: cu prilejul împlinirii a 50 de ani de la Unire”, menționându-se încă de pe copertă prezența unui „prim articol: Cuza Vodă de Petru Rășcanu”.

Nu sunt singurele conferințe susținute de Rășcanu, la ele se face adesea referire doar pentru că acestea au ajuns până la noi grație publicării în reviste și broșuri ce au supraviețuit timpului. Un anume E. Dragoș ce semnează în „Convorbiri literare”(septembrie 1913) „necrologul: P. Rășcanu” ne face cunoscută participarea sa în sala cea mare a Teatrului Național din București la „un 10 Mai” când conferențiarul Petre Rășcanu „însemna sigur ca un cronicar valoarea prezentului față de întreg trecutul nostru”, cuvântare pe care și-o amintea totdeauna cu același respect cu care a ascultat-o. Ce arată Rășcanu în toate aceste studii, articole, conferințe? Că istoria nu e o înșiruire

de evenimente politice vizând doar bătălii, istoria deslușește evoluția economică, socială și culturală a unui popor, istoria dezvăluie rolul unor oameni în atingerea unor obiective de interes național. Oameni importanți, cu faptele lor la fel de importante nu doar pentru timpul prezent ci mai ales pentru viitorul nației lor.

Activitatea de traducător este privită cu oarecare rezervă, neștiindu-se cu precizie dacă el sau vreun omonim a asigurat traducerea din franceză în română a unor piese de teatru jucate pe scena Teatrului din Iași. Ca absolvent al Facultății de litere, da, e foarte posibil, dar dacă luăm în considerare sfera de preocupări pur istorice atunci evident ne cam îndoiim. Dar până la date concrete care să infirme că Rășcanu nu a fost și traducător, enumerăm cu mândrie din realizările sale: „Maria Tudor”, „Lucreția Borgia” aparținând lui Hugo, „Lucrătorul” lui Fr. Soulie, „Minunea printr-un sărut” și „Doctorul copiilor” scrise de Anicet Bourgeois și G. Lamaine, „Nucul din munte” drama lui Grange.

Dacă împlinirile profesionale ale descendenților pot fi considerate realizări în mediul familial, ceea ce cu toții suntem de acord, căci mândria oricărui părinte vine nu doar odată cu maturizarea vlăstarelor ci mai ales din ceea ce pot ele să facă la un nivel superior, depășind condiția celor ce le-au dat viață, atunci suntem datori să ne amintim și de Constantin Langa-Rășcanu. Fiul profesorului Rășcanu, absolvent de științe juridice în 1895, a fost un cunoscut diplomat și ministru ce a condus delegația română de la Viena în 1924 în încercarea de a obține recunoașterea Unirii Basarabiei cu România de către nou apăruta U.R.S.S. pe harta lumii. Toate argumentele delegație sovietice care arătau ca necesară chestionarea populației pe baza de referendum au fost demontate de Langa-Rășcanu care a adus numeroase dovezi istorice care să demonstreze apartenența naturală a Basarabiei la România argumentând printre altele că din punct de vedere politic un asemenea plebiscit ar fi fost inutil de vreme ce același popor își exprimase fără echivoc dorința la 27 martie 1918 în Sfatul Țării. Din păcate jocurile politice internaționale au hotărât altceva... Mult mai fructuoase au fost eforturile sale diplomatice în stabilirea, inițierea unor relații de apropiere și colaborare între România și Bulgaria, decorat fiind de statul bulgar în 1924 cu Marele Cordon al Ordinului „Meritul Civil” și Marea Cruce a Ordinului „Sfântul Alexandru”, două distincții acordate diplomaților străini la Sofia.

Profesorul Rășcanu nu a trăit îndeajuns spre a fi martor și a se bucura de succesul fiului continuator al renumelui familiei, stingându-se în 1913 în ultima zi a lunii august. Însă istoria este știința ce îi păstrează cu recunoștință în analele ei pe amândoi, unul studiind, dăruind și propagând cunoștințe istorice, celălalt generând evenimente istorice pentru o Românie modernă, unul fiind un profesor de o ținută cu o activitate științifică de calitate, celălalt un diplomat cu abilități recunoscute pe plan mondial.

Bibliografie: Asachiana: revistă de biblioteconomie și de cercetări interdisciplinare(2013/ nr. 1, 2014-2015/nr. 2-3); Prangati Constantin – Dicționarul oamenilor de seamă din județul Neamț(Editura Grigarux, Piatra Neamț, 1999); Gheorghe Iacob – Universitatea din Iași: 1860-2010: facultăți, profesori, școli științifice(Editura Universității „Al. I. Cuza”, Iași, 2011); Arhiva Societății Științifice și Literare(1892); Convorbiri literare(nr. 9/1913)

Prof. Vasile CĂRCOTĂ

Soarele și Pământul

Cele două corpuri cosmice au multe trăsături comune precum și diferențieri esențiale. Fac parte din galaxia Calea Lactee și au structuri alcătuitoare diferite. Soarele este o stea galbenă cu dimensiuni impresionante în comparație cu ale Pământului. Sunt corpuri cu înfățișare elipsoidală. Diametrul terestru din zona ecuatorială este 12.614 km. Al Soarelui este de 1.392.684 km. Greutatea Soarelui este de 109 ori mai mare decât a Pământului (în cifre absolute Soarele are 1989×10 la puterea 30), ceea ce înseamnă că este de 330.000 mai greu decât Pământul. Împreună cu celelalte planete, sateliții lor, asteroizii, cometele, meteoriții care se rotesc în jurul Soarelui în durate diferite de timp, formează sistemul său planetar. Toate aceste planete și sateliții lor au o mișcare de rotație în jurul propriei axe. Pământul execută rotația în 24 ore ceea ce constituie o zi terestră. Soarele se rotește în jurul propriei axe în timp de 26 zile pământești. Pământul, ca întreg sistemul planetar, se deplasează în jurul Soarelui pe durata a 365 zile și 6 ore. Această durată reprezintă anul terestru. Obșnuit, anul este de 365 zile. Se recuperează la 4 ani diferența de 6 ore, când luna februarie are 29 zile și anul poartă numele de an bisect.

Soarele, la rândul său, se rotește în jurul centrului galactic. Distanța de la Pământ la Soare este de 150 milioane km, (adică 8 minute și 20 secunde lumină). Cea de la Soare la centru galactic este de 25.900 ani lumină! (viteza luminii este de 300.000 km/secundă)

Cea mai apropiată stea de Soare este Centauri, la o distanță de 4,3 ani lumină. Masa Soarelui este de 740 ori mai mare decât a tuturor corpurilor care gravitează în jurul său. Masa Soarelui reprezintă 99,86% din a întregului sistem solar. Chimic, Soarele este compus din două elemente: hidrogen (75%) și heliu (25%). Pământul conține aproape toate elementele din tabelul lui Mendeleev. Între cele două elemente solare sunt permanente reacții termonucleare de trecere din unul în altul, rezultând o temperatură de 5800 grade Kelvin la suprafața sa. În interior, temperatura ajunge la 1 milion grade Kelvin. În nucleul Pământului, temperatura ajunge la 10.000 grade Celsius.

Vârsta Soarelui este apreciată la 4,5 miliarde ani pămâneni. A Pământului variază (aproximată) între 1500 și 3500 de milioane de ani!

Pentru viața pe Pământ, radiația solară este o condiție absolută. Nu toată radiația provenită de la Soare, este benefică vieții pămâneni. Pământul, însă, dispune de o atmosferă care filtrează această radiație, făcând posibilă existența vieții. Dacă radiația de ultraviolete trimisă de Soare Pământului ar ajunge la scoarța sa, toate microorganismele ar pieri iar pielea animalelor ar fi afectată. Atmosfera terestră

are o grosime de cca 10.000 km. structurată în troposferă, ionosferă și exosferă. Masa ei în proporție de 97% este până la 29 km înălțime. Reținută în cea mai mare parte de ionosferă, radiația de ultraviolete, devine benefică și servește bronzării și reducerii microorganismelor de pe corp! În organismul unui om adult, sunt cam 3 kg. de bacterii care servesc procesului de digestie!

Cercetarea stelei Soare este o preocupare permanentă a oamenilor de știință. În egală măsură este și preocuparea pentru planetele care gravitează în jurul său. Vom pune în evidență câteva din preocupările recente. Telescopul spațial Spitzer al NASA și-a încheiat de curând misiunea după 16 ani de observații neîntrerupte ale spațiului cosmic. Un telescop american, plasat pe un munte vulcanic din Hawaii, a fotografiat la o rezoluție nemaiîntâlnită, suprafața Soarelui. Au fost observate bulele de plasmă de mărime impresionantă, petele solare, erupțiile și alte fenomene. În același scop, al cunoașterii astrului, în data de 9 februarie 2020, de la Cape Canaveral statul Florida (SUA), s-a lansat sonda spațială Solar Orbiter. Această bijuterie tehnologică este creația NASA și ESA (Agenția Spațială Europeană). Pe lungul drum către Soare, sonda are nevoie cam de doi ani, deoarece va mai face observații asupra planetei Venus. Va înconjura Soarele prin zonele polare de 22 ori. Sonda este înzestrată cu o aparatură complexă și este destinată să furnizeze informații pe durata a doi ani. Va mai face survolul planetei Venus în decembrie 2020 și în august 2021. Va face primul survol al Soarelui în luna iunie, întorcându-se la planeta Venus pentru a căpăta viteza necesară survolurilor solare. Pe lângă Orbiter Solar, în același timp, face observații sonda americană Parker. Oamenii de știință din domeniu, au așteptări mari de la ceea ce vor explora aceste creații de vârf ale tehnicilor de cercetare cosmică.

Bibliografie

Arthur N. Strahler – Geografia Fizică, Editura Științifică, 1973.

Gheorghe Macovei – Geologie Stratigrafică, Editura Tehnică, 1958.

Fotografii ale Soarelui la o rezoluție înaltă realizată de un uriaș telescop american din Hawaii, Monitorul de Vaslui nr.4574 din 4 februarie 2020.

Telescopul spațial Spitzer al NASA și-a încheiat misiunea după 16 ani. Monitorul de Vaslui nr. 4574 din 4 februarie 2020

Ce urmează pentru sonda Solar Orbiter după lansarea sa istorică spre Soare. Monitorul de Vaslui nr.4581 din 13 februarie 2020.

Surâsul romancierului

Lăcrămioara-Iolandina IVAN

Bârladul, orașul în care viața culturală este vie și palpită (deci, virusul n-a avut efect asupra locuitorilor); orașul populat de literați valoroși; orașul care are Academia Bârlădeană, Biblioteca Municipală "Stroe S. Belloescu", Centrul Cultural "Mihai Eminescu", Galeriile de Artă "N.N. Tonitza", Muzeul "Vasile Pârvan", Pavilionul Expozițional "Marcel Guguianu" și Teatrul "V.I.Popa" (în toate aceste prestigioase instituții se desfășoară numai evenimente culturale pe măsură); orașul în care anul acesta a avut loc în perioada 05-13 iunie, a XXXV-a ediție a Zilelor Culturale ale Bârladului.

Ei, și chiar duminică pe 13, numărul care este considerat un număr fatalist, ghinionist, blestemat și ocolit ca pisica neagră, în foaierul Teatrului "V.I.Popa" a avut loc o lansare de carte. Dublă. Putem considera ghinion absența a două dintre personalitățile care ar fi trebuit să prezinte cărțile calde-călduțe ce au văzut lumina tiparului la o editură prestigioasă și anume "Timpul". Pe mine m-a și dus gândul în trecut, la ziarul "Timpul" și la... Mihai Eminescu. Pe dv, nu? Dar, din motive obiective (ai scăpat de blestem... 13) domnul Cassian Maria Spiridon (de la Iași), poet, publicist, eseist, redactor șef al revistei „Convorbiri literare” și domnul Laurențiu Chiriac (de la Vaslui), profesor doctor, muzeograf, arheolog, director etc, etc, nu au putut fi alături de noi. Cum spune românul în astfel de situații: asta e; așa a fost scris; așa trebuia să se întâmple; n-a fost să fie.

Evenimentul chiar că a fost lovit de fatalitatea lui 13, pentru că nu l-am găsit în programul zilelor culturale, program care (după câte știm noi) se face de către Primăria și Consiliul Local al municipiului nostru. Trecem peste, dar nu de tot, căci a lipsit și moderatoarea evenimentului, doamna Teodora Spînu, secretarul literar al teatrului nostru (tot... motive obiective). În aceste condiții propice numărului purtător de nenoroc 13, gazdă și musafir, moderator și ascultător, scriitor și cititor, nu putea fi decât autorul celor două cărți nou-nouțe, domnul **Marinel Gilcă**; cel care ne va trimite în intimitatea camerei noastre pentru a ne delecta citind pe nerăsuflăte cu sufletul și mintea, **un roman și un volum de nuvele: „Surâsul Magnoliei” și „Visul”**. Prozatorul mai are două apariții editoriale și anume, volumul de nuvele „**Puterea Justiției**” apărut în anul 2012, și romanul „**Torentul**” care a văzut lumina tiparului în Anul Centenar. Ca un comandant destoinic a luat în mâini frâiele activității și ne-a amintit ce evenimente importante se învârt în jurul acestei date, și-a prezentat invitații, cei care nu au avut de suferit de pe urma lui... 12 bis: poetul, eseistul, editorul și publicistul ieșean **Emilian Marcu**;

profesorul, criticul literar și teatrologul vasluian **Teodor Pracsiiu**; profesorul și poetul bârlădean cu 37 de volume la activ, **Petruș Andrei**. Bârlădenii prezenți la această lansare, ochi și urechi; mulți dintre cei care ocupă un loc la acest eveniment așteptat, sunt membri ai Cenaclului literar "Alexandru Vlahuță", scriitori mai mult sau mai puțin premiați, mai mult sau mai puțin cunoscuți (sunt cel mai bun exemplu pentru că nici colegii din școală nu mă știu de... scriitoare). Dar atenta-atentelor nu pot fi decât eu, "catrenistul de serviciu". Trebuie să "fur" din expresiile folosite de invitați, să aleg cuvinte, să compun și să adun, să versific și să scot din vârful pixului catrenul care să fie esența discursului auzit. Deliciul acestor catrene rămâne totuși atunci, când la finalul evenimentului, cei de față, sunt încă sub farmecul celor auzite și văzute.

1.Domnului, EMILIAN MARCU:

Foarte multă greutate duce domnu' Marcu-n spate...
E poet și prozator, eseist și editor!
Și pe "Labiș" l-a luat, și nici "Creangă" n-a scăpat,
Acum l-a luat șarmant și pe domnul comandant!

2.Domnului, TEODOR PRACSIU:

Un discurs de calitate. Spui Pracsiiu, spui de toate.
Este la Bârlad frecvent, cronicarul consecvent.
Ce scoate din buzunar ? Spirit, dar, talent și har.
Zice că Bârladu-i viu. Mulțumim. De asta scriu!

3.Domnului, PETRUȘ ANDREI:

Bine că a precizat că-n Bârlad s-a măritat
În dilemă să nu stăm cam... pe unde să-l plasăm!?
Cu toții am constatat că-i soldat disciplinat.
E mereu o provocare. 37(treizecișapte) ? La mai mare!

4.Domnului, MARINEL GÎLCĂ:

Drag prieten, Marinel. Mare-n scris, nu mititel,
Premiant și premiat, cu-argumente lăudat,
Autentic scriitor un "Torent" de viitor,
"Visul" e realitate. Deasupra pe toți și toate!

5. Și... participanților:

Vă felicit! Ce răbdare aveți la discursul mare!!!
Asta-nseamnă că vă place ce-n oraș aici se face.
Nu vă pun astăzi la zid, am scăpat ieri de Covid.
Bârlădenii mei frumoși, să ne vedem, sănătoși!

Ben TODICĂ

CĂPĂSTRUL... PENTRU CINE ?

Michel de Montaigne scrie că atunci când filozofii practică „știința înțelepciunii”, de fapt ei învață să moară. Cred că un țăran poate fi mai inteligent decât un academic tocmai pentru faptul că nu cară bagajul cunoștințelor celui învățat. Cel ce nu știe, știe că nu știe, iar cel ce știe crede că știe totul. El stătea odată și își privea pisica atent care stătea nemișcată, cu ochii țintiți în copac și deodată o pasăre cazu jos pe ciment, drept între labelle ei. A căzut pe gânduri întrebându-se multă vreme cum de e posibil să se întâmple așa ceva.

Joseph Goebbels, propagandistul lui Hitler, a introdus ideea diminuării/sărăcirii vocabularului și cunoștințelor populației, apoi faci ce vrei cu ele. SE ÎNTÂMPLĂ OARE ACELAȘI FENOMEN AZI? Nu vă plângeți că voi ați ales să trăiți așa! E bine în peștera plină de comori, numai că nu-s ale tale și somnul ți-e iepuresc. Am să vă spun o poveste care, în ciuda logicii capitaliste, putea să fie rezolvată dacă se aplica legea recunoștinței reîncarnării ar fi spus budiștii care spune că vei plăti într-o altă lume pentru faptele de aici sau de acum. Ați spune că e fantezie, însă ce va povestesc se întâmplă acum, în această viață.

În cazul eroului nostru, răsplata ar fi putut avea loc aici cu un pic de recunoștință a relației dintre oameni. Un om foarte bogat care juca poker la 20 de milioane de dolari mâna în Las Vegas și pierdea, avea căi întotdeauna să nu-și plătească taxele țării sale unde trăia pentru ca acesta, statul lăsa-se anumite ușite în sistem pentru afacerile murdare ale înaltei societăți. Ușite pe care numai anumiți agenți fiscali puteau să le acceseze. El având vreo sută dintre aceștia angajați, plătea anual câte 50 de dolari taxă la miliardele de dolari pe care le învârtea.

Țara suferea din lipsă de bani pentru infrastructură, sănătate și educație, dar ce-i pasă marelui șmecher profitor și arogant, care atunci când era întrebat de ce el, răspundea că trăim într-o țară liberă și democratică și că toți, dacă ne putem permite să plătim agenți de calculat taxele la sfârșit de an așa cum o face el ar fi păcat să nu o facă. Nu e nimic ilegal. Întorcea spatele și pleca râzând.

Într-o zi el căzu bolnav la pat și doctorii i-au spus că numai un transplant de rinichi îl mai poate salva. Zis și făcut. Doctorii au pornit în căutarea unui donator care se potrivea și după lungi încercări au găsit în sfârșit un binevoitor, pilotul său de pe elicopter s-a hotărât să-l ajute și i-a vândut unul din rinichii săi sănătoși. Operația a avut loc cu succes, însă după un an, bogătașul moare și curând după, și pilotul. Ceva nu lucrase în regulă. După lungi investigații s-a concluzionat că moartea celor doi a fost produsă de inferioara calificare a cadrelor medicale și a sistemului sanitar sărac.

Deci, concluzia este că, dacă bogătașul și-ar fi făcut datoria cinstită de a-și plăti taxele, sistemul sanitar, calitatea serviciilor și nivelul de pregătire al specialiștilor ar fi fost înalt și nu ar fi dus la eșecul transplantului. În concluzie, noi nu realizăm cât de importantă este această sinergie cinstită și bine orchestrată ca un sistem să funcționeze într-o societate. De asta spun că Ignoranța din vârful imperiului se va răspândi ca o ciumă și-l va distruge. Avem o mare responsabilitate ca cetățeni pentru a-i indentifica și a le amenda crima.

Dacă în perioada comunismului, în vest era criticată doctrina de spălare a maselor cu vise de comunitate și raiuri de basm împărate precum: țara noastră - casa noastră și că toți

suntem o familie, acum după ce jovi-alul Ronald Reagan și supra-orgoliosul Gorbaciov au distrus CALUL NEGRU, balanța mondială. Vestul s-a angajat în același tip de doctrină, însă de data asta a violenței și călcatul peste cadavrul aproapelui. Cel mai tare câștigă. Fiecare pentru el.

Dacă războaiele și suferința sunt motoarele evoluției conștiinței omului, atunci dumnezeul biblic nu există. Sau există pus intenționat de tirani ca să creeze opoziția. Unii muncesc și când recolta e gata, năvălim și prădăm. După ce s-a înavuțit, imperiul începe să se destrăbăleze și dispăre. Se naște un altul și tot așa. Deci, suntem cobaii unui experiment și acesta nu este Dumnezeu meu. Revelația lui Iisus Hristos după Ioan de Patmos, capitolul 6 versetele 1-8 ne spune că cei patru călăreți sunt considerați a simboliza Ciuma, Războiul, Foametea și, respectiv, Moartea. Că cei patru călăreți aduc Apocalipsa asupra lumii înainte de Judecata de Apoi.

Dacă Dumnezeu e viața, atunci el nu este interesat în amănuntele arderii ei. El doar apare din când în când și mai pune lemne pe foc când acesta mocnește adică, atunci când ne vede crescând ca varza în grădină, fericiți în razele soarelui. Investește zeci de miliarde de dolari anual în Calul galben, în arme nucleare.

Îi aud pe toți marii filozofi vorbind de Nice. Nu citisem nimic de Nice și am zis, ia să caut să citesc și eu ceva din filozofia lui, dar nu l-am găsit pe nicăieri și urmărind un interviu subtitrat, am descoperit că numele pronunțat Nice se scrie Nietzsche. Dumnezeu, mi-am zis! Păi eu când lucram la marea companie Natra prin anii '90, îl citeam în pauza de masă. Odată s-a întâmplat să vină directorul fabricii să ia prânzul în cantina care avea bucătărie

restaurant pentru 500 de muncitori și mâncând m-a întrebat ce citesc. Când i-am arătat coperta, a rămas perplex pentru că și el încercase, dar nu a înțeles nimic. Și mi-a recomandat să-mi cumpăr un laptop că e mai ușor să car o librărie așa decât cu o mână de cărți după mine prin fabrică.

David Lean, Werner Herzog, George Lucas, vorbesc de ei căci sunt din generația mea, toți au răspuns când au fost întrebați de către studenți cum să ajungă să facă un film că azi e simplu. Nu e ca pe vremuri când trebuia să faci rost de un aparat de filmat care era scump, de role de film scumpe pe care Lucas spunea că ucenic fiind aduna rămășițele din tobele rămase neterminate de la sfârșitul zilei de filmare în aparate cu echipele de profesioniști pe care le folosea apoi în filmele sale studentești. Eu, la rândul meu ca cineamator umblam prin marele orașe ale României ca să cumpăr role de film 2x8 mm care durau 3 minute pentru că nu se găseau fiind din import, ca să adun să-mi pot face un filmuleț de 10 minute, pentru competiții. Azi specialiștii afirmă că tehnologia digitală îi ajută pe toți să devină cinești. Că azi nu mai e o problemă să faci un film.

E o părere greșită, cred. Când s-a inventat creionul, toți au spus că de acum își vor scrie propriile cărți. Nu s-a întâmplat, pentru că a scrie o nuvelă sau roman e o artă, cere talent, înclinație, experiență de viață, imaginație etc. Toți putem sufla într-un fluier și scoate sunete, însă nu e magie precum flautul lui Mozart. Apoi se spune că de acum calculatorul ne va face filmele. Oare? Îi vezi pe șmecherii sau promotorii de software cum pun zece poze împreună într-un program în calculator și apoi te uiți la ele fascinat de ce se întâmplă pe ecran. Nu-ți mai iei ochiul de pe fir. Vai, ce efecte frumoase și mișcări finuțe, constante, cursive etc. Despre ce e vorba? E acesta un film care să-ți emancipeze conștiința, să te transporte undeva? Nu. Acestea sunt mișcările cobrei când își hipnotizează prada. Tu privești pe ecran cu creierul mic în stare de alertă. Animalul din tine e în pericol și nu-ți iei ochii de pe ecran până când primești confirmare că pericolul a trecut. Asemenea e și cu muzica. Dacă sună continuu, ești în

aceeași stare de alertă. Dacă mângâi părul partenerului încet și finuț, lin de sus în jos crezi o emoție, o poveste care vine cu tine, însă dacă o lovești brusc repetând același gest de sus în jos, se sperie și fuge. Instinctul animalic declară pericol și se apără.

Revin acum la Joseph Goebbels, care reducând vocabularul și educația, aducea populația aproape de animal, o speria cu ușurință manipulând masele în ce direcție voia. Este exact ce se întâmplă cu internetul și mass-media azi. Este folosit cu poftă și lăcomie pentru a acapara și a face bani încât nu se realizează că fără voia noastră reducem populația la nivelul pisicuțelor care aleargă după ghemuleț. Propaganda continuă a violenței și atracției prin fals extraordinar duce la exterminare sigură a îmbogățirii conștiinței. Civilizația e pusă pe fugă, aleargă accelerat până la ardere completă. Oare asta vrem, oare asta vrea Dumnezeu? Dacă Dumnezeu consideră că războiul și suferința e scopul ajungerii la El, atunci înseamnă că suntem niște cobai și el un profesor distrat.

Omul, ca să creeze artistic are nevoie de emancipare și cunoaștere și asta vine din interiorul lui. Un interior la care trebuie să lucreze și să-l găsească. Înțelepciunea sunt crăpături spre lumină. Când apare, trebuie s-o apuci de aripi și să-i desfaci obloanele. Te ridici în mușchi, îți tragi picioarele ghemuit în sus, obloanele se închid sub tine și ești înăuntru. Îi simți căldura, te înfășoară, deschizi ochii și zâmbești. E o nouă lume. O civilizație evoluează și crește. Cea din urmă, dacă sare brusc în față nu va fi în stare să se transpună fără educație. O simfonie nu poate

fi trăită fără un antrenament în timp, deasemeni vizionarea unei piese de teatru sau balet, lectura unui roman sau poezie, admirația unei sculpturi sau pictură. Munca e asiduă, iar puturosului nu-i convine să muncească, așa că umblă după căi scurte și trișează.

Arta adevărată care să evolueze conștiința poate fi generată doar de o altă conștiință înnobilită. Deci, poți avea toate aparatele mobile din lume ele nu vor face artă fără un talent/talent care să o opereze. Opera vine din artist. Însă problema mare acum e că artistul este tot mai mult izolat prin tot felul de reguli, restricții și platforme de expunere. CULTURA, în special izvorul, ARE UN MARE ROL ÎN CONSTRUIREA ARTISTULUI și cum globalizarea impune uniformizare, prin reducerea culturii locale, reducerea totală la accesul platformei de expunere locală prin invazia corporatistă monoteistă, șansa artistului este nulă. Este ca și cum ai cere întregii planete să consume doar cartofi din grădina cu legume deoarece cresc ușor, neglijându-se restul miilor de varietăți.

Când Sufletul local moare, se rupe o altă șansă din sufletul planetei și de aici din univers și Dumnezeu. Noi suntem parte din planetă și născuți să înflorim din ea nu din corporații sau ideile pretențioase, considerate geniale ale unor orgolioși obosiți și plictisiți de viață. Dacă pisica lui Montaigne știe ceva, cred că ar trebui să-i dăm puțină atenție și vom descoperi căi noi de a călători prin universul conștiinței Dumnezeu. E timpul să ne oprim din așteptări și să sărim pe-un alt cal.

Gheorghe VASILACHE

Capcanele limbii române (1)

Atingerea unui înalt grad de cultură generală, precum și dobândirea unei bune pregătiri profesionale presupun și o temeinică stăpânire a normelor limbii literare. Iată de ce cunoaște-rea și aplicarea întocmai a regulilor de scriere și vorbire corecte sunt sau ar trebui să fie în atenția fiecărui vorbitor de limbă română. În ciuda faptului că numeroși specialiști manifestă un interes sporit pentru cultivarea limbii, remarcăm în zilele noastre înmulțirea abaterilor de la normele exprimării corecte și îngrijite atât în rândul oamenilor cu diferite statute sociale, cât și, din păcate, în mijloacele de informare în masă: presă, radio, televiziune.

În cadrul unei rubrici intitulată *Unele capcane ale limbii române*, încercăm să punem în discuție diferite aspecte practice ale exprimării orale sau scrise care reprezintă reale dificultăți pentru vorbitori cu diferite niveluri de pregătire.

Despre pronunțare și scriere

1. Pronunțăm **cs** sau **gz**?

O exprimare îngrijită înseamnă, pe lângă respectarea regulilor gramaticale, și o pronunțare corectă a cuvintelor pe care le utilizăm, aspect care adesea, este ignorat, așa cum se întâmplă când e vorba de **termeni care cuprind litera x**. Scrierea și pronunțarea corectă a acestor cuvinte ridică numeroase probleme din cauza faptului că, în asemenea cazuri, se încalcă o regulă generală a ortografiei limbii române, conform căreia fiecărui sunet îi corespunde o literă. Litera **x** face însă excepție, deoarece, în funcție de contextul fonetic, adică de vecinătatea altor sunete, ea notează nu un sunet, ci un grup de două sunete consonantice: fie grupul consonantic **cs**, fie grupul **gz**. Ca regulă generală, litera **x** se pronunță **cs**: la început de cuvânt urmată de o vocală (*xanax*, *xenofob*, *xerox*, *xilofon*, *xilograf*), la sfârșit de cuvânt, după o vocală (*ax*, *bax*, *box*, *complex*, *duplex*, *fix*, *influx*, *lux*, *perplex*, *pix*, *plex*, *prefix*, *reflex*, *reflux*, *sufix* etc.), în interiorul cuvântului, înaintea unei consoane (*a excita*, *a exfolia*, *exhaustiv*, *experiență*, *experimenta*, *explozie*, (*a*) *exprima*, *extemporal*, *extensie*, *exterior*, *extern*, *extraordinar*, *extras*, *extrem*, *text* ș.a.). De asemenea, **x** se rostește **cs** în cazul prefixelor neologice *ex-*, *exo-*, *extra-*, al numele proprii de persoane: *Alexandra*, *Alexandru*, *Axene*, *Axinia*, *Polixenia*, *Roxana*, *Ruxandra*, *Xenia* etc., precum și al numelor de familie derivate de la ele: *Alexandrescu*, *Alexiu* ș.a. Astfel de cuvinte scrise cu **x** sunt în marea lor majoritate neologisme; doar câteva sunt ceva mai vechi de origine neogreacă sau turcă.

Alteori litera **x** aflată între două vocale se pronunță diferit de la un cuvânt la altul, deși contextul fonetic e identic, norma de pronunțare fiind stabilită, în aceste situații, de DOOM2.

Ea se poate reda fie prin grupul de sunete sonore **gz**, fie prin grupul de sunete surde **cs**. Se pronunță **gz** în cuvinte neologice latino-romanice precum: *auxiliar*, *exact*, *exala*, *exalta*, *examen*, *exantem*, *exantematic*, *exaspera*, *executa*, *exemplu*, *exercita*, *exercițiu*, *exil*, *exista*, *exotic*, *exulta*, precum și în familiile lexicale formate de la unele dintre acestea. Se pronunță **cs** în cuvinte ca: *exacerba*, *exacerbare*, *exeget*, *exegeză*, *exigență*, *exigent*, **exit-poll*, *exod*, *exonera*, *exorbitant*, *exorcism*, *exorcizare*, *exoteric*, *exotermic* ș.a.

În cazul cuvintelor scrise cu **x**, se constată multe greșeli de pronunțare la unii vorbitori neinițiați sau care nu acordă prea mult interes pentru o exprimare corectă. Cele mai multe se fac la pronunțarea cuvintelor cu **x** intervocalic. Mai frecventă este rostirea cu **cs** a cuvintelor care ar trebui pronunțate cu **gz**: **aucsiliar*, **ecsact*, **ecsamen*, **ecsemplu*, **ecsil*, **ecsista*, **ecsotic* etc. O altă greșeală se referă la pronunțarea grupului consonantic **ks** (îndeosebi precedat de vocala **e**) redus la **s**, când este urmat de o consoană. Putem auzi frecvent **rostiri greșite** de tipul: **escavator*, **esclamație*, **escrescență*, **esplicație*, **esplotare*, **estrema* (dreaptă), **escursie*, **eshibiție*, **espoziție*, **inespugnabil*, **justapunere*. Pe de altă parte, litera **x** este utilizată de către unii în scris, în mod nejustificat, acolo unde normele au consacrat scrierea cu grupul consonantic **cs**. Astfel, cuvinte (din fondul tradițional sau neologisme) precum: *a catadicsi*, *cocs*, *cocsar*, *cocserie*, *cocsagâz*, *comics*, *îmbâcsi*, *facsimil*, *fucsie*, *fucsină*, *micsandră*, *rucsac*, *sconcs*, *vacs*, (*a*) *văcsui*, *văcsuitor* apar scrise **greșit** cu **x**: **faximil*, **sconx*, **vax* etc. Un alt tip de greșeală destul de frecventă se referă la falsa analogie cu prefixul **ex-** în cazul unor cuvinte cu **s** precedat de vocala **e** și urmat de consoana **c**, ajungându-se astfel la grafii **incorecte**: **excadră*, **excadrilă*, **excadron*, **excalada*, **excalator*, **excală*, **excalop*, **excamota*, **excamotare*, **excapadă*, (*a*) **excorta*, **excortă*, **excroacă*, **excroc*, **excrocherie*, în locul formelor corecte *escadră*, *escadrilă*, *escroc*, *escrocherie* etc.

Analizând cauzele erorilor existente în privința scrierii cu **gz** sau **cs**, Mioara Avram remarcă faptul că una dintre acestea este identitatea unor contexte fonetice, dar cu scriere diferențiată după criterii etimologice care nu sunt la îndemâna nespecialiștilor. De exemplu, se scrie *cocs*, dar și *box*; *vacs*, dar și *ax*; *sconcs*, dar și *linx*; *facsimil*, dar și *maximă*; *micsandră*, dar și (*a*) *mixa*. Alteori cele două grupuri consonantice apar în contexte grafice foarte asemănătoare: *exagera* (**cs**), dar și *exact* (**gz**), *exegeză* (**cs**), dar și *exemplu* (**gz**); *oxid* (**cs**), dar și *auxiliar* (**gz**), *exod* (**cs**), dar și *exotic* (**gz**), *exuberant* (**cs**), dar și *exulta* (**gz**). La aceste explicații, se mai poate adăuga și oscilația în timp a normelor ortografice stabilite de diferitele ediții ale dicționarilor/ îndreptarelor ortografice; de exemplu, *cocs*, *fucsină* și *vacs* se scriau cu **x** după regulile academice din 1932. În concluzie, ori de câte ori avem nedumeriri, incertitudini

privind rostirea și scrierea grupurilor consonantice analizate, este bine să apelăm la lucrările normative în vigoare. (Pentru alte detalii vezi Mioara Avram, *Ortografie pentru toți*, p.80-85).

2.Accentuări corecte/ accentuări greșite

2.1. Rostim prevedere sau prevedere?

Într-un sens mai larg, accentul poate fi definit ca o pronunțare mai intensă sau pe un ton mai înalt fie a unei silabe dintr-un cuvânt, fie a unui cuvânt dintr-o propoziție sau dintr-o frază. În limba română, accentul **nu este fix**, locul său nefiind determinat cu necesitate de structura fonetică a cuvintelor. De aceea, nu se pot da norme general valabile de accentuare ca în franceză, de exemplu, unde se accentuează întotdeauna ultima silabă, sau ca în maghiară, unde se accentuează întotdeauna prima silabă a cuvântului. În limba română, așadar, accentul este **liber**, însă se pot face unele observații privitoare la locul acestuia în cuvintele românești, bazate pe cercetarea frecvenței diferitelor tipuri de accentuare. În mod obișnuit, accentul cade pe una dintre ultimele două silabe ale cuvântului. De obicei, cuvintele simple sau cele derivate terminate în consoană sunt accentuate pe ultima silabă *alcool*, *auditor*, *biscuit*, *cărămidar*, *contor*, *pianist*, *tractorist*, *tipograf*, *vagonet*, fără a fi excluse excepțiile: *adaos*, *bulgăr*, *cuantum*, *molcom*, *mugur*, *plesnet*, *pocnet*, *trăsnet*, *tropot*, *troscot*, *tunet*, *vaiet*, *vuiet*, *vultur* etc., iar cuvintele terminate în vocală sunt accentuate, de regulă, pe silaba penultimă (*feudă*, *greșală*, *vitejie*). Atunci când ultimul sunet al cuvântului este **a** (dar nu articolul hotărât feminin **a**) sau **ea**, accentul cade pe ultima silabă *baclava*, *cacealma*, *cherestea*, *dandana*, *grena*, *halva*, *lila*, *musaca*, *mucava*, *nuga*, *pafta*, *patalama*, *sarma*, *sofa*, *tarla*; *beizadea*, *bezea*, *boccea*, *cafea*, *canapea*, *catifea*, *chiftea*, *cișmea*, *cucuvea*, *curea*, *lalea*, *lulea*, *măsea*, *micșunea*, *pansea*, *peltea*, *perdea*, *proptea*, *saltea*, *șosea*, *telemea*, *testea*, *tinichea*, *ulcea*, *vâlcea*, *vopsea* etc). Cuvintele care se termină în diftong au, de regulă, accentul pe silaba finală: *dulău*, *lingău*, *mâncău*; *buboi*, *cotoi*, *lădoi*; *amărui*, *căprui*; *argintiu*, *auriu*, *cenușiu*, *portocaliu*, *vișiniu*, dar și pe silaba de dinaintea diftongului final: *consiliu*, *detaliu*, *oficiu* etc. Cuvintele accentuate pe silaba antepenultimă sunt mai puțin frecvente, iar cele accentuate pe cea de-a patra silabă începând de la finală sunt extrem de rare: *călugăriță*, *doctoriță*, *ferfeniță*, *gărgăriță*, *gogoriță*, *prepelită*, *răzmeriță*, *șliboviță*, *veveriță*.

Prezentăm, în cele ce urmează, câteva aspecte generale referitoare la plasarea accentului în exprimarea orală, relevând mai cu seamă inconsecvențele, confuziile sau chiar greșelile mai frecvente.

Există în limba română o serie de **cuvinte** mai vechi sau mai noi **care** admit **variante accentuale literare libere**, indicate în DOOM 2 în ordinea preferinței: *agriș/agriș*, *anost/anost*, *antic/antic*, *apendice/apendice*, *asfixie/asfixie*, *bebe/bebe*, *buldog/buldog*, *candid/candid*, *chivot/chivot*, *dihor/dihor*, *firav/firav*, *gingaș/gingaș*, *hatman/hatman*, *intim/intim*, *jilav/jilav*, *manager/manager*, *mijloc/mijloc*, **modem/modem*, *osana/osana*, *pegas/pegas*, *penurie/penurie*, *pilotă/pilotă*, *polip/polip*, *ponei/ponoi*, *puber/puber*, *rabatare/rabatare*, *sinecdocă/sinecdocă* etc.. În aceste situații, ambele tipuri de accentuare sunt corecte. Indiferent de felul în care punem accentul, cuvântul în cauză își păstrează sensul și categoria gramaticală, iar enunțul în ansamblul lui nu se

modifică deloc. Formele duble de accentuare se întâlnesc în special la neologisme și se explică uneori prin faptul că același cuvânt a intrat pe mai multe căi și în perioade diferite. Să se compare: *profesor* (< fr. *Professeur*) și *profesor* (< germ. *Professor*). În ultima vreme, se tinde spre o specializare semantică a unor astfel de forme duble de accent. Astfel, se spune tot mai des **trafic** intens, **trafic** aerian, **trafic** maritim (circulație), dar **trafic** de influență, **trafic** cu droguri etc.

Accentul poate avea, în limba română, un rol **diferențiator semantic**. Înseamnă că, uneori, el deosebește între ele două cuvinte care se scriu la fel, dar se pronunță diferit, numite *omografe*. **Plasarea greșită** a accentului în cazul unor astfel de cuvinte modifică sensul comunicării, generând nedorite confuzii cum ar fi: *acele* (pluralul de la *ac*)/ *acele* (pronume), *afin* (s., arbust scund)/ *afin* (s., rudă prin alianță), *august* (s., lună a anului)/ *august* (adj.,impunător), *bariton* (s., cântăreț)/ *bariton* (s., instrument muzical), *castanii* (pluralul de la substantivul *castan*)/ *castanii* (adj. culoare), *colonie* (s., cetate, oraș, teritoriu, grup de copii, de animale etc.)/ *colonie* (s., lichid parfumat), *companie* (s. unitate militară)/ *companie* (s., tovărășie, societate, întreprindere), *copii* (pluralul de la *copie*)/ *copii* (pluralul de la *copil*), *director* (s., conducător)/ *director* (adj. care indică o direcție), *episcop* (s., grad ierarhic)/ *episcop* (s., aparat de proiecție), *file* (s. carne)/ *file* (pluralul substantivului *filă*), *imobil* (clădire)/ *imobil* (fix), *înapoia* (îndărătul) (prepoziție)/ *înapoia* (verb); *haină* (adj.)/ *haină* (subst.), *mozaic* (s., lucrare decorativă)/ *mozaic* (adj., referitor la mozaism), *țarină* (s., câmp cultivat)/ *țarină* (s., soția țarului), *vestibul* (s., cavitate a urechii)/ *vestibul* (antreu). Așadar vom spune corect: *A sosit un nou director de școală.*, dar nu *A sosit un nou director de școală. Consiliul director a discutat despre câteva măsuri urgente.*, dar nicidecum. *Consiliul director va lua curând câteva măsuri urgente.* Este corect enunțul: *Am două animale de companie.*, dar este total greșit să spunem: *Am două animale de companie.* O pereche de omografe, pe care o mulțime de vorbitori, inclusiv din domeniul editorial sau din media, o folosesc greșit este *corector* (s., persoană care are sarcina de a corecta un text)/ *corector* (s. aparat destinat corectării). De aceea, enunțurile: *Am discutat cu un corector de la Polirom în legătură cu textul trimis spre publicare.*, dar și *Pentru riduri, machieuză a folosit un corector vechi.* sunt inadecvate din cauza selectării greșite a acestor omografe.

Cele mai frecvente greșeli de accentuare se observă la substantivele feminine terminate în hiatal **i-e**. Acestea se accentuează, de regulă, fie pe silaba penultimă, deci pe vocala **i** din finala **-i-e** (ca în *bucurie*, *felie*, *omenie* etc.), fie pe silaba antepenultimă, anterioară deci lui **i** din **-i-e** (ca în *așchie*, *corabie*, *salcie* etc.). Semnalăm câteva greșeli de accentuare la astfel de cuvinte:

- **accentuări regionale** opuse celor din limba literară la **cuvinte vechi**: *frânghie*, *gingie*, *prerie*, *zavistie* în loc de *frânghie*, *gingie*, *prerie*, *zavistie* sau chiar la **neologisme**: *furie*, *infanterie* în loc de *furie*, *infanterie*;

- **accentuări învechite** opuse celor (literare) actuale: *academie*, *ceremonie*, *mumie*, în loc de *academie*, *ceremonie*, *mumie*;

- **accentuări greșite**, cu caracter mai mult sau mai puțin individual și accidental, cauzate, pur și simplu, de necunoașterea cuvintelor respective sau de aplicarea mecanică a unui model inadecvat: *ananghie*, *butelie*, *mantie*, în loc de *ananghie*, *butelie*, *mantie*.

Un cuvânt accentuat greșit și care a revenit constant

în exprimarea orală a multor vorbitori (unii chiar cu studii juridice) după încercarea de adoptare în 2018 a unui act normativ referitor la justiție, a fost *amnistie*, care, conform DEX-ului, înseamnă „scoaterea unui fapt penal sau civil de sub răspunderile legii” sau „înlăturarea răspunderii penale pentru infracțiunea săvârșită” și care a fost articulat greșit pe antepenultima silabă (*amnistie*), în locul formei cu articulare pe penultima silabă: *amnistie*. Prin urmare se va spune corect: *Parlamentarii au discutat zile în șir despre încercarea guvernului de a introduce într-un act normativ amnistia* (nu *amnistia*) *pentru anumite infracțiuni*. Un alt exemplu tot din domeniul juridic de accentuare greșită este cuvântul *alibi*, care înseamnă „dovadă de nevinovăție rezultată din constatarea că, la data săvârșirii infracțiunii, cel bănuit se afla în altă parte decât la locul săvârșirii ei”, pe care îl auzim accentuat incorect *alibi*, în loc de *alibi*. La fel de supărătoare la auz sunt alte trei accentuări greșite ale cuvintelor: *capsulă*, *prevedere* *caracter*. Primul cuvânt face parte din terminologia medical-farmaceutică și are accentul obligatoriu pe penultima silabă (*capsulă*), dar e pronunțat, profund greșit, *capsulă*, precum în clipul: *Urimil se administrează câte o capsulă pe zi*. În privința celui de-al doilea cuvânt (*prevedere*), normele ortoepice actuale nu admit accenuarea pe antepenultima silabă (*prevedere*), folosită nepermis de frecvent de unii politicieni și jurnaliști cu pretenții de cultură, în locul accentuării corecte *prevedere*. Acesta este un derivat succesiv de la *a vedea*: *vedere*, cu accentul pe penultima silabă, apoi *prevedere* în care accentul trebuie plasat tot pe aceeași silabă. În cazul substantivului *caracter*, accentul corect este pe ultima silabă (*caracter*), nu pe penultima (*caracter*), cum foarte des se aude în spațiul public.

2.2. domnii *Morariu* și *Pădurariu*? sau domnii *Morariu* și *Pădurariu*?

Există în limba română actuală un număr mare de nume de familie provenite de la substantive comune derivate cu sufixul *-ar*, care indică anumite ocupații. Acestea pot să apară cu formă nearticulată (*Morar*, *Butnar*, *Cojocar*) sau, cele mai numeroase, cu formă articulată, dar cu funcția articolului preluată de vocala *u*: *Cojocar*, *Ciobotaru*, *Dogaru*, *Fieraru*, *Lemnar*, *Moraru*, *Olaru*, *Păcuraru*, *Păduraru*, *Pescaru*, *Rotaru*, *Sticlaru*, *Văcaru* etc. Unele dintre apelativele care stau la baza numelor de familie actuale sunt moștenite direct din latină în această formă: lat. *molarius* > *morariu*, lat. *olarius* > *olariu* etc. Moștenite sau derivate ulterior, cuvintele din lista de mai sus se terminau în **româna veche** în *-iu* monosilabic. Accentul nu cădea pe diftongul *-iu*, ci pe vocala *a* din silaba anterioară: *morariu*, *olariu*, *pescariu*, *văcariu*.

Astfel de forme cu accentul pe *a* se mai păstrează în Transilvania sau în Moldova, căroră le este caracteristică rostirea moale a consoanelor finale. Sub influența exercitată de numele grecești terminate în *-iu*, în care *i* este accentuat (*Atanasiu*, *Eftimiu*, *Gheorghiu*, *Vasiliu*), sau de cele turcești, de felul *Beșliu*, *Deșliu*, *Cazacliu*, au început să apară nume de familie în *-iu*, fără ca rădăcina să fi avut un *i* final: *Antoniu*, *Constantiniu*, *Costiniu*, *Manoliu*.

Consecința acestei influențe este faptul că vorbitorii (mai ales cei din sudul țării), simțind formele în *-ariu* ca regionale, au încercat să le evite, deplasând accentul pe *i*. Mai putem adăuga și faptul că purtătorii acestor nume de familie au acceptat fără rezerve aceste forme, iar alții chiar au provocat

această modificare. Nu putem neglija și contribuția presei sportive vorbite sau a emisiunilor muzicale care se întrec în crearea acestei *mode*.

2.3. O posibilă listă de cuvinte frecvente și pronunțarea lor CORECTĂ!

2.3. Se pronunță corect: *acvilă*, nu **acvilă*, *adică*, nu **adică*, *adidas*, nu **adidas*, *agora*, nu **agora* (piață publică în Antichitate), *aripă*, nu **aripă*, *Atlas*, nu **Atlas*, *avarie*, nu **avarie*, *arșiță*, nu **arșiță*, *bazilică*, nu **bazilică*, *bojdeucă*, nu **bojdeucă*, *bolnav*, nu **bolnav*, *cătină*, nu **cătină*, *cezar*, nu **cezar* (împărat), *cobai*, nu **cobai*, *cobalt*, nu **cobalt*, *cuant*, nu **cuant* (cantitate sau sumă neprecizată la care se urcă o cheltuială), *despot*, nu **despot*, *Dobrogea*, nu **Dobrogea*, *duminică*, nu **duminică*/**duminică*, *editor*, nu **editor*, *epocă*, nu **epocă*, *gerberă*, nu **gerberă*, *gulag*, nu **gulag*, *gulaș*, nu **gulaș*, *harpie*, nu **harpie*, *hulpav*, nu **hulpav*, *infirm*, nu **infirm*, *input*, nu **input*, *instant*, nu **instant*, *lingav*, nu **lingav*, *martiriu*, nu **martiriu*, *mârșav*, nu **mârșav*, *molcom*, nu **molcom*, *radar*, nu **radar*, *reviem*, nu **reviem*/**reviem*, *regizor*, nu **regizor*, *revizor*, nu **revizor*, *rucsac*, nu **rucsac* (plural *rucsacuri*, nu **rucsaci*), *simbol*, nu **simbol*, *suntem*, nu **suntem*, *sunteți*, nu **sunteți*, *stafie*, nu **stafie*, *taxi*, nu **taxi*, *trufaș*, nu **trufaș*, *tumult*, nu **tumult*, *vipie*, nu **vipie*.

2.4. Greșeli curente în pronunțarea unor nume proprii străine

În conformitate cu norma actuală și identic/ similar cu pronunția din țara de origine: Capitala Turciei, *Ankara*, se pronunță cu accent pe prima silabă, *Ankara*, nu pe penultima *Ankara*. Capitala Columbiei, *Bogota*, se pronunță cu accent pe ultima silabă, *Bogota*, nu pe penultima *Bogota*. Bosfor, strâmtoarea dintre Europa și Asia care unește Marea Neagră cu Marea Marmara, se accentuează pe ultima silabă, *Bosfor*, nu pe prima *Bosfor*. Capitala Belgiei, *Bruxelles*, se pronunță *brüsel*, nu *bruksel*. Capitala Venezuelei, *Caracas*, are accentul pe penultima silabă, *Caracas*, nu pe prima *Caracas*. *Chicago* se pronunță cu *ș* (*șikago*), nu cu *ci* (*cikago*). *Eifel* se pronunță *e-fel*, nu *ai-făl*, căci numele e franțuzesc. Statul din America Centrală istmică, *Honduras* (pron. *onduras*), are accentul pe penultima silabă, *Honduras*, nu pe prima *Honduras*. *Managua*, capitala statului Nicaragua, are accentul pe penultima silabă, *Managua*, nu pe ultima *Managua*. Orașul spaniol *Malaga*, port la Marea Mediterană, are accent pe prima silabă, *Malaga*, nu pe penultima *Malaga*. *Michigan*, unul dintre statele americane, se pronunță *Mișigă*. *Monaco*, statul de pe Coasta de Azur, poate fi accentuat atât pe penultima silabă, *Monaco*, cât și pe ultima *Monaco*. Capitala Ciprului, *Nicosia*, are accentul pe penultima silabă, *Nicosia*, nu pe antepenultima *Nicosia*. *Peru*, stat în America de Sud, cu ieșire la Oceanul Pacific, se pronunță cu accent pe ultima silabă *Peru*, nu pe prima, *Peru*. (Locuitorii lui se numesc *peruani* sau *peruvieni*). *Ucraina* se pronunță în 3 silabe (*U-crai-na*), nu în 4 silabe (*U-cra-i-na*), iar locuitorii săi se numesc *u-crai-neni*, nu *u-cra-i-neni*.

**„Limba unui popor este expresiunea
și totodată instrumentul gândirii sale.”**

(Alexandru Dimitrie Xenopol)

Filonul absurdului în spațiul românesc: Urmuz, Caragiale, Vinea (2)

Eliza ARTENE

În **I. L. Caragiale** (1852-1912), Ionesco vede, de asemenea, o altă conștiință lucidă care a supus lumea unei riguroase analize la microscop și a căutat a evidenția toate relele posibile și urâtenia personajelor care ne umplu viața de fiecare zi, dar în stilu-i caracteristic: *văz enorm și simț monstruos*¹.

Scârbit de societatea timpului său, după ce și-a agravat dezgustul denigrând-o, în întreaga sa operă, cu violență și luciditate, talent și umor, (scrie Ionesco în *Portretul lui Caragiale* din *Note și contranote*) Caragiale este caracterizat prin virulența excepțională a criticii sale. Într-adevăr, omenirea, așa cum ne este înfățișată de acest autor, pare a nu merita să existe. Personajele sale sunt niște exemplare umane în așa măsură degradate, încât nu ne lasă nici o speranță. Într-o lume în care totul nu e decât batjocură, josnicie, numai comicul pur, cel mai nemilos, se poate manifesta. Principala originalitate a lui Caragiale este că toate personajele sale sunt niște imbecili.²

Și imbecilii sunt, în majoritate, în universul caragialian, politicieni. *Sunt niște cretini politicieni. În așa măsură, încât și-au deformat limbajul cel mai cotidian. Ziarele sunt hrana întregii populații: scrise de niște idioți, ele sunt citite de alți idioți. Deformarea limbajului, obsesia politică sunt atât de mari încât toate actele vieții se scaldă într-o bizară elocvență, alcătuită din expresii tot atât de sonore pe cât de minunate de improprii, în care cele mai rele nonsensuri se acumulează cu o bogăție inepuizabilă și servesc la justificarea, nobilă, a unor acțiuni incalificabile.*³

În câteva cuvinte, Ionesco descrie obiectiv teatrul lui Caragiale, înregistrându-l drept un cronicar fidel al vremilor sale, vremi care l-au iritat oriunde s-ar fi găsit în căutarea unei liniști posibile:

*Distanța dintre un limbaj pe cât de obscur pe atât de elevat și șiretenia meschină a personajelor, dintre politețea lor ceremonioasă și necinstea lor funciară, adulterele groțesti ce se amestecă cu toate acestea, fac ca în cele din urmă acest teatru, mergând dincolo de naturalism, să devină absurd-fantastic. Niciodată stăpânite de un sentiment de culpabilitate, nici de ideea vreunui sacrificiu, nici de vreo altă idee («de vreme ce avem un cap, la ce ne-ar sluji inteligența», se întreabă ironic Caragiale), aceste personaje cu conștiința uimitor de liniștită sunt cele mai josnice din literatura universală. Critica Societății capătă astfel la Caragiale o ferocitate nemaipomenită.*⁴

Geniu nemilos al adevărului spus fără perdea, al ironiei și al comicului, Caragiale creează înaintea lui Ionesco rinocerii în fașă. De la lumea sa de Bibici, Joiți, Cațavenci,

Coni Leonizi, la *anti-lumea unui sceptic*, pasul a fost făcut cu lejeritate, Ionesco nerealizând altceva decât să își exprime mirarea, îndoiala și neputința în fața unui **de ce a fi sau a nu fi?** ionescian-hamletian interogatoriu halucinant.

Ionesco nu s-a spălat pe mâini, față cu acest univers hilar populat de personaje parcă ireal de imbecile, ci, din contră, a căutat, s-a întrebat, a demolat ființa tocmai spre a înțelege ceva din ea, din mecanismele sale, și a tolerat, până la urmă, și existența acestor mașinării ciudate, oamenii, guvernate de o forță invizibilă, de neîntrezărit, care își lasă creația/jucăriile să orbacăie în neștire, să moară nemulțumite că nu au avut un sens să se nască neîntrebați fiind și să dispară fiindcă așa se întâmplă aici, pe Terra.

La Caragiale, teatrul își îndeplinește strălucit menirea de forță educativă a cetății, cel puțin teoretic, aducând în prim-plan moravurile, limbajul, stereotipii, meschinăriile, frivolitățile și arătându-le cu degetul, sperând ca prin aceasta să se îndrepte lucrurile și lumea să devină un loc respirabil și unde să se poată trăi în tihnă. Acest deziderat, se pare, nici astăzi nu i s-ar fi împlinit, oricât și-ar fi dorit să ridice ridiculizarea la rang de mustrare și act de corijare oficial.

Andreea Vlădescu, în *Continentele ficțiunii*⁵ le găsește celor doi autori un punct comun: concepția similară asupra comicului care poartă în sine unda de tragic, diferența constând în raportarea la micro-macrocosm (Caragiale-societatea, Ionesco-universul). Altă intersectare ideatică ar fi cu privire la drama comunicării – la Caragiale se discută despre imposibilitatea de a comunica – pe motiv de societate orientată după șabloane, stereotipii, convenții, la Ionesco lipsind cu desăvârșire – sentimentul înstrăinării/dezumanizării fiind profund, precum și acela al singurătății în doi - *Delir în doi* - sau printre semenii. Lumea personajelor este una claustră, dialogurile nu au nicio logică, absurdul este evidențiat în acest mod, poate chiar exagerat voit.

Cum s-a remarcat adeseori, scrie Ion Vartic⁶, *schizele caragialiene circumscriu profilul, mentalitatea și habitudinile micului burghez de la sfârșitul veacului trecut și de la începutul secolului nostru. [...] Prozatorul Radu Cosașu observă că ființa noastră e caragialo-emesiană. [...] Dar explicația primordială a vitalității neîntrerupte a «Momentelor», ca și a cauzei pentru care ele transcend statutul de proză ocazională, trebuie să fie, cred, de natură ontologică și existențială. S-a vorbit, în mod unanim, despre sociabilitatea absolută a eroului generic al «Momentelor», despre capacitatea lui continuă de adaptare la împrejurări și cu semenii săi; altfel spus, despre trăirea lui*

conformă unei «filosofii a imediatului⁷», care-i revelă instinctul de asociație gregară, datorită căruia îl întâlnim așa de adesea, pretutindeni.

Dacă la Caragiale se face uz de cuvânt pentru manipulare, la Ionesco acesta este dezbrăcat de orice urmă de sens, dezarticulat, presupunând moartea gândirii/a spiritualității prin moartea limbajului. Putem comunica și fără a spune nimic. Simple înșiruiuri de sunete, de cuvinte, alandala, fără mesaj și fără emoție dăruită sau primită. Excelent exemplu pentru sublinierea absurdului de limbaj caragialean este schița *Căldură mare*. Îmbinând absurdul cu fantasticul, ambiguitatea, rapiditatea replicilor, starea de iritare, pe fond de zăpușeală nervozitatea vizitatorului crește proporțional cu calmul valetului.

Ion Vinea (1895-1964) – considerat a fi în vecinătatea mișcării literare de avangardă, este autorul care, alături de Tzara și Iancu va publica revista *Simbol*, în 1912, iar între anii 1922-1932 oferă autorilor moderniști și avangardiști un spațiu pentru afirmare și exprimare în paginile *Contemporanului*. Ionesco afirma că *avangarda înseamnă libertate⁸*, iar Ion Vinea a fost considerat un autor modern, care se ținea departe de *înregimentări*, dând frâu liber imaginației creatoare nelipsită de veghea permanentă a inteligenței artistice. Ion Pop consideră că poezia lui Vinea se fixează la o notație de cele mai adeseori concentrată, de un ușor eliptism formal, din care nu lipsesc valorile plastice, văzute când în încremenirea mecanicist-constructivistă, când învăluită într-un vag abur oniric⁹, referitor la perioadele *Manifestului activist către tinerime*, colaborărilor de la *75HP*, și de la *Unu*.

Despre creația de mai târziu, tot acesta afirmă că urmează un drum paralel cu al avangardei, cu destule interferențe substanțiale, pentru a-l putea așeza printre promotorii ei. Se va găsi întotdeauna în poezia sa notația impresionistă tipică avangardistă, după modelul probabil, al cubismului literar al lui Appolinaire. Mai vorbește despre coerența poemului¹⁰, de orientarea notației spre definirea unei stări sufletești unitare și la versul acestuia, care nu curge ușor, ci se simte peste tot o constrângere, o rupere care e și a stării sufletești sever cenzurate¹¹. La întrebarea dacă a fost sau nu un avangardist, se răspunde pozitiv, dar cu observația că a fost unul care a negat pe tăcute și a protestat în șoaptă. Era în el mai multă tăcere decât strigăt, iar în delirul său interior o liniște și o ordine amenințătoare.¹²

Note:

1. I. L. Caragiale, *Grand Hôtel «Victoria Română»*, versiune electronică: <http://ro.wikisource.org/>
2. E. Ionesco, *Note și contranote*, Humanitas, 1992.
3. idem.
4. ibidem, p. 155.
5. Andreea Vlădescu, *Continentele ficțiunii*, Ed. Logos, 2000.
6. I. L. Caragiale, *Temă și variațiuni*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1988, Ed. îngrijită de Ion Vartic.
7. Idem, apud Pompiliu Constantinescu, *Caleidoscop*, Ed. Cartea Românească, 1974.
8. E. Ionesco, *Note și contranote*, Humanitas, 1992.
9. Noemi Kozma și Gabriela Scorșu, *Literatura română, Repere critice fundamentale*, Ed. Aula, Buc. 2003.
10. idem.
11. ibidem, p. 327.
12. idem.

Răspunsurile la problemele de logică din pagina 92

SACUL CU MONEZI FALSE

Emirul a numerotat sacii, cu o cretă, de la 1 la 10. Apoi a scos din fiecare sac un număr de monezi egal cu numărul inscripționat pe acesta (în total, 55 de monezi, adică $1+2+3+4+5+6+7+8+9+10=55$). Apoi a cântărit cele 55 de monezi. Rezultă imediat care este sacul cu monezi false: cel care are inscripționat numărul de u.g. lipsă până la 550 u.g. (greutatea ideală, în cazul în care nu ar fi existat monezi false!).

PUNGA CU PIETRE PREȚIOASE

Al Gabriși avea 3 rubine.

RAȚIONAMENTE:

1. **Prima ipoteză:** 1 înțelept are rubin (1 înțelept "R"), 6 înțelepți au smarald (6 înțelepți "S"):
- înțelepții "S" au văzut, fiecare, 5 smaralde și 1 rubin;

- înțeleptul "R" a văzut 6 smaralde.

La auzul primului ordin niciunul dintre înțelepții "S" nu știe cu precizie ce are în propria punguță și, ca atare, nu se cîntește! (poate avea fie rubin, fie smarald).

La auzul primului ordin, știind cu precizie că are rubin, înțeleptul "R" va face pasul înainte!

Dar, întrucât înțeleptul "R" nu a făcut pasul, înseamnă că prima ipoteză este falsă!

2. **A doua ipoteză:** 2 înțelepți au rubin (2 înțelepți "R"), 5 înțelepți au smarald (5 înțelepți

"S"):

- înțelepții "S" au văzut, fiecare, 4 smaralde și 2 rubine;

- înțelepții "R" au văzut, fiecare, 5 smaralde și 1 rubin.

La auzul primului ordin niciunul dintre înțelepții "S" și "R" nu știe cu precizie ce are în propria punguță și, ca atare, nu se cîntește! (poate avea fie rubin, fie smarald).

În timpul primei pauze, fiecare din înțelepții "R" raționează astfel: *dacă eu aș avea smarald, ar fi existat în total doar 1 rubin (acela pe care l-am văzut în punguța colegului meu); dar, în acest caz, conform primei ipoteze, acest coleg al meu ar fi trebuit să facă un pas înainte la auzul primului ordin; el nefăcând însă acest pas, rezultă, deci, că raționamentul meu este fals iar adevărul este că eu am rubin!*

Dat fiind faptul că raționamentele înțelepților "R" sunt simetrice, la auzul celui de al doilea ordin, știind cu precizie că are rubin, fiecare înțelept "R" va face pasul înainte!

Dar, întrucât înțelepții "R" nu au făcut pasul, înseamnă că și a doua ipoteză este falsă!

3. **A treia ipoteză:** 3 înțelepți au rubin (3 înțelepți "R"), 4 înțelepți au smarald (4 înțelepți "S"):

- înțelepții "S" au văzut, fiecare, 3 smaralde și 3 rubine;

- înțelepții "R" au văzut, fiecare, 4 smaralde și 2 rubine.

La auzul primului și al celui de al doilea ordin niciunul dintre înțelepții "S" și "R" nu știe cu precizie ce are în propria punguță și, ca atare, nu se cîntește! (poate avea fie rubin, fie smarald).

În timpul celei de a doua pauze, fiecare din înțelepții "R" raționează astfel: *dacă eu aș avea smarald, ar fi existat în total doar 2 rubine (acelea pe care le-am văzut în punguțele colegilor mei); dar, în acest caz, conform celei de a doua ipoteze, acești colegi ai mei ar fi trebuit să facă un pas înainte la auzul celui de al doilea ordin; ei nefăcând însă acest pas, rezultă, deci, că raționamentul meu este fals iar adevărul este că eu am rubin!*

Dat fiind faptul că raționamentele înțelepților "R" sunt simetrice, la auzul celui de al treilea ordin, știind cu precizie că are rubin, fiecare înțelept "R" va face pasul înainte!

Dar, întrucât se știe că înțelepții "R" au făcut intradevăr pasul înainte la auzul celui de al treilea ordin, rezultă clar faptul că Al Gabriși avea în pungă 3 rubine

NOTA Urmând firul avestor raționamente, se poate spune că numărul de rubine coincide cu numărul de ordine date de Al Gabriși. De exemplu, dacă înțelepții fac pasul la auzul celui de al cincilea ordin, înseamnă că Al Gabriși avea în pungă 5 rubine!

av. Ioan CIOBANU

Din Sala Pașilor Pierduți

Eu și... „Cerbul de Aur”

Dimineață geroasă de decembrie '94.

Străzi și trotuare înghețate. Se circula greu, motiv pentru care am ajuns mai târziu la Barou. Oricum nu mă grăbeam pentru că nu aveam dosare la... sală (este vorba de sala de judecată – n.n.).

De unde să știu că distinșii mei colegi de birou – d-na avocat Cristina Purice și d-l avocat Dumitru (Mitică) Boroș – mă așteptau... ca pe altceva.

Nici nu intru bine în birou că Mitică și sare cu gura:

– Unde umblați maestre, asta-i oră de venit la muncă?

Surprins de... impetuozitatea colegului (în treacăt fie zis, Mitică își mai permitea – rar, foarte rar – unele accese de... autoritate, speculând slăbiciunea ce-o aveam pentru el, slăbiciune determinată de faptul că fusese unul dintre cei mai buni elevi ai soției mele iar eu, la rândul-mi, vedeam în el un avocat de viitor – și nu m-am înșelat! –) îi replic:

– Ce s-a întâmplat Mitică, mi-ai ajuns cumva șef și eu încă nu știu?

La care, Mitică:

– Stați maestre, n-o luați chiar așa, dar este un tânăr care vă așteaptă – după spusa lui – de pe la... 5 dimineață!

– Și unde-i... matinalul ăsta? îl întreb.

– Pe hol... pe jos... pe la sală, mă duc să-l caut.

În scurt timp, apare cu... matinalul.

– Domnule avocat, începe acesta agitat, vă caut... vă aștept de dimineață... sunt venit de-aseară, am stat în gară... v-am căutat... cine m-a trimis, la dumneavoastră m-a trimis... eu cu altul nu... ce bine că v-am găsit!... eu...

Văzându-l agitat și incoerent, intuindu-l ca fiind și cam „ciudățel”, am încercat să-l liniștesc:

– Dacă tot m-ați găsit, nu vreți să-mi spuneți și pentru ce m-ați... căutat?

– Domnule avocat, începe acesta, eu am făcut o acțiune la Judecătoria dar președintele refuză s-o judece, mi-a restituit-o..., ba, colac peste pupăză, mă mai trimite să consult... nu știu ce avocat... eu nu mă duc la alt avocat, eu am venit la dumneavoastră pentru că mi-a spus mie lumea că numai dumneavoastră... de fapt mi-a mai spus și... că dumneavoastră... de fapt el când m-a trimis... nu vrea s-o judece... îl puneți dumneavoastră s-o judece...

Văzând că nu mai contenește – mai ales cu laudele – îl întreb:

– Aveți vreo copie după acțiune?

– Am originalul, că mi-a restituit-o! Poftim, și-mi întinde originalul acțiunii.

Iau acțiunea, care era scrisă „de mână” pe o coală A4,

și înainte de a o citi privirea mi se oprește pe... rezoluția președintelui Judecătoriei, rezoluție pusă sus, în partea stângă a colii și care „glăsuia”:

„Se va restitui pentru a consulta un avocat”.

Intuind că este vorba despre o acțiune inadmisibilă sau al cărei obiect era... „curios” – nu degeaba l-a trimis președintele la avocat – am... purces la lectura acesteia.

– Ce cerea în cerere? – vorba lui nenea Iancu –. Vă las plăcerea de a lua cunoștință de „obiectul” cererii redându-vă acțiunea (folosind doar inițialele „personajelor” și a localității) care, grafic, se prezenta astfel:

*„Se va restitui
pentru a consulta
un avocat
ss Președinte*

Domnule Președinte,

Subsemnatul D.L.M. în funcția de... la... din comuna A..., student la Facultatea de... vă aduc la cunoștință următoarele:

Pentru concursul Cerbul de Aur de la Brașov ediția 1994 am avut compuse două melodii: prima intitulându-se „Pașii grei ai dragostei” iar cea de a doua „Iubind mereu”.

Acestea le-am cântat pentru prima dată în barul aparținând de CPADM comuna A, unde gestionar este domnul G. P.

Numiții N.C. (pe care în glumă l-am pus manager) și R.D. (pe care în glumă l-am pus impresar) au mers la concursul Cerbul de Aur de la Brașov și mi-au vândut cele două melodii: una lui Mona Roșoga iar cea de-a doua lui John Secade.

Menționez că Mona Roșoga ia premiul la interpretare iar John Secade Cerbul de Aur împreună cu valoarea premiului 800.000 dolari.

Dreptul de autor este al meu și interpretarea trebuia să-mi revină mie.

Eu trebuia să merg la Cerbul de Aur după examenul de admitere la Facultatea de... care a avut loc începând cu data de 15.09.1994.

Cele două melodii au fost cântate pentru prima dată pe data de 31 august 1994 de către mine.

Valoarea premiului Cerbul de Aur de 800.000 dolari împreună cu cerbul de aur trebuia să-mi revină mie.

Chem în judecată pe numiții N.C. și R.D. din comuna A. Pun martor pe G.P. din comuna A gestionar la Café bar... A... unitate care aparține CPADM... A...

Fac plângere pentru înșelăciune.

Inculpații locuiesc în comuna A, jud. Vaslui”.

Nici bine nu mi-am ridicat ochii de pe hârtie că „reclamantul” a și început:

– Reușim, sigur că reușim ... dreptatea-i a mea ... categoric ... cu siguranță ... fără probleme ... eu am venit la dumneavoastră, sunt sigur că dumneavoastră reușiți, sigur reușiți, nici vorbă, ... cine m-a trimis ... la sigur am venit ... sigur reușim ...

Buimăcit de...„obiectul” cererii, dar mai mult de... turuiala „reclamantului”, nemaifiind dispus să-i ascult laudele, având serioase rețineri să i-o tai, „din prima” și să-i spun că rezolvarea problemei lui nu ține de instanță ci de o altă instituție, mai... albă (sau măcar halatele) îl iau prin... învăluire:

– Cu privire la reușită... să nu ne pripim, rămâne să mai studiez acțiunea, doctrina, practica judiciară, eventual să mă consult și cu colegii, poate chiar cu vreun profesor universitar, oricum, vă voi ține la curent.

M-am ridicat de pe scaun și i-am întins mâna în speranța că pleacă și voi răsufla și eu ușurat.

Ți-ai găsit!...

Fără să se ridice de pe scaun mi se adresează:

– Domnule avocat, nu-mi place nehotărârea dumneavoastră. Eu sunt om serios. Dacă îmi câștigați procesul, premiul de 800.000 de dolari îl dăm „pe din două”, îl facem jumate-jumate, 400.000 eu, 400.000 dumneavoastră.

Când au auzit oferta aberantă a „ciudatului”, Mitică și Cristina au făcut ochii cât cepele.

– Nu vă uitați așa, a continuat acesta, eu sunt om de cuvânt, ce-am zis am zis, jumate-jumate... hei domnule avocat, unde vă uitați, uitați-vă la mine... facem târgul, batem palma?

Deși îmi dădese seama că delirează nu l-am bruscă, dar mi-am permis și eu o mică... răutate.

– Domnule D.L.M., ați spus că premiul de 800.000 de dolari îl împărțim, jumate – jumate, da?

– Da, răspunse acesta prompt.

– Și cu... cerbul? îl întreb.

– Ce-i cu cerbul? mă întreabă la rândul-i.

– Păi cerbul... nu-l împărțim? eu așa zic... dacă împărțim banii, să împărțim și cerbul... Jumătate de cerb... eu, jumătate mata!

Mitică și Cristina s-au blocat.

– Bine domnule avocat, zice „clientul”, facem și cerbul jumate – jumate, cu o condiție.

– Care?

– Eu iau jumătatea din spate!

– De ce?

– Pentru că-i mai grasă!

PS1 – Referitor la „autenticitatea” acțiunii, vă stau la dispoziție cu... originalul acesteia;

PS2 – Pentru veridicitatea discuțiilor cu „clientul” puteți întreba martorii asistenți: d-na av. Cristina Purice și d-l avocat Dumitru (Mitică) Boroș.

Unde-i găsiți?

Pe d-na av. Purice o găsiți în continuare la Barou (deh, femeie serioasă); pe d-l av. Boroș nu-l căutați la Barou că nu-l mai găsiți. De ce? Păi, spre bătrânețe s-a apucat de... ghidușii. Cum adică? Adică... a intrat în politică și a ajuns... primar. De două ori!

Sincer să fiu... sunt mândru de el.

SEMNAL

(Madrigal 1)

C.A.R. (*)oare azi REVISTA?...
Semnal pentru pensionar
Că astăzi, numărul acesta
În plus, e cel... ANIVERSAR!

(*) C.A.R. se va citi: Ce are....

INVITAȚIE LA LECTURĂ

(Madrigal 2)

„VIAȚA NOASTRĂ”-i o REVISTĂ,
Un „balsam” la pensie,
Să-nțelegi că „viața tristă”
E doar ...o impresie!

**Și acum câteva epigrame de „SEZON”
pentru cititori:**

ORGOLIU LA VÂRSTA A TREIA

Cine s-ar fi așteptat,
(Spun și eu , așa-ntr-o doară!)
Că , bătrân, a acceptat
Pensia ...alimentară!

SOLIDARITATE

Un bătrân și o bătrână,
De mulți ani la pensie,
Ce era... la îndemână,
Lasă în... suspensie!?

CONSOLARE

Am scăpat de-o „greutate”,
Sunt acum mai liniștit
Și ca omul în etate,
Sunt... „iertat” deci, ...om cinstit!

ÎN GRĂDINA THALIEI

Constat un lucru evident
Din datele recente:
Sunt mulți actori ce au talent,
Dar, sunt și cu... talente!

DEFINIȚIE

EPIGRAMA-i poezie
Scrisă-n patru versuri toată,
Dintre care trei, se știe,
Spun povestea pentru...POANTĂ!

CERTITUDINE

De-o mai ajută-nfățișarea,
În viață, ca într-o scenetă,
Oricât de grea ar fi „lucrarea”,
Din blondă, n-ai să faci... brunetă!

RISCURILE „MESERIEI”

Așteptând bărbat bogat,
Coborât din limuzină,
După ce l-a „agățat”,
A intrat în... carantină!

UNUI MEDIC CERTAT CU MORALA

Omu-avea o „slăbiciune”:
Opera pe bani ușor
Și-a sfârșit în rugăciune
„Operat” de... procuror!

TOLERANȚĂ

Mă gândesc la soacra mare,
Pentru că de ea îmi pasă,
Mai ales că dânsa n-are
Toate „țigilele” pe casă!

STARE DE ALERTĂ ÎN OLIMP

Între zeii din OLIMP,
THEMIS e la ochi legată;
Ea s-a protejat din timp
Că dreptatea-i... virusată!

Maximilian OPAIȚ

Pagina medicală: despre stres și cancer

Dr. Maria ȘERBAN

Se vorbește mult și în diverse situații despre stres. Dar oare cunoaștem sensul acestui cuvânt și mai ales cum se generează? Cauzele sunt multiple și țin de individ dar și de contextul în care apare. Foarte mulți oameni își explică starea de stres privind în jur (diverse boli, anumite persoane, situații sau momente neplăcute) dar față de cele enunțate, la starea de stres participă și persoana respectivă și chiar mai importantă este reacția noastră care dă stresului o amplitudine mai mică sau mai mare. Cunoscut chiar în familia mea, în persoana fratelui meu, despre care eu, dar și alte persoane spunem că ar avea un IQ peste medie. Ei bine, de la el am învățat ca de la un părinte, că în principal, stresul pornește și se accentuează din NOI. Odată el mi-a spus că pentru orice situație există (fie ea și limită) o SOLUȚIE și dacă avem capacitatea și puterea de a ne gândi, sunt mai multe SOLUȚII și din acestea să o alegem pe cea potrivită – eficientă.

Pare ceva elaborat, chiar imposibil, dar nu este așa. V-aș recomanda emisiunea Andreei Marin difuzată pe TVR2 - „Nu există nu se poate”. Acum mă îndoiesc că absolut toate relatările persoanelor invitate sunt total adevărate dar un sămbure de adevăr există.

Bunul Dumnezeu ne încercă și ne învață că în orice necaz există un sămbure de BINE. Important este să avem dorința și puterea de a ajunge la acel tămăduitor BINE.

Eu, ca medic, am datoria să vă sfătuiesc și cum se poate reuși în acest demers. În primul rând, alimentația corespunzătoare din punct de vedere calitativ și cantitativ. Calitativ să predomină vegetale iar dintre proteine animale pește, pui, carne albă dar și din lapte, brânzeturi, ouă. Apoi cantitatea nu trebuie să fie excesivă. Hippocrate când a împlinit 100 de ani, întrebându-l fiind cum a reușit să ajungă la această vârstă, răspunsul a fost simplu: „Mă scol de la masă cu senzația că mai doresc să măncă ceva”. Și ar fi trăit mai mult deoarece a murit nu bolnav, ci accidental.

Știu că nu este ușor, dar nu imposibil. Primul pas este să încercați și când vă veți convinge cât este de BINE veți continua. Apoi din alimente ne procurăm o anumită imunitate care este *soldatul* ce ne apără de multe boli.

Despre cancer

Teoretic toți avem un „pui de cancer” , dar dacă imunitatea noastră este bună el este ținut la respect (într-o stare latentă – letală) și nu izbucnește.

În al II-lea rând, în relația dumneavoastră cu oamenii străduiți-vă să vedeți ceea ce persoana de față (mai ales când cunoașteți prima dată pe cineva) are BUN calitativ sau

unele sfaturi BUNE. Fratele meu mi-a spus odată că atunci când cunoaște pe cineva, din primele 15-20 de cuvinte înțelege cu cine are de-a-face. Și de ce este benefic să alegem astfel?

Simplu, pentru că astfel ne îmbogățim cu o calitate sau un sfat BUN. Invers, dacă aprioric avem un soi de invidie sau credem ceva urât tot așa vom devenim și noi. Și aici aș vrea să aduc în discuție dăunătorul obicei de a fuma. Niciodată n-am dojenit sau disprețuit pe cei care fumează și asta pentru că sfatul meu nu i-ar mai convinge să nu fumeze.

Foarte multe persoane spun că nu au voință și este adevărat dar, această voință trebuie câștigată prin niște metode pe care noi le știm (4-5 la număr). Una ar fi să pună pachetul de țigări sau bricheta în alt loc. Nu le mai găsește, începe să facă altă lucrare și depășește momentul și dorința de a fuma.

Dar cea mai eficientă deși pare elaborată este următoarea:

Se cumpără de la librărie un mic carnețel, dacă se poate cu coperte roșii și se scrie pe el „jurnal antifum”. Dar de ce culoarea roșie? Pentru că roșul înseamnă: stop la semafor, deci, va fi un „stop fumat”. Apoi pe prima pagină se pune data și sub ea se scrie „Măine fumez o țigară mai puțin”, evident, știind aproximativ câte țigări ați fumat astfel. Chiar dacă nu se reușește, în prima zi important este să perseverați, dorindu-vă cu toată ființa Dumneavoastră să vă lăsați de fumat. Carnețelul se așază pe noptieră aproape de pat sau la bună vedere, însoțit de un mic pix sau o mină de pix.

Fumatul este unul dintre cei mai mari dușmani deoarece el deprimă - inhibă imunitatea și astfel tot organismul nostru este bolnav. Îi consider pe producători – criminali iar cei care fumează – sinucigași. Procedul menționat durează în fiecare seară 1-2 minute dar acestea se vor transforma în zile și ani pentru viața Dumneavoastră viitoare. Știți că țările nordice (Suedia, Finlanda, Norvegia), au hotărât prin lege guvernamentală ca până în anii 20-35 să suspende producția de țigări. Sunt multe de spus despre prevenția în acest dăunător obicei cu eficiență în școli și familie. Sfatul de mai sus cu carnețelul îl puteți transmite unor rude, cunoștințe, care fumează și sigur vă vor mulțumi.

P.S. Știu că nu am scris niște sfaturi senzaționale, mai ales că ele sunt menționate pe multe canale de psihologi, medici dar nu mai repetându-le ca pe o rugăciune vom reuși.

Ghiveci de sarmale în foi de varză

Pentru zile festive și sărbători în familie

prof. **Neculai CURELEA**

Ce ne trebuie?

- frunze proaspete de tei, hrean, ștevie, zmeură, sfeclă și leuștean;
  - 2 l de borș pentru opărit foile;
  - 500 g piept de găină;
  - 500 g carne de vițel;
  - 150 g afumătură de pui;
  - 150 g pastramă de vită;
  - 2 ouă;
  - 2 cepe trupeșe;
  - 2 ardei grași (unul în tocătură, unul printre sarmale);
  - 100 g orez;
  - 150 g untură de gâscă pentru călit ceapa, ardeiul și orezul;
  - 1 boț de untură de gâscă pentru uns oala de fiert sarmalele;
  - sare și piper – după voie;
  - 1 legătură de mărar verde;
  - 1 legătură de pătrunjel verde.
- Pentru așezat sarmalele:
- 4 roșii tăiate felii;
  - foi de dafin;
  - crenguțe de cimbru uscat;
  - piper boabe;
  - felii de ardei gras (menționat mai sus);
- Zeama pentru fiert:
- 500 ml borș;
  - 500 ml vin alb;
  - 500 ml supă de pasăre;
  - 200 g bulion de roșii.

Cum se fac?

Sărmăluțele în foi de vară sunt câtă frunză, nu și iarbă, căci se fac din toate buruienile pământului. Cum crește o sulfină mai lătareată pe tolocă sau pe prund, cum vin lelițele s-o umple. Se zice că o sarmalagioaică din Tataia a pus gând rău până și frunzelor de palmier de la Mamaia. Și pe bună dreptate. Câte frunze bune de mâncat, atâtea sarmale. Fiecare cu alt gust, fiecare cu altă mireasmă. Pentru o oală de sarmale în foi de vară, sarmalagioaica noastră a rupt de prin

maidane un sac cu frunze proaspete de tei, hrean, ștevie, zmeură, sfeclă și leuștean. Fiind sărbătoare, botanista de ocazie nu s-a încurcat și a pregătit pentru cele câteși șase foile cea mai acătării umplutură a verii:

- tocătură din piept de găină, carne de vițel, piept de pui afumat și pastramă de vițel, dresă cu ouă;
- ceapă, ardei gras și orez călite în untură de gâscă;
- sare, piper, mărar și pătrunjel tocat.

După datul sarmalelor, nu lipsesc de pe masă roșiile tăiate felii, ardeiul gras tocat mare, foile de dafin, piperul boabe și crenguțele de cimbru uscat. Zeama e și ea ca la zi mare, oameni buni! la uitați-vă:

- borș;
- vin alb;
- supă de pasăre;
- bulion de roșii.

Sarmalagioaica înăbușă mai întâi cepele și ardeiul în untură de gânsac și apoi adaugă orezul. Amestecă bine până ce orezul prinde a se umfla. Le lasă să se răcească.

- Bate mărunț și mișelește ouăle, apoi le amestecă pe toate, fără osebite:
- carne și afumături (tocate);
  - ceapă și ardei;
  - orez și ouă;
  - sare și piper;

- mărar și pătrunjel, tocate mărunț.

De acum, trece la alte munci mai simple. Opărește foile în borș clocotit să rămână tari, dar să se lase cocoloșite. Numai frunză să nu fii! Unge oala de pământ ars tot cu unsoare de bobocel, o căptușește cu foi pe haturi și pe ohabe. Acum vine clipa încercărilor. S-apucă să umple frunzele cu tocătură. Cu foaia de hrean, tei, ștevie și sfeclă, hai treacă-meargă, sunt mari, o scoate la capăt, dar să vedem ce o să facă cu petala de zmeură sau aripioara de leuștean!? Uite că s-a descurcat, dolofana! N-aș fi crezut dacă n-aș fi văzut cu ochii mei.

Mai departe e frunză la ureche. Se așază sarmalele în oală grupate pe foi și căprării: leuștean la leuștean, hrean la hrean... Se potrivesc, pe unde e loc, crenguțe de cimbru uscate, piper boabe, foi de dafin și feliuțe de ardei gras. Se toarnă cele cuvenite: bulion de roșii desfăcut în zeamă de carne, borș, vin alb și supă de pasăre. Se acoperă cu felii de roșii și de ardei, apoi se învelește totul în frunze. Se dă oala la cuptor încins, vreo două - trei ceasuri, la foc mic. Restul e magia pestriță a sărbătorii cu gust de hrean, ștevie, zmeură, tei, sfeclă și leuștean.

Se servesc cu mămăliguță caldă și smântână. Fac reverență unui vin roșu de clasă.

Și-am încălecat pe-o șă și v-am spus rețetă-așa.

P.S. Rețetă prinsă din văzduh, notată în registrul de bucătărie, prelucrată și băgată la dovieacul neabețedat de la vestita sarmalagioaică Afrodita lui Mitică Țurloi, de-i mai zicea și-a lui Belciug, că era copilă durdulie din flori, din lveștii de Vaslui, prin anii '80, plecată la loc cu verdeață cam de mulțișor.

Florian PRICOP

Bârlădeanul „zburător

Așa îl cunoșteau fanii din țară pe **Constantin „Titi” Aur**, fără doar și poate cel mai titrat pilot de raliuri din România, cel care după 1990 a impus un stil spectaculos și eficient. Titi Aur are în vitrina cu trofee tot ce se putea lua în campionatele interne de raliuri și de viteză: a câștigat 49 de raliuri și a obținut 8 titluri de campion al României în anii 1995, 1997 (campion național bsolut), 1998, 1999, 2000, 2001, 2002 și 2006. Mobilizarea exemplară din anul 1997 s-a datorat și dispariției lui Mircea Nicorici (președinte pe atunci al ARDAF), cel care a crezut în steaua lui Titi și la care a ținut foarte mult. Mircea Nicorici și ARDAF au sponsorizat cumpărarea vestitei Toyota Celica Turbo 4WD, de la Köln, la prețul de 200.000 de dolari, bolid cu care a obținut cele mai multe trofee. În acel an 1997, bârlădeanul „zburător” a câștigat toate cele 7 etape de campionat, lucru nemaîntâlnit până atunci, devenind Campion Național absolut. Au urmat alte cinci titluri consecutive, un record în automobilismul românesc.

Mașinile l-au fermecat și atras de mic copil, atunci când cu un capac de oală, în loc de volan, luat de prin bucătăria mamei făcea tot felul de manevre și zgomote.

La doar 16 ani s-a înscris la școala de șoferi amatori și, dintr-o nebagare de seamă a celor de acolo, a obținut permisul de conducere la 17 ani și jumătate. Primele contacte cu atmosfera concursurilor le-a avut în anul 1984, la Focșani, când a participat la finala pe țară, la „îndemânare”, după care în 1985 a participat la Raliul „Brașovului”, pilotând Dacia părinților săi. A continuat să concureze la Iași și Vaslui pe niște așa-zise Dacii 1300 de curse. Abandonând facultatea în 1987 s-a hotărât să fugă din țară. După câteva luni de ședere în Italia a ajuns în Franța, unde în 1988, cu primii bani obținuți și-a cumpărat o mașină și s-a înscris la o școală de pilotaj. Este primul și probabil singurul driver român de raliuri care are brevet de pilot obținut în străinătate, la vestita Școală „Cergy Pontoise” din Paris, acolo de unde se dădea startul în Raliul Paris – Dakar. Cursurile l-au costat 2.000 de dolari, bani economisiți cu mari sacrificii. Tot el ar putea fi și eroul unui roman sau film de aventuri în această perioadă. Astfel, după trecerea frauduloasă a frontierei românești în anul 1987, el a refăcut traseul în sens invers, spre România, în aceleași condiții ilegale, pentru a putea ajunge la Bârlad și a o lua direct de la muncă, în halat, pe viitoarea lui soție. Cu Securitatea după ei cei doi au reușit să treacă din nou ilegal frontiera, spre

disperarea milițienilor și securiștilor aflați pe urmele lor. Totul s-a întâmplat în 24 de ore. O adevărată aventură despre care Titi nu prea vorbește.

În anul 1990 își propusese să participe în Campionatul Franței, la o cupă a debutanților, dar a venit Decembrie 1989, moment în care s-a hotărât să vină în țară unde îi era mult mai ușor să se afirme. În acel an a concurat pe un Peugeot 205 GTI care, deși era o mașină de serie, era totuși ceva deosebit pentru campionatul românesc, reușind să cucerească titlul de vicecampion. Un an mai târziu, în 1991, a devenit vicecampion și la VTM (Viteză pe Traseu Montan), fostul și actualul Campionat de Viteză în Coastă. În perioada 1991-1994 a făcut parte din echipa „Dacia” Pitești, iar din

iulie 1994 a acceptat oferta ARDAF de a concura pentru echipa lor. În 1995 a obținut primele satisfacții obținând titlul de campion la Raliuri, la VTM și vicecampion Balcanic, rezultate posibile și datorită faptului că cei de la ARDAF i-au achiziționat un Audi Quatro S2, de 300 CP, la prețul de 120.000 DM.

Dar iată palmaresul începând cu anul 1990 :

1990 - victorie în Raliul "Avram Iancu" – Peugeot 205 GTI;

1991 – victorie în Raliul "României" – Peugeot 205 GTI;

1992 – victorie în Raliul "Deltei" – Dacia Liberta;

1995 – primul titlu de Campion Național și Vicecampion balcanic – Audi Quatro S2;

1996 – Vicecampion Național – Toyota Celica Turbo 4WD;

1997 – record absolut de victorii : 7 etape din 7 câștigate și al doilea titlu național – Toyota Celica 4WD

1998, 1999, 2000 – Campion Național – Toyota Celica 4WD;

2001 - Campion Național pentru a șasea oară – Seat Cordoba WRC;

2002 – al șaptelea titlu de Campion Național și al șaselea consecutiv – Seat Cordoba WRC;

2003 – participă la 6 etape de Campionat Mondial – PWRC – Suedia, Noua Zeelandă, Grecia, Germania, Australia și

Argentina – Mitsubishi Lancer Evo 7;

2004 – revine în Campionatul Național și participă la Raliul Marii Britanii – Mitsubishi Lancer Evo 7;

2005 – Vicecampion Național – Mitsubishi Lancer Evo 7;

2006 – Campion național pentru a opta oară – Mitsubishi Lancer Evo 9;

2007 – ocupă locul 3 cu o etapă înainte de finalul campionatului, moment în care se retrage din competiție datorită unor divergențe cu șefii FRAS – Mitsubishi Lancer Evo 9. În 2007, veteranul de raliu în vârstă de 43 de ani a trecut la echipa de raliuri Viola BkP pentru a apăra titlul de anul trecut, dar echipa a pierdut sponsorizarea în timpul sezonului. Aur a câștigat Raliul Avram Iancu din 2007, ultima sa victorie generală până în prezent. În 2010, în vârstă de 47 de ani, Titi Aur s-a întors pentru un sezon complet în CNR, alăturându-se echipei campioane Jack Daniel's Rally Team, din nou cu un Mitsubishi Lancer Evo IX.

Așadar, după fricțiunile cu cei din conducerea FRAS, Titi Aur decide să nu mai participe în competițiile organizate de aceasta.

Prin Hotărârea Consiliului Local nr. 60 din 21.05.2002, Constantin Titi Aur devine Cetățean de Onoare al Bârladului. Pe 13 iunie 2021, în pădurea „Cotu Negru” s-a desfășurat una dintre activitățile inedite din cadrul Zilelor Culturale ale Bârladului, respectiv Cupa „Titi Aur”. Etapa Off-Road s-a aflat la ediția a II-a, după cea din 2019. La ambele ediții Titi Aur a fost prezent.

Prof. Ion DOBRIN

UMORISTICE

Marele umorist și autor de cupleturi celebre, Constantin Tănase, s-a născut la Vaslui la 5 iulie 1880. Sunt 141 de ani de atunci și, dacă, printr-o minune, s-ar trezi astăzi, probabil, ar constata că multe dintre textele sale sunt încă de actualitate și valabile în toate cazurile. Umorul său, la un momendat, a atras ura regimului și a fost chiar arestat și amenințat cu moartea pentru textul umoristic ce ironiza obiceiul soldaților sovietici de a confisca românii toate obiectele aflate la vedere:

„Rău a fost cu „was ist das”
Dar mai rău cu „dava! ceas”.
De la Nistru pân’ la Don
Dava! ceas, dava! palton
Dava! casă și moșie
Harașo tovărășie”!

Constantin Tănase

Chiar dacă a avut de suferit, nu a cedat așa de ușor și ne-a demonstrat tuturor că umorul este o formă de vindecare a sufletului și multe situații neplăcute sau chiar tragice au și în esență un sâmbure de comic, fiindcă așa este natura românului: să facă haz de necaz. El a știut să valorifice acel sâmbure, și a rămas în amintirea noastră ca un titan al cupletelor care au descrețit și cele mai teribile frunți.

La 29 august 1945 pleacă la ceruri lăsându-ne opera sa ca un adevărat medicament pentru posomorâre. Noi, vasluieni, trebuie să fim mândri că suntem descendenții lui Constantin Tănase și să ne amuzăm chiar și atunci când alții ne înjură, iar, dacă putem, răspundem și noi în stilul marelui comic.

Rău era

Rău era cu „șto cacoi”
C-au mai venit pe la noi
În vizită, „distingi”, „umani”
Și au stat 50 de ani.

La noi totu-i relativ
Și dava! acuma-i „give”.
Give me Marea și Carpații
Și „you go” rapid la alții.

Că te-așteaptă să faci gold
Să îi speli că-s „very old”
Să halești paste cu ton
Și să uiți dava! palton.

Când puterile îți trec:
Haidi uăi, dă-i drumu-back!

1,2,3 Am plecat și noi la ei

Pleacă Gheorghe la Milano
Și vine cu „andiamo”,
Iar pe Facebook la botez
E Giorgio sau Fernandez.

Și Tănțica cu „hăr frenț”
E-n Deutschland, la castraveț’
Gică e și el plecat
„Pă Anglia”, la „completat”.

Fane, Ion și Costel
Sunt și ei la sparanghel.
Care-s la treabă mai buni,
În Spania, la căpșuni.

Ileana, fată de treabă,
Spală blide la o babă.
În casă face curat
Maria cu șorț pătat.

Altul, cântă, bate toba
Și colindă Europa.
Cântă și prezintă „șou”
Prin trenuri și la metrou.

Doamnele cu fuste fine
Au „sector” la magazine.
Că-s voinice și-arătoase
Și cu mâini mai lipicioase.

Domnii-ochi de Lucifer
După cupru, după „fer”.
Se descurcă ca pe roate
Că-s meseriași la toate.

Peste tot fum de grătare
Și ecouri de strigare
Asta are, asta n-are
Doldura la buzunare
Ne rămâne o-ntrebare:
Nu-i românul cel mai tare?

BLESTEMUL ALESULUI

Ai zis că faci, că dregi, că poți
Să împarți binele la toți,
Dar, după ce noi te-am votat,
Tu în afaceri ai intrat,
Prin țări străine te-ai plimbat
Și banii publici i-ai tocat,
Doar privilegiu ți-ai votat,
Tot ce-ai promis, ai și uitat,
Așa că fii blestemat :
Să deie Domnul
Să-ți fugă somnul,
Șă-ți fie rău,
Și să devii sărac;
Un sconcs și un macac,
Sub nasul tău
Să-și facă de cap;
Să ai ceva incurabil
Și-altceva irefutabil;
Să n-ai mintea deplasată
Dar, în schimb, să ai prostată;
Să îți intre-n cap ceva
Și invers, așijderea.
Pe la Kursk să iei bătaie,
Ca tanchiștii în războaie;
O mare moartă să-ți fie
Viața de familie;
Să distribui, an se an,
Pupături prin Kurdistan,
Sau, să ne pupi cu căldură
Prin Carpații de Curbură,
Iar la urmă, iaca, iaca,
Să te-îneci în Titicaca,
Să afle alții și eu,
C-acuma-n norocul tău
Se întâmplă ceva rău,
Fire-ai să fii de Jibou!

PĂȚANIE

Iată ce mi s-a-ntâmpat
Cu o fată, pe-nserat :
Aș fi vrut să fiu pupat
Însă am fost botoxat.

UNUI SOȚ

La-nceput, în mod firesc,
Tot îi spuneai: „Te iubesc!”
Iar acuma, faci ce faci,
Și mereu îi spui: „Mai taci!”.

VACCINĂRI

Se scapă de pandemie
Cun vaccin, precum se știe!
Vai ce bine-ar fi să fie
Și-un vaccin anti prostie!

UNUI DEPUTAT

Somnorosul deputat,
Nu se știe ce-a visat
Dar, prin somn, el a strigat:
Mai vreau încă un mandat!

PROMISIUNE

Somnorosul candidat,
Vrea să fie ales iară;
Ne-a promis că, în Senat,
Va dormi doar pentru Țară.

DISTANȚĂRI

Între bogați și sărmani -
După vreo 30 de ani,
Distanțarea socială
E discrepanță totală.

DECES

Deși n-avea nici o vină,
Ieri l-a strivit o mașină,
Pe sărmanul individ,
Și a murit de ... Covid.

TRATAMENT

Țepeș Vodă, când trăia,
Pe toți hoții îi trata
Cu câte-un supozitor
Ascuțit cam din topor .

PERMISIUNI

Să terorizezi o Țară,
E strict interzis!
Doar ursului, că e fiară,
Îi este permis .

CULTURĂ PARLAMENTARĂ

Doi deputați, la Viena
Unul zice: „ Unde-i Sena ?”
Iar celălalt, cic-a ziss:
„Unde-i Turnul din Paris ?”

MĂGARUL DEMOCRAT

Un măgar pe care curtea nu putea să-l mai încapă,
A pătruns în grajd la cal, pretinzând ovăz și apă,
Dar abia intră măgarul - ce mai vaier, ce mai zbucium!-
Că-l descoperi stăpânul și urlă cu glas de bucium :
- Ce faci, Mișu ? Nu ți-e bine? Stai tu numai să te-ncing!
Ce, bă, paiele nu-s bune ? Mama mă-tii de viking!
Și-a plecat bătut măgarul, zicând: - Ptiu! Fir-ar să fie!
Prost o fi cine-o mai crede că avem democrație!

CREIONĂRI ÎNCONDEIATE CU PIXUL

- CULMEA VECINĂȚĂȚII : SĂ AI UN VECIN CARE NU ARE NICI UN VECIN.
- ȘEFUL I-A FĂCUT URMĂTOAREA PLECĂCIUNE: I-A SPUS PLEACĂ!
- UNORA LE LIPSEȘTE O DOAGĂ, ALTORA, TOT BUTOIUL.
- PE TROTUAR, POȚI VEDEA CÂINI CARE DAU DIN COADĂ ȘI CÂINI CARE DAU DE SUB COADĂ.
- DUPĂ UN AN DE ZILE, DE CE NU URMEAZĂ UN AN DE NOPTI ?
- DUPĂ CE ȘI-A CUMPĂRAT CEAS DEȘTEPTĂTOR, PROSTUL SE CREDE DEȘTEPT.
- DUPĂ CE S-A INFORMAT EXCESIV, SE DEZIMFORMEAZĂ PROGRESIV.
- DACĂ COPIII TĂI NU SEAMĂNĂ CU VECINII, ÎNSEAMNĂ CĂ VECINII NU SEAMĂNĂ COPII.
- PREA MULȚI PROȘTI PROFITĂ DE PREZUMȚIA DE INTELIGENȚĂ.
- POTENȚA PROSTIEI, DĂUNEAZĂ GRAV INTELIGENȚEI.
- NU-ȚI TRECE PRIN CAP CE-MI TRECE PRIN CAP CĂ POATE SĂ-ȚI TREACĂ PRIN CAP!
- DACĂ NU EȘTI PROST CA NOAPTEA, NU ÎNSEAMNĂ CĂ EȘTI DEȘTEPT CA ZIUA.
- ATÂTA TIMP CÂT POȚI FI AUTODIDACT, NU TE LĂSA PROSTIT DE ALȚII.
- NU POȚI FI DUS CU VORBA DACĂ EȘTI DUS CU PLUTA.

Acrostih epigramatic: Gheorghe ENĂCHESCU

Gastronomie

M-am săturat să am la masă
Doar lapte, brânză, ouă, terci.
Un gând năstrușnic mă îndeasă:
Să-mi schimb meniul pe ciuperci.

Hotărâre

Iubire – bibelou de porțelan,
Ai praf de-un deget așternut;
Nu te mai șterg, ar fi în van
Și aș începe să strănut!

Edilitară

Primăriei, aspre critici
I se-aduc cu carul,
Fiindcă-n loc de case, clinici,
Face trotuarul...

Omonimie

Toată lumea vrea partide
Să le fie de-ajutor,
Numai el ar vrea partide...
De amor.

Restriște

E-atât de grea povara
De griji și de nevoi,
Dar nu ne vindem țara –
Ne vinde ea pe noi...

Gospodarul

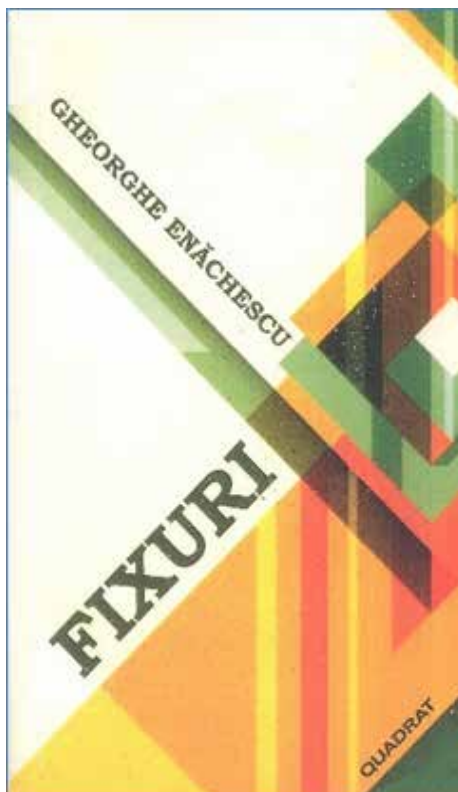
Vrând un tablou să puie
Sus, la locul lui,
S-a dus după cuie
Și s-a întors...cui.

Hibernală

Un glas cu disperare
Învăluie nămetul:
- Să vină ajutoare!
S-a-nzăpezit...bufetul!

Electorală

Cine-a pus cârciuma-n drum,
E ales primar acum;
Cine-a scoate-o la șosea,
Va fi deputat sadea!

Selecție de
Serghei Coloșenco

Ehei, fugaces...

Când era-n vogă Năstase,
Moda era patru case.
Astăzi, ca pe val să fii,
Șase trebuie să ții.

Nemulțumire

- Deșteaptă-te, române!
- Sunt greu de-nduplec;
M-am mai trezit o dată
Și ce am câștigat?

Alesul nostru penal

Un nou mandat îi dă sentința
Dar mai trimite înc-o jalbă -
Să i se-aprobe reședința
În vila de la Poarta Albă.

Constatare

Mi-am conturat destinul
Sub zodia lui „...ESCU”.
(Și nu vorbesc de piesa
Lui Mușatescu!)

Harpagon

Strânge-n brațe bine,
Pân' te ia cu plâns;
Toată lumea-l știe
Renumit la strâns...

Estivală

Astă-vară la Constanța
(Asta fu-ntâmplarea!),
Soața-mi s-a-ntâlnit cu marea,
Iară eu cu...Tanța.

Sărăcie

Ploaia cade pic cu pic,
În frigider n-am nimic,
Leafă de mult n-am luat
Și tot singur stau în pat...

Conviețuire

O, țara mea, măreață vatră,
În care falnici stejari ard
Amestecați, pe-altar de piatră,
Cu vreascuri rupte dintr-un gard.

Unui fotbalist

Observația mi-i clară
Și-o spun fără perdea:
La meci tu tragi în bară,
Iar după, la măsea...

Eugen DEUTSCH

FABULE

FURNICA ȘI GREIERELE

Respins cu hotărâre de furnică,
Vrând să își schimbe soarta, greierașul
Porni să cucerească-n zbor orașul,
Cântând manele, demn și fără frică.

Ajuns vedetă (-n duo cu cosașul),
Aplaudat chiar și de turturică,
Își înălță o vilă c-o amică,
Spre-a-și etala, cam prea semeț, panașul.

Aflând de-acest succes printr-un expert,
Furnica a-ncercat, cu vitejie,
Să-i ceară invitații la concert.

Deci, cu „mărinimie”, noul star
I-a dat doar un bilet la galerie...
La cea săpată-n vechiul furnicar!

Morala: De n-ai fost bun cu cel ce-i la strâmtoare
Nu aștepta bilete de favoare!

ÎNTRE POEZIE ȘI... JOCURI REBUSISTE

Jonglând cu forme suple și cuvinte
Ce-aduc aproape sensuri tănuite,
Uimind prin înțeleșuri potrivite,
Râvnesc, ferm, să provoace orice minte.

Istețe, cu soluții insolite,
Riscând, încearcă totuși să prezinte
Ecouri ce răsună prin incinte,
Bravând...prin happy-enduri fericite.

Umorul nu lipsește din dotare
Solid axat pe, mai ascunse, poante
Introducând și forme temerare;

Subtile, uneori un pic savante,
Tentează și prin scheme mai ilare,
Enigme iscusite și...picante!

IUNIE (Almanahul de vară)

Mircea Trifu

E-un cer de vis și-albastra lui cupolă
Mă ține prins în centrul ei lumesc,
Cu norii râd, cu soarele glumesc,
Iar inima-i nebună și frivolă.

Mă simt cuprins de-un dor carnavalesc:
Mă vreau pășind în lanț de farandolă,
Pierzându-mi, deși n-am, orice busolă,
Într-un cuvânt, să mă copilăresc.

Nu, oameni buni, nu sunt un pierde-vară,
Muncesc cu spor în breasla literară,
Sunt cam grasuț, că practic numai șahul

Și n-am trecut de pragul conjugal.
Dar auzind c-apare almanahul
Am vrut și eu să fiu mai estival.

IUNIE (Magia circului)

Parodie de Eugen Deutsch

Semeată sub a circului cupolă
Și mândră foc de bustul ei lumesc
Dansa, pe lângă clownii ce glumesc,
Pe coada-i roz, sirena cea frivolă.

Iar show-ul ei, nițel carnavalesc,
Închipuia prin tumbă-o farandolă
Căci ea, rămasă fără de busolă,
Se tot prindea-ntr-un dans copilăresc.

Teleportată la-nceput de vară
Din lumea-i paralelă...literară
Ea cochetase mai întâi cu șahul –

Ba chiar și cu amorul conjugal –
Și-azi debută (cum scrie-n almanahul
De iarnă!) în sezonul estival.

Mihai LIVESCU

PROBLEME DE LOGICĂ

SACUL CU MONEZI FALSE

(doar pentru încălzire!)

Califatul de Bagdad era împărțit în 10 emirate, fiecare cu un număr diferit de locuitori. Fiecare emir plătea anual Califului un tribut constând dintr-un sac cu monezi de aur, fiecare monedă trebuind să aibă 10 unități de greutate (u.g.). Numărul de monezi din fiecare sac era funcție de numărul populației emiratului respectiv (o monedă pentru fiecare 100 de locuitori).

Marele Calif Harun Al Rașid a primit o informație precum că a fost înșelat de unul din cei 10 emiri, în sensul că acesta și-a trimis sacul cu tributul anual având toate monezile false, respectiv de 9 u.g. în loc de 10 u.g.

Înfuriat, Harun Al Rașid îl cheamă pe emirul vinovat la visterie și-i spune:

Peste o oră capul tău se va rostogoli pe podeaua acestei visterii; totuși, îți acord o șansă minimă de a scăpa cu viață, pentru că ar fi păcat să moară un om înțelept; după cum vezi, aici se află tributul din acest an format din cei 10 saci cu monezi iar sacul tău cu monezi false aparent nu se deosebește de ceilalți 9 saci; dacă, din 3 cântăriri vei putea determina cu certitudine care este sacul cu monezi false, capul îți va rămâne pe umeri!

Luminăția Ta, zise emirul, este prea îndurătoare cu mine; pentru a determina care este sacul cu monezi false din 3 cântăriri nu este nevoie să fii prea înțelept; mie îmi este suficientă o singură cântărire!

ÎNTREBARE: Cum a procedat emirul ?

PUNGA CU PIETRE PREȚIOASE

(aceasta este problema de „logică grea”!)

În timpul domniei Califului Harun Al Rașid, la Bagdad sosește în vizită Al Gabrissi, marele înțelept al lumii arabe.

După protocolul oficial de primire, Califul i se adresează oaspetelui său astfel:

- O, înțeleptule, de mulți ani mă frământă o problemă căreia nu-i găsesc rezolvarea. Divanul meu este format din 7 înțelepți care afirmă că **pot gândi toți împreună ca și cum ar fi un singur om care are 7 creiere**. Oricât de mult m-am gândit, nu am găsit până acum niciun mod de a le testa această calitate neobișnuită.

- Dar este foarte simplu, spuse Al Gabrissi. Cheamă-i încoace.

Califul convoacă Divanul iar Al Gabrissi li se adresează astfel celor 7 înțelepți:

- Dragii mei, aliniați-vă unul lângă altul, cu fața spre mine. Din acest moment **nu mai aveți voie să scoateți vreun sunet**

sau să schimbați vreo privire între voi și va trebui **să executați imediat și întocmai comenzile mele**.

Al Gabrissi scoase apoi dintr-un sac **7 punguțe din piele de capră**, pe care, după ce demonstrează că sunt goale, le legă la gură și le așează, pe rând, câte una la picioarele fiecărui înțelept. Apoi scoase din sac o pungă mai mare, tot legată la gură, și spuse:

- În această pungă există **7 pietre prețioase**, dar numai rubine și smaralde. Cu alte cuvinte, sunt **„n” rubine și „7 - n” smaralde**. Fiecare dintre Dvs. va ieși, pe rând, din această sală. În lipsa respectivului înțelept, voi scoate la întâmplare o piatră prețioasă din punga mea, pe care o vor vedea toți cei 6 înțelepți rămași în sală, și pe care o voi introduce apoi în punga celui care lipsește. După ce voi lega strâns la gură punga respectivă, înțeleptul de afară va fi invitat să intre și să-și reia locul. În final, **toate cele 7 pietre prețioase vor fi repartizate în cele 7 punguțe** și fiecare înțelept va ști ce fel de piatră prețioasă (rubin sau smarald) are fiecare din cei 6 colegi ai săi, dar nu va ști ce fel de piatră prețioasă are în propria sa punguță.

După distribuirea pietrelor prețioase în cele 7 punguțe, Al Gabrissi dă următoarea comandă:

- Cei care au rubin în punguță să facă un pas înainte!

Nu s-a clintit nimeni, la care Califul îi șoptește la ureche lui Al Gabrissi: „Sunt niște mincinoși, nu-i așa?” „Ba din contra, răspunse șoptit Al Gabrissi, **au procedat chiar foarte inteligent!**”

După o primă pauză de gândire de zece minute, Al Gabrissi dă a doua comandă:

- Cei care au rubin în punguță să facă un pas înainte!

Din nou nu se clintește nimeni. Din nou se înfurie Califul, din nou îl liniștește Al Gabrissi: „Divanul tău se comportă tot mai inteligent!”

După o a doua pauză de gândire de zece minute, Al Gabrissi dă a treia comandă:

- Cei care au rubin în punguță să facă un pas înainte!

La această comandă, **o parte din înțelepți fac simultan pasul înainte**. Califul le verifică punguțele: **toate aveau rubin**. Califul verifică, apoi, punguțele celor care nu făcuseră pasul înainte: **toate aveau smarald**.

Califul îl felicită pe Al Gabrissi pentru reușita testului de **gândire colectivă** a Divanului său și, la rândul său, Al Gabrissi le mulțumește celor 7 înțelepți și le spune să-și păstreze fiecare, ca amintire, punguța cu rubin sau, după caz, cu smarald.

ÎNTREBARE: Câte rubine a avut Al Gabrissi în punga sa?

Observație: Frumusețea extraordinară a acestei probleme de logică rezidă în faptul că puteți înlocui numărul „7” din problemă cu orice alt număr „n”! De exemplu, 12 înțelepți, 12 punguțe, 12 pietre prețioase, etc., iar logica rămâne mereu aceeași!

SUCCES !

Răspunsurile sunt la pagina 81.

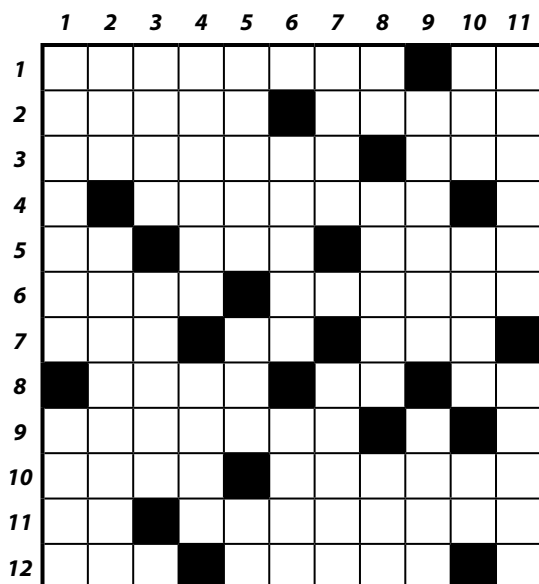

EMINESCIANA

Serghei COLOȘENCO

EPIGONII

ORIZONTAL: 1)... vestind în stihuri pe războiul inamic – Dimitrie Cantemir. 2)... zidea din visuri și din basme seculare/ Delta biblicelor sante, profețiilor amare –... firea cea întoarsă. 3)... oștirea cheamă,/ În prezent vrăjește umbre dintr-al secolilor plan – Vergea de lemn (reg.). 4)... cânta iobagul ș-a lui lanțuri de aramă. 5) Elena Negri – Personificare a Pământului (mit.) – ... finul Pepelei, cel isteț ca un proverb. 6)...-al poeziei, vecinic tânăr și ferice (pl.) – ... cuib de-țelepciune. 7) Inimă de țigan! – Debutul lui Byron! – Scriitor portughez (n. 1900). 8) Limba în care a fost tradus poemul de G. Vainberg și N. Entelis, în 1958 – Artur Enășescu – Dimitrie Bolintineanu. 9)... scutură lanțul cu-a lui voce răgușită. 10) Vechi popor scitic –... cel trist și mic. 11) Radu Zaharescu – Liră de argint... 12) Acea – Văd poezii ce-au scris o limbă, ca un fagure de...

VERTICAL: 1) Burlaci (inv.) – Roman de Ioan Slavici. 2) Diminutiv feminin –... șterge colbul de pe cronică bătrâne. 3) Aeroport din Italia (cod) – Adâncitură în pământ. 4) Curele la frâul calului (reg.) – Înțeleș. 5) Imagini de vis – Voce bărbătească – Ion Minulescu. 6) Actriță franceză de cinema (Marina) – Localitate în Pakistan. 7) După aceea (pop.) – Publicații științifice. 8) Nae Roman – Oprea temporară a respirației (med.) – Râu în Polonia. 9) Vers antic – „National Institute of Agricultural Engineering”, Anglia (siglă). 10) Domnule, pe scurt! – „National College of Art and Design”, Irlanda (siglă) – Iacob Negruzzi. 11) Ramuri de conifere – Gloată.

Dicționar: LET, GIA, ECA, AZAN, LIRB, ADHI, NER.

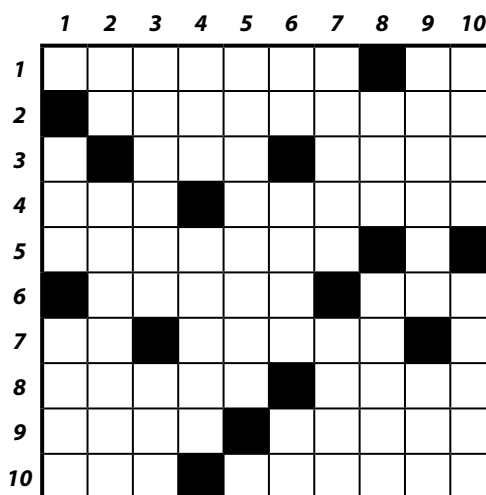
(Mihai Eminescu (34), Biblioteca Rebus nr. 173, Editura Sfera, Bârlad, 2021, p.2-3)

Viața noastră

TREAPTA ÎNTÂI

Minunea lumii toată-i în ochii tăi ... (1).
Ies taine din vitralii și-n soare se-nfloresc.
Hotar cu ne-nceputul, văzduhul ... (2)
Aprinde roi de patimi când ... (3; nom.) tău colindă
Imperii de ... (4) din care gânduri cresc.

bucură-te-ntrăriparea ... (5; pl.; nom.) de-abia-ntrupat
bucură-te somn în care munții-n capete se bat
bucură-te corn de ... (6-I) când se pleacă-n ...
(6-II) gorunii
bucură-te logodirea lacului cu raza lunii
bucură-te cel ce nu știi ceasul bun pe unde-apucă
bucură-te ... (3 cuv.)
bucură-te chip al ... (7; nom.) îndrăgit de cer și ape
bucură-te undă-n care stelele (8) te simt aproape
bucură-te cutezanța vântului (9) de-a fi subțire
bucură-te că-nainte-ți ... (10) prind să se desfire
bucură-te-nmugurire din gândire și din grai
bucură-te-nveșnicirea Eminescului Mihai!

Celelalte definiții: 1) Granițele Austriei! 3) Sport acvatic. 4) La sabie! 7) Beriliu (simbol). 8) Crustacei. 9) Element de compunere care arată vechimea. 10) Foarte multe sute.

VERTICAL: 1) Confuz – O frumoasă poveste. 2) Gheorghe Petrașcu – Localitate în județul Maramureș. 3) Căderi mari de zăpadă – Face cât trei! 4) În Timiș! – Instrument muzical oriental (var.). 5) Erbacee cu tulpina târătoare, cu flori mici, albe (pl.). 6) Doina Neacșu – Țesătură groasă din păr de capră – Mihai Eminescu. 7) Caracteristic Aticeii antice (pl.) – „Pod”, în toponimia olandeză. 8) Moșul cu somnul – Sat în județul Mehedinți. 9) A forma un tot armonios cu unele obiecte – Formație muzicală. 10) Documente – A cânta muzică populară.

Dicționar: ABI, BRUG.

(Imn Eminescului de Valeriu Anania, Editura Sfera, Bârlad, 2021, p. 8-9)

Numărul 47 al revistei de cultură și viață a Asociației Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” din Bârlad abordează două mari teme. Una se referă la **primăvară**, anotimp al renașterii naturii, al mărtisorului, al împlinirii etc. Toate materialele care fac referire la primăvară au o notă de optimism, de bucurie și de bună dispoziție. Primăvara vine însă și cu un întreg cortegiu de sărbători atât laice cât și religioase și care luate la un loc pun în sufletul oamenilor speranță, iubire, împliniri. Indiferent cum privim acest frumos anotimp, nu putem eluda faptul că acest anotimp ne face mai încrezători, mai fericiți și parcă și mai tineri. Odată cu renașterea naturii renasc și oamenii, dar și speranțele lor. Cea de-a doua mare temă care-și găsește locul în acest număr al revistei este **femeia**, pe care o sărbătorim în fiecare primăvară la 8 martie, ocazie cu care omagiem în primul rând mamele și nu mai puțin soțiile și domnișoarele. Articolele dedicate femeii se referă atât la ipostazele în care acestea se pot afla și totodată la felul în care este zugrăvită femeia cu mijloacele artei și literaturii.

Bârladul, în viziunea celor care semnează materialele cuprinse în acest număr al revistei se laudă cu femei puternice, talentate, frumoase și pline de iubire.

Lirica din acest număr al revistei este închinată și ei, în mare parte tot primăverii și femeii.

Mulțumim domnului Serghei Coloșenco prin a cărui bunăvoință am primit acest număr al revistei.

Felicitări!

Text apărut în revista *Rezerva oștirii române*, XXIII, Nr. 1(44), mai 2021, p.39, datorat redactorului-șef General de brigadă (r) dr. Gheorghe Crețu.

Acest număr al revistei a apărut prin bunăvoința și cu sprijinul membrilor Asociației C.A.R. Pensionari „Elena Cuza”: Veronel Aionițoaie, Petruș și Livia Andrei, Bogdan Artene, Sorin Gheorghiță Bocan, Mihaela Burghilea, Mădălina Elena Cărăbăț, Vasile Chelaru, Cristian Paul Clisu, Elena Cocioabă, Claudia Comănescu, Ingrid Daniela Cozma, Daniel Drăgan, Dumitru Dima, Alina-Mihaela Ene, Stelian Filip, Silvia Fitcal, Mariana Gavrila, Neculai Ghețău, Alina Eugenia Helgiu, Cristina Hriscu, Vlad Andrei Hriscu, Virginia Iftimie, Ionel Irimia, Eugen Claudiu Micu, Andrei Nicolaie Mihai, Cristian Mihai, Emil Cosmin Mihai, Nicolaie Mihai, Luminița Munteanu, Petru-Sorinel Neniță, Virginica Petrea, Daniela-Elena Potîrniche, Virgil Potîrniche, Liviu Adrian Rîncu, Adriana Ripan, Rodica Ripan, Tîncuța Siberescu, Frosica Stratulat, Veruța Tănase, Daniela-Tudorița Teodoru, Mihaela Loredana Tufaru.

*„Citește! Citind mereu, creierul tău va deveni
un laborator de idei și imagini, din care vei întocmi
înțelesul și filozofia vieții.”*

Mihai Eminescu

